

Филип Пулман

ТЪМНИТЕ МУ МАТЕРИИ

— ВТОРА КНИГА —

Острият Кинжал

Трилогията на Филип Пулман ще омагьоса всеки
на възраст между осем и осемдесет години!

Таймс

ФИЛИП ПУЛМАН ОСТРИЯТ КИНЖАЛ

Превод: Силвана Миланова

chitanka.info

Филип Пулман (на английски: Philip Pullman) е английски писател, учил в Ексетър Колидж, Оксфорд. Той е известен с фентъзи трилогията-бестселър Тъмните му материи и други книги, предназначени за деца, но привличащи засилващото се внимание на възрастните читатели. Трилогията се състои от „Северно сияние“ (Златният компас в САЩ), „Острият кинжал“ и „Кехлибареният далекоглед“. Пулман получава титлата Командир на Ордена на Британската империя по случай Нова Година през 2004.

Първият том на трилогията, „Северно сияние“, получава медалът „Карнеги“ за детска художествена проза във Великобритания през 1995 г. „Кехлибареният далекоглед“, последният том, е отличен с наградата за книга на годината на Уитбред през януари 2002 г. Тя е първата детска книга, която получава това отличие. Трилогията печели одобрението на публиката в края на 2003 г., като заема трето място в класацията на публиката на Би Би Си за най-любима книга на нацията Биг Рийд (след Властелинът на пръстените на Дж. Р. Р. Толкин и Гордост и предразсъдъци на Джейн Остин).

Вълнуващ приключенски сюжет, яркост и уникалност на света, в който се развива, съчетание на наука, магия и философия: тези качества превърнаха и втората книга от трилогията в събитие на литературния пазар. Приказка за деца и възрастни. Лира прекрачва тънката граница между световите и се оказва в Англия от края на миналия век, където се запознава с връстника си Уил. Принуден да престъпи закона, Уил е преследван, но въпреки това изпълнен с решимост да разкрие тайната около изчезването на баща си преди много години. Спасявайки се от преследвачите си, момчето случайно попада в Читагазе — странен град на изоставени деца. В него ги очакват опасности, призраци, вещици и ангели. Тук те намират и отново изгубват близки и любими хора, тук Уил става пазител на Острия кинжал, изрязващ прозорци към непознати светове. Лира и Уил идват в този свят по различни пътища, имат различни цели, но ги обединява общото предназначение.

При изрисуването на малките картинки в началото на главите Пулман вече е преодолял първоначалната си неувереност и видимо се забавлява. В английското издание желае да добави и още нещо — малки, ненатрапчиви подзаглавия на всяка страница: „светът на Лира“ и „светът на Уил“. Но редакторката Лиз Крос има по-добра идея —

това да се направи посредством мънички рисунки. Затова Пулман решава габъровото дърво да символизира света на Уил, алетоиметъра — света на Лира, (острия) кинжал — света на Читагазе и т.н. Решава и да не обясняват под черта значението на всеки символ, за да оставят това на въображението на читателите (какво означават и защо са там). В българското издание (по подобие на американското) вторите рисунки липсват.

1.

КОТКАТА И ГАБЪРИТЕ

Уил потегли майка си за ръката.

— Хайде, хайде!...

Жената се дръпна. Още я беше страх. Уил огледа тънещата в здрач тясна уличка с двете редици къщи, всяка с миниатюрна градинка отпред, оградена с жив плет. Слънцето пламтеше в прозорците от едната страна, а от другата всичко беше обвито в полумрак. Нямаше много време. Скоро хората щяха да станат от масите и наоколо щяха да се появят други деца, които щяха да ги видят и после да приказват. Да се чака, беше опасно, но не му оставаше друго, освен да се опита да я убеди. Както обикновено.

— Хайде, мамо, да идем да видим госпожа Купър. Виж, почти стигнахме.

— Госпожа Купър? — повтори тя със съмнение.

Момчето обаче вече натискаше звънеца. Трябваше да остави чантата, за да звънне, защото с другата ръка все още държеше майка си за китката. Да те видят как на дванайсет продължаваш да се държиш за ръката на майка си, никак не беше приятно, но той знаеше какво ще се случи, ако я пуснеше.

Вратата се отвори и на прага се появи възрастната учителка по пиано, а заедно с нея и познатият мирис на лавандулова вода.

— Кого виждам? Наистина ли си ти, Уилям? Не си идвал повече от година. Какво искаш, миличък?

— Мога ли да вляза? Заедно с мама? — решително попита момчето.

Госпожа Купър погледна жената с разрошена коса и разсеяна усмивка, после момчето с неговия настойчив и тревожен поглед, стиснатите устни и издадена долна челюст. Едва тогава ѝ направи впечатление, че госпожа Пари, майката на Уил, е гримирала само едното си око. Нито тя, нито Уил го бяха забелязали. Нещо тук не беше наред.

— Ами... — промърмори госпожа Купър и се отдръпна, за да могат да влязат в тясното антре.

Уил се озърна внимателно, преди да затвори вратата. Госпожа Купър забеляза колко здраво стискаше майката ръката му и колко грижовно момчето я въведе в хола, където беше пианото (естествено, това беше единствената стая, която познаваше). Усети леката миризма от дрехите на госпожа Пари, сякаш бяха стояли прекалено дълго в пералнята, преди да ги извадят. Забеляза колко много си приличат майката и синът, седнали на дивана — и двамата имаха издължени очи и прави черни вежди.

— Какво има, Уилям? — попита възрастната жена. — Случило ли се е нещо?

— Майка ми има нужда да се приюти някъде за няколко дни отвърна момчето. — Точно сега е много трудно някой да я наглежда у дома. Не казвам, че е болна. Просто е объркана и неспокойна. Няма да е никак трудно. Просто ѝ е необходим някой, който да е добър с нея, и си помислих, че вие може би ще се съгласите.

Жената гледаше сина си с безизразен поглед, сякаш не разбираше какво говори. Госпожа Купър забеляза на бузата ѝ синина. Уил не сваляше очи от учителката и в погледа му се четеше отчаяние.

— Няма да има никакви разходи — продължи той. — Донесъл съм няколко пакета с храна. Сигурен съм, че ще е достатъчно. Вие също можете да си вземете. Тя няма да има нищо против.

— Но... Не знам дали е редно... Сигурен ли си, че няма нужда от лекар?

— Не! Нищо ѝ няма.

— Но не може да няма някой, който... Искам да кажа, все имате някакви съседи или роднини...

— Нямаме роднини. Само двамата сме. А съседите са прекалено заети.

— А социалните служби? Не че искам да се отърва от теб, миличък, но...

— Не, не! Просто ѝ трябва малко помощ. Аз няма да мога да се грижа за нея известно време, но няма да е задълго. Мисля... Имам да свърша някои неща. Но скоро ще се върна и ще я отведа у дома, обещавам. Няма да ви притесняваме дълго.

Майката гледаше сина си с такова доверие, а момчето се обърна към нея и ѝ се усмихна окуражаващо с такава обич, че на госпожа Купър не ѝ даде сърце да откаже.

— Е, добре — обърна се тя към госпожа Пари. — За ден-два няма проблем. Можете да спите в стаята на дъщеря ми, миличка. Тя е в Австралия и стаята е свободна.

— Благодаря.

Уил се изправи, сякаш нямаше търпение по-скоро да си тръгне.

— А ти къде отиваш? — попита госпожа Купър.

— При един приятел. Ще се обаждам винаги, когато е възможно. Знам телефонния ви номер. Всичко ще е наред, ще видите.

Майка му го гледаше недоумяващо. Уил се наведе и я целуна непохватно.

— Не се тревожи, госпожа Купър ще се грижи за теб по-добре от мен, честна дума. Утре ще ти се обадя по телефона и ще си поговорим.

Двамата се прегърнаха. Уил я целуна още веднъж и нежно се освободи от прегръдките ѝ, после се запъти към вратата. По предателския блясък в очите му госпожа Купър разбра, че е разстроен, но в последния миг момчето си спомни за добрите маниери и ѝ протегна ръка.

— Довиждане и много ви благодаря.

— Уилям — каза учителката, — защо не ми кажеш какво има...

— Малко е сложно за обяснение — прекъсна я момчето, — но с нея няма да имате никакви проблеми, честна дума.

Работата съвсем не беше в това и двамата добре го знаеха. Но каквото и да беше, нямаше съмнение, че Уил е замесен в нещо.

Възрастната жена си помисли, че никога не е виждала толкова изпълнено с решимост дете.

Уил се обърна. Мислите му вече бяха в празната къща.

Двамата с майка му живееха на едно разклонение на главния път, с десетина-дванайсет еднакви къщи, от които тяхната беше без съмнение най-запуснатата. Градинката отпред представляваше късче обрасла с бурени земя. Майката беше засадила няколко храстчета, но те скоро изсъхнаха и се спаружиха от жажда. Когато Уил се показа иззад ъгъла, изпод още живата хортензия се измъкна котката му Мокси

и се протегна, после го поздрави с тихо мяукане и се отърка галъвно в краката му. Той я вдигна и прошепна:

— Върнаха ли се, Мокси? Видя ли ги?

Къщата беше тиха. В последните лъчи на залеза се виждаше как някакъв мъж мие колата си на отсрещната страна на улицата, но той не обърна никакво внимание на Уил, който нямаше нищо против да остане незабелязан. Колкото по-малко привличаше вниманието, толкова по-добре.

Притиснал Мокси до гърдите си, той отключи вратата и бързо се шмугна вътре. Ослуша се внимателно и пусна котката на пода. Отникъде не долиташе нито звук — къщата беше празна.

Уил отвори кутия с котешка храна и я остави в кухнята. Кога ли щяха да се върнат онези? Никой не можеше да каже, затова трябваше да действа бързо. Момчето се качи на горния етаж и започна претърсването.

Търсеше изтъркан несесер от зелена кожа. Имаше неочаквано много места, където можеше да се пъкне вещь с такива размери, дори и в една обикновена съвременна къща. За да скриеш нещо, не са нужни двойни дъна и тайни ниши. Уил най-напред огледа спалнята на майка си, макар да се чувстваше неудобно, докато ровеше из чекмеджетата, в които тя държеше бельото си, после внимателно претърси останалите стаи на горния етаж, дори и своята собствена. Мокси дойде да го види какво прави, седна наблизо да му прави компания и започна да се мие.

Уил обаче не намери онова, което търсеше.

Вече се беше стъмнило и той усети, че е огладнял. Стопли си фасул и си препече малко хляб, седна край кухненската маса, като се питаше откъде е най-добре да започне претърсването на долния етаж.

Вече почти се беше нахранил, когато телефонът иззвъня.

Момчето застина. Сърцето му биеше до пръсване. Започна да брои. На двайсет и шестия звън телефонът замълча. Уил остави чинията в мивката и продължи претърсването.

Четири часа по-късно още не беше открил зеления несесер. Беше един и половина през нощта и краката му се подкосяваха от умора. Легна на леглото си с дрехите и мигновено заспа. Сънят му беше напрегнат и объркан, в него често се мяркаше уплашеното лице на майка му, толкова близо, че можеше да го докосне, ако протегне ръка.

Събуди се, както му се стори, почти веднага (макар да беше спал три часа) и в същия миг разбра две неща.

Първо, знаеше къде да търси несесера. И второ, мъжете бяха на долния етаж и отваряха вратата на кухнята.

Той вдигна Мокси, която сънено измяука, и тихо ѝ изсъска да млъкне. Пусна крака на пода и си обу обувките, като се напрягаше с всяка своя клетка да чуе какво става долу. Оттам долитаха едва доловими звуци — шум на преместен стол, тих шепот, скърцане на дъска.

Уил се измъкна безшумно от стаята си и се приближи на пръсти до третата стая на горния етаж. Вътре мракът не беше съвсем непрогледен и в сивкавата светлина преди разсъмване той успя да различи очертанията на старата шевна машина. Само преди няколко часа беше преровил цялата стая, но беше забравил чекмеджето отстрани на машината, където майка му държеше кройките и конците.

Уил внимателно го опипа, като продължаваше да се ослушва. Онези сновяха на първия етаж и по едно време му се мярна отблясък през пролуката на вратата, вероятно от фенерче.

Напипа ключалката и я щракна. Както и предполагаше, онова, което търсеше, беше вътре.

А сега какво да прави? Нищо, поне за момента. Момчето се спотаи в тъмното. Сърцето му биеше лудо, а слухът му дебнеше да долови всеки звук. Онези двамата бяха в хола.

— Хайде! — прошепна единият. — Чувам млекаря да се приближава.

— Да, ама онова нещо го няма — отвърна другият. — Ще трябва да го потърсим на горния етаж.

— Давай тогава, не се мотай!

Нещо изскърца на горната площадка и Уил застана нащрек. Мъжът се движеше напълно безшумно, но скърцането го издаде, беше неочаквано. Настъпи кратка тишина. Тънкият лъч на фенерчето се плъзна по пода пред вратата. Уил го видя през пролуката.

После вратата се откряна едва-едва. Уил изчака, докато мъжът се изправи на прага, и в този миг изскочи от тъмното и се хвърли срещу неканения гостенин.

Никой от двамата не видя котката.

Мокси се беше измъкнала от спалнята и сега стоеше с навирена опашка точно зад мъжа, готова да се отърка в краката му. Той лесно можеше да се справи с Уил, защото беше опитен и силен, но котката беше застанала на пътя му и когато направи крачка назад, мъжът се спъна в нея, политна и полетя надолу по стълбите. Главата му с трясък се удари в холната масичка.

Уил чу злоещото пращане, но дори за миг не спря. Спусна се по парапета, прескочи тялото, което лежеше проснато в подножието на стълбата, грабна от масата опърпаната пазарска чанта и изскочи през предната врата, преди другият мъж да се е усетил.

Колкото и да беше уплашен, Уил за миг се зачуди защо онзи не вика след него и не го преследва. Скоро обаче щяха да го погнат с колите си и клетъчните си телефони. Не му оставаше нищо друго, освен да бяга.

Видя млекаря да свива в пресечката, а фаровете на електрическата му количка разпръскваха бледа светлина в предутринния здрач. Уил прескочи оградата на съседската градинка и продължи покрай къщата, после се озова във втора градинка, прекоси мокрите от росата лехи, прехвърли се през живия плет и се мушна сред ниските дървета и храсти между къщите и шосето. Там пропълзя под един храст и се сви на земята, като дишаше тежко. Беше много рано да излезе на шосето — трябваше да чака, докато започне движението.

Не му излизаше от ума злоещото пращане, когато главата на мъжа се удари в ръба на масата, неестествено изкривеният му врат и конвулсивното потръпване на крайниците. Човекът беше мъртъв. Беше го убил.

Не можеше да прогони тази картина от ума си, а трябваше. Имаше достатъчно неща, за които да мисли. Дали майка му наистина беше в безопасност? Щеше ли госпожа Купър да я издаде? Ами ако той не успееше да се върне, както беше обещал? Защото сега беше убил човек и за него нямаше връщане.

И Мокси. Кой щеше да храни Мокси? Дали Мокси щеше да се чуди къде са? Щеше ли да тръгне да ги търси?

С всяка минута все повече просветляваше. Имаше вече достатъчно светлина, за да погледне вещите в торбата — портмонето на майка му, последното писмо на адвоката, пътна карта на Южна

Англия, няколко шоколадчета, паста за зъби, чисти чорапи и гащета. И зеленият несесер.

Всичко си беше на мястото. Всичко вървеше по план.

Освен това, че беше убил човек.

Уил за пръв път осъзна, че майка му не е като другите хора и че трябва да се грижи за нея, когато беше седемгодишен. Бяха в супермаркета и играеха една игра: имаха право да слагат нещо в количката само когато никой не ги гледаше. Уил се озърташе наоколо и прошепваше: „Хайде!“, а тя грабваше от рафта кутия или пакет и тихо го поставяше в количката. Когато натовариха всички покупки, бяха в безопасност, защото бяха станали невидими.

Това беше хубава игра, която продължи дълго, защото беше събота сутрин и магазинът беше пълен, но те бяха много ловки и се бяха сработили добре. Вярвах си. Уил обичаше майка си и често ѝ го казваше, а тя му отвърщаше със същото.

Когато стигнаха до касата, Уил беше приятно развълнуван и доволен, защото почти бяха спечелили играта. И когато майка му не можа да си намери портмонето, възприе това също като част от играта. Тя каза, че сигурно врагът ѝ го е откъснал, но той вече беше уморен и гладен, а и мама не изглеждаше толкова щастлива, колкото дотогава. Тя наистина беше уплашена и двамата трябваше да върнат всичко обратно по рафтовете, но този път още по-внимателно, защото враговете можеха да ги проследят по номера на кредитната им карта — естествено, тя беше у тях, след като се бяха добрали до портмонето...

Уил все повече се плашеше. Разбра колко е била хитра майка му, че е превърнала тази истинска опасност в игра, та да не го тревожи. Сега, когато знаеше истината, трябваше да си дава вид, че не го е страх, за да я успокои.

Момчето продължи да се преструва, че всичко това е игра, за да не я тревожи със страха си, и двамата се прибраха у дома без покупки, но и без да ги проследят враговете. Е, после Уил намери портмонето на масичката в хола. В понеделник отидоха в банката и закриха сметката, сетне откриха нова на друго място, за да са сигурни. Така опасността беше ликвидирана.

Ала през последвалите няколко месеца Уил бавно и неохотно осъзна, че враговете, от които майка му се боеше, не са някъде около тях, а в главата ѝ. Това не ги правеше по-малко истински, по-малко

плашещи и опасни. Просто той трябваше да я пази още по-всеотдайно, отколкото досега. От онзи ден в супермаркета, когато осъзна, че трябва да се преструва, за да не плаши майка си, част от съзнанието му винаги беше будна, винаги нащрек за нейните тревоги. Уил я обичаше толкова много, че беше готов да умре, за да я защити.

Колкото до баща му, той беше изчезнал много преди първите спомени на момчето, Уил изгаряше от любопитство да научи повече за него и често тормозеше майка си с въпроси, на повечето, от които тя не можеше да отговори.

— Той богат ли беше?

— Къде е отишъл?

— Защо си е тръгнал?

— Умрял ли е?

— Ще се върне ли?

— Как изглеждаше?

Последният въпрос беше единственият, на който тя можеше да даде отговор. Джон Пари бил хубав мъж, умен и храбър офицер от Военноморския флот, но напуснал армията, за да стане изследовател, и водел експедиции до отдалечени части на света. Уил я слушаше с трепет. Не можеше да има нищо по-вълнуващо от баща изследовател. Оттогава нататък той винаги имаше в игрите си един невидим другар — двамата с баща му си проправяха път през джунглата, взираха се в бурния океан от палубата на шхуната си, осветяваха с факли обитавана от прилепи пещера, за да разчетат тайнствените знаци по стените й... Те бяха най-добрите приятели, безброй пъти всеки от тях спасяваше живота на другия, смееха се и водеха дълги разговори край лагерния огън до късно през нощта.

Но колкото повече растеше, толкова повече момчето се чудеше. Защо нямаше никакви снимки на баща му от различни части на света — заобиколен от мъже със заскрежени бради и полярни шейни или край обвити с пълзящи растения руини в джунглата? Нищо ли не беше оцеляло от трофеите и чудноватите находки, които би трябвало да е донесъл у дома? В нито една книга ли нямаше нищо, писано за него?

Майка му не знаеше. Но каза нещо, което се загнезди здраво в ума му.

— Един ден ти ще тръгнеш по стъпките на баща си. И също ще бъдеш велик мъж. Ще наметнеш неговата мантия...

Уил не разбираше какво значи това, но усещаше смисъла му и се чувстваше горд и значим. Всичките му игри щяха да се превърнат в действителност. Баща му беше жив, изгубен някъде в пущинака, а той щеше да го спаси и да получи мантията му... Струваше си да водиш такъв труден живот, ако пред теб стои подобна велика цел.

Затова пазеше в тайна от всички тревогите на майка си. Понякога тя се успокояваше, съзнанието ѝ се проясняваше и тогава момчето се стараеше да научи от нея как се пазарува и готви, как се чисти къщата, за да може да го прави вместо нея в периодите ѝ на помрачение и страх. Научи се и как да се крие, как да бъде незабележим в училище, как да не привлича вниманието на съседите дори тогава, когато майка му биваше обзета от страх и умопомрачение и едва можеше да говори. Най-много се боеше, че службите ще разберат за състоянието ѝ и ще я отведат, а него ще пратят при чужди хора.

Можеше да понесе всяка трудност, но не и това. Защото имаше мигове, когато съзнанието ѝ се проясняваше и тя отново беше весела, смееше се на страховете си и му благодареше, че така добре се грижи за нея. Тогава беше толкова любвеобилна и нежна, че не му трябваше по-добър приятел, и единственото му желание беше да живеят заедно така завинаги.

Но тогава дойдоха мъжете.

Не бяха полицаи, не бяха от социалните служби, не бяха и престъпници — поне така смяташе Уил. Те не пожелаха да му кажат какво искат, въпреки всичките му усилия да ги държи настрана, а настояваха да говорят с майка му. Точно тогава обаче тя беше в особено нестабилно състояние.

Но Уил подслушваше на вратата и чу, че питат за баща му. Сърцето му подскочи.

Мъжете искаха да знаят къде е отишъл Джон Пари и дали ѝ е пращал нещо оттам, кога за последен път е получила вест от него и дали той се е свързвал с някакви чужди посолства. Уил чу, че майка му е разстроена, и не издържа — втурна се в стаята и им извика да се махат.

Видът му беше толкова свиреп, че никой от мъжете не се засмя, макар да беше толкова малък. Можеха лесно да го проснат на пода, да го вдигнат с една ръка, но той беше забравил за страха, а гневът му беше неукротим и смъртоносен.

Мъжете си тръгнаха. Естествено, тази случка затвърди убеждението на Уил, че баща му е в беда някъде и че само той може да му помогне. Игрите му вече не бяха детински и толкова явни. Те се превръщаха в реалност и той трябваше да е на висота.

Не след дълго мъжете се върнаха. Настояваха майка му да им каже нещо, което е скрила от тях. Бяха дошли, докато Уил беше на училище, и единият от тях я задържа на долния етаж, докато другият претърсваше спалните. Тя не разбираше какво правят. Но Уил се прибра по-рано и ги завари у дома. Нахвърли се върху тях със същата ярост и те отново си тръгнаха.

Но явно разбраха, че момчето няма да отиде в полицията, за да не се раздели с майка си, и станаха още по-настойчиви. Накрая нахлуха в къщата, когато Уил беше извел майка си на разходка в парка — сега състоянието ѝ силно се беше влошило и тя си беше въобразила, че трябва да пипне всяка дъсчица по пейките около езерото. Уил ѝ помагаше, за да свършат по-бързо. Когато се прибраха, видяха колата на мъжете да се отдалечава, а вътре бързо стана ясно, че са претърсвали повечето шкафове и чекмеджета.

Момчето знаеше какво търсят. Зеленият кожен несесер беше най-ценното, което майка му притежаваше. Дори не си бе помислял да го отвори, пък и не знаеше къде го държи тя. Бе виждал обаче, че в него има писма, и тя от време на време ги препрочита и плаче. Точно в такива моменти си говореха за баща му. Ето защо Уил предположи, че мъжете търсят именно несесера, и реши да го спаси на всяка цена.

Първо трябваше да намери сигурно място, където да остави майка си. Дълго си блъска главата, но нямаше приятели, които да попита, а съседите вече ги гледаха с подозрение. Единственият човек, на когото според него можеше да се вярва, беше госпожа Купър. Отведеше ли веднъж майка си при нея, щеше да потърси зеления кожен несесер, да погледне какво има вътре и да замине за Оксфорд, където щеше да намери отговор на някои от въпросите си. Ала мъжете дойдоха твърде скоро.

И сега беше убил единия.

Значи и полицията скоро щеше да тръгне след него.

Какво пък, той знаеше как да стане незабележим. По-незабележим отвсякога и за много по-дълго — докато не откриеше

баща си или преследвачите не откриеха него. И ако те го изпревареха, нямаше да го е грижа още колко от тях ще убие.

По-късно същия ден, някъде около пладне, Уил излизаше от Оксфорд, след като беше пропътувал четиридесет мили. Чувстваше се пребит от умора. Беше пътувал на автостоп, с два автобуса и пеша и стигна града около шест следобед — твърде късно, за да предприеме каквото и да било. Похапна в „Бъргър Кинг“ и се скри в едно кино (така и не разбра как се казва филмът, който прожектираха), а сега вървеше на север по безкрайния път през предградията.

До този момент никой не му беше обърнал внимание. Той обаче знаеше, че не след дълго ще трябва да си потърси място да пренощува, защото с напредването на времето щеше да става все по-забележим. Бедата беше там, че нямаше къде да се скрие в градините на красивите къщи край пътя, а те се простираха, докдето му стигаше погледът.

След известно време излезе на околоръстното шосе, където двата пътя се пресичаха. По това време на нощта почти нямаше движение и наоколо беше съвсем тихо. Не се долавяха признаци на живот, ако не се смятат големите къщи, разделени от пътя с широки морави. По тревните ивици от страни на шосето бяха засадени две редици габъри — чудати дървета с абсолютно симетрични корони, които по-скоро напомняха детски рисунки, отколкото истински растения, а светлината на уличните лампи придаваше на мястото нещо бутафорно, наподобяващо театрален декор. Уил беше замаян от умора. Можеше да продължи на север по пътя, по който беше дошъл, можеше и да се свие на тревата под някое дърво и да заспи. Но докато стоеше и се двоумеше, видя котка.

Беше на ивици, също като Мокси, и излезе от една градина край пътя. Уил остави пазарската чанта и протегна ръка. Котката се приближи и се потърка в кокалчетата му, също както правеше Мокси. Всички котки правеха така, но сърцето му се сви. Уил изпита такова непреодолимо желание да се обърне и да тръгне назад към дома, че очите му се насълзиха.

Котката постоя малко при него, после се отдалечи. Беше нощ, имаше територия за обхождане, мишки за ловене. Тя прекоси пътя, тръгна към храстите точно зад габърите и там спря.

Уил, който продължаваше да гледа след нея, забеляза нещо странно в държанието ѝ.

Животното вдигна лапа и замахна към нещо във въздуха, което оставаше невидимо за момчето. После отскочи назад, изви гръбнак и козината ѝ настръхна, а опашката ѝ щръкна. Уил познаваше котките и застана нащрек, когато тя отново се приближи към същото място — празно, обрасло с трева петно между габърите и живия плет — и замахна за втори път с лапа.

И този път животното отскочи, но не толкова далеч и по-малко уплашено. След няколко секунди душене и ослушване любопитството явно надделя над предпазливостта.

Котката направи крачка напред и изчезна.

Уил примигна. Някакъв камион премина по шосето и го освети с фаровете си. Момчето се притаи до ствола на най-близкия габър. Когато камионът отмина, той пресече шосето и тръгна към мястото, където беше изчезнала котката, без да откъсва очи от него. Това никак не беше лесно, защото нямаше нищо, върху което да задържи поглед, но когато се приближи достатъчно и се вгледа по-внимателно, внезапно го видя.

Под определен ъгъл се виждаше още по-ясно. Сякаш някой беше изрязал парче от въздуха на около два метра от пътя, с форма на неправилен квадрат и горе-долу метър широко. То се виждаше само откъм страната на шосето, но пак недостатъчно ясно, защото през него прозираше същото парче затревена земя, осветена от уличните лампи.

Ала Уил не изпитваше ни най-малко съмнение, че отвъд него се простира друг свят.

Трудно би могъл да обясни откъде иде тази увереност, но го разбра веднага. Знаеше го, както знаеше, че огънят пари и че да си добър е хубаво. Това, което виждаше пред себе си, беше нещо съвършено чуждо и непознато.

Само това му стигаше да го подмами нататък. Той се наведе и се вгледа по-внимателно. Онова, което видя, го зашемети, а сърцето му задумка лудо. Момчето обаче не се поколеба — пъхна първо пазарската чанта, а после и сам се провря през пролуката между двата свята.

Изведнъж се намери под редица дървета, но те не бяха габъри, а високи палми, които растяха като в Оксфорд наред затревена ивица. Тя обаче вървеше по средата на широк булевард, а от двете му страни се редяха кафенета и малки магазинчета, всичките отворени и ярко

осветени, но тихи и празни под гъсто осеяното със звезди небе. Горещата нощ беше пропита с аромата на цветя и соления мирис на море.

Уил се огледа предпазливо. Пълната луна над него осветяваше далечна верига огромни зелени хълмове, в чиито подножия се виждаха къщи и китни градини, а наскред красив парк белееше голяма сграда, наподобяваща храм.

Точно до него мержелееше онова празно петно във въздуха, което и оттук почти не се виждаше, но несъмнено съществуваше. Той се наведе и надникна. Видя оксфордския път и собствения си свят. Момчето потрепери и се извърна — какъвто и да беше този нов свят, със сигурност нямаше да е по-лош от онзи, от който идеше. Имаше чувството, че сънува, и в същото време знаеше, че не е сън. Изправи се и потърси с поглед водача си, котката.

Тя не се виждаше никаква. Сигурно вече се беше втурнала да изследва тесните улички и градините зад примамливо осветените кафенета. Уил вдигна от земята опърпаната пазарска чанта и бавно тръгна нататък, като пристъпваше безкрайно предпазливо — в случай че всичко това внезапно изчезне.

В атмосферата на града имаше нещо от Средиземноморието или Карибите. Уил никога не беше напускал Англия и не можеше да направи сравнение, но усещаше, че това е място, където хората излизат нощем, за да хапнат и да пийнат, да потанцуват и да послушат музика. Само че наоколо нямаше жива душа и тишината му се стори бездънна.

На първия ъгъл имаше кафене с малки зелени масички на самия тротоар и поцинкован бар с машина за еспресо. На някои от масичките бяха оставени полупразни чаши. В един пепелник се виждаше догоряла цигара. До плетено панерче с твърди като камък кифлички стоеше чиния с ризото.

Уил взе от хладилника зад бара бутилка лимонада, замисли се за миг и пусна в касичката монета от една лира. В мига, в който затвори, нещо му хрумна и отново отвори касичката. По парите можеше да разбере къде се намира. Паричната единица се казваше корона, това прочете върху монетите, но нямаше нищо повече.

Уил върна парите обратно и отвори бутилката с отварачката, вързана за бара, излезе от кафенето и тръгна по една от уличките, които водеха настрани от булеварда. Малки бакалнички и хлеббарници

се редуваха с бижутерийни и цветарски магазини. Имаше и частни къщи със завеси от мъниста на вратите, и надвиснали над тротоара балкони от ковано желязо, отрупани с цветя. Там тишината беше още по-дълбока.

Не след дълго уличките го изведоха на друг широк булевард с палми, долната част на короните им блестеше в светлината на уличните лампи.

От другата му страна се простираше морето.

Уил се озова пред широк залив, ограден от едната страна с каменен вълнолом, а от другата — от дълбоко вдаден в морето нос, където сред отрупани с цвят дървета и храсти се издигаше голяма сграда с каменни колони, широки стъпала и богато украсени балкони. В залива тихо се полюшваха няколко лодки, а оттатък вълнолома под звездната светлина кротко блещукаше спокойното море.

Умората на Уил беше отлетяла. Сега той тръпнеше от любопитство. Докато вървеше по малките улички, от време на време се спираше, за да пипне някоя стена или перваз и да се убеди, че са здрави и солидни. Сега искаше да докосне изумителната гледка, която се ширеше пред него, защото погледът му не беше в състояние да я обхване цялата. Стоеше и дишаше дълбоко, изпълнен с благоговение.

Откри, че все още държи бутилката, която беше взел от кафенето. Отпи от нея — вкусът беше точно такъв, какъвто трябваше. Леденостудена лимонада, която го освежи и разхлади в горещата нощ.

Той тръгна надясно покрай хотелите с навеси над ярко осветените входове и цъфнали бугенвиллии отстрани и стигна до парка на малкия нос. Сградата с пищно украсена фасада в средата на парка, осветена от ослепителни прожектори, можеше да бъде казино, та дори и опера. Между олеандровите дървета с окачени по клоните лампи се виеха пътечки, но не се чуваше нито звук. Не пееха птици, не бръмчаха насекоми, отекваха единствено стъпките на Уил.

Единственият шум, който долиташе до ушите му, беше плисъкът на вълните. Уил се запъти към брега. Имаше прилив — или отлив — и десетки водни колела бяха изтеглени на мекия бял пясък далеч от линията на водата. На всеки няколко секунди кротка вълничка близваше пясъка и се отдръпваше назад, за да се скрие под следващата. На петдесетина метра навътре в морето се виждаше дървена платформа за гмуркане.

Уил седна на едно от водните колела и си събу обувките — евтини маратонки, които почти се разпадаха и протриваха до кръв уморените му крака. Смъкна и чорапите и зарови ходила дълбоко в пясъка. Няколко секунди по-късно вече беше съблякъл и останалите дрехи от себе си и нагазваше в морето.

Водата беше приятно прохладна, нито топла, нито студена. Уил преплува разстоянието до платформата, седна на ръба и се загледа в града.

От дясната му страна беше вълноломът. На около миля по-нататък се издигаше фарът, боядисан на червени и бели ивици. Още по-надалеч се виждаха мъглявите очертания на далечни скали, а на самия хоризонт смътно мержелееха полегатите хълмове, които беше видял при влизането си в града.

От другата му страна бяха окичените с лампи дървета около казиното и улиците на града, крайбрежният булевард с хотелите, кафенетата и окъпаните в светлина магазини. Всичките тихи и празни.

И сигурни. Никой не можеше да го настигне тук. Мъжете, които бяха претърсвали къщата им, нямаше откъде да знаят. Полицията никога нямаше да го открие. Той имаше на разположение цял свят, в който да се скрие.

За пръв път, откакто избяга предната сутрин, Уил се почувства на сигурно място.

Отново беше жаден, беше започнал и да огладнява — все пак за последен път беше ял в друг свят. Плъзна се от платформата във водата, преплува разстоянието до брега, този път по-бавно, и навлече гащетата, а останалите дрехи и пазарската чанта взе в ръка. Хвърли празната бутилка в едно кошче за боклук и тръгна бос по улицата към пристанището.

Когато поизсъхна, нахлузи джинсите си и започна да се оглежда къде може да намери нещо за хапване. Хотелите бяха прекалено луксозни. Той надникна в един от тях, но просторът и великолепието го притесниха, затова продължи по крайбрежната улица, докато стигна до едно кафене, което му се видя подходящо. Не можеше да каже защо — то приличаше на десетки други, с отрупана с цветя тераса и масички на тротоара, но го привлече.

Вътре имаше бар-плот, снимки на боксьори по стените и плакат с автограф на някакъв широко усмихнат акордеонист. Имаше и кухня, а

до нея тясно стълбище с ярък килим на цветя.

Момчето тихо се изкачи на площадката и отвори първата врата, която му се изпречи. Стаята гледаше към булеварда. Въздухът беше горещ и спарен и Уил отвори остъклената врата към балкона. Самото помещение беше малко и пълно с мебели, които бяха прекалено големи за него и доста похабени, но всичко беше чисто и удобно. Явно тук живееха гостоприемни хора. Имаше полица с книги, списание на масичката и няколко фотографии в рамки по стените.

Уил реши да надникне и в другите помещения — малка баня и спалня с двойно легло.

Но преди да отвори последната врата, нещо го накара да настръхне. Сърцето му заби лудо. Не беше сигурен дали отвътре се чу звук, но някак беше сигурен, че стаята не е празна. Помисли си колко е странно всичко — първо някой го беше дебнал пред вратата на затъмнена стая в дома му, а сега ролите се бяха разменили...

Докато стоеше и се чудеше какво да прави, вратата се отвори с трясък и нещо се хвърли отгоре му като див звяр.

Но споменът го беше накарал да застане нащрек и това го спаси от падане. Той реши да се брани и вкара в действие коленете, главата, юмруците и ръцете си.

„Нещото“ се оказа момиче горе-долу на неговата възраст, зло като оса, ръмжащо, с мръсни окъсани дрехи и тънки голи крайници.

То осъзна кой е насреща му кажи-речи в същия момент, отблъсна се от голата му гръд и отскочи в тъмния ъгъл на площадката, където се притаи като дебнеща котка. За негово изумление обаче отнякъде се взе и истинска котка — свирепа и дива, висока почти до коленете на момичето, с настръхнала козина, оголени зъби и навирена опашка.

Непознатата докосна с ръка гърба на котката и облиза сухите си устни, като през това време дебнеше всяко негово движение. Уил бавно се изправи.

— Коя си ти?

— Лира Златоуста — отвърна момичето.

— Тук ли живееш?

— Не!

— Тогава какво е това място? Този град?

— Не знам.

— Откъде идваш?

— От моя свят. Свързан е с този. Къде ти е демонът?

Очите на Уил се разшириха. В този миг забеляза, че с котката става нещо невероятно. Тя скочи в ръцете на момичето и формата ѝ мигновено се промени. Сега беше хермелин с кремавобели гушка и коремче, който го гледаше свирепо. Но тогава се случи нещо, което отново промени всичко — Уил си даде сметка, че и двамата, хермелинът и момичето, изпитват ужас от него, сякаш беше призрак.

— Нямам демон — каза той. — Не знам за какво говориш.

И изведнъж се сети.

— Ама това трябва да е демонът ти!

Момичето бавно се изправи, а хермелинът се уви около врата му, без да откъсва, черните си като мъниста очи от лицето на Уил.

— Но ти си жив! — недоверчиво изрече Лира. — Не си... Не са те...

— Казвам се Уил Пари. Не знам за какви демони говориш, В моя свят демон е... Нещо като дявол.

— В твой свят? Искаш да кажеш, че това не е твой свят?

— Не е. Аз просто открих пътя. Сигурно е същото, каквото си сторила ти. Предполагам, че светове са свързани.

Тя като че се поуспокои, но продължаваше да го следи зорко, а Уил стоеше кротко и гледаше да не прави резки движения, сякаш се запознаваше с котка.

— Видяла ли си някой друг в този град?

— Не.

— А откога си тук?

— Не знам. От няколко дни, ама не помня точно.

— Защо дойде тук?

— Търся Праха.

— Търсиш прах? Какъв, златен ли? За какво говориш?

Момичето присви очи, но не каза нищо. Уил се обърна и заслиза по стълбите.

— Гладен съм — каза. — В кухнята има ли нещо за ядене?

— Не знам, — отвърна тя и тръгна предпазливо след него.

В кухнята Уил откри нарязани продукти за пиле с лук и чушки, но не бяха готвени и вече понамирисваха от жегата. Изхвърли ги в кофата за боклук.

— Яла ли си нещо? — попита момчето и отвори хладилника.

Ли́ра се приближи и надникна.

— Не знаех, че вътре има храна — каза тя. — Я, колко е студено! Демонът ѝ отново се беше променил в огромна пъстра пеперуда, която влетя в хладилника, но тутакси изпърха обратно и кацна на рамото ѝ. Уил знаеше, че не бива да я зяпа така, но главата му се въртеше от необичайността на всичко това.

— Не си ли виждала досега хладилник? — попита.

Вътре имаше кутия с кока-кола и Уил ѝ я подаде, после извади купа с няколко яйца. Ли́ра стисна студената кутия с наслада.

— Пий! — посъветва я той.

Ли́ра погледна надолу и се намръщи. Не знаеше как се отваря. Уил дръпна халкичката. Напитката зашумя и започна да се пени. Ли́ра близна недоверчиво пяната и очите ѝ се разшириха.

— Ама то било хубаво! — изрече почти със страх.

— Да. И в този свят имат кока-кола. Виж, ще пийна малко — да не си мислиш, че е нещо отровно.

Той отвори още една кутия и отпи. Ли́ра последва примера му. Явно беше жадна и пиеше така ненаситно, че от носа ѝ изскочиха балончета. Тя силно се оригна и се намръщи, когато Уил я погледна.

— Мисля да направя омлет — заяви той. — Ти искаш ли?

— Не знам какво е това омлет.

— Е, тогава гледай и ще разбереш. Ако искаш, има и една кутия с боб.

— Не знам какво е боб.

Той ѝ показа кутията. Ли́ра затърси халкичка като на кока-колата.

— Не, ще ти трябва отварачка за консерви — обясни. — Във вашия свят имате ли отварачки?

— В моя свят слугите готвят — презрително заяви тя.

— Погледни в онова чекмедже.

Ли́ра започна да рови в чекмеджето, а Уил през това време счупи шест яйца в една купа и ги разбърка.

— Ето това е — каза той. — С червената дръжка. Дай ми го. Проби кутията и ѝ покажи как да я отвори.

— Сега вземи онзи малкия тиган от куката и изсипи боба вътре.

Ли́ра помириша боба и на лицето ѝ отново се появи учудване, примесено с удоволствие. Тя изсипа съдържанието на кутията в тигана и си облиза пръстите, докато наблюдаваше как Уил слага сол и пипер

на яйцата и намазва тигана с малко късче масло от хладилника. Момчето отиде на бара да потърси кибрит, а когато се върна, я свари да бърка с мръсния си показалец в разбитите яйца и да го облизва лакомо. Демонът ѝ, който отново беше котка, също натопи лапа в купата, но при вида на Уил се отдръпна.

— Още не е готово — обясни момчето. — Кога за последен път сте яли?

— В дома на баща ми в Свалбард — отвърна Лира. — Преди няколко дни, не знам точно. Тук намерих хляб и някакви други неща и ядох.

Уил запали газовия котлон, разтопи маслото, изсипа яйцата в тигана и го завъртя, докато сместа покри дъното. Лира наблюдаваше нетърпеливо как разбърква яйцата и накланя тигана, за да се опържат равномерно, наблюдаваше и него — лицето, ръцете, голите рамене и ходила.

Когато омлетът беше готов, Уил го прегъна и го разряза на две с бъркалката.

— Намери две чинии — нареди той и Лира се подчини.

Изглежда беше готова да изпълнява нарежданията му, щом виждаше смисъл в тях, и Уил ѝ каза да почисти някоя от масичките на тротоара, после изнесе храната и приборите, които беше открил в едно чекмедже. Двамата седнаха един срещу друг в неловко мълчание.

Лира излапа всичко за минута и започна да се върти на стола си и да се полюшва напред-назад, докато го чакаше и той да се нахрани. Демонът ѝ отново се промени — превърна се в щиглец и започна да кълве някакви невидими трошици по масата.

Уил се хранеше бавно. Беше ѝ дал по-голямата част от боба, но пак приключи много след нея. Заливът пред тях, лампите над пустия булевард, звездите в тъмното небе — всичко тънеше в бездънна тишина, сякаш на света не съществуваше нищо, освен тях.

През цялото време Уил мислеше за момичето. Беше дребна и слаба, но жилава и свирепа като тигрица. Бузата ѝ беше насинена от юмука му, но това като, че не ѝ правеше впечатление. В изражението ѝ имаше нещо детинско — особено, когато за пръв път отпи от кутията с кока-кола — и в същото време тъжно и уморено. Очите ѝ бяха светлосини, а косата би трябвало да е тъмноруса, ако се измиеше.

Защото ясно си личеше, че е мръсна, и миришеше, сякаш не се е къпала от доста дни.

— Как ти беше името? Лора? Лара? — попита Уил.

— Лира.

— Лира... Златоуста?

— Да.

— Къде е твоят свят? И как попадна тук?

— Пеша — сви рамене тя. — Имаше мъгла и не знаех накъде вървя. Но поне знаех, че отивам в друг свят. Видях го чак когато мъглата се разсея.

— Какво каза за праха?

— О, да, Прахът. Искам да разбера за него. Но тоя свят като че ли е празен. Няма кого да питам. Тук съм от... не мога да кажа точно, но три или четири дни. И няма никой.

— Какво искаш да разбереш за праха?

— Не е обикновен прах, а по-особен.

Демонът отново се промени. Направи го мигновено и от щиглец се превърна в плъх, огромен черен плъх с червени очи. Уил го изгледа с опасение и Лира улови погледа му.

— Ти имаш демон! — решително заяви тя. — Вътре в теб.

Уил не знаеше какво да каже.

— Имаш — продължи Лира. — Иначе нямаше да си човек. Щеше да си... наполовина мъртъв. Веднъж видяхме едно дете, на което му бяха отрязали демона. Ти не си като него. Даже и да не знаеш, че имаш демон, той е в теб. Отначало се уплашихме, когато те видяхме. Помислихме те за призрак или нещо такова. Но после видяхме, че не приличаш на призрак.

— Защо казваш видяхме?

— Говоря за мен и Панталеймон. За нас. Твоят демон не е отделил от теб. Той е част от теб. Вие двамата сте част един от друг. А в твоя свят има ли някой като нас? Или всички са като теб и демоните ви са скрити?

Уил се загледа в мършавото светлооко момиче и в демона плъх, който се беше сгушил в ръцете му, и се почувства безкрайно самотен.

— Уморен съм — каза. — Отивам да си легна. Ти мислиш ли да оставаш в този град?

— Не знам. Трябва да разбере някои неща. В този свят сигурно има някакви учени. Все трябва да има някой, който да знае за Праха.

— В този свят може и да няма. Но аз идвам от едно място, наречено Оксфорд. Там има много учени, а ти търсиш точно такива.

— Оксфорд ли? — извика тя. — Аз живея в Оксфорд!

— Значи и в твоя свят има Оксфорд? Но ти не идваш от моя свят.

— Не — решително заяви Лира. — Съвсем друг е. Но в моя свят също има Оксфорд. Ние и двамата говорим английски, нали така? Близко е до ума, че и други неща ще си приличат. Ти как премина отсам? Някакъв мост ли има, или е нещо друго?

— Нещо като прозорец във въздуха.

— Покажи ми го.

Това не беше молба, а заповед. Уил поклати глава.

— Не сега. Спи ми се. Среднощ е.

— Тогава ще ми го покажеш сутринта!

— Добре, ще ти го покажа. Но ъ аз имам работа за вършене. Ще трябва да си търсиш сама учените.

— Какво по-лесно от това! Познавам ги като петте си пръста.

Той сложи чиниите една в друга и се изправи.

— Аз сготвих, сега е твой ред да измиеш чиниите.

Лира го изгледа недоумяващо.

— Да измия чиниите? Тук има милиони чисти чинии! Пък и не съм слугиня. Няма да ги мия.

— Тогава няма да ти покажа тунела.

— Сама ще го намеря.

— Няма, скрит е. Никога няма да го откриеш. Слушай, не знам колко време ще можем да останем тук. Ще трябва да се храним, затова ще вземаме каквото намерим, но ще почистваме и ще поддържаме ред, защото така трябва. Сега си лягам. Ще спя в другата стая. Утре сутрин ще се видим.

Вътре той си изми зъбите с пръст и с малко паста от опърпаната пазарска чанта, строполи се на голямото легло и след миг вече спеше.

Лира почака, докато се увери, че е заспал, занесе съдовете в кухнята и пусна водата отгоре, после ги търка с кърпа, докато ъ се сториха чисти. Същото направи и с приборите, но тиганът не се поддаваше, затова реши да използва жълтия сапун, който откри на

мивката. Най-сетне и тиганът доби приличен според нея вид. Накрая тя избърса всичко със суха кърпа и нареди съдовете на поставката.

Още беше жадна, пък и искаше да види дали може да си отвори сама кутия с кока-кола. Опитът сполучи и тя взе напитката със себе си. Пред вратата на Уил спря и се послуша, но не чу нищо. Влезе на пръсти в стаята си и измъкна алетиометъра изпод възглавницата.

Не беше нужно да е близо до Уил, за да попита за него, но ѝ беше интересно да го погледне. Натисна предпазливо дръжката на вратата и се вмъкна в стаята.

Отблясъците от крайбрежната улица се отразяваха в тавана и осветяваха спящото момче. Уил се мръщеше в съня си, а лицето му лъщеше от пот. Беше силен и мускулист. Разбира се, не колкото възрастен мъж, защото сигурно не беше много по-голям от нея, но един ден щеше да бъде великолепен. Колко по-лесно би било, ако можеше да види демона му! Какъв ли щеше да бъде? Дали вече имаше постоянна форма? Но каквото и да представляваше, той щеше да бъде израз на една страстна и великодушна натура. И нещастна.

Лири се приближи на пръсти до прозореца. Светлината, която уличната лампа хвърляше, ѝ беше достатъчна да нагласи стрелките на алетиометъра и да се съсредоточи върху циферблата, докато в ума ѝ се оформяше въпросът. Дългата стрелка трепна и затанцува така стремително, че движението ѝ трудно можеше да се проследи.

„Кой е той? Приятел или враг?“

Алетиометърът отговори: „Убиец.“

Когато видя отговора, изведнъж се успокои. Той знаеше как да намери храна, да ѝ покаже къде се намира Оксфорд, а това бяха полезни качества, но в същото време можеше да се окаже страхливец, човек, на когото не може да се вярва. Един убиец беше ценен другар. Почувства се така сигурна, сякаш беше с Йорек Бирнисон, бронирания мечок.

Лири дръпна кепенеца пред отворения прозорец, за да не го събуди на сутринта слънчевата светлина, и се измъкна на пръсти от стаята.

2. ПРИ ВЕЩИЦИТЕ

Вещицата Серафина Пекала, която беше спасила Лира и другите деца от експерименталната станция в Болвангар, а после беше отвела момичето до Свалбард, беше дълбоко угрижена. В атмосферните смущения, последвали бягството на лорд Азриел от заточението в Свалбард, тя и другарките ѝ бяха отвени далеч от острова и на много мили навътре над замръзналото море. Някои успяха да останат близо до повредения балон на тексаския аеронавт Лий Скорзби, но самата Серафина беше захвърлена високо сред кълбящите се мъгли, които нахлуха през цепнатината в небето, отворена от експеримента на лорд Азриел.

Когато отново беше в състояние да контролира полета си, първата ѝ мисъл беше за Лира. Тя не знаеше нищо за двубоя между узурпатора и истинския мечи крал, Йорек Бирнисон, нито имаше представа какво е станало с Лира след това.

Серафина реши да търси момичето и полетя на клонката от омаен бор сред поръбените със злато облаци, а заедно с нея летеше и демонът ѝ, снежният гъсок Кайса. Дватамата се насочиха към Свалбард, като няколко часа се движеха сред странни светлини и сенки, танцуващи в неспокойното небе. Серафина Пекала ги усещаше с кожата си и знаеше, че те идат от друг свят.

— Погледни! — внезапно възкликна Кайса. — Демон на вещица, явно се е изгубил...

Серафина се взря през валмата мъгла и видя демона, речен рибар, който кръжеше и надаваше викове към изливащата се отгоре мътна светлина. Насочиха се към него. Той ги зърна и тутакси се стрелна тревожно по-далеч от тях, но Серафина му направи знак, че идат като приятели, и демонът се спусна при тях.

— От кой клан си? — попита вещицата.

— От Таймир — отвърна демонът. — Вещицата ми е пленена... А другарките ни бяха отнесени далеч. Изгубих се...

— Кой плени вещицата ти?

— Жената с демона маймунка от Болвангар. Помогнете ми, моля ви! Толкова ме е страх!

— Твоят клан има ли нещо общо с хората, които осакатяват деца?

— Имаше, докато не разбрахме какво правят... След битката при Болвангар те ни прогониха, но преди това взеха моята вещица в плен. Отведоха я на някакъв кораб... Какво да правя? Тя ме вика, но не мога да я открия! Моля ви, помогнете ми!

— Тихо! — прекъсна ги Кайса. — Чувате ли нещо долу?

Те се спуснаха по-ниско, като се заслушаха внимателно, и скоро различиха боботенето на газов мотор, заглушено от мъглата.

— В такава мъгла не може да се управлява кораб — каза Кайса. Какво ли правят?

— Това не е корабен мотор, по-малък е — промълви Серафина Пекала.

В този миг до слуха им долетя нов шум, този път от друга посока. Нисък утробен рев, сякаш някакво морско чудовище надаваше вой от дълбините. Той продължи няколко секунди и секна отведнъж.

— Корабна сирена — определи Серафина Пекала.

Спуснаха се над самата вода и отново се заслушаха да чуят шума на двигателя. Той се появи внезапно, сякаш мъглата се състоеше от слоеве с различна плътност, и вещицата едва успя да отлети по-далеч — тъкмо навреме, защото от валмата влажен въздух изпъзля с пухтене голям баркас. Разнесе се тежка миризма на масло, като че самата вода се противеше на порецата я грамада. На носа рулевият леко завъртя кормилото. Отново проехтя сирената. Поставеният в предната част на кораба прожектор беше силен, но успяваше да освети едва няколко метра в мъглата.

— Останаха ли вещици, които да помагат на онези хора? — попита Серафина Пекала изгубения демон.

— Мисля, че да. Няколко предателки от Волгорск, освен, ако и те не са избягали — отвърна демонът. — Какво мислиш да правиш? Ще потърсиш ли моята вещица?

— Да. Но засега остани с Кайса.

Серафина Пекала се спусна към баркаса и кацна зад гърба на кормчията. Демонът му, чайка, я усети и тихо изписка. Мъжът се обърна да погледне.

— Май много не сте се разбързали, а? — промърмори той. — Я хвъркни напред и ни отведи до пристанището.

Серафина излетя веднага. Беше постигнала целта си — вече знаеше, че имат помощници вещици, и морякът я помисли за една от тях. Тя си спомни, че пристанището беше наляво и имаше червен фар. Започна да кръжи наоколо и успя да зърне мъждивото червено огънче на около стотина метра пред себе си. Върна се при баркаса и започна отвисоко да дава напътствия на кормчията, който внимателно поведе корабчето към пристанището. Спряха в подножието на метална корабна стълба, която висеше над самата вода. Кормчията извика и един моряк му метна отгоре въже, а друг се спусна по стълбата, за да помогне при привързването на баркаса.

Серафина Пекала кацна на палубата на големия кораб и се спотаи в сянката на спасителните лодки. Не виждаше други вещици, но допускаше, че вероятно са някъде наоколо. Ако летяха около кораба, Кайса щеше да се справи с тях.

Видя как един от пътниците напусна баркаса и се заизкачва по стълбата. Беше увит в кожи, с качулка на главата и лицето му оставаше скрито, ала демонът му, златиста маймунка, скочи леко на перилата и се заозърта наоколо с блестящите си като мъниста черни очички, които излъчваха нечовешка злоба. Серафина затаи дъх — загърнатата в кожи фигура беше госпожа Колтър.

Облечен в черно мъж забърза насреща ѝ по палубата и се огледа наоколо, сякаш очакваше още някого.

— Лорд Бореал... — започна той.

— Той не е тук — прекъсна го госпожа Колтър. — Започнаха ли мъченията?

— Да, госпожо Колтър, но...

— Наредих им да ме чакат! — изсъска тя. — Какво, не ми ли се подчиняват вече? Дисциплината на този кораб определено куца!

Жената отметна качулката и Серафина видя ясно лицето ѝ — гордо, страстно и толкова младо.

— Къде са другите вещици? — попита госпожа Колтър.

— Тръгнаха си, госпожо. Отлетяха за родните си места.

— Но една от тях водеше кораба към пристанището. Тя къде е?

Серафина се сви. Явно морякът от баркаса не беше чул последните вести. Свещеникът се озърна смутено, но госпожа Колтър

не дочака отговора, а огледа палубата, тръсна глава и заедно с демона си се упъти към отворената врата, около която трептеше жълто сияние. Мъжът я последва.

Вещицата се озърна. Мястото, където стоеше, беше удобно за наблюдение — виждаше се добре централната надстройка с малко салонче, от което в три посоки гледаха не илюминатори, а истински прозорци. От тях струеше силна светлина и хвърляше студени отблясъци върху мокрите перила на палубата. От мъглата всичко беше влажно и започваше да се заскрежава. Никой не можеше да забележи Серафина оттам, но ако искаше да види повече, тя трябваше да напусне укритието си.

Това не ѝ хареса. Можеше да отлети, стига клонката от омаен бор да беше наблизо, можеше и да се бие с ножа и лъка си. Тя скри клонката зад вентилатора и се прокрадна по палубата към един от прозорците, замъглен от парата. Не се виждаше нищо, не се чуваха и гласове. Серафина отново се промъкна в сянката.

Оставаше ѝ само едно. Никак не ѝ се искаше да го прави, защото беше твърде рисковано и щеше да я изтощи, но явно нямаше избор. Беше един вид магия, с която щеше да си послужи, за да стане невидима. Не напълно невидима — това не беше възможно, — но можеше да използва психичните си сили, за да остане незабелязана. Ако се напрегнеше силно, можеше да мине през пълна с хора стая и никой да не заподозре присъствието ѝ.

Ето защо сега напрегна мисълта си и се съсредоточи. Трябваша ѝ няколко минути, докато се почувства напълно уверена. За проба излезе от укритието си и се изпречи на пътя на един моряк, който носеше торба с инструменти. Човекът отстъпи, зада ѝ направи път, но дори не я погледна.

Беше готова. Приблужи се до вратата на ярко осветения салон и я отвори. Вътре нямаше никой. Не затвори, за да може да избяга при нужда, и се огледа. Друга врата в дъното водеше към стълба, по която се спусна и се озова в тесен коридор с боядисани в бяло тръби, осветен от топчести анбарни лампи. От двете страни се виждаха редици врати.

Вещицата тихо тръгна по коридора, като се ослушваше, докато долови гласове. Изглежда в едно от помещенията се провеждаше някакво съвещание.

Тя отвори вратата и се вмъкна вътре.

Около голяма маса седяха десетина-дванайсет души. Един или двама вдигнаха поглед за миг, погледнаха я разсеяно и тутакси я забравиха. Серафина застана до вратата и се огледа.

На челно място на масата седеше възрастен мъж в кардиналски одежди, а всички останали бяха свещеници, ако не се смята госпожа Колтър, единствената жена в стаята. Тя беше метнала кожените си дрехи на облегалката на стола. Бузите ѝ пламтяха от горещината в недрата на кораба.

В стаята имаше и още един човек — изпит мъж с демон жаба, който седеше встрани, до маса, отрупана с книги в кожени подвързии и купчини жълтеникави свитъци. Отначало Серафина си помисли, че е секретар или писар, но после го видя да гледа в някакъв уред, напомнящ на златен часовник или компас, и час по час да си записва нещо. След като погледнеше уреда, той отваряше една от книгите, търсеше нещо в нея и също грижливо го записваше.

Серафина долови думата вещица и отново насочи вниманието си към хората около голямата маса.

— Тя знае нещо за детето — каза един от свещениците. — Призна си, че знае. Всички вещици са чували по нещичко.

— А аз се чудя какво ли знае госпожа Колтър — обади се Кардиналът. — Дали няма нещо, което е трябвало да ни каже по-рано?

— Ще ви се наложи да говорите направо — ледено се отзова госпожа Колтър. — Забравяте, че съм жена, ваше преосвещенство. Не съм толкова умна, колкото главата на Църквата. Какво е това, което според вас би трябвало да знам за детето?

Изражението на Кардинала беше твърде многозначително, но той предпочете да премълчи. След нова пауза един от свещениците изрече с извинителен тон:

— Изглежда има някакво пророчество, свързано с детето, госпожо Колтър. Всички поличби вече са налице, като започнем от обстоятелствата около раждането му. Циганите също знаят нещо за него — те споменават „вещерско масло“ и „блатно огънче“, а откакто ги отведе в Болвангар, говорят за момичето със страхопочитание. После, подвигът му, когато върна престола на мечия крал Йорек Бирнисон. Това не е обикновено дете. Може би Фра Павел ще ни каже нещо повече...

Той хвърли поглед към мъжа, който се взираше в алетоиметъра. Фра Павел примигна, потърка очи и погледна към госпожа Колтър.

— Може би знаете, че това е единственият оцелял алетоиметър, ако не се смята онзи у детето — каза той. — Всички други са иззети и унищожени по заповед на Магистратурата. Този уред ми казва, че момчето е получило своя от Ректора на „Джордан“ и че се е научило да го тълкува само, без да използва книгите и писанията. Ако изобщо можеше да ми хрумне да се усъмня в алетоиметъра, щях да кажа, че това е невъзможно, защото използването на този уред без книгите ми се струва непостижимо. Нужни са десетилетия усърдна подготовка, за да проумееш как действа. Тя е започнала да го тълкува само няколко седмици след като го е получила, а сега вече го е овладяла почти до съвършенство. Не познавам нито един учен, способен на подобно нещо.

— Къде е момчето сега, Фра Павел? — попита Кардиналът.

— В друг свят. Вече е късно.

— Вещицата знае! — намеси се друг мъж, чийто демон ондатра не спираше да гризе някакъв молив. — Дотук всичко съвпада, нямаме само свидетелството на вещицата. Мисля, че трябва да продължим с изтезанията!

— Какво е това пророчество? — попита госпожа Колтър, която започваше да кипва. — Как се осмелявате да го скривате от мен?

Надмощието ѝ над всички останали беше осезаемо. Златистата маймунка обходи с поглед присъстващите и никой не се осмели да я погледне в очите.

Единствено Кардиналът не трепна. Демонът му, голям пъстър папагал, вдигна крак и се почеса по главата.

— Вещицата намекна за нещо почти свръхестествено — наруши мълчанието той. — Не ми се иска да вярвам в това, което вероятно искаше да каже. Ако е вярно, то ни изправя пред най-ужасната отговорност, с която хората някога са се сблъскали. Но аз отново ви питам, госпожо Колтър — какво знаете за детето и за баща му?

От гняв госпожа Колтър беше побеляла като смъртник.

— Как дръзвате да ме подлагате на разпит? — избухна тя. — И как се осмелявате да скривате от мен онова, което вещицата е казала? И накрая, как смеете да ме обвинявате, че крия нещо от вас? Да не мислите, че съм на нейна страна? Или че съм на страната на баща и?

Може би смятате, че трябва да ме измъчвате и мен като онази вещица? Какво пък, всички сме във ваша власт, ваше преосвещенство. Достатъчно е да щракнете с пръсти и ще бъда разкъсана на парчета, но дори и да търсите истината във всяко парченце плът, останало от тялото ми, пак няма да откриете нищо, защото не съм и чувала за никакво пророчество. И настоявам да ми кажете какво знаете! Това е моето дете, собственото ми дете, заченато в грях и родено в позор, но все пак мое дете, а вие скривате от мен онова, което имам право да знам!

— Моля ви — намеси се притеснено един свещеник. — Моля ви, госпожо Колтър. Вещицата още не е проговорила. От нея ще научим повече. Самият кардинал Стърк каза, че е чул само намек.

— А ако вещицата не каже нищо повече? — извика госпожа Колтър. — Какво ще правим тогава? Ще тънем в догадки? Ще треперим и ще хленчим?

Фра Павел се обади:

— Няма, защото ей сега ще попитам алетиметъра. И ще научим отговора, независимо дали от вещицата или от книгата с тълкуванията.

— Колко време ще отнеме това?

Той уморено вдигна вежди.

— Доста. Въпросът е невероятно сложен.

— А вещицата може да ни каже веднага — изрече госпожа Колтър и се изправи.

Мъжете последваха примера ѝ, стъписани от ужас. Единствено Кардиналът и Фра Павел останаха на местата си. Серафина Пекала отстъпи, като напругаше всичките си сили да остане незабелязана. Златистата маймунка оголи зъбите си. Козината ѝ беше настръхнала.

Госпожа Колтър я сложи на рамото си.

— Да идем при вещицата — каза тя и тръгна към коридора.

Мъжете побързаха да я последват, като се блъскаха и се препъваха един в друг. Серафина Пекала едва успя да се отдръпне от вратата. Последен излезе Кардиналът.

Серафина изчака няколко секунди, докато се успокои, защото вълнението можеше да я издаде. Когато се съвзе достатъчно, тя тръгна след мъжете по коридора и влезе след тях в по-малка стая, където всички се бяха стълпили около ужасяващата фигура в средата на

помещението — вещица, вързана здраво за железен стол, със строшени и изкривени крака и посивяло от нечовешка болка лице.

Госпожа Колтър се надвеси над нея. Серафина остана до вратата, осъзнавайки, че няма дълго да остане невидима — прекалено трудно беше при тези обстоятелства.

— Кажи ни за детето, вещице — изрече госпожа Колтър.

— Не!

— Ще те измъчваме.

— Достатъчно ме измъчвахте.

— О, можем и повече! Нашата Църква има хилядолетен опит в мъченията. Можем да продължим страданията ти до безкрай. Кажи ни за детето — повтори госпожа Колтър и се пресегна, за да строши един от пръстите на вещицата. Чу се пукот.

Вещицата изкрещя и за миг Серафина не можа да се овладее. Един или двама от свещениците я видяха и застинаха от ужас и изумление. Но това трая само миг. Тя си възвърна самообладанието и отново стана невидима, а мъжете се обърнаха към жертвата си да наблюдават мъчението.

Госпожа Колтър отново заговори:

— Ако не ми отговориш, ще ти счупя още един пръст, после още един. Какво знаеш за детето? Казвай!

— Добре. Моля ви, моля ви, стига толкова!

— Тогава отговаряй!

Отново се чу ужасяващият пукот и този път вещицата се разрида неудържимо. Серафина Пекала едва устоя на порива да се втурне към нея. Думите на пленницата прозвучаха като писък:

— Не, не! Ще ви кажа! Моля ви, недейте повече! Детето, което трябваше да дойде... Вещиците знаят за него преди вас... Научихме името му.

— Знаем името му. Ти за кое име говориш?

— За истинското име на момичето! Името на съдбата му!

— Кое е това име? Казвай! — нареди госпожа Колтър.

— Не, не!

— Как? Как разбрахте?

— Испитахме го. То трябваше да избере една клонка от омаен бор сред много други. Това стана в къщата на нашия консул в

Тролезунд, където момичето беше отишло с циганите... Детето с мечката...

Гласът ѝ се прекърши.

Госпожа Колтър извика от нетърпение. Прозвуча плесница. Вещата изстена.

— Какво гласи вашето пророчество за това дете? — прокълтя гласът на госпожа Колтър, звънтящ от метални нотки и зареден със страст. — И какво е името, което ще разкрие съдбата му?

Серафина Пекала се приближи, но никой от стълпилите се около вещицата мъже не усети присъствието ѝ. Тя трябваше да сложи край на страданията на своята посестрима, при това бързо, но усилието да остане невидима изчерпваше всичките ѝ сили. Цялата трепереща, Серафина измъкна кинжала си от ножницата.

— Тя е онази, която дойде преди много време, и оттогава вие я мразите и се боите от нея! — ридаше пленницата. — Е, сега тя се върна и вие не успяхте да я откриете... Беше в Свалбард, беше с лорд Азриел, но вие я изпуснахте. Тя ви се изплъзна и ще...

Но още преди да довърши, нещо я прекъсна.

През отворената врата влетя речна рибарка, обезумяла от ужас, изпляска немощно с крила и падна на пода. Оттам се надигна, изпърха до гърдите на вещицата и с вик се притисна към нея.

— Ямбе-Ака! — извика със сетни сили пленницата. — Ела, вземи ме!

Никой освен Серафина Пекала не я разбра. Ямбе-Ака беше богинята, която идваше при вещиците в мига на смъртта.

Серафина беше готова. Изведнъж стана видима и пристъпи напред със сияйна усмивка, защото Ямбе-Ака беше весела и ведра, а идването ѝ носеше щастие и покой. Вещицата я видя и обърна към нея набразденото си от сълзи лице. Серафина се наведе да я целуне и с едва доловимо движение прониза сърцето ѝ. Демонът рибарка вдигна замъглените си очи и изчезна.

Сега Серафина Пекала трябваше да си проправи път навън.

Мъжете все още стояха слисани, затова пък госпожа Колтър се съвзе почти мигновено.

— Хванете я! Не я оставяйте да избяга! — извика тя, но вещицата вече беше до вратата с поставена на тетивата стрела.

Тя вдигна лъка и пусна стрелата за по-малко от секунда и Кардиналът се строполи на пода, като риташе и се давеше.

Серафина се устреми към стълбата, там се обърна и пусна нова стрела. Още един мъж падна. В това време резкият звън на корабния звънец вече огласяше целия кораб.

Вещицата изкачи стълбите и излезе на палубата. Двама моряци ѝ препречиха пътя, но тя им подвикна:

— Бързо долу! Пленницата се е освободила! Вървете да помагате!

Това беше достатъчно да ги обърка и докато стояха разколебани, Серафина се измъкна и сграбчи клонката от омаен бор, която беше скрила зад вентилатора.

— Застреляйте я! — проехтя викът на госпожа Колтър и само миг по-късно гръмнаха три пушки. Куршумите се удариха в нещо метално и изсвистяха някъде в мъглата, а в това време Серафина бързо възседна клонката от омаен бор и се понесе стремително като стрела нагоре. Секунди по-късно беше в безопасност в небето, сред непрогледните валма на мъглата, от които излетя и се устреми към нея познат силует. Демонът гъсок.

— Накъде? — попита.

— По-далеч оттук, Кайса — отвърна тя. — Искам да съм по-далеч от вонята на тези хора.

В действителност нямаше представа накъде да поеме и какво да предприеме по-нататък. Но едно знаеше със сигурност — в колчана си винаги щеше да има една стрела, която да намери пътя към гърлото на госпожа Колтър.

Свиха на юг, по-далеч от тревожното зарево в мъглата, идещо от онзи друг свят. В ума на Серафина се зараждаше и оформяше въпрос: какво правеше сега лорд Азриел?

Защото всички събития, които разтърсваха устоите на света, водеха началото си от неговите тайнствени занимания.

Проблемът беше, че вещицата черпеше знанията си най-вече от природата. Можеше да проследи всяко животно, да улови всяка риба, да намери най-редките плодове. Можеше да разчете знаците по вътрешностите на белката, да разгадае мъдростта по люспите на костура, да улови предупрежденията по прашеца на минзухара. Но

всички те бяха деца на природата и ѝ разкриваха истините на естеството.

За да научи нещо повече за лорд Азриел, трябваше да търси другаде. В пристанището Тролезунд техният консул доктор Ланселиус поддържаше връзката им със света на мъжете и жените и Серафина Пекала се устреми нататък през мъглата, за да види какво може да научи за него.

Преди да влезе в къщата му, тя направи голям кръг над залива, където върху ледената вода се плъзгаха като призраци корабите и пипалата на мъглата. Долу лоцманът тъкмо въвеждаше в пристанището кораб с африканска регистрация. Извън залива бяха закотвени още няколко кораба. Никога не беше виждала толкова много кораби на това място.

Краткият ден беше към края си, затова Серафина полетя към дома на консула и кацна в градината отзад. Почука на прозореца и доктор Ланселиус сами отвори, сложил пръст на устните си.

— Добре дошла, Серафина Пекала. Влизай бързо и се чувствай като у дома си. Но е добре да не оставаш за дълго.

Той ѝ примъкна един стол до камината, но преди това надникна иззад пердето към улицата.

— Искаш ли вино?

Серафина отпи от златистото токайско и му разказа какво е видяла на кораба.

— Мислиш ли, че са разбрали думите на вещицата за детето? — попита консултът.

— Струва ми се, че не съвсем. Не са наясно, че момичето е много важно. Колкото до онази жена, боя се от нея, доктор Ланселиус. Предполагам, че ще я убия, но въпреки това ме е страх от нея.

— Да — продума той. — И мен.

Серафина изслуша разказа му за слуховете, плъзнали из града. И сред мъглата на клюките започнаха ясно да се очертават някои факти.

— Казват, че събирал най-голямата армия, която някой е виждал, а това тук бил само челният отряд. Носят се неприятни слухове и за някои от войниците. Чух за Болвангар и за онова, което са правили там — отделяли демоните от децата. Нечувана жестокост! Е, изглежда имат цял полк войници, с които са постъпили по същия начин. Чувала ли си думата зомби? Те не се боят от нищо, защото не мислят. Казват,

че в този град имало такива. Властите ги крият, но мълвата се разпространява и гражданите се боят до смърт от тях.

— А другите кланове? — попита Серафина Пекала. — Има ли някакви вести за тях?

— Повечето са се прибрали по родните си места. Всички вещици чакат със свити сърца какво ще се случи по-нататък.

— А за Църквата какво се чува?

— Там цари пълна бъркотия. Не знаят какво се кани да предприеме лорд Азриел.

— Нито пък аз. Дори не си представям какво може да е. Ти как мислиш, какво възнамерява да прави той, доктор Ланселиус?

Консулт нежно погали с палец главата на демона си змия.

— Лорд Азриел е учен, но не познанието е водещата сила в живота му. Нито пък властта. Срегнах го веднъж и мисля, че е страстна и могъща натура, но не е деспотичен. Не мисля, че иска да властва... Не знам, Серафина Пекала. Може би слугата му ще е в състояние да ти каже. Казва се Торолд и беше заточен заедно с лорд Азриел в Свалбард. Може би си струва да го посетиш и да чуеш какво ще ти разкаже, стига да не е заминал с господаря си за другия свят.

— Благодаря. Това е добра идея... Ще го направя. Тръгвам още сега.

Тя се сбогува с консула и се издигна в сгъстяващия се мрак към облаците, където я чакаше Кайса.

Пътуването на Серафина на север беше затруднено от нарастващата бъркотия в света около нея. Всички арктически народи бяха обзети от паника, същото беше и с животните и това не се дължеше единствено на мъглата и на магнитните смущения, а и на необичайното за сезона пропукване на ледовете и раздвижването на земната кора. Сякаш самата земя, скована от вечни ледове, се събуждаше бавно от дългия вцепеняващ сън.

В цялата суматоха зловещото сияние от друг свят си пробиваше път през пролуките в мъглата и също така внезапно изчезваше, а стада от мускусни бикове се втурваха слепешката на юг и после стремително обръщаха назад, ятата диви гъски се разкъсваха и объркваха заради колебанията в магнитните линии, с които бяха свикнали. Серафина

Пекала насочи клонката от омаен бор на север, към къщата на границата на вечната пустош край Свалбард.

Там завари Торолд, слугата на лорд Азриел, да се сражава с глутница скални призраци.

Видя набезите им още преди да се е приближила достатъчно, за да разбере какво точно става. В заснежения двор отекваше само плющенето на ципести крила и писукането на гнусните твари. Сред тях стоеше самотна фигура, омотана в кожи, и стреляше с пушка в напирещата гмеж, а демонът на човека, едро куче, ръмжеше и пускаше в ход яките си челюсти всеки път, когато врагът се приближеше достатъчно.

Серафина не познаваше мъжа, но скалните призраци бяха врагове от памтивека. Тя направи кръг над тях и им пушна отвисоко няколко стрели. Шайката — която беше твърде неорганизирана, за да се нарече отряд — с писъци и дърдорене побегна пред новия си противник. Скоро небето отново стана чисто и тревожното писукане на нашествениците отекваше все по-надалеч, докато не замря напълно сред хълмовете.

Серафина се спусна надолу и кацна върху утъпкания, опръскан с кръв сняг в двора. Човекът отметна качулката, но не свали пушката, защото понякога и вещицата можеше да бъде враг. Серафина Пекала видя възрастен мъж с дълга челюст, силно посивяла коса и твърд поглед.

— Аз съм приятелка на Лира — заяви тя. — Можем ли да поговорим? Ето, ще оставя лъка.

— Къде е детето? — попита мъжът.

— В друг свят. Тревожа се дали е в безопасност. И искам да разбера какво прави лорд Азриел.

Мъжът наведе дулото на оръжието надолу.

— Тогава влезте вътре. Ето, и аз оставям пушката.

След тази размяна на любезности двамата влязоха в къщата. Кайса кръжеше отгоре и пазеше, а в това време Торолд направи кафе и изслуша разказа на Серафина за връзката ѝ с Лира.

— Тя винаги е била своенравно дете — рече той, когато се настаниха до дъбовата масичка. — Виждам я горе-долу веднъж в годината, когато негова светлост посещава колежа. Слабост ми е, не мога да го отрека. Но нямам представа какво е мястото ѝ в цялата игра.

— Какви бяха плановете на лорд Азриел?

— Да не мислите, че ги е споделял с мен, Серафина Пекала? Аз съм му прислужник, нищо повече. Поддържам дрехите му чисти, готвя му и оправям къщата. Може и да съм понаучил нещичко през всичките тези години с негова светлост, но е станало случайно. Доверява ми се точно толкова, колкото на легенчето си за бръснене.

— Тогава ми кажете онова, което сте научили случайно — настоя тя.

Торолд не беше в първа младост, но беше здрав и силен и вниманието на младата и красива вещица го ласкаеше така, както би поласкало всеки друг мъж. Ала беше и достатъчно разумен, за да си даде сметка, че това внимание не е насочено към него, а към сведенията, които можеше да ѝ даде. И като свестен човек реши да не протака с разказа си повече от необходимото.

— Не мога да ви кажа точно какво прави, защото всички тези философски тънкости не ги проумявам. Но разбирам кое тласка негова светлост към търсенията му, макар той да не подозира, че аз знам. Има стотици дребни признаци, по които съдя. Поправете ме, ако греша, но вашият народ тачи други богове, различни от нашите, нали така?

— Да, така е.

— Но вие трябва да знаете за нашия Бог? За Бога на Църквата, когото те наричат Висшия съдник?

— Да, чувала съм.

— Е, лорд Азриел никога не е следвал сляпо църковните доктрини, меко казано. Виждал съм лицето му да се сгърчва от отвращение, когато говорят за светото тайнство, за изкуплението, за спасението и от този род. За нашите хора е равносилно на смърт да се опълчат срещу Църквата, но лорд Азриел носи бунта в сърцето си, откакто го познавам, това мога да ви кажа със сигурност.

— Бунт срещу Църквата?

— Да, отчасти. Беше време, когато се замисляше дали да не го превърне в източник на власт, но се отказа.

— Защо? Толкова ли беше силна Църквата?

— Не. Това не би спряло господаря ми. Може да ви прозвучи странно, Серафина Пекала, но аз го познавам по-добре, отколкото жена може да познава мъжа си, по-добре от майка. Той е мой господар и учител от кажи-речи четирийсет години. Не мога да достигна висотите

на мисълта му, но разбирам накъде се е запътил, макар да не ми е дадено да го последвам. Не, убеден съм, че се отказа от бунта срещу Църквата не защото беше прекалено силна, а защото беше твърде слаба, за да си струва усилието.

— Значи... какво прави той сега?

— Мисля, че води по-грандиозна война. Според мен се е разбунтувал срещу най-висшата от всички сили. Тръгнал е да търси къде обитава самият Висш съдник и се кани да го унищожи. Така мисля. Душата ми тръпне от ужас само като го изричам, госпожо. Почти не се осмелявам да мисля за това. Но все пак сглобявам картината от неща, които виждам.

Серафина мълчеше и се опитваше да обхване със съзнанието си казаното от Торолд. Той продължи:

— Естествено, всеки, който си е наумил нещо толкова грандиозно, става мишена за гнева на Църквата. Това се подразбира от само себе си. Те биха казали, че светът не познава по-голямо светотатство. Биха го изправили пред съда на Консисторията и биха го осъдили на смърт, без да им мигне окото. Никога не съм говорил по този въпрос досега, няма и да го направя повече. Не бих дръзнал да го изрека на глас и пред вас, ако не бяхте вещица и недосегаема за Църквата. Но това е единственото обяснение, нищо друго не е достатъчно убедително. Той иска да намери Висшия съдник и да го убие.

— А възможно ли е? — попита Серафина.

— Животът на лорд Азриел е низ от невъзможни неща. Може би няма да сбъркам, ако кажа, че няма нещо, което той не е в състояние да направи. Но, право да си кажа, Серафина Пекала, за мен той е луд. Щом ангелите не са могли да го направят, кой би дръзнал да повярва, че човек е способен на това?

— Ангелите ли? Какво е това?

— Според Църквата са създания от чист дух. Тя учи, че някои от ангелите се разбунтували още преди сътворението на света и били захвърлени от рая в ада. Те не успели, това ми е мисълта. Не могли да го направят. А имали силата на ангели. Лорд Азриел е само човек, с човешка сила и нищо повече. Но честолубието му е безмерно. Той дръзва да върши онова, което другите дори не се осмеляват да си помислят. И вижте какво успя да направи! Разкъса небето, за да

прокара път към друг свят! Кой друг го е правил някога? Кой изобщо си е помислял да го стори? Затова една част от мен твърди, че той е луд, опасен, неуправляем. Но другата моя част казва: това е лорд Азриел, той не е като другите. Може би... Ако това изобщо е възможно, единствено той може да го направи, и никой друг!

— А вие какво ще правите, Торолд?

— Ще стоя тук и ще чакам. Ще пазя къщата, докато той не се върне и не ми нареди нещо друго — или докато умра. Но искам и аз да ви задам същия въпрос, госпожо.

— Смятам най-напред да се уверя, че детето е в безопасност — отвърна вещицата. — Може да се наложи пак да мина оттук, Торолд. Ще се радвам, ако ви сваря на връщане.

— Няма да мръдна никъде — увери я той.

Серафина отказа храната, която Торолд ѝ предложи, и се сбогува.

Минута по-късно отново беше с демона си. Двамата мълчаха, докато прелитаха над мъгливите планини. Вещицата беше дълбоко обезпокоена и нямаше нужда да обяснява от какво — всяка туфа мъх, всяка замръзнала локвичка, всяка мушица в родината ѝ трептяха и я зовяха обратно у дома. Боеше се за тях, но и за себе си, защото трябваше да се промени. Беше се забъркала в човешки дела. Богът на лорд Азриел не беше неин бог. Нима се превръщаше в човек? Нима вече не беше вещица?

Ако наистина беше така, тогава не би могла да се справи сама.

— Да се връщаме у дома — заяви тя. — Трябва да поговорим с нашите сестри, Кайса. Това е твърде сложно за нас двамата.

Те полетяха през кълбящата се мъгла към езерото Енара, към дома.

В горските пещери около езерото намериха не само своя клан, но и Лий Скорзби. Въздухоплавателят беше успял да задържи балона си във въздуха след катастрофата в Свалбард и вещиците го бяха отвели в родните си места, за да поправи пораженията.

— Много се радвам да ви видя, госпожо — поздрави я той, — Има ли някакви вести за момиченцето?

— Не, господин Скорзби. Ще вземете ли участие в нашия съвет тази вечер, за да решим какво да предприемем по-нататък?

Тексасецът примигна от изненада, защото никой мъж досега не беше получавал покана да участва в съвета на вещиците.

— За мен е голяма чест — отвърна. — Имам една-две идеи, които може би ще ви заинтересуват.

През целия ден вещиците прииждаха като черни снежинки, носени на крилете на бурята, и изпълваха въздуха с пърхане на коприна и свистене на борови иглички. Мъжете, които ловуваха в пропитите от влага гори или ловяха риба сред топящите се ледове, долавяха неясен шепот от облаците и ако небето беше ясно, щяха да видят летящите вещици, носени като късчета мрак от невидим прилив.

Вечерта боровите около езерото бяха осветени отдолу от стотици огньове, а пред главната пещера гореше най-големият от всичките. Там се събраха вещиците след вечеря. Серафина Пекала седеше в центъра, а в златистата ѝ коса пламтеше короната от алени цветчета. От лявата ѝ страна седеше Лий Скорзби, а от дясната — важна гостенка: кралицата на латвийските вещици Рута Скади.

Тя беше долетяла само час преди това, за голяма изненада на Серафина Пекала. Ако госпожа Колтър беше красива с една мимолетна красота, то Рута Скади беше не по-малко красива, но към хубостта ѝ се добавяше и нещо дълбоко и загадъчно. Беше влизала в досег със света на духовете и ѝ личеше. Беше жива и пламенна, с огромни черни очи. Говореше се, че самият лорд Азриел е бил неин любовник. Носеше тежки златни обици, а върху къдравата си черна коса — златна корона, в която бяха вградени зъби от снежни тигри. Кайса, демонът на Серафина, беше разбрал от демона на Рута, че тя сама е убила тигрите, за да накаже някакво тартарско племе, което им се кланяло, защото тартарите не я посрещнали с нужните почести, когато посетила земите им. Без своите богове тигри племето било обзето от страх и униение и отправило молба към нея да им позволи да я почитат вместо тях, но тя с презрение я отхвърлила. За какво ѝ е тяхното преклонение, попитала, щом не е помогнало на тигрите? Такава беше Рута Скади — красива, горда и безжалостна.

Серафина не беше сигурна за какво е дошла, но я посрещна с уважение. Етикетът изискваше гостенката да седне от дясната ѝ страна. Когато всички се събраха, Серафина Пекала заговори:

— Сестри! Знаете защо сме се събрали. Трябва да решим как да посрещнем тези нови събития. Вселената се разшири. Лорд Азриел е

отворил път от този свят към друг. Трябва ли да се месим в това, или ще продължим да живеем както досега и да се занимаваме само със собствените си работи? После остава въпросът за детето Лира Белакуа, наречена от крал Йорек Бирнисон Лира Златоуста. Тя избра клонката от омаен бор сред многото други в къщата на нашия консул доктор Ланселиус. Тя е детето, което винаги сме чакали, а сега е изчезнала. Днес сред нас са двама гости, които ще споделят мислите си. Да чуем най-напред кралица Рута Скади.

Рута Скади се изправи. Белите ѝ ръце блестяха на светлината на огъня, а очите ѝ искряха така ярко, че дори и най-отдалечените от нея можеха да видят как се сменят израженията върху подвижното ѝ лице.

— Сестри — започна тя, — искам да ви кажа какво точно става и кой е онзи, срещу когото трябва да се борим. Защото се задава война. Не знам кой ще застане на наша страна, но съм наясно с кого ще се бием. С Църквата. Цялата ѝ история — времето не е много в сравнение с нашия живот, но е страшно много в сравнение с човешкия — е опит да потиска и направлява всеки естествен порив. А когато не може да ги контролира, тя просто ги унищожава. Някои от вас са виждали какво правеха тези хора в Болвангар. То е наистина ужасно, но не е единствено по рода си. Има много такива места. Сестри, вие познавате само севера, а аз съм пътувала и из южните земи. Там има църкви, които също осакатяват децата си — не точно по този начин, но също така ужасно. Те режат половите им органи, както на момичетата, така и на момчетата. Режат ги с ножове, та да не могат да изпитват наслада. Това прави Църквата, а тя навсякъде е една и съща — иска да контролира, да унищожи, да заличи всяко добро чувство. Затова, ако се стигне до война и Църквата е от едната страна, ние трябва да застанем на другата, каквито и необичайни съюзници да имаме. Аз предлагам нашите кланове да се обединят и да тръгнат на север, за да проучат този нов свят — да видим какво можем да открием там. Ако не успеем да намерим детето в нашия свят, то е защото малката е последвала лорд Азриел. А лорд Азриел е ключът към всичко това, повярвайте ми. Някога той беше мой любим и аз с радост бих се съюзила с него, защото знам, че мрази Църквата и всичко, което тя прави. Това е, което имам да ви кажа.

Рута Скади говореше със страст и Серафина Пекала неволно се възхити на силата и красотата ѝ. Когато латвийската кралица седна на

мястото си, домакинята се обърна към Лий Скорзби:

— Господин Скорзби е приятел на момичето, а значи и наш приятел — каза тя. — Ще споделите ли с нас мислите си, господине?

Тексасецът се изправи, строен и безукорно вежлив, сякаш не си даваше сметка за необичайността на положението. Ала не беше така. Демонът му, зайката Хестър, се беше прилепила към земята до него, ушите ѝ бяха свити, а златистите ѝ очи бяха притворени.

— Госпожо — започна Скорзби, — искам най-напред да благодаря на всички ви за добротата, която проявихте към мен, и за помощта, която оказахте на един въздухоплавател, блъскан от ветровете на другия свят. Няма дълго да злоупотребявам с търпението ви. Когато пътувах на север към Болвангар с циганите, момичето Лира ми разказа нещо, което се случило в колежа — там, където живеела, в Оксфорд. Лорд Азриел показал на Професорите отрязаната глава на един човек на име Станислаус Груман и това като че ги убедило да му отпуснат пари, за да замине на експедиция и да разбере какво се е случило. Детето беше толкова сигурно в онова, което е видяло, че не ми се искаше много да го разпитвам. Но думите ѝ събудиха у мен някакъв спомен, макар и доста смътен. Знаех нещо за този доктор Груман. И едва докато летяхме насам от Свалбард, си спомних какво е то. Един стар ловец от Тунгуск ми беше разказвал. Изглежда Груман е знаел местонахождението на някакъв предмет, който осигурявал защита на притежателя си. Не искам да омаловажавам магията, която вие, вещиците, владеете, но това нещо каквото и да е то, надхвърля всичките ми представи за сила. Тогава си помислих, че мога да отложам връщането си в Тексас, тъй като бях загрижен за детето, а и исках да потърся доктор Груман. Защото не мисля, че той е мъртъв. Според мен лорд Азриел е излъгал Професорите. Ето защо реших да замина за Нова земя, където за последен път чух за него, и да го търся. Не мога да надникна в бъдещето, но достатъчно добре виждам в настоящето. В тази война аз съм с вас, ако куршумите ми струват нещо. Но трябва да се заема с тази задача, госпожо — обърна се той към Серафина Пекала. — Ще намеря Станислаус Груман и ще разбере какво знае той, а ако открия въпросния предмет, ще го занеса на Лира.

— Женен ли сте, господин Скорзби? — попита вещицата. — Имате ли деца?

— Не, госпожо, нямам дете, макар че би ми харесало да съм баща. Но разбирам въпроса ви и съм съгласен с вас — това момиченце не е случило с истинските си родители и може би аз съм в състояние да поправа злото. Все някой трябва да го направи, а аз имам желание.

— Благодаря, господин Скорзби — поклони се леко вещицата. Тя свали короната от главата си и измъкна от нея едно от алените цветчета, които бяха така свежи, сякаш току-що бяха откъснати.

— Вземете го — каза. — Ако ви потрябва помощта ми, сложете го на дланта си и ме повикайте. Ще ви чуя, където и да се намирате.

— Благодаря ви, госпожо — промълви тексасецът слисан, взе цветчето и грижливо го затъкна в джобчето на гърдите си.

— Ще повикаме вятъра да ви помага в Нова земя — продължи Серафина Пекала. — А сега, сестри, иска ли някоя от вас да вземе думата?

Истинският съвет започна едва сега. Вещиците бяха демократични и всяка от тях, дори и най-младата, имаше право да се изкаже, но само кралицата имаше власт да взема решения. Съветът продължи цяла нощ, чуха се много страстни призови войната да започне веднага, имаше и не по-малко настойчиви предупреждения, а някои — те бяха най-мъдрите и най-малобройните — предложиха да изпроводят пратеници до другите кланове и да настояват за обединение, за пръв път откакто свят светува.

Рута Скади се съгласи с тях и Серафина Пекала веднага разпрати посланието до другите кланове. Имаше и още нещо, което трябваше да свършат незабавно, и кралицата подбра двадесет от най-добрите си бойци, за да полетят с нея на север, в открития от лорд Азриел нов свят, и да търсят Лира.

— А ти, кралице Рута Скади? — попита тя накрая. — Какви са твоите планове?

— Ще търся лорд Азриел, за да чуя от собствената му уста какво точно прави. Изглежда, че и той е тръгнал на север. Мога ли да се присъединя към вас в първата част от пътя, сестро?

— Разбира се, ще се радваме — отвърна Серафина Пекала, която наистина беше доволна, че ще има такава спътница.

Всичко беше уточнено.

Ала малко след разпускането на съвета при Серафина дойде една стара вещица.

— Чуй какво има да ти каже Юта Камайнен, кралице. Тя е доста своенравна, но може пък наистина да е важно.

Младата вещица Юта Камайнен — млада според разбиранията на вещиците, защото едва беше прехвърлила сто години — беше настръхнала и обърквана, а демонът и червеношийка видимо се вълнуваше, излиташе и кръжеше над главата ѝ, после отново кацаше, докато накрая се спусна на рамото ѝ и се укроти. Страните на вещицата бяха кръгли и румени, а целият ѝ вид издаваше енергична и страстна натура. Серафина не я познаваше много добре.

— Кралице — започна младата вещица, но се смути още повече под втрещения ѝ поглед. — Познавам мъжа Станислаус Груман. Някога го обичах. Но сега го ненавиждам така люто, че ако го видя, ще го убия. Нямах да ти кажа, но сестра ми настоя.

Тя погледна с омраза по-възрастната си сестра, която ѝ отвърна със съчувствен поглед — старата вещица познаваше любовта.

— Добре — отсече Серафина. — Ако е още жив, ще трябва да остане жив, докато господин Скорзби не го намери. Ти по-добре ела с нас в новия свят — тогава няма опасност да го убиеш преди това. Забрави го, Юта Камайнен. Любовта ни кара да страдаме. Но нашата мисия е по-важна от отмъщението. Запомни го.

— Да, кралице — промълви смирено младата вещица.

Така Серафина Пекала, нейните двайсет и една спътнички и латвийската кралица Рута Скади започнаха да се готвят за пътуването в новия свят, където нито една вещица не беше стъпвала.

3.

СВЕТЪТ НА ДЕЦАТА

Ли́ра се събуди рано. Беше сънувала ужасен сън — че са й дали вакуумния сандък, който баща й лорд Азриел показваше на Ректора в „Джордан“. Тогава, когато това се случи в действителност, Ли́ра се криеше в гардероба и гледаше как лорд Азриел отваря сандъка, за да покаже на Професорите отрязаната глава на Станислаус Груман, изчезналият изследовател. В съня си обаче тя трябваше сама да вдигне капака, а никак не й се искаше. Беше ужасена, ала се налагаше да го стори, независимо дали й харесваше. Усети, че ръцете й отмаляват, докато отваряше металните закопчалки и слушаше как въздухът със свистене нахлува в замразената камера. После повдигна капака, задъхана от ужас, но със съзнанието, че това е неизбежно. Вътре обаче нямаше нищо. Главата беше изчезнала. Нямаше от какво да се бои.

Въпреки това тя се събуди, потна и разплакана, в горещата стаичка с изглед към залива, а лунната светлина струеше през прозореца и падаше върху чуждото легло с чужда възглавница, докато нейният Панталеймон, превърнат в хермелин, се галеше в нея и тихичко я успокояваше. Господи, колко беше уплашена! И колко странно беше, че в реалния живот изгаряше от нетърпение да погледне отрязаната глава на Станислаус Груман, молеше лорд Азриел да отвори сандъка, та да надникне вътре още веднъж, а в съня си трепереше от ужас!

Когато настъпи утрото, попита алетиометъра какво означава сънят, но той й каза единствено: „Сънувала си глава.“

Мина й през ума да събуди непознатото момче, но то спеше дълбоко и тя се отказа. Слезе в кухнята и се опита да направи омлет, а двайсет минути по-късно вече седеше на една от масичките на тротоара и гордо ядеше почти черния буламач, който хрустеше между зъбите й, а Панталеймон, превърнат във врабче, кълвеше парче яйчена черупка.

Чу шум зад гърба си и се обърна. Беше Уил, с подпухнали от съня очи.

— Мога да правя омлет — заяви тя. — Ако искаш, ще ти направя и на теб.

Той погледна в чинията ѝ.

— Не, предпочитам царевични пръчици. В хладилника има малко мляко, което още не се е развалило. Явно хората, които живеят тук, са се махнали наскоро.

Тя го наблюдаваше как изсипва царевичните пръчици в една купичка и налива мляко отгоре. Още едно нещо, което никога не беше виждала.

— Щом не си тукашна, къде е тогава твоят свят? — попита Уил. Как се озова тук?

— Дойдох по моста. Баща ми го направи и... аз тръгнах след него. Но той е отишъл другаде, не знам къде. И не ме е грижа. Но докато преминавах по моста, имаше много мъгла и се изгубих. Лутах се в мъглата няколко дни и ядях само горски плодове. После един ден мъглата се вдигна и се озовахме на ей онази скала...

Лира махна с ръка, сочейки нещо зад гърба си. Уил се загледа в брега отгатък фара и забеляза веригата от скали, които се губеха в обвитата в омара далечина.

— Тогава видяхме града и тръгнахме насам, но не намерихме никого. Е, поне имаше ядене и легла. Не знаехме накъде да вървим по-нататък.

— Сигурна ли си, че това не е част от твоя свят, която не познаваш?

— Разбира се. Това не е моят свят, не може да има грешка.

Уил си спомни собствената си непоклатима увереност, когато зърна парчето трева през прозореца във въздуха, и кимна.

— Значи има поне три свята, свързани помежду си — заключи той.

— Милиони са — каза Лира. — Един демон ми каза. Демонът на една вещица. Световете, които са разположени едновременно на едно и също място, нямат чет, но досега никой не е успял да премине в друг свят, докато баща ми не прокара моста.

— А прозорецът, който аз открих?

— Не знам нищо за него. Може би световете започват да се сливат.

— За какво ти е притрябвал този прах?

Тя го изгледа хладно.

— Може един ден да ти кажа.

— Хубаво, но как мислиш да го търсиш?

— Ще трябва да намеря някой учен, който да знае за него.

— Какъвто и да е учен?

— Не. Специалист по експериментална теология. В моя Оксфорд само те знаят нещо за Праха. Близко е до ума, че и в твоя Оксфорд ще е същото. Най-напред ще отида в колежа „Джордан“, защото там са най-добрите.

— Никога не съм чувал за експериментална теология.

— Те знаят всичко за елементарните частици и за фундаменталните сили. За анбаромагнетизма и така нататък. За атомната енергия.

— Какъв магнетизъм?

— Анбаромагнетизъм. Идва от анбарен. Тези лампи — тя посочи към улицата — са анбарни.

— Ние ги наричаме електрически.

— Електрически... Това ми звучи като електричество. То е нещо като камък, скъпоценен, който е съставен от дървесна смола. Понякога в нея има насекоми.

— А, говориш за кехлибар — сети се той и двамата едновременно изрекоха: — Анбар...

И всеки от двамата видя изписано върху лицето на другия собственото си слисване. Уил щеше да си спомня този миг дълго след това.

— Добре, електромагнетизъм — продължи той. — Тази ваша експериментална теология явно е нашата физика. Значи не ти трябва теолог, а физик.

— О, ще намеря, както и да се казва.

Седяха в яркото ведро утро, а слънцето грееше ласкаво над залива. И у двамата напиряха безброй въпроси, но преди да заговорят, отнякъде долетя глас. Те обърнаха поглед към парка на казиното. Гласът беше детски, но никой не се виждаше.

— Откога каза, че си тук? — прошепна Уил.

— Три или четири дни, вече не помня. И не съм видяла жива душа. Няма никой, търсих навсякъде.

Да, но имаше някой. От една уличка, водеща към залива, излязоха момиче на възрастта на Лира и по-малко момче, и двамата червенокоси. В ръце носеха кошници. Бяха на стотина метра, когато зърнаха Уил и Лира пред кафенето.

Панталеймон тутакси се превърна от щиглец в мишка и изприпка по ръката ѝ в джоба на ризата ѝ. Вече беше разбрал, че двете деца са като Уил — никъде не се виждаше демон.

Децата се приближиха и седнаха на една съседна маса.

— От Чи'газе ли сте? — попита момичето.

Уил поклати глава.

— От Сант'Елия?

— Не — отвърна Лира. — Отдалеч сме.

Момичето кимна. Отговорът явно го удовлетвори.

— Какво става? — попита Уил. — Къде са възрастните?

Момичето присви очи.

— Във вашия град не идват ли Привидения?

— Не — поклати глава Уил. — Съвсем отскоро сме тук. Не сме чували за Привиденията. Как се казва този град?

— Чи'газе — отвърна момичето. — Да де, Читагазе.

— Читагазе — повтори Лира. — Чи'газе. А защо възрастните са се махнали?

— Заради Привиденията — насмешливо изрече момичето. — Как се казвате?

— Аз съм Лира, а това е Уил. Вие как се казвате?

— Аз съм Анжелика, а името на брат ми е Паоло.

— Откъде идвате?

— От хълмовете. Имаше гъста мъгла и буря. Всички се уплашиха и избягахме на хълмовете. А когато мъглата се вдигна, големите видяха с телескопите си, че градът е пълен с Привидения, затова не можеха да се върнат. Ние, децата, не се боим от Привиденията. Насам идат още. Ние сме първите.

— Ние и Тулио — гордо се намеси Паоло.

— Кой е Тулио?

Анжелика го изгледа сърдито. Явно не биваше да го споменават, но сега тайната им вече не беше тайна.

— Големият ни брат — обясни тя. — Той не е с нас. Ще се крие, докато... Просто ще се крие.

— Той ще стане... — понечи да каже Паоло, но Анжелика го плесна силно и момчето тутакси млъкна и стисна треперещите си устни.

— Какво казахте за града? — попита Уил. — Че бил пълен с Привидения?

— Да, Чи'газе. Сант'Елия, всички градове. Те са навсякъде, където има хора. А вие откъде сте?

— От Уинчестър — каза Уил.

— Никога не съм го чувала. Там няма ли Привидения?

— Не. Аз и тук не виждам.

— Как ще видиш, още не си пораснал! Можеш да видиш Привиденията само ако си голям.

— Мен не ме е страх от тях! — заяви момченцето, като вирна мръсната си брадичка. — Ще ги избия тия копелета!

— А големите ще се връщат ли изобщо? — попита Лира.

— Да, след някой и друг ден — сви рамене Анжелика. — Когато Привиденията се махнат. На нас ни харесва, когато идват Привиденията, защото можем да обикаляме града и да правим, каквото си искаме.

— А от какво се боят възрастните? — попита Уил. — Какво ще им направят Привиденията?

— Ами, когато някое Привидение хване възрастен, направо не е за гледане. Изпива му живота. Никак не ми се иска да съм голяма. Отначало човек разбира какво му се е случило и го е страх, плаче и се прави, че нищо не е станало, но не е така. Вече е късно. И никой не се приближава до него, всички го изоставят. После той става блед и спира да се движи. Още е жив, но сякаш нещо го яде отвътре. Като го погледнеш в очите, виждаш тила му. Вътре няма нищо.

Момичето се обърна към братчето си и му избърса носа с ръкава на ризката му.

— Ние с Паоло ще търсим сладолед. Искате ли и вие да дойдете?

— Не — каза Уил. — Имаме друга работа.

— Тогава довиждане.

— Смърт на Привиденията! — обади се войнствено Паоло.

— Довиждане — махна с ръка Лира.

Анджелика и братчето ѝ си тръгнаха, а Панталеймон изпълзя от джоба на Лира. Беше развълнуван и очичките му искряха.

— Те не знаят за прозореца, който си открил — обърна се демонът към Уил.

За пръв път проговаряше и Уил беше толкова потресен, че само примигна насреща му. Лира се засмя.

— Ама... той говори! Всички демони ли говорят? — попита момчето.

— Разбира се, че говорят! Ти какво си мислиш, че е някакъв си домашен любимец?

Уил се почеса по главата.

— Не — каза той накрая. — Права си, май наистина не знаят за прозореца.

— Тогава трябва да внимаваме, когато минаваме през него — каза Панталеймон.

Да говориш с мишка, беше странно, но не чак толкова. Поне не по-странно, отколкото да разговаряш по телефона, защото всъщност той говореше с Лира. Но мишката все пак беше отделно същество. В изражението ѝ имаше нещо от Лира, но не само. Не беше никак лесно да проумееш наведнъж толкова много неща, ала Уил с все сила се опитваше да събере мислите си.

— Най-напред ще трябва да ти намерим някакви дрехи — заяви той на Лира, — преди да идем в моя Оксфорд.

— Защо? — сопна се тя.

— Защото в моя свят не можеш да разговаряш с хората в този вид, те няма да ти позволят дори да се доближиш до тях. Трябва да изглеждаш като всички. Нещо като маскировка. Знам го, повярвай ми. Правя го от години. Ако не ме послушаш, ще те разкрият, а ако разберат откъде идеш и за прозореца... А този свят тук е добро скривалище. Виждаш ли, аз съм... Трябва да се скрия от едни мъже. Това е най-доброто убежище, което мога да си представя, и не ми се иска да го открият. Не мога да позволя да го издадеш, а това ще стане, ако останеш в този странен вид. Аз също имам работа в Оксфорд и ако ме предадеш, ще те убия.

Лира преглътна. Алетиометърът никога не лъжеше — това момче наистина беше убиец, а който е убил веднъж, може да го направи и втори път. Тя кимна и рече:

— Добре.

Панталеймон се беше превърнал в лемур и сега го гледаше с огромните си жални очи. Уил отвърна на погледа му и демонът отново се превърна в мишка и пропъзля в джоба на Лира.

— Добре — обобщи момчето. — Докато сме тук, ще се преструваме пред онези деца, че сме от техния свят, но от друго място. Радвам се, че наоколо няма възрастни. Можем да идваме и да си отиваме и никой няма да забележи. Но в моя свят ще трябва да правиш онова, което ти казвам. Най-напред не е зле да се измиеш. Трябва да изглеждаш чиста, иначе ще биеш на очи. Където и да отидем, трябва да сме маскирани. Да изглеждаме така, че хората да не ни обръщат никакво внимание. Затова за начало върви да се изкъпеш. В банята има шампоан. После ще потърсим някакви други дрехи.

— Не знам как става — призна тя. — Никога не съм си мила косата. В „Джордан“ ме миеше домоуправителката, а след това не ми се е налагало.

— Е, ще трябва някак да се оправиш сама — отсече Уил. — Изкъпи се цялата. В моя свят хората са чисти.

— Хмм... — въртна се обидено Лира и се заизкачва по стълбите. През рамото ѝ надникна злобно плъше лице, но Уил само го изгледа студено.

Част от него искаше да поскита в това тихо слънчево утро из града, но сърцето му трепереше от тревога за майка му. Имаше и още нещо — вцепенението от тази смърт, която неволно беше причинил. Ала над всичко стоеше съзнанието за задачата, която трябваше да изпълни. Сега беше добре да си намери някакво занимание, затова докато чакаше Лира, избърса шкафовете и масите в кухнята, изми пода и изхвърли боклука в кофата, която откри в уличката навън.

После извади зеления кожен несесер от пазарската торба и се загледа с копнеж в него. Веднага щом преведеше Лира през прозореца между световите, щеше да се върне обратно и да надникне в него. Засега го пъкна под дюшека на леглото, на което беше спал. Тук несесерът беше в безопасност.

Когато Лира слезе долу, чиста и мокра, двамата се заеха да ѝ търсят дрехи. Намериха някакъв универсален магазин, изоставен като всичко останало, а дрехите в него имаха малко старомоден вид в очите на Уил. Накрая избраха карирана пола и зелена блуза с джобче за

Панталеймон. Лира отказа да облече джинси и дори не искаше да повярва, когато Уил ѝ обясни, че повечето момичета ходят в панталони.

— Панталонът е мъжка дреха — заяви тя. — Аз съм момиче. Не ставай глупав.

Уил сви рамене. Карираната пола изглеждаше съвсем невзрачна, а това беше най-главното. Преди да си тръгнат, той пусна няколко монети в касата на щанда.

— Какво правиш? — изуми се Лира.

— Плащам. За покупките се плаща. В твоя свят не плащате ли?

— Но тук не го правят! Бас държа, че онези деца не плащат за абсолютно нищо!

— Може, но ние го правим.

— Ако започнеш да се държиш като голям, Привиденията ще те хванат! — заяви тя, но не знаеше дали трябва да го сплашва, или да се бои от него.

На дневна светлина Уил видя колко са стари сградите в центъра на града и колко малко остава на някои от тях да се срутят. Дупките по платното не бяха закърпени, прозорците зееха изпочупени, мазилката се ронеше. И все пак се усещаше някогашната красота и величие на това място. През изящно оформените арки се виждаха обширни дворове, пълни със зеленина, издигаха се и големи сгради с вид на дворци, независимо че стъпалата бяха напукани и между рамките на вратите и стените тъмнееха пролуки. Изглежда жителите на Читагазе предпочитаха до безкрай да кърпят старите сгради, вместо да ги съборят и да построят на тяхно място нови.

По едно време стигнаха до самотна кула, разположена на сред малък площад. Това беше най-старата сграда, която бяха видели досега — проста кула с бойници, висока колкото четириетажна къща. Имаше нещо тайнствено в нейното усамотение и Лира и Уил изпитаха желание да се изкачат по широкото стълбище до откритата врата. Ала никой от тях не спомена нито дума за обзелия ги порив и двамата неохотно продължиха нататък.

Когато стигнаха широкия булевард с палмите, Уил ѝ каза да се оглежда за малко кафене, разположено на ъгъл, със зелени метални масички на тротоара. Лира го откри за секунди. На дневна светлина то изглеждаше още по-малко и запуснато, но нямаше съмнение, че е

същото — с поцинкования бар, машината за еспресо и чинията с остатъци от ризото, което вече миришеше осезаемо.

— Тук ли е? — попита тя.

— Не, насред улицата е. Само се огледай да няма деца наоколо...

Бяха сами. Уил я отведе до тревната площ в средата на платното и се озърна.

— Тук някъде беше. Когато преминах отсам, видях само онзи голям хълм зад бялата къща, а от другата страна беше кафенето, но...

— Как изглежда? Нищо не виждам.

— Няма начин да го сбъркаш. Сигурен съм, че никога не си виждала такова нещо.

Уил продължаваше да се оглежда. Нима прозорецът беше изчезнал? Или беше затворен? Просто го нямаше никакъв.

И тогава внезапно го видя. Направи крачка напред и се върна, без да откъсва очи от него. Както беше установил предната вечер в Оксфорд, той се виждаше само от една страна, а застанеш ли зад него, ставаше невидим. А и слънцето върху тревата отвъд беше съвсем същото като на отсамната страна и същевременно безкрайно различно.

— Ето го! — посочи той, когато се увери напълно, че го е открил.

— О, сега и аз го виждам!

Лира беше толкова смаяна, колкото самият Уил при вида на говорещия Панталеймон. Демонът, който вече не можеше да стои кротко в джоба ѝ, изскочи навън, превърнат в оса, и избръмча няколко пъти до дупката и обратно. В това време Лира несъзнателно навиваше още влажната си коса на масурчета.

— Стой настрана — предупреди я Уил. — Ако стоиш пред него, хората отгатък ще видят само два крака и това ще събуди любопитството им. Не искам някой да ни забележи.

— Какъв е този шум?

— Уличното движение. Това е част от околоръстното шосе на Оксфорд. Сега сигурно е доста оживено. Клекни и надникни отстрани. По това време на денонощието не е много удобно да преминаваме отгатък, защото ще има много хора. Но пък ако го направим през нощта, няма къде да отидем. Преминем ли веднъж, лесно ще се изгубим в тълпата. Ти ще минеш първа. Шмугваш се през дупката и се отдалечаваш по най-бързия начин.

Ли́ра носеше на гърба си малка синя раница и сега я свали и я стисна в ръце, преди да пропълзи до дупката.

— О! — възкликна тя. — Това ли е твоят свят? Никак не ми прилича на Оксфорд. Сигурен ли си, че си тръгнал от Оксфорд?

— Разбира се. Като преминеш оттатък, точно пред себе си ще видиш шосе. Тръгни наляво, а малко по-нататък свий по десния път. Той води към центъра. Огледай се добре и запомни къде точно се намира прозорецът. Само оттам ще можеш да се върнеш.

— Добре — кимна Ли́ра. — Няма да забравя.

Тя стисна раницата в ръце и пропълзя през прозореца. Миг по-късно вече беше изчезнала. Уил се прилепи до земята да погледне накъде е поела.

Ли́ра стоеше на тревата в неговия Оксфорд с Панталеймон на рамото. По всичко личеше, че никой не е забелязал внезапната ѝ поява. На метър-два от нея профучаваха коли и камиони, но никой от шофьорите нямаше време да се заглежда в странното късче въздух, дори и да можеше да го види, а ако някой гледаше от другата страна на пътя, оживеното движение щеше да му попречи да забележи каквото и да е.

Внезапно изскърцаха спирачки, чу се вик, после удар. Някаква кола закова на място толкова рязко, че идващият отзад камион се блъсна в нея и я изтика напред. Миг по-късно Ли́ра лежеше неподвижно на платното...

Уил се шмугна през пролуката. Никой не го видя — всички погледи бяха насочени към колата, към смачканата броня и проснатото на шосето момиче. Шофьорът на камиона се измъкна от кабината.

— Нищо не можеш да направиш, тя изскочи изневиделица... — оправдаваше се жената на средна възраст, която беше шофирала колата, и се нахвърли върху шофьора на камиона: — А вие караете прекалено близко!

— Много важно! — изрепчи се той. — Как е детето?

Този въпрос беше отправен към Уил, който вече бе коленичил до Ли́ра. Момчето се огледа, но нямаше какво да се прави — трябваше да отговори. В това време Ли́ра се размърда и поклати глава, като примигваше недоумяващо. Уил забеляза Панталеймон, който пълзеше зашеметен по едно стъбло до нея, все още в облика на оса.

— Добре ли си? Размърдай ръцете и краката си.

— Глупаво дете! — въздъхна жената с колата. — Как изтича пред мен, даже не се огледа! Аз какво трябваше да направя?

— Жива ли си, миличка? — попита шофьорът на камиона.

— Да... — измънка Лира.

— Има ли нещо счупено?

— Размърдай си ръцете и краката — настоя Уил.

Лири се подчини. Нищо не беше счупено.

— Добре е — каза Уил. — Аз Ще се погрижа за нея. Всичко е наред.

— Познаваш ли я? — попита шофьорът.

— Тя ми е сестра. Всичко е наред. Ние живеем съвсем наблизо, зад ъгъла. Ще я отведа у дома.

Лири седна и тъй като явно не беше ранена тежко, жената насочи вниманието си към колата. Останалите коли ги заобикаляха, само шофьорите ги оглеждаха любопитно, както става в такива случаи. Уил помогна на Лири да се изправи — колкото по-скоро се махнеха оттук, толкова по-добре. Жената и шофьорът на камиона бяха разбрали, че спорът им може да се реши само от застрахователните им компании, и сега си разменяха любезности, но по едно време жената забеляза, че двете деца се отдалечават.

— Чакайте! — извика тя. — Вие сте свидетели! Кажете ми имената и адреса си!

— Аз съм Марк Рансъм — отвърна Уил през рамо. — А това е сестра ми Лиза. Живеем на Бърн Клоуз, номер двайсет и шест.

— А пощенският код?

— Все не мога да го запомня. Вижте, искаме да се приберем у дома.

— Скачайте в кабината, аз ще ви закарам — предложи шофьорът.

— Не, няма нужда, пеша ще стигнем по-бързо.

Лири не куцаше много и бързо се отдалечи с Уил под габърите. Още на първия ъгъл двамата свърнаха и седнаха на ниската ограда на една градина.

— Боли ли те? — попита Уил.

— Кракът ми е ударен. И главата, когато падах.

Тя обаче се безпокоеше много повече за раницата си. Бръкна вътре и измъкна тежък пакет, увит в черно кадифе. Когато го разгърна, очите на Уил се разшириха от изумление при вида на алетоиметъра.

Миниатюрните символи по края на циферблата, златните стрелки, тежкия корпус — всичко това накара дъха му да секне.

— Какво е това? — попита той.

— Моят алетиометър. Тълкувател на символи. Казва ми истината. Надявам се, че не е счупен...

Алетиометърът беше невредим. Дори и в треперещите ѝ ръце тънката стрелка беше стабилна. Момичето го прибра и каза:

— Никога не съм виждала толкова много карети... Не предполагам, че могат да се движат така бързо.

— В твоя Оксфорд няма ли коли и камиони?

— Не са толкова много и не приличат на тези. Не съм свикнала. Но вече съм добре.

— Затова отсега нататък внимавай. Ако попаднеш под някой автобус или се изгубиш, ще разберат, че не си от този свят, и ще започнат да търсят... — Не биваше да се ядосва толкова. Овладея се и продължи: — Добре, слушай ме сега. Ако се правиш, че си ми сестра, това ще е маскировка и за мен, защото те търсят момче, което няма сестра. А ако останеш с мен, ще ти покажа как да пресичаш улиците така, че да не те прегазят.

— Добре — покорно се съгласи Лира.

— И парите. Бас държа, че нямаш никакви пари. Откъде да ги имаш? Каж ми тогава как ще си купуваш храна и всичко останало?

— Имам пари! — възрази тя и изтърси няколко златни монети от портмонето си.

Уил ги погледна невярващо.

— Това злато ли е? Да, разбира се! Бъди сигурна, че то ще накара хората да те разпитват. Опасно е. Аз ще ти дам пари. Прибери тези монети и не ги показвай на никого. И запомни — ти си ми сестра и се казваш Лиза Рансъм.

— Лизи. Преди лъжех, че се казвам Лизи. Ще го запомня лесно.

— Добре, нека да бъде Лизи. А аз съм Марк. Да не забравиш!

— Няма — миролюбиво се съгласи тя.

Кракът започваше да я боли. Вече беше зачервен и подут на удареното място и започваше да посинява. Синината на скулата ѝ, където Уил я беше ударил предната вечер, имаше грозен вид и той се уплаши, че някой полицаи ще започне да я разпитва дали не са я малтретирали.

Опита се да не мисли за това и двамата тръгнаха заедно, пресякоха на светофара и се обърнаха да погледнат прозореца под габърите. Не видяха нищо. Пролуката беше изчезнала напълно и колите профучаваха край нея, без някой да подозира за съществуването ѝ.

В Самъртаун, на десетина минути път надолу по Банбъри роуд, Уил спря пред някаква банка.

— Какво правиш? — попита Лира.

— Трябва да изтегля малко пари. Не бива да го правя прекалено често, но мисля, че до края на работния ден няма да се усетят.

Той пъкна картата на майка си в банкомата и набра кода. Изглежда всичко беше наред, защото машината му наброи сто фунта без забавяне. Лира гледаше с отворена уста. Уил ѝ подаде двайсетфунтова банкнота.

— По някое време можеш да я развалиш. Купи нещо и си прибери рестото. Сега да потърсим автобус за града.

Лира го остави да я води и седна послушно в автобуса, като наблюдаваше през прозореца къщите и градините на града, който и беше, и не беше нейният. Слязоха в центъра недалеч от стара каменна църква, която ѝ се стори позната, а срещу нея имаше голям универсален магазин, който в нейния Оксфорд липсваше.

— Всичко е променено — каза тя. — Като че... Това не е ли Корнмаркет? А там е „Брод“. След него е „Балиол“, а още по-нататък е библиотеката „Бодли“. Само че къде е „Джордан“?

Сега тя трепереше цялата. Може би това беше закъсняла реакция на произшествието на пътя, но можеше да е и потресът, че вижда съвсем различна сграда на мястото на колежа „Джордан“, който беше неин дом.

— Нещо не е наред — промълви момичето. Говореше тихо, защото Уил я беше предупредил да не вика и да не сочи с пръст. — Това е друг Оксфорд.

— Е, ти какво очакваше? — беше неговият отговор.

Не беше подготвен за тази пълна безпомощност на Лира. Нямахте откъде да знае, че цялото ѝ детство е преминало в тичане по улиците, толкова наподобяващи тукашните. Нямахте представа колко горда се е чувствала, че е част от колежа „Джордан“, чиито Професори бяха най-умните, хазната му — най-богатата, красотата му — най-

величествената в цялата околност. А сега всичко това го нямаше, нямаше го нейният „Джордан“. Тя беше малко момиче в един чужд свят, с който не я свързваше нищо.

— Щом го няма тук... — изрече тя с разтреперан глас.

Щом го нямаше, значи щеше дай трябва повече време да се ориентира, това беше всичко.

4. ТРЕПАНАЦИЯТА

Лири пое по пътя си, а Уил се запъти към най-близката телефонна кабина и набра номера на адвокатската кантора, изписан върху плика, който държеше.

— Ало? Искам да говоря с господин Пъркинс.

— А кой го търси?

— Обаждам се във връзка с господин Джон Пари. Аз съм синът му.

— Изчакайте, ако обичате...

След около минута в слушалката прозвуча мъжки глас:

— Здравейте, аз съм Алън Пъркинс. С кого разговарям?

— Обажда ви се Уилям Пари. Извинете, че ви безпокоя. Става дума за баща ми Джон Пари. Вие изпращате пари от негово име на сметката на майка ми всеки три месеца.

— Да...

— Е, бих искал да знам къде е баща ми. Жив ли е, или е умрял?

— На колко години си, Уилям?

— На дванайсет. Искам да знам какво е станало с него.

— Да... А майка ти... тя знае ли, че ми се обаждаш?

Уил се поколеба.

— Не — призна накрая. — Само че тя не е съвсем здрава. Не може да ми каже почти нищо, а аз искам да знам.

— Разбирам. Откъде се обаждаш? У дома ли си?

— Не, аз съм... в Оксфорд.

— Сам?

— Да.

— И казваш, че майка ти не е добре?

— Да.

— В болница ли е?

— Нещо такова. Вижте, можете ли да ми отговорите на въпроса или не?

— Мога да ти кажа някои неща, но не кой знае колко и не сега. Предпочитам да не е по телефона. След пет минути имам среща с клиент... Можеш ли да дойдеш в кантората ми към два и половина?

— Не — каза Уил. Прекалено рисковано беше. Адвокатът може би вече беше чул, че полицията го търси. Замисли се за миг и продължи: — Трябва да хвана автобуса за Нотингам, а не ми се иска да го изпусна. Но вие можете да ми кажете и по телефона, сигурен съм. Искам да знам само жив ли е баща ми и ако е жив, къде мога да го намеря. Поне това можете да ми кажете, нали?

— Не е толкова просто. Не мога да давам частна информация за клиент, освен ако не съм сигурен, че такава е желанието на клиента. Пък и трябва да се убедя, че си онзи, за когото се представяш.

— Да, разбирам, но не можете ли поне да ми кажете дали е жив?

— Какво пък... Това не би трябвало да е поверителна информация. За съжаление обаче не мога да ти кажа, защото и аз не знам.

— Какво?

— Парите идват от семеен фонд. Той ми остави нареждане да плащам, докато не ми нареди да спра. Оттогава не съм чул нищо за него. Това ме навежда на мисълта, че... Как да ти кажа, според мен е изчезнал. И затова не мога да отговоря на въпроса ти.

— Изчезнал? Просто го няма?

— Поне така се смята. Слушай, защо не дойдеш в кантората ми и...

— Не мога. Заминавам за Нотингам.

— Добре, тогава ми пиши или накарай майка си да ми пише и аз ще ти кажа, каквото знам. Но трябва да разбереш, това не е разговор за телефон.

— Добре, но не можете ли поне да ми кажете къде е изчезнал?

— Както вече ти казах, такава е общото мнение. По онова време вестниците писаха. Знаеш ли, че той беше изследовател?

— Да, мама ми е казвала някои неща...

— Е, той беше ръководител на една експедиция, която просто изчезна преди десетина години.

— Къде?

— В Далечния север. В Аляска, струва ми се. Можеш да провериш в библиотеката. Защо не...

Но в този момент минутите за разговор изтекоха, а Уил нямаше повече дребни. Сигналът забръмча в ухото му. Той окачи слушалката и се огледа.

Сега най-много му се искаше да се обади на майка си. С усилие се сдържа да не набере номера на госпожа Купър, защото, ако чуеше гласа на майка си, трудно щеше да устои на желанието да се върне при нея, а ако му се поддадеше, означаваше да се изложи на опасност. Но можеше да ѝ прати картичка.

Избра изглед от града и написа на гърба: „Мила мамо, добре съм и съм на сигурно място. Скоро ще се видим. Надявам се, че при теб всичко е наред. Обичам те. Уил.“ После написа адреса, залепи марка и притисна за миг картичката до гърдите си, преди да я пусне в пощенската кутия.

Наближаваше обяд. Уил се намираше на главната търговска улица, където автобусите си проправяха път сред тълпите от пешеходци. Започваше да осъзнава колко е уязвим — беше работен ден и децата на неговата възраст трябваше да са на училище. Къде можеше да отиде?

Не му отне много време да се скрие. Уил можеше да изчезне без особено усилие, защото беше много добър в уменията да става незабележим. Дори се гордеше с изкуството си. Начинът да стане невидим много наподобяваше този на Серафина Пекала. Достатъчно беше да направи така, че с нищо да не привлича вниманието. Да стане част от пейзажа.

Той познаваше добре света, в който живееше, затова влезе в една книжарница и си купи химикалка и бележник с твърда подложка. От училищата често изпращаха групи деца на проучвания по магазините и ако си дадеше вид, че се занимава, точно с това, никой нямаше да го заподозре, че е избягал от час.

Той тръгна по улицата, като се преструваше, че си води бележки, и се упъти към градската библиотека.

В това време Лира си търсеше тихо местенце, за да извади алетомерът. В нейния Оксфорд бързо щеше да открие дузина такива места, но този град беше така смущаващо различен, с разхвърляни тук-там познати до болка сгради сред множеството несънувани чудеса. Защо ли им беше притрябвало да рисуват тези жълти линии по улиците? И какви бяха тези бели точки, осеяли тротоарите? (В

нейния свят не бяха и чували за дъвка.) Какво означаваха червените и зелените лампи по ъглите на улиците? Всичко това беше далеч по-неразгадаемо от алетиометъра.

Но ето че пред нея се изпречиха вратите на колежа „Сейнт Джон“, които двамата с Роджър бяха прескочили една вечер, за да устроят фойерверки сред цветните лехи. Този дъвен камък на ъгъла с Кати стрийт ѝ беше познат с инициалите СП, издълбани върху него — тя беше видяла с очите си Саймън Парслоу да ги дълбае! Някой в този свят със същите инициали беше стоял тук и от нямане какво да прави се беше занимавал със същото.

Но може би и тук имаше Саймън Парслоу.

И Лира.

При тази мисъл я побиха тръпки, а Панталеймон в облика на мишка потрепери в джоба ѝ. Лира тръсна глава — в този свят и така имаше достатъчно загадки, не беше нужно и да си въобразява какво ли не.

Друго, по което тукашният Оксфорд се различаваше от нейния, бяха тълпите от хора, които се движеха по тротоарите, влизаха и излизаха от сградите. Най-различни хора, жени, облечени като мъже, африканци, дори група тартари, които вървяха като стадо след водача си, всичките спретнато облечени и с някакви черни кутийки, повесени на врата. Отначало ги гледаше със страх, защото нямаха демони, а в нейния свят на такива хора се гледаше като на призраци, ако не и нещо по-лошо.

Но те изглеждаха съвсем живи и това беше най-странното. Тези същества се движеха бодро и чевръсто, сякаш бяха истински хора, и Лира трябваше да признае, че сигурно са такива, а демоните им са вътре в тях като този на Уил.

След като вървя така около час, кръстосвайки тази пародия на Оксфорд, почувства глад и си купи шоколад с дващсетфунтовата банкнота. Продавачът я изгледа странно, но явно беше индус и може би не я разбра добре, въпреки че тя се опитваше да говори отчетливо. С рестото си купи ябълка на Покрития пазар, който ѝ напомни за истинския Оксфорд повече от всичко видяно досега, и тръгна към парка. Озова се пред величествена сграда, която изглеждаше съвсем по оксфордски, макар да я нямаше в нейния свят. Лира седна на тревата отвън да хапне и се загледа с одобрение в красивата постройка.

Скоро установи, че сградата е музей. Вратите бяха отворени и тя влезе. Вътре откри препарирани животни, скелети на изкопаеми и сандъчета с минерали, също като в Кралския геоложки музей, който беше посещавала с госпожа Колтър в нейния Лондон. В дъното на голямата зала от стомана и стъкло имаше врата, през която се влизаше в друга зала, почти празна, и това я привлече. Алетиометърът все още не ѝ излизаше от ума, но в това второ помещение я заобикаляха все познати неща — витрини, пълни с дебели кожени дрехи, същите като нейните, шейни, резбовани моржови зъби и харпуни за лов на тюлени. Хиляди трофеи, находки и магически предмети, оръжия и инструменти, и не само от Арктика, а и от всяка част на този свят.

Колко странно! Тези дрехи от кожа на карибу бяха съвсем същите като нейните, но хамутите на шейната бяха закрепени по различен начин. Ала на снимката, на която се виждаха ловци самоеди като че бяха снимани същите двама души, които я отвлякоха в Болвангар! И въжето се беше протъркало и беше вързано на съвсем същото място, а тя го знаеше много добре, защото в продължение на няколко мъчителни часа възелът се беше впивал в тялото ѝ... Какви бяха тези загадки? Дали все пак в крайна сметка нямаше само един свят, който спеше и в съня си виждаше други светове?

Но тогава се натъкна на нещо, което отново ѝ напомни за алетиометъра. В една стъклена витрина с боядисани в черно дървени рамки имаше множество човешки черепи, някои от тях с дупки, пробити на различни места — отпред, отстрани, на темето. Черепът в средата имаше две отвори. На табелката беше написано с тънки витиевати букви, че тази операция се нарича трепанация. Обясняваше се също, че дупките са пробити приживе, защото костта е зараснала и се е загладила по ръбовете. При един от черепите не беше така отворието беше пробито от стрела с бронзово острие, което още стърчеше от костта, а краищата на дупката бяха остри и назъбени, така че разликата ясно се виждаше.

Точно това правеха северните тартари в нейния свят. На същата операция се беше подложил Станислаус Груман по мнението на Професорите от „Джордан“, които го познаваха. Лира се озърна крадешком наоколо, не видя никого и извади алетиометъра.

Съсредоточи вниманието си върху черепа в средата и попита: „На какъв човек е принадлежал този череп и защо са му направили

тези дупки?“

Докато стоеше, погълната от заниманието си, под струящата от стъкления покрив светлина с танцуващи пращинки, тя не забеляза, че я наблюдават.

Едър мъж около шейсетте в добре ушит ленен костюм и панамена шапка в ръка стоеше в галерията над залата и гледаше през изцялната плетеница на металния парапет.

Сивата му коса беше гладко сресана назад над загорялото, почти без бръчица чело. Очите му бяха големи, тъмни, с дълги ресници, настойчиви. Тъмното връхче на езика му час по час изскачаше в ъгълчето на устните и ги облизваше. Белоснежната кърпичка в джобчето на сакото беше напоена със силен одеколон, толкова тежък, че напомняше за миризмата на онези оранжерийни растения, в чието силно ухание като че се долавя дъх на разложение.

От няколко минути мъжът наблюдаваше Лира. Той вървеше по галерията над главата и, докато тя се движеше долу, а когато момичето застана пред витрината с черепите, също спря, като я поглъщаше с поглед — острата ѝ невчесана коса, синината на бузата, новите дрехи, голата шия, сведена над алетомерът, голите крака.

Извади кърпичката от джобчето и попи потта от челото си, после бавно заслиза по стълбите.

Лира беше погълната от вида на странните предмети. Тези черепи бяха невъобразимо стари. На картончето пишеше само: „Бронзова ера“, но алетомерът, който никога не лъжеше, твърдеше, че притежателят на черепа с двете дупки е живял преди трийсет и три хиляди двеста петдесет и четири години и е бил магьосник, а дупките са били пробити, за да могат боговете да влязат в главата му. Понякога алетомерът имаше навика да отговаря на въпроси, които Лира не беше задавала, и сега небрежно добави, че около черепите с дупките има много повече Прах, отколкото около онзи със стрелата.

Какво ли значеше това? Лира излезе от унеса и се върна в настоящето, за да открие, че не е сама. В съседната витрина се вглеждаше възрастен мъж в светъл костюм, от когото се разнасяше сладникава миризма. Той ѝ напомни за някого, но за кого ли?

Мъжът усети, че тя го наблюдава, и вдигна поглед.

— Черепите ли гледаш? — попита той с усмивка. — Какви странни неща правят понякога хората със себе си!

— М-м — беше единственият отговор, който получи.

— А знаеш ли, че някои още го правят?

— Да.

— Хипитата и разни като тях. Е, ти си твърде млада, за да помниш хипитата. Но разправят, че това било като да вземаш наркотици, само че още по-ефикасно.

Лира вече беше прибрала алетоиметъра в раницата и сега се чудеше как да се измъкне. Още не беше задала главния въпрос, а този възрастен мъж я занимаваше с приказки. Човекът изглеждаше мил и определено миришеше хубаво. Беше се приближил и ръката му уж неволно докосна нейната, докато се навеждаше над витрината.

— Направо да се чудиш, а? Никаква упойка, никакви дезинфектанти, може би дори са го правели с каменни инструменти. Жилав народ трябва да са били! А теб май не съм те виждал тук. Аз идвам доста често. Как се казваш?

— Лизи.

— Лизи... Е, Лизи, здравей! Аз съм Чарлз. Ти в Оксфорд ли учиш?

Лира се поколеба.

— Не — каза накрая.

— На екскурзия ли си тук? Какво пък, избрала си хубаво място за разглеждане. Какво те интересува най-много?

Този човек я озадачаваше повече от всеки друг, с когото се беше срещала напоследък. Беше мил и дружелюбен, чисто и елегантно облечен, но Панталеймон в джоба ѝ се опитваше да привлече вниманието ѝ и я предупреждаваше да внимава, защото го връхлиташе някакъв смътен спомен. Имаше и нещо друго — миризмата, дори не миризма, а представата за гниене, за разложение. Това ѝ напомни за двореца на Йофур Ракнисон, където въздухът беше напарфюмиран, но на пода не можеше да се стъпи от мръсотия.

— Какво ме интересува? — повтори тя. — О, всичко! Тези черепи ми станаха интересни току-що, като ги видях. Не мога да повярвам, че някой може да пожелае нещо такова! Ужасно е.

— Аз самият нямам желание, но те уверявам, че се прави. Мога да те заведа при един човек, който се е подложил на това — каза мъжът, като я гледаше така дружелюбно, че тя почти се изкуши. Но

тогава забеляза тъмното крайче на езика му, чевръсто като на змия, влажно от слюнката, и поклати глава.

— Трябва да тръгвам. Благодаря за поканата, но не мога. Чакай ме. Една приятелка, при която живея.

— Да, разбира се — съгласи се той. — Приятно ми беше да си поговорим. Довиждане, Лизи.

— Довиждане.

— О, щях да забравя! Ето, тук са името и адресът ми — мъжът ѝ подаде визитната си картичка. — Ако пожелаеш да научиш повече за тези неща...

— Благодаря — вежливо отвърна Лира и прибра визитката в джобчето на раницата.

Мъжът я изпроводи с поглед.

Лира излезе от музея и сви към парка, който помнеше като игрище за крикет и други спортове. Потърси си тихо местенце под дърветата и отново извади алетомерът.

Този път го попита къде да намери учен, който да знае нещо за Праха. Отговорът беше прост: в едната си стая на високата масивна сграда зад гърба ѝ. Лира беше започнала да подозира, че и уредът има свои настроения, също като човек, и знаеше, че ще последва още нещо — толкова бързо и припряно дойде отговорът.

Така и стана. „Трябва да насочиш вниманието си към момчето. Твоята задача е да му помогнеш да намери баща си. Съсредоточи се върху това.“

Лира примигна. Беше искрено изумена. Уил се беше появил от нищото, за да ѝ помогне, това беше от ясно по-ясно. При мисълта, че е изминала целия този път, за да помогне на него, дъхът ѝ секна.

Но алетомерът още не беше свършил. Дългата стрелка отново трепна.

„Не лъжи учения.“

Тя уви уреда в кадифето и отново го пхна в раницата, изправи се и се огледа за сградата, в която трябваше да е ученият. Тръгна към нея, но се чувстваше непохватна и уязвима.

Уил лесно намери библиотеката. Библиотекарката с готовност му повярва, че събира сведения за кръжока по география, и му помогна да намери течението на „Таймс“ за годината на раждането му същата, в

която беше изчезнал баща му. Уил седна и прегледа азбучния показалец. Името Джон Пари се споменаваше няколко пъти във връзка с археологическа експедиция.

Всеки месец беше на отделен микрофилм. Той ги поставяше един по един в проектора, преглеждаше ги и нетърпеливо изчиташе всичко, което го интересуваше. В първата статия се говореше за заминаването на експедицията за Аляска. Тя беше спонсорирана от Археологическия институт на Оксфордския университет и имаше за задача да проучи един район, където се предполагаше, че могат да бъдат открити ранни човешки селища. В състава на експедицията беше включен професионалният изследовател Джон Пари, бивш офицер от Военноморския флот.

Втората статия беше публикувана шест седмици по-късно. В нея кратко се споменаваше, че експедицията е достигнала Североамериканската арктическа изследователска станция в Нуниатак, Аляска.

Третата беше писана два месеца по-късно. В нея се казваше, че сигналите от Изследователската станция остават без отговор и Джон Пари и другарите му се смятат за изчезнали.

След тази статия следваха още няколко, в които се описваха безплодните търсения на спасителните групи, полетите над Берингово море, реакциите на Археологическия институт, интервюта с близките...

Сърцето му заби лудо, защото имаше и снимка на собствената му майка. С бебе на ръце. Той самият.

Статията беше доста банална — стандартната история за безутешна вдовица, която с трепет чака вести от изгубения си съпруг — и не даваше никакви полезни сведения. Имаше един кратък абзац, в който се споменаваше, че Джон Пари направил успешна кариера като морски офицер, но се оттеглил, за да се посвети на организирането на географски и научни експедиции, и това беше всичко.

В показалеца нямаше нищо повече и Уил вдигна глава разочарован. Все някъде трябваше да има още информация, но къде да я търси? А ако се забавеше повече, със сигурност щяха да го открият...

Той върна филмите на библиотекарята и попита:

— Можете ли да ми кажете адреса на Археологическия институт?

— Ще потърся... В кое училище учиш?

— В „Сейнт Питър“.

— Това май не е в Оксфорд?

— Не, в Хемпшир е. С класа сме на екскурзия, нещо като проучване на място...

— Ясно. Та какво ти трябваше? Археология... Ето го!

Уил си преписа адреса и телефонния номер. Вече беше обявил, че не познава Оксфорд, така че без притеснение попита как да го намери. Институтът не беше далеч. Той благодари на библиотекарката и си тръгна.

Вътре във фоайето имаше голямо бюро, зад което седеше портиер.

— Къде отиваш? — попита той.

Лири се почувства като у дома си. Усети как в джоба ѝ Панталеймон също се развесели.

— При един човек на втория етаж, имам съобщение за него — отвърна момчето.

— Кой е той?

— Доктор Листър.

— Доктор Листър е на третия етаж. Можеш да оставиш при мен това, което носиш, аз ще му го предам.

— Да, но на него му трябва в момента. Той помоли. Освен това не мога да му го оставя, защото трябва да му го предам устно.

Портиерът я изгледа изпитателно, но хрисимият ѝ вид можеше да заблуди и най-проницателния наблюдател. Той кимна и отново се върна към вестника си.

Естествено, алетомерът не можеше да каже на Лири кой работи в сградата. Тя беше прочела името на доктор Листър върху едно от множеството чекмеджета зад гърба на портиера — когато си дадеш вид, че знаеш при кого отиваш, имаш много по-големи шансове да те пуснат. В някои отношения Лири познаваше света на Уил по-добре от самия него.

На втория етаж имаше дълъг коридор. През една откритата врата се виждаше празна аудитория, а в друга, по-малка стая двама учени обсъждаха нещо пред черна дъска. Стените на стаята и коридора бяха голи и гладки — нещо, което в съзнанието на Лири се свързваше с

нищетата, а не с мъдростта и достолепието на Оксфорд. Все пак тухлените стени бяха хубаво боядисани, вратите бяха от тежко дърво, а парапетите — от лъскав метал, значи в тях бяха вложени доста пари. Просто този свят беше странен по свой собствен начин.

Скоро откри вратата, за която ѝ беше казал алетиометърът. Табелката, окачена на нея, гласеше: Отдел за изследване на тъмната материя. Отдолу някой беше надраскал РИП, а друг беше добавил с молив: Директор Лазарус.

На Лира това нищо ней говореше. Тя почука и отвътре се отзова женски глас:

— Влезте!

Стаята беше малка, претъпкана с камари книги и папки, които заплашваха всеки момент да се сгромолясат, а по стените висяха табла с числа и формули. На вратата беше окачена рисунка, която Лира прецени като китайска. През отворената врата се виждаше втора стая с някаква сложна анбарна апаратура, която в момента не работеше.

Лира беше донякъде изненадана, че ученият, когото търси, е жена. Но алетиометърът не ѝ беше казал да търси мъж, а от този свят можеха да се очакват и по-големи изненади. Жената седеше пред някакво устройство, което показваше цифри и фигури на малък стъклен екран, а пред него върху поставка от слонова кост бяха наредени на правилни групички всички букви от азбуката. Жената натисна една от тях и екранът угасна.

— Ти коя си? — попита тя.

Лира затвори вратата. Помнеше добре какво я беше посъветвал алетиометърът и потисна първия си порив да излъже.

— Лира Златоуста — отвърна. — А вие как се казвате?

Жената премигна. Лира предположи, че още няма четиридесет, може би беше малко по-възрастна от госпожа Колтър. Имаше къса черна коса и червени бузи. Беше с бяла престилка, под която се виждаше зелена блуза и чифт от онези сини платнени панталони, които в този свят толкова харесваха.

Жената прокара пръсти през късата си коса и изрече:

— За днес ти си второто неочаквано нещо, което ми се случва. Аз съм доктор Мери Малоун. Какво искаш?

— Искам да ми кажете за Праха — отвърна Лира, като преди това внимателно се огледа, за да се увери, че са сами. — Знам, че

знаете за него. Мога да го докажа. Трябва да ми кажете!

— Да ти кажа за Праха? Не разбирам за какво говориш.

— Вие може да го наричате другояче. Това са елементарни частици, в моя свят им казват частици на Русаков, но обикновено ги наричат Праха. Не е лесно да ги видиш, но се знае, че идват от космоса и се лепят за хората. Децата ги привличат по-слабо, повече полепват по възрастните. Има и още нещо, което току-що открих бях в музея на същата тази улица и видях черепа с дупки по тях, като онези, които правят тартарите. Около тях имаше много повече Прах, отколкото около черепа, който нямаше такава дупка. Кога е била бронзовата ера?

Жената я гледаше с широко отворени очи.

— Бронзовата ера ли? Господи, откъде да знам? Преди около пет хиляди години.

— Тогава са сбъркали надписа на табелката. Черепът с двете дупки беше на трийсет и три хиляди години.

В този миг Лира млъкна, защото доктор Малоун изглеждаше така, сякаш всеки момент ще припадне. Страните ѝ бяха побледнели. Тя притисна ръка към сърцето си, а с другата здраво сграбчи облегалката на стола.

Онемяла от изумление, Лира я чакаше да дойде на себе си.

— Коя си ти? — промълви най-сетне жената.

— Лира Злато...

— Не, питам те откъде си! Каква си? Откъде знаеш всички тези неща?

Лира въздъхна уморено. Беше забравила колко досадни могат да бъдат учените. Колко е трудно да им кажеш истината, когато една лъжа им се вижда далеч по-лесна за разбиране.

— Идвам от друг свят — започна тя. — И там има Оксфорд, но не е като този. Аз съм оттам. И...

— Чакай, чакай! Откъде каза, че идваш?

— От друго място — реши да бъде тактична Лира. — Не съм оттук.

— Аха, от друго място, значи... Разбирам. Или поне така ми се струва.

— И трябва да разбере за Праха. Защото хората от Църквата в моя свят се боят от него. Мислят го за първородния грях. Затова е

много важно. А баща ми... Не! — възкликна тя разпалено, дори тропна с крак. — Не исках да кажа това. Всичко обърках!

Доктор Малоун погледна сбърчените ѝ вежди и свитите юмруци, синините на бузата и крака ѝ, и изрече:

— Божичко, дете, успокой се...

Тя се облегна назад и разтърка очите си, зачервени от умора.

— Защо изобщо те слушам? Трябва да съм полудяла. Работата е там, че си попаднала на единственото място на света, където можеш да получиш отговор на въпроса си, но отделът всеки момент ще бъде закрит... Онова, за което говориш — твоят Прах, — е нещо, което изследваме от известно време насам, и тази работа с черепите в музея ми действа така, защото... О, не, прекалено много ми идва вече! Толкова съм уморена... Искам да те изслушам, повярвай ми, но не сега. Казах ли ти, че се канят да закрият отдела? Имам една седмица да измисля нещо за пред финансовата комисия, но не виждам никаква надежда... Тя се прозя широко.

— А коя беше първата изненада за днес? — попита Лира.

— О, да. Един човек, на когото разчитах да ни подкрепи пред комисията по финансирането, се отказа от нас. Всъщност май че не беше чак толкова неочаквано.

Тя отново се прозя.

— Ще направя кафе, иначе ще заспя. Ти искаш ли?

Жената напълни електрическият чайник и сложи в две чаши разтворимо кафе, а в това време Лира разглеждаше китайската рисунка на вратата.

— Какво е това? — попита тя.

— Китайска е. Символите на И-дзин. Знаеш ли какво е това? В твоя свят има ли го?

Лира я погледна с присвити очи — какво беше това, ирония ли?

— Някои неща са същите, други са различни — отвърна момичето. — Аз не знам всичко за моя свят. Може и той дзин да го има.

— Извинявай — кимна доктор Малоун. — Да, може и да го има.

— Какво е това тъмна материя? — попита Лира. — Пише го на табелката отвън.

Доктор Малоун отново седна и придърпа с крак стол и за Лира.

— Тъмна материя е онова, което екипът ни търси. Никой не знае какво точно представлява. Работата е там, че във вселената има далеч повече неща, отколкото можем да видим. Можем да видим звездите, галактиките и светещите обекти, но има нещо, което ги държи и им пречи да се разпаднат. Нещо, което създава гравитацията. Никой обаче не може да го засече. Ето защо има множество изследователски проекти, чиято цел е да открият какво е то, а нашият е само един от тях.

Лира цялата беше слух. Най-сетне жената говореше сериозно.

— А според вас какво е то? — попита тя.

— Ами, според нас... — започна доктор Малоун, но в този миг водата в чайника завря и тя трябваше да стане, за да направи кафето, след което продължи: — Ние мислим, че това са някакви елементарни частици. Нещо напълно различно от всичко, открито досега. Само че е много трудно да бъдат засечени... Ти къде учиш? Имаш ли някаква представа от физика?

Лира усети как Панталеймон лекичко се отърква в ръката ѝ предупреждение да не се ядосва. Хубаво беше, че алетомерът ѝ предупреди да не лъже, но ѝ беше напълно ясно какво ще стане, ако каже истината. Трябваше да внимава и просто да избягва преките лъжи.

— Да — каза тя. — Знам нещичко. Но не и за тъмната материя.

— Ние се опитваме да засечем тези почти неоткриваеми частици сред шума на всички останали, които се блъскат наоколо. Обикновено детекторите се поставят на стотици метри под земята, но ние създадохме около детектора силово поле, което спира ненужните частици и пропуска само онези, които ни интересуват. После усилихме сигнала и го вкарахме в компютъра.

Жената подаде на Лира чаша кафе. Нямаше захар и мляко, но в едно чекмедже се намериха няколко бисквити с канела и момичето лакомо захапа една от тях.

— И се натъкнахме на картина, която пасва — продължи доктор Малоун. — Поне така си мислим. Но всичко е толкова странно... Защо ли ти разправям тези неща? Не би трябвало да го правя. Това не е публикувано, не е обсъждано на научен съвет, дори не е документирано. Днес наистина не съм на себе си. — Тя се прозя така продължително, че сякаш никога нямаше да затвори уста. — Е, оказва

се, че нашите частици са странни дяволчета, в това не може да има съмнение. Нарекохме ги сенчести частици, Сенки. Знаеш ли защо за малко не паднах от стола одева, когато спомена за черепите в музея? Един от екипа ни е археолог любител. Един ден той откри нещо, в което не можехме да повярваме. Но не можехме и да го пренебрегнем, защото то обясняваше една от най-щурите ни хипотези за Сенките. Знаеш ли, те са разумни! Няма измама, това е самата истина. Сенките са частици на съзнанието. Чувала ли си някога нещо толкова глупаво? Нищо чудно, че не искат да ни подновят субсидиите.

Доктор Малоун отпи от кафето си. Лира поглъщаше всяка нейна дума като жадно цвете.

— Да — заговори отново жената. — Те знаят, че сме тук. И ни отговарят. Най-голямото безумие обаче тепърва предстои: не можеш да ги видиш, освен, ако не се стремиш към това. Трябва да доведеш ума си до определено състояние. Да си едновременно спокоен и нащрек. Да можеш... Къде беше тоя цитат?

Тя се порови из книжката на бюрото и откри едно листче, на което някой беше написал със зелено мастило:

— „...да можеш да се отдадеш на несигурността, загадките, съмненията, без изнервящото преследване на факта и причината“. Трябва да доведеш ума си до това състояние. Писал го е поетът Кийтс, между другото. Онзи ден го открих. Та, довеждаш ума си до това състояние и после започваш да търсиш в Пещерата...

— Пещерата ли? — повтори Лира.

— Извинявай, в компютъра. Ние му казваме Пещерата. Сенки по стените на пещерата, както е казал Платон. Пак нашият археолог. Той го раздава интелектуалец. Но сега е в Женева на интервю за работа и не знам кога ще се върне... Та докъде бях стигнала? Аха, до Пещерата. Влезеш ли веднъж в нея, Сенките ти отговарят, стига да мислиш. В това не може да има никакво съмнение. Те се събират около мисълта като птици ята...

— А черепите?

— Тъкмо стигнах до тях. Оливър Пейн, същият този колега, един ден си играеше с компютъра и проверяваше разни неща. Беше толкова странно! За един физик цялата работа би трябвало да изглежда напълно безсмислена. Той взе парче слонова кост, просто част от зъб, и се оказа, че около него няма Сенки. Никаква реакция. Обаче при

шахматните фигури от слонова кост съвсем не беше така. Едно обикновено парче дърво не реагираше, но дървеният линеал беше нещо съвсем друго. Да не говорим за издяланата от дърво статуетка... За Бога, става дума за елементарни частици! За нищожно малки късчета материя. Те знаеха какво представляват тези предмети! Всичко, свързано по някакъв начин с човешката дейност и човешката мисъл, е заобиколено от Сенки... Тогава Оливър, доктор Пейн, уреди чрез някакъв негов приятел в музея да ни дадат няколко от онези черепи, за да изследваме колко назад във времето може да се наблюдава този ефект. Тридесет-четиридесет хиляди години — и нататък нямаше нищо. Преди това не е имало Сенки. А след това стават много. Това е горе-долу времето, когато се появява човекът в сегашния си вид. Имам предвид нашите далечни предшественици, които са били хора като нас...

— Това е Прахът — авторитетно заяви Лира. — Няма какво друго да е.

— Така е, но не можеш да напишеш подобно нещо в искането за субсидии, ако държиш да те приемат на сериозно. Звучи направо безсмислено. Просто не може да съществува, и толкова. Ако не е немислимо, в най-добрия случай е неуместно. И при всички положения смуцаващо.

— Искам да видя Пещерата — каза Лира и се изправи.

Доктор Малоун прокара пръсти през косата си и примигна. Личеше, че едва си държи очите отворени.

— Какво пък, не виждам защо да не я видиш — съгласи се тя, — Утре може и да я няма. Ела с мен.

Съседната стая беше по-голяма и претъпкана с електронно оборудване.

— Ето това е — доктор Малоун посочи един празен екран, който светеше в сиво. — Зад всички тези жици е детекторът. За да видиш Сенките, трябва да те свържа с електродите. Като при измерване на мозъчните вълни.

— Искам да опитам — настоя Лира.

— Нищо няма да видиш. Пък и аз съм уморена. Много е сложно...

— Моля ви! Знам какво правя!

— Така ли? Де да беше така и с мен! Не, за Бога. Това е скъп, труден научен експеримент. Не можеш да нахълтваш тук и да си играеш, все едно си в компютърен клуб... Всъщност, откъде идваш? Не трябва ли да си на училище? И как успя да се промъкнеш тук?

Тя отново потърка очите си, все едно сега се събуждаше. Лира цялата трепереше. „Кажки истината“ — мина ѝ през ума.

— Стигнах дотук благодарение на ето това — отговори и измъкна алетиометъра.

— Това пък какво е? Компас?

Доктор Малоун протегна ръка и пое уреда. Очите ѝ се разшириха.

— Господи, та то е златно! Къде, за Бога...

— Мисля, че върши същото като вашата Пещера. И точно това искам да установя. Ако успея да отговоря на някой въпрос, чийто отговор знаете само вие, ще ми позволите ли да надникна в Пещерата?

— Какво, сега ще си играем на врачки ли? Какво е това нещо?

— Моля ви! Попитайте ме, каквото искате!

Доктор Малоун сви рамене.

— Добре. Кажки ми... Кажки ми какво правех, преди да се захвана с тази работа.

Лира грабна алетиометъра от ръката ѝ и трескаво завъртя стрелките. Усещаше как умът ѝ търси точните символи още преди стрелките да са стигнали до тях. Дългата стрелка трепна и се завъртя. Лира проследи движението ѝ, като настройваше съзнанието си на нужната вълна.

Само след миг тя примигна и въздъхна, сякаш излизаше от унес.

— Била сте монахиня. Никога не бих допуснала. Нали монахините остават завинаги затворени в манастирите си? Но вие сте престанала да вярвате в църквата и те са ви освободили. В моя свят е съвсем различно.

Доктор Малоун седна на стола и я загледа втренчено.

— Вярно е, нали? — попита Лира.

— Да. И ти го каза това...

— Моят алетиометър. Мисля, че работи с помощта на Праха. Аз изминах целия този път, за да науча нещо за Праха, и той ми каза да дойда при вас. Ето защо предположих, че вашата тъмна материя е същото. А сега мога ли да надникна в Пещерата?

Доктор Малоун поклати глава, но това не беше отказ, а просто безпомощност. Накрая разпери ръце.

— Добре. Струва ми се, че сънувам. Тогава защо да не продължа? Тя се завъртя в стола си и натисна няколко клавиша. Разнесе се тихо бръмчене. Този шум накара Лира да си поеме дълбоко дъх. Беше същият като в онази ужасна бяла стая в Болвангар, където сребърната гилотина едва не я раздели завинаги от нейния Панталеймон. Тя усети трепета му и пъкна ръка в джоба си да го успокои. Доктор Малоун не забеляза нищо — беше твърде заета да натиска клавишите върху поставката от слонова кост. Екранът промени цвета си и върху него изникнаха дребни буквички и цифри.

— Сега седни тук — каза тя и отстъпи стола на Лира, после отвори някакво малко бурканче. — Трябва да те намажа с гел, за да улесня контакта с кожата ти. Лесно се мие. Не мърдай.

Доктор Малоун прикрепил към главата на момичето шест проводника, всеки, от които завършваше с малка възглавничка. Лира седеше неподвижно, но дъхът ѝ се ускори и сърцето ѝ заби трескаво.

— Готово, вече си свързана. Стаята е пълна със Сенки. Цялата вселена е пълна със Сенки. Това обаче е единственият начин да ги видим. Изхвърли всичко ненужно от мислите си и гледай в екрана.

Лира се подчини. Стъклото беше тъмно и празно. Виждаше смътно собственото си отражение и това беше всичко. Тя се опита да си представи, че тълкува алетиометъра, и зададе въпроса: „Какво знае тази жена за Праха? И какви са въпросите, които задава?“

Премести мислено стрелките на алетиометъра по циферблата и в този миг екранът светна. Изумлението наруши концентрацията ѝ и екранът тутакси угасна. Тя не забеляза вълнението на доктор Малоун, която приседна на едно бюро. Намръщи се, приведе се напред и отново се опита да се съсредоточи.

Този път уредът реагира мигновено. Поток от танцуващи светлини, които поразително напомняха воалите на Аврора, се люшна върху екрана. Те се оформиха в рисунък, който се задържа само за миг и се разпадна, за да се превърне в нови очертания и багри, които се извиваха, трептяха и избухваха във фойерверки от разноцветни искри. Докато ги гледаше, Лира изпитваше чувството, че се намира някъде на ръба на познанието. Помнеше това чувство от времето, когато започваше да разбира алетиометъра.

Сега тя зададе друг въпрос: „Това Прах ли е? Същият, който движи стрелката на алетиометъра?“

Екранът отговори с нова игра на форми и багри, която Лира изтълкува като „да“. Тогава ѝ хрумна нова мисъл и тя се обърна към доктор Малоун. Жената седеше с отворена уста, подпряла главата си с ръка.

— Какво има? — попита Лира.

Екранът угасна. Доктор Малоун примигна.

— Какво става? — отново попита Лира.

— Нищо, просто това е най-добрата демонстрация, която съм виждала досега. Какво направи? За какво мислеше?

— Мислех си, че можете да го направите по-ясно.

— По-ясно ли? Та сега беше по-ясно отвсякога!

— Само че какво означава? Вие можете ли да го разтълкувате?

— Е, не можеш да го четеш като писмо, това е ясно. Просто така реагират Сенките на вниманието, което им оказваш. Това само по себе си е революция — че отговарят на съзнанието ни.

— Не — възрази Лира, — говорех за цветовете и формите. Тези Сенки могат да правят и други неща. Да се оформят така, както ние пожелаем. Могат да рисуват картини, ако ние поискаме. Погледнете.

Тя се обърна към екрана и отново се съсредоточи, но този път си представи, че има пред себе си алетиометъра с всичките му трийсет и шест символа, разположени върху циферблата. Така добре ги познаваше, че пръстите ѝ сами се движеха, докато местеше въображаемите стрелки към свецта (знанието), алфа и омега (езика) и мравката (усърдието) и оформяше въпроса: „Какво трябва да направят тези хора, за да започнат да разбират езика на Сенките?“

Екранът отговори мигновено и сред хаоса от линии и светлини изплуваха отчетливи картини — компас, алфа и омега, светкавица, ангел. Всяка картина просветна по няколко пъти, след което последва нова серия — камила, градина, луна.

Лира бързо схвана значението им и се откъсна от екрана, за да обясни. Този път доктор Малоун се беше облегнала назад, бяла като платно, а пръстите ѝ стискаха ръба на масата.

— Сега те говорят на моя език, езика на картините — обясни Лира. — Също като алетиометъра. Но казват, че могат да говорят и на обикновения човешки език, ако приспособите машината така, че на

екрана да излизат думи. Но ще трябва много внимателно да изчислите всичко — това означава компасът, а светкавицата е анбарна, електрическа енергия, много енергия. Ангелът е вест. Има неща, които те искат да ни кажат. Камилата означава Азия, Далечният изток, но не съм сигурен точно. Не знам за коя страна става дума — може би за Китай. В тази страна говорят за Праха, исках да кажа за Сенките, по свой собствен начин, който прилича на моя и на вашия. При мен е с картинки, а при тях с пръчици. Май че става дума за тази рисунка на вратата, но не я разбирам много добре. Когато я видях за пръв път, си помислих, че е важна, но не знаех защо. Изглежда има много начини да се разговаря със Сенките.

Доктор Малоун беше слисана.

— И-дзин — промълви тя. — Да, той наистина идва от Китай и е нещо като начин за предсказване на бъдещето... И наистина използват пръчици. Сложили сме това нещо на вратата само за украса — бързо добави тя, сякаш искаше да убеди Лира, че не гледа сериозно на тези неща. — Какво искаш да кажеш, че когато гадаят с помощта на И-дзин, хората всъщност разговарят със сенчестите частици? С тъмната материя?

— Да. Вече ви казах, има много начини. Преди не го разбирах. Мислех, че начинът е само един.

— Онези картинки на екрана... — започна доктор Малоун.

В съзнанието на Лира проблесна внезапна догадка и я накара да се обърне към екрана. Едва беше започнала да формулира въпроса, когато изображенията изникнаха и започнаха да се сменят така стремително, че доктор Малоун не успяваше да ги проследи. Лира обаче знаеше какво означават и се обърна към нея:

— Те казват, че и вие сте важна. Имате да свършите някаква важна работа. Не знам каква, но съм сигурна, че е така. Затова най-добре ще е да накарате машината да използва думи, за да разбирате какво ви казва.

Доктор Малоун мълчеше. Накрая промълви:

— Добре, а откъде идваш все пак?

Лира сви устни. Беше й ясно, че жената, уморена до смърт и напълно отчаяна, при нормални обстоятелства никога не би позволила на едно непознато дете да види работата й и сега започваше да съжалява за постъпката си. Но трябваше дай каже истината.

— Идвам от друг свят — изрече. — Не съм ви излъгала. Намерих пролука и преминах отсам. Трябваше да бягам, защото хората в моя свят ме преследваха и искаха да ме убият. И алетоиметърът идва от... от същото място. Даде ми го Ректорът на колежа „Джордан“. В моя свят той съществува, макар че тук го няма. Аз го търсих. И сама открих как да тълкувам алетоиметъра. Разбрах как да изхвърля всички мисли от главата си, за да улавям техните. Точно както казахте вие... за съмненията, загадките и така нататък. Затова като погледнах в Пещерата, направих същото и се получи. Значи моят Прах и вашите Сенки са едно и също. И вие можете да направите така, че този екран да ви говори с думи. Тогава ще общувате със Сенките по същия начин, по който аз си говоря с алетоиметъра. Но едно не мога да разбера — защо хората в моя свят така го мразят? Праха де, или Сенките. Тъмната материя. Искат да го унищожат. Мислят, че е нещо лошо. Но аз съм уверена, че лошите са те. Виждала съм ги какво правят. Какво са тогава тези Сенки? Добри ли са или лоши?

Доктор Малоун разтърка бузите си и те почервеняха още повече.

— Всичко това е ужасно объркващо — въздъхна тя. — Имаш ли представа колко нелепо звучат понятия като добро и зло в една научна лаборатория? Една от причините да стана учен е точно тази да не ми се налага да мисля за подобни неща.

— Трябва да мислите! — разпалено възкликна Лира. — Не можете да изследвате Праха, Сенките или както искате ги наречете, без да мислите за тези неща. За доброто и злото. И алетоиметърът каза същото. Не можете да се откажете. Кога мислят да закрият отдела ви?

— Финансовата комисия заседава в края на седмицата... Защо?

— Значи имате една нощ. Можете да настроите машината така, че да показва букви, вместо картинки. Не е трудно. Тогава ще можете да им покажете и те ще трябва да ви дадат парите, за да продължите. Трябва да разберете всичко за Праха, за Сенките, и да ми кажете. Нали разбирате, алетоиметърът не може да ми каже всичко, което ме интересува, но вие можете. Нали мога вече да сваля тези неща?

Лира смъкна електродите от главата си, а доктор Малоун ѝ подаде салфетка да избърше гела и започна да навива кабелите.

— Значи си тръгваш? — попита тя. — Хм, признавам, че това беше най-странният час в живота ми.

— Ще накарате ли машината да показва думи? — попита Лира, докато премяташе раницата си през рамо.

— От това ще има толкова полза, колкото и от молбата за финансиране. Не, слушай! Искам утре пак да дойдеш. Можеш ли? Горедолу по същото време. Искам да те покажа на някои хора.

Лира присви очи. Дали не беше капан?

— Добре — кимна тя накрая. — Но не забравяйте, има неща, които искам да разбера.

— Да, разбира се. Значи ще дойдеш?

— Да. Щом съм казала, че ще дойда, значи ще дойда. Мисля, че ще мога да ви помогна.

Когато минаваше покрай портиера, той вдигна за миг поглед от вестника и отново се върна към заниманието си.

— Разкопките в Нуниатак — каза археологът, като се завъртя в стола си. — Ти си вторият този месец, който ме пита за това.

— Кой е другият? — попита Уил и веднага застана нащрек.

— Мисля, че беше журналист, но не съм сигурен.

— А защо се интересувахте?

— Ставаше дума за един от мъжете, изчезнали с онази експедиция. Това беше в самия разгар на студената война. Звездните войни. Ти си много млад, за да помниш тези неща. Американци и руснаци строяха огромни радарни инсталации из цяла Арктика... Та какво мога да направя за теб?

— Ами... — започна Уил, като се опитваше да изглежда спокоен. — Просто се опитвам да разбера нещо за тази експедиция. В училище учим за праисторическите хора. Случайно прочетох за експедицията и ми стана интересно.

— Както виждаш, не си единственият. На времето се вдигна голям шум. Прегледах всички материали заради онзи журналист. Всъщност става дума не за разкопки, а за предварителни проучвания. Не можеш да започнеш да копаеш, докато не си сигурен, че си струва да си губиш времето с това, затова тази група е трябвало да проучи няколко района и да направи доклад. Всичко на всичко шестима души. Понякога при тези експедиции трябва да обединиш силите си със специалисти от други дисциплини, геолози например, това намалява разходите. Те гледат за техните си работи, ние за нашите. В този

случай в екипа е имало физик. Мисля, че е търсел атмосферни частици от високите слоеве. Аврора, Северното сияние. Изглежда е имал балони с радиопредаватели. С тях пътувал още един човек. Бивш военноморски офицер, нещо като професионален изследовател. Трябвало да навлязат в напълно неизвестни територии, а в Арктика полярните мечки са една от най-големите опасности. Археолозите могат да се справят с някои неща, но не са обучени да стрелят, затова човек, който е свикнал да държи оръжие, да се ориентира по звездите и да умее да построи лагер, е много полезен. Но тогава всички изчезнали. Известно време поддържали връзка с местната изследователска станция, но един ден сигналът изчезнал и нищо повече не се чуло за тях. Имало виелица, но това е в реда на нещата. Спасителната група открила последния им лагер, кажи-речи непокътнат, макар че мечките били изяли провизиите им, ала от хората нямало и следа. Това е всичко, което мога да ти кажа.

— Да — кимна Уил. — Благодаря. А... онзи журналист... Казахте, че се интересувал от един от мъжете. От кого?

— От изследователя, Джон Пари.

— Той как изглеждаше? Журналистът, де...

— Защо толкова се интересуваш?

— Защото... — Уил не можа да измисли никаква благовидна причина. Просто не биваше да повдига въпроса. — А, нищо, просто питам.

— Доколкото си спомням, беше едър блондин. С много светла коса.

— Да, благодаря — каза Уил и си тръгна.

Мъжът смръщи вежди, но не каза нищо, само го изпроводи с поглед. Момчето забеляза, че посяга към телефона, и побърза да се махне.

Уил целият трепереше. Така нареченият журналист беше един от мъжете, посетили дома му. Висок и толкова рус, че сякаш нямаше вежди и мигли. Не онзи, който падна по стълбището, а другият, който се появи на вратата на хола, когато Уил изтича надолу и прескочи трупа.

Само че той не беше журналист.

Наблизо имаше някакъв голям музей. Уил влезе, като държеше демонстративно бележника, и седна в една галерия, пълна с картини.

Целият трепереше и му се гадеше, защото съзнанието, че е отнел човешки живот, че е убиец, го връхлетя с нова сила. Досега успяваше да не мисли за това, но случилото се го глождеше отвътре. Беше убил човек.

Поседя така около половин час — може би най-тежкият в живота му. Хората влизаха и излизаха, разглеждаха картините и тихо разговаряха. Никой не му обръщаше внимание. Разпоредителят постоя няколко минути на вратата с ръце зад гърба, после бавно се отдалечи, а Уил седеше вцепенен и се бореше с ужаса от стореното.

Постепенно обаче се успокои. Той защитаваше майка си. Тези мъже я бяха уплашили, а в състоянието, в което се намираще, това беше истински тормоз. Той имаше право да защити дома си. Баща му би го одобрил. Беше го направил, защото смяташе, че така е правилно. Искеше да им попречи да откраднат зеления несесер, който щеше да му помогне да открие баща си — нима нямаше право? Спомни си всички детски игри, в които той спасяваше баща си и баща му спасяваше него от лавини и кръвожадни пирати. Сега те се бяха превърнали в реалност. „Ще те намеря! — каза си той наум. — Само ми помогни и ще те намеря! Двамата ще се грижим за мама и всичко ще бъде наред...“

И защо не, сега имаше къде да се скрие. Място, където никой нямаше да го намери. А книжата от несесера (които така и не беше успял да прочете) бяха на сигурно място под дюшека в Читагазе.

По едно време забеляза, че хората се движат, при това все в една посока. Тръгнаха си, защото разпоредителят ги бе предупредил, че ще затворят музея след десет минути. Уил събра вещите си и излезе. Запъти се право към Хай стрийт, където беше кантората на адвоката, и се поколеба дали да не влезе, въпреки че преди беше отказал да се срещне с него. Човекът му се стори доста приветлив...

Тъкмо смяташе да пресече улицата и да влезе в сградата, когато нещо го накара да се закове на място.

От една кола слизаше високият мъж със сламени вежди.

Уил тутакси се извърна и се загледа във витрината на бижутерския магазин, пред който стоеше. Видя в стъклото как мъжът се огледа, поправи възела на вратовръзката си и влезе в кантората. Уил побърза да се махне. Сърцето му биеше до пръсване. Никъде не беше в

безопасност. Отправи се към университетската библиотека и там
зачака Лира.

5. ПИСТАТА

— Уил! — повика го Лира. Говореше тихо, но въпреки това успя да го стресне. Беше седнала на пейката до него, а той не я беше усетил.

— Откъде идваш?

— Намерих моя учен! Жена е и се казва доктор Малоун. Има една машина, която показва Праха, и тя може да я накара да проговори...

— Не видях кога си дошла.

— Защото не гледаше. Сигурно си мислел за нещо. Хубаво е, че те намерих. Знаеш ли, няма нищо по-лесно от това да надхитриш някого. Виж!

Към тях се приближаваха двама полицаи, мъж и жена, в бели летни ризи с къс ръкав. Носеха радиостанции и палки, а очите им гледаха с подозрение. Но още преди да са стигнали пейката, Лира вече беше станала и вървеше към тях.

— Извинете, можете ли да ми кажете къде е музеят? — попита тя. — Двамата с брат ми трябваше да се срещнем там с родителите ни, но се загубихме.

Полицаят погледна към Уил, който вътрешно кипеше от гняв, но сега само сви небрежно рамене, сякаш искаше да каже: „Да, така е, изгубихме се. Глупава работа, а!“

Мъжът се усмихна.

— Кой музей? „Ашмоулиън“ ли? — попита жената.

Лира кимна и си даде вид, че слуша внимателно обясненията ѝ.

— Благодаря — каза Уил и се изправи.

Двамата тръгнаха, без да се обръщат, но знаеха, че полицаите вече са изгубили интерес към тях.

— Видя ли? — побутна го Лира. — Ако са те търсели, аз ги пратих за зелен хайвер. И през ум няма да им мине, че си ти, защото им казах, че съм ти сестра. Най-добре да остана с теб — добави тя свадливо. — Защото сам няма да се оправяш.

Уил не каза нищо. Сърцето му блъскаше лудо в гърдите от гняв и уплаха. Не след дълго стигнаха до кръгла постройка с огромен оловен купол, а площадът около нея беше заобиколен от каменни университетски сгради с цвят на мед. Недалеч се виждаше църква, а над високите стени се подаваха короните на стари дървета. Следобедното слънце озаряваше всичко наоколо с топлите си лъчи и обагреше дори и въздуха в същия цвят на тежко златисто вино. Всичко беше притихнало, дори и шумът на уличното движение долиташе далечен и приглушен.

Лира най-сетне усети настроението на Уил и спря.

— Какво има?

— Когато говориш с хората, ти им привличаш вниманието! — изрече той с треперещ глас. — Трябва просто да си кротуваш и те няма да те забележат. Правя го цял живот. Знам как. А ти им се навираш в очите. Не биваше да постъпваш така. Това не е игра. Държиш се несериозно.

— Така ли мислиш? — избухна тя. — Какво си въобразяваш, че не знам как се лъже? Аз съм най-добрата лъжкиня на света! Но теб не съм те лъгала, няма и да те излъжа, кълна се! Ти си в опасност и ако не го бях направила, щяха да те хванат. Не ги ли видя как те гледаха? Да, гледаха те! Ти не внимаваш. И ако питаш мен, несериозният си ти!

— Ако съм несериозен, какво правя тук с теб, вместо да съм някъде на мили от това място? Или да се крия в онзи спокоен град? Имам си достатъчно работа, а съм дошъл да се разправам с твоята! Не ми казвай, че съм несериозен!

— Дошъл си, защото трябваше да дойдеш! — тропна с крак Лира. Не можеше да ѝ говори така, тя беше благородничка. Беше Лира. — Ако не го беше направил, никога нямаше да разбереш нищо за баща си. Правиш го за себе си, а не заради мен.

Двамата се караха разпалено, но без да повишават глас, за да не нарушават безметежното спокойствие на площадчето. Ала при тези думи Уил спря като закован и се облегна на стената, край която вървяха. Лицето му беше побеляло.

— Откъде знаеш за баща ми? — попита едва чуто.

— Нищо не знам — отвърна тя по същия начин. — Знам само, че го търсиш. Нищо повече не съм питала.

— Кого не си питала?

— Алетиометъра, разбира се.

Трябваша му няколко мига да разбере за какво говори момичето, а когато осъзна за какво става дума, видът му беше толкова гневен и недоверчив, че тя побърза да измъкне алетиометъра от раницата.

— Добре, добре, ей сега ще ти покажа!

Лира седна на каменния бордюр около тревата в средата на площада и се наведе над златния уред. Завъртя стрелките и зачака тънката да спре на първите три символа, после повтори същата операция все така чевръсто. Уил внимателно се оглеждаше, но наблизко нямаше никой. Група туристи гледаха нагоре към купола, по улицата мина количка за сладолед, но никой не се интересуваше от тях.

Лира примигна и въздъхна, сякаш се събуждаше от сън.

— Майка ти е болна — каза тя тихо. — Но е на сигурно място. За нея се грижи една жена. А ти си взел някакви писма и си избягал. Имало е и един мъж, сигурно крадец, и ти си го убил. Сега търсиш баща си и...

— Добре, млъкни! — прекъсна я Уил. — Достатъчно. Нямаш право да си вреш носа в живота ми. Не го прави повече. Това е шпиониране.

— Аз знам кога да спра да питам — сопна се тя. — Виж какво, алетиометърът е почти като човек. Усещам го кога се сърди и кога не иска да ми каже нещо. Но когато ти се появи изневиделица вчера, трябваше да го попитам кой си и дали не си опасен. Трябваше. И той ми каза... каза ми, че си убиец, и аз си помислих, че това е хубаво, защото мога да ти вярвам. Но досега не го бях питала нищо друго. Ако искаш да спра, ще спра още сега, обещавам. Това не е като да надничаш през ключалката. Ако просто шпионирах хората, алетиометърът щеше да спре да работи. Знам го така добре, както познавам моя Оксфорд.

— Можеше да попиташ мен, вместо това нещо. То каза ли дали баща ми е жив или умрял?

— Не, защото не съм го питала.

Уил уморено подпря главата си с ръце.

— Какво пък — каза той накрая, — изглежда ще трябва да си вярваме.

— Няма проблем. Аз ти вярвам.

Уил кимна намръщено. Беше толкова уморен, а в този свят не виждаше и най-малка възможност да се наспи. Лира не се отличаваше с особена чувствителност, но този път нещо я накара да се вгледа в него. Помисли си, че сигурно се бои, но успява да овладее страха си — като Йорек Бирнисон, като самата нея пред колибата край замръзналото езеро.

— Уил — обади се тя. — Няма да те издам на никого. Обещавам.

— Добре.

— Веднъж вече го сторих. Предадох един приятел и това е най-лошото, което някога съм правила. Мислех, че му спасявам живота, а всъщност го заведох на възможно най-опасното място. Мразех се, че съм била толкова глупава. Затова ще направя всичко възможно да внимавам, за да не предам и теб.

Уил не каза нищо, само разтърка очи и примигна, за да прогони съня.

— Не можем да използваме прозореца в близките часове — каза той. — И изобщо не биваше да преминаваме отсам през деня. Може някой да ни види. А сега ще трябва да чакаме още няколко часа...

— Гладна съм — заяви Лира.

— Сетих се! — възкликна момчето. — Можем да идем на кино.

— Къде да идем?

— Ще ти покажа. Можем да си внесем и храна.

Близо до центъра, на десетина минути път, имаше кино. Уил взе билети, купи по един хотдог, пуканки и кока-кола и двамата се вмъкнаха в салона тъкмо когато филмът започваше.

Лира беше опиянена. Беше гледала да прожектират фотографии, но нищо в нейния свят не я беше подготвило за киното. Тя изгълта сандвича и пуканките, изпи на един дъх кока-колата и се отдаде на удоволствието от филма, като охкаше и се смееше на глас. За щастие публиката беше доста шумна, имаше много деца и възбудата ѝ не направи впечатление на никого. Уил тутакси затвори очи и се унесе в сън.

Събуди се едва когато чу тракането на столовете и усети, че хората се раздвижват. Той примигна на светлината и погледна часовника си. Осем и четвърт. Лира излезе от киното неохотно.

— Това е най-хубавото нещо, което съм виждала в живота си! — възкликна тя. — Не знам защо не са го измислили и в моя свят. Ние

правим някои неща по-добре от вас, но това е по-хубаво от всичко, което имаме!

Уил дори не си спомняше кой филм са гледали. Навън все още беше светло и улиците бяха пълни с хора.

— Искаш ли да гледаме още един?

— Да!

Така стигнаха до следващото кино, на няколкостотин метра от първото, и повториха опита. Лира качи крака на седалката и обгърна коленете си с ръце, а Уил се отпусна и се унесе. Когато излязоха от киното, вече беше почти единайсет. Бяха убили няколко часа.

Лира отново беше гладна. Купиха си хамбургери от един фургон и ги изядоха на крак, докато вървяха. И това беше ново за нея.

— Ние винаги сядаме да се храним на маса. Никога не съм виждала някой да върви и да яде. Този свят се отличава от нашия по толкова много неща. Например уличното движение. На мен не ми харесва. Виж, киното ми допада, хамбургерите също. Много даже. И онази жена, доктор Малоун — тя ще накара машината да говори с думи. Знам го. Утре ще отида там и ще видя как напредва. Бас държа, че ще мога дай помогна с нещо. Може би ще успея да накарам учените да й дадат парите, които й трябват. Знаеш ли как го направи баща ми, лорд Азриел? Изигра ги...

Докато вървяха по Банбъри роуд, тя му разказа за онази вечер, когато се криеше в гардероба, докато баща ѝ показваше на Професорите отрязаната глава на Станислаус Груман във вакуумното сандъче. И тъй като Уил беше добър слушател, някак от само себе си продължи нататък и му разказа цялата си история — от бягството си от апартамента на госпожа Колтър до онзи ужасен момент, когато разбра, че е отвела Роджър до смъртта му върху заледените скали на Свалбард. Уил не се намесваше, но си личеше, че слуша с внимание и съчувствие. Разказът ѝ за пътуването с балона, за бронираните мечки и вещиците, за дългата ръка на Църквата беше не по-малко фантастичен от собствените му блянове за красивия град край морето, толкова спокоен, тих и безлюден. Значи те също можеха да се сбъднат!

По някое време двамата стигнаха до околоръстния път и габърите. Сега движението беше съвсем намаляло — минаваше по някоя кола веднъж на минута-две. И прозорецът си беше на мястото. Уил се усмихна. Всичко щеше да бъде наред.

— Почакай, когато няма да има коли — каза той. — Аз минавам сега.

Миг по-късно вече беше на тревата под палмите, а след секунда се появи и Лира.

Имаха чувството, че отново са у дома. Топлата ласкава нощ, ароматът на цветя и море, тишината — всичко това ги обгръщаше като спокойна вода.

Лира се протегна и се прозя, а на Уил му се струваше, че от плещите му се е смъкнал огромен товар. Беше го носил цял ден и едва сега усети, че бремето е било на път да го смаже — но в този миг се чувстваше безтегловен, свободен и умиротворен.

Внезапно Лира го сграбчи за ръката. И в същия миг Уил разбра какво я е накарало да го направи.

Някъде из малките улички зад кафенето някой пищеше.

Уил хукна по посока на звука, а Лира го последва по тясната уличка, слабо осветена от луната. След няколко завоя излязоха на площадчето с каменната кула, която бяха видели сутринта.

Двайсетина деца бяха наобиколили кулата в полукръг. Някои държаха пръчки, а други хвърляха камъни срещу някого или нещо, което бяха притиснали до стената. Отначало Лира си помисли, че е друго дете, но писъкът, който долиташе оттам, не беше човешки. Децата също пищяха, не толкова от омраза, колкото от страх.

Уил се втурна и издърпа едно дете от кръга. Беше момче, горедолу на неговата възраст, облечено в раирана фланелка. Другите деца се обърнаха към него. Анджелика и братчето ѝ също бяха там с камъни в ръце. Очите на всички горяха с някакъв безумен пламък.

Никой не пророни и дума, само пищенето не секваше. И тогава Уил и Лира я видяха — шарена котка, която се притискаше до стената на кулата. Ухото ѝ беше разкъсано, а опашката висеше като пречупена. Беше същата котка от Съндърланд авеню, двойничката на Мокси, която беше отвела Уил до прозореца.

Щом я видя, той блъсна момчето настрана и тръгна към нея. Хлапето падна на земята, но само след миг скочи на крака, разтреперано от гняв. Другите го задържаха, а в това време Уил коленичи до котката.

Пое я в ръцете си и тя се сгуши на гърдите му. Изправи се с лице към децата и Лира за миг изпита безумното чувство, че най-сетне е

намерил демона си.

— Защо мъчите котката? — попита Уил, но никой не можеше да му отговори.

Децата стояха разтреперани пред гнева му, стиснали пръчките и камъните в ръце, но безмълвни.

Тогава прокънтя ясният глас на Анжелика:

— Вие не сте оттук! Не сте от Читагазе! Не знаете нищо за Привиденията, нито за котките! Вие не сте като нас!

Момчето с раираната фланелка, което Уил беше съборил на земята, трепереше от ярост и ако не беше котката, щеше да се нахвърли върху него с юмруци, със зъби и нокти. Самият Уил с радост би го натупал — между тях сякаш прелитаха искри на омраза, които само насилието би могло да угаси. Но момчето се боеше от котката.

— Откъде сте? — процеди то презрително.

— Няма значение откъде сме. Ако ви е страх от котката, аз ще ви отърва от нея. За вас може да е лош късмет, но за нас е точно обратното. Сега се махайте!

За миг Уил си помисли, че омразата им ще надделее над страха, и се приготви да остави котката на земята и да се бие, но тогава някъде зад тях прозвуча тихо утробно ръмжене. Там стоеше Лира, сложила ръка на гърба на огромен петнист леопард, чиито зъби злоещо проблясваха в отворената пасть. Дори Уил, който позна Панталеймон, за миг се уплаши. Въздействието му върху децата беше драматично — те се обърнаха и хукнаха, без да се обръщат назад. След няколко секунди площадът опустя.

Нещо накара Лира да вдигне поглед нагоре към кулата. За част от секундата ѝ се мярна нечие лице, което надничаше над бойниците на самия връх. Но това не беше лице на дете, а на млад мъж с къдрава коса.

След половин час двамата бяха в стаите над кафенето. Уил беше намерил кутия кондензирано мляко, което котката беше излапала лакомо и сега си ближеше раните. Панталеймон от любопитство се превърна в котка и животинчето отначало се наежи недоверчиво, но скоро разбра, че каквото и да представлява, той не е нито котка, нито крие някаква заплаха, и престана да му обръща внимание.

Лира наблюдаваше с изумление грижите на Уил за животното. Единствените животни, от които се интересуваха в нейния свят, бяха

работните — естествено, бронираните мечки не влизаха в сметката. В колежа „Джордан“ държаха котки, за да гонят мишките, но не и за домашни любимци.

— Мисля, че опашката ѝ е счупена — каза Уил. — Не знам как да ѝ помогна. Може пък сама да зарасне. Ще ѝ намажа ухото с мед. Някъде бях чел, че е антисептичен...

Дали беше така или не, никой не можеше да каже, защото котката яростно започна да се ближе, но поне раната стана по-чиста.

— Сигурен ли си, че си видял точно нея? — попита Лира.

— Да. Пък и щом тук толкова се плашат от котките, едва ли ще има други наоколо. Сигурно не е успяла да намери обратния път.

— Те просто са луди — заяви Лира. — Щяха да я убият. Никога не съм виждала такива деца.

— Аз съм виждал — каза Уил.

Но изражението му беше такова, че тя не посмя да пита. Знаеше, че няма да попита и алетомерът.

Беше толкова уморена, че скоро отиде да си легне, и тутакси се унесе.

Малко по-късно, когато котката заспа, свита на кравайче, Уил излезе на балкона с чаша кафе и зеления кожен несесер. Светлината, която идеше от стаята, му позволяваше да чете, а той искаше да прегледа най-сетне писмата.

Те не бяха много. Бяха писани на пощенска хартия с черно мастило. Писал ги беше човекът, когото жадуваше да открие. Уил прокара пръсти по листовете, вдигна ги и ги притисна до лицето си. Искеше да вдъхне с тях частица от душата на баща си, да усети присъствието му. После зачете.

Феърбанкс, Аляска
19 юни 1985 г., сряда

Скъпа моя,

Тук цари истински хаос, в който понякога се усеща нещо разумно. Всичкият ни багаж е тук, но нашият физик, гениален луд на име Нелсън, не се е погрижил да закарат балоните му в планината. Сега трябва да седим и да си

клатим краката, докато той търси транспорт. Затова пък имам възможност да си поговоря с един стар познат, когото срещнах миналия път — казва се Джейк Питърсън и е златотърсач. Открих го в един мръсен бар и докато се надвиквахме с бейзболния мач по телевизията, аз го попитах за аномалията. Той не искаше да говори в бара, а ме заведе в квартирата си. Една бутилка „Джак Даниелс“ му развърза езика. Не я бил виждал, но познавал някакъв ескимос, който можел да ми каже повече. Онзи разправял, че имало врата към света на духовете — тук я знаели от векове. Някакъв знахар пръв минал през нея и се върнал с трофей. Други изобщо не се върнали. Старият Джейк обаче имал карта на района и си бил отбелязал мястото, което му посочил неговият човек. (За всеки случай, координатите са 69°02'11"N, 157°12'19"W, на едно разклонение на Лукаут Ридж, миля или две северно от река Колвил.) После се заприказвахме за друга арктическа легенда — един норвежки кораб, който от шейсет години плавал без екипаж и така нататък. Археолозите са свестни хора, нямат търпение да се заловят за работа, но сдържат яда си към Нелсън и неговите балони. Никой от тях не е и чувал за аномалията и аз нямам никакво намерение да им отварям очите. Обичам ви и ви прегръщам и двамата.

Джони

Умиат, Аляска
22 юни 1985 г, събота

Скъпа моя,

Нарекох нашия физик Нелсън гениален луд, но той съвсем, не е такъв и вече нямам никакви съмнения, че и той търси аномалията. Забавянето във Феърбанкс е било режисирано от него. Можеш ли да си представиш — знаел е, че останалите от екипа не биха се съгласили да чакат, освен ако не го налага някаква неотстранима пречка, например липсата на транспорт, затова пратил нареждане

да отменят поръчката за превоз. Аз го открих съвсем случайно и тъкмо смятах да му поискам обяснение, когато го чух да говори по радиостанцията с някого и да му описва аномалията. Представи си, само дете не знаеше къде се намира! По-късно го почерпих чашка-две и започнах да се правя пред него на глуповат войник, стар арктически вълк, но толкова далеч от науката, колкото небето от земята. Настъпих го по мазола — тръгнах да му разправам, че науката нищо не може да обясни, например за Йети, и все в тоя дух. Наблюдавах го внимателно, после му подметнах за аномалията — че уж имало някаква стара ескимоска легенда за врата към света на духовете. Невидима врата някъде около Лукаут Ридж, накъдето сме се запътили. И знаеш ли, той като че се вцепени. Веднага разбра за какво говоря. Аз си дадох вид, че не забелязвам, и продължих да бърбря за магии, разказах му една история за леопарди в Заир. Надявам се, че ме е взел за тъпа суеверна фуражка. Но вече съм сигурен, Илейн, той също я търси. Въпросът е дали да му кажа, или да си мълча. Трябва да разбере най-напред каква игра играе. Обичам ви.

Джони

Колвил Бар,
Аляска, 24 юни 1985 г.

Скъпа моя,

Известно време няма да имам възможност да ти пиша. Това е последният град, преди да започнем изкачването на Брукс Рейндж. Археолозите нямат търпение да стигнат дотам. Един от тях е убеден, че ще намери доказателства за ранни човешки селища, по-стари, отколкото някой може да си представи. Попитах го колко по-стари и на какво се дължи тази убеденост. Той ми разказа за някакъв резбован зъб от нарвал, който открил при предишната експедиция. Бил на невъобразима възраст, далеч по-стар, отколкото се смятало за възможно. Отново

аномално явление. Няма ли да е странно, ако те са дошли от някакъв друг свят през моята аномалия? Физикът Нелсън, който сега ми е пръв приятел, напоследък ме изпробва — постоянно ми прави намеци, че знае, че аз знам, че знае, и така нататък. А аз се правя на майор Пари — надежден човек, но малко ограничен. Вече ми е ясно — може да е със солидна академична подготовка, но го финансира Министерството на отбраната. Знаем кодовете им, пък и така наречените му метеорологични балони се оказаха нещо съвсем, друго. Погледнах в сандъците — противорадиационна екипировка, ако изобщо разбирам нещо от тези работи! Та, много ми е съмнителен. Засега се придържам към първоначалния си план — ще отведа археолозите до мястото на разкопките и ще тръгна сам да търся аномалията. Ако случайно се натъкна на Нелсън около Лукаут Ридж, ще импровизирам.

Няколко часа по-късно. Имах голям късмет. Запознах се с приятеля на Джейк Питърсън, ескимоса Мат Кигалик. Джейк ми беше казал къде да го търся, но не се надявах да го намеря там. От него разбрах, че Съветите също търсели аномалията. В началото на годината се бил натъкнал в планината на някакъв човек и няколко дни тайно го наблюдавал. Оказал се прав — човекът бил руски шпионин. Повече нищо не ми каза. Останах с впечатлението, че му е видял сметката. Той обаче ми описа аномалията. Била нещо като пролука, прозорец във въздуха. Гледаш през него и виждаш друг свят. Не било лесно да го забележиш обаче, защото отгатък било съвсем същото като тук — скали, мъх и така нататък. Намирал се на северния бряг на малък поток, на петдесетина стъпки в западна посока от висока скала, която имала формата на седяща мечка. Координатите, които ми даде Джейк, не били съвсем верни — не 11, а 12'N.

Пожелай ми късмет, скъпа. Ще ти донеса трофей от света на духовете. Целуни от мен нашето момченце.

Винаги твой, Джони

Уил усети, че главата му се върти.

Баща му описваше точно същото, което самият той беше открил под габърите. И той беше намерил прозорец — дори използваше същата дума! Значи Уил беше на верен път! А онзи мъж искаше да разбере... Значи беше опасно.

Писмото беше писано година след раждането на Уил. Шест години по-късно дойде онова утро в супермаркета, когато разбра, че майка му е в ужасна опасност и че трябва да я защити. А през последвалите месеци у него бавно се оформяше убеждението, че опасността е в собствените ѝ мисли, и това затвърди решимостта му да я защитава.

Докато един ден внезапно го връхлетя прозрението, че в крайна сметка опасността не е само в съзнанието ѝ. Някой наистина я преследваше. Трябваша му тези писма, тази информация.

Той нямаше представа за какво е всичко това, но дълбоко в себе си беше щастлив, че има нещо толкова важно, което го свързва с баща му. Че Джон Пари и синът му са открили независимо един от друг нещо наистина изключително. Когато се срещнеха, щяха да си поговорят за това и бащата щеше да е горд, че синът е тръгнал по стъпките му.

Нощта беше тиха и морето беше гладко и спокойно. Уил прибра писмата и си легна.

6. ЛЕТЯЩИТЕ СТРАЖИ

— Груман? — повтори брадатият търговец на кожи.

— От Берлинската академия? Отчаян храбрец. Срегнах го преди пет години в най-северния край на Урал. Мислех, че е мъртъв.

Сам Кансино, стар познат на Лий Скорзби и тексасец също като него, седеше в задимения бар на хотел „Самирски“, мъждиво осветен от газени лампи, и обръщаше на един дъх чашите с леденостудена водка. Той побутна чинията с маринована риба и черен хляб към Лий, който си бодна с вилицата и му кимна да продължи.

— Беше стъпил случайно в капан, заложен от онзи глупак Яковлев, и си беше разрязал крака до костта. Но вместо да използва нормални лекарства, той държеше да се лекува с лекарството на мечките — целебен мъх, казват му „кървав“. Това не е точно мъх, а нещо като лишей. Както и да е, той лежеше в шейната и крещеше кога от болка, кога да даде заповеди на хората си. Те изчисляваха нещо по звездите и трябваше да са много точни, иначе Груман щеше да ги направи на бъзе и коприва. Ще знаеш, момче, езикът му беше като бодлива тел. Беше висок мъж, жилав, много силен. Всичко го интересуваше. Между другото, знаеш ли, че е тартарин, приет за член на едно племе?

— Не думай! — изуми се Лий Скорзби и му наля още водка. Демонът му Хестър се гушеше до лакътя му на бара с притворени очи и прилепени към гърба уши.

Лий беше пристигнал същия следобед, носен към Нова земя от попътния вятър, който вещиците бяха повикали, и първата му работа след разтоварването на багажа беше да тръгне към бара на хотел „Самирски“, разположен недалеч от цеха за консервиране на риба. Това беше мястото, където старите арктически вълци се отбиваха да чуят новините, да си потърсят работа или да оставят съобщение някому. Лий Скорзби също беше прекарал тук не един ден в очакване

на предложение, на пътник или попътен вятър, така че в поведението му сега нямаше нищо, което да бие на очи.

При промените, обхванали целия свят, съвсем нормално беше хората да се събират и да разговарят. Всеки ден носеше свежи новини — река Енисей не била замръзнала дори и по това време на годината, част от океана била пресъхнала и отдолу се показали странни каменни образувания с правилна форма, разположени в речно корито на дъното, стометрово главногo измъкнало трима рибари от лодката им и ги разкъсало на парчета...

А мъглата продължаваше да приижда от север, гъста и студена, понякога пропита с най-странната светлина, която човек можеше да си представи, тя скриваше почти напълно дори най-големите форми и звучеше с тайнствени гласове.

Откъдето и да го погледнеш, времето не ставаше за работа, затова барът на хотела беше претъпкан.

— Груман ли казахте? — намеси се някакъв човек, който седеше малко по-нататък на бара — възрастен мъж, облечен като ловец на тюлени, а демонът му леминг надничаше горделиво от джоба му. Наистина беше тартарин. — Бях там, когато го приеха в племето. Видях и когато му пробиваха черепа. Той имаше и друго име, тартарско, сега ще се сетя как беше.

— Позволи ми да те почерпя едно питие, приятелю — каза Лий Скорзби. — Искам да разбера какво е станало с този човек. Кое е племето, което го е приело?

— Енисейските пахтари. Живеят в подножието на хребета Семьонов. Точно там в Енисей се влива една река, забравих й името, която иде от планината. До пристана има скала колкото къща.

— О, да — съгласи се Лий. — Сещам се. Летял съм над нея. И казваш, че му пробивали черепа? Това пък за какво?

— Той беше шаман — обясни старият ловец. — Мисля, че племето го призна за шаман още преди да го приеме за свой член. А това пробиване е много странна работа. Продължава две нощи и един ден. Използват специални много тънки свредели.

— Аха, това обяснява защо неговите хора му се подчиняваха така безпрекословно — обади се Сам Кансино. — Бяха най-ужасната шайка негодници, която някога съм виждал, но наредеше ли им нещо, хукваха да изпълняват като послушни дечица. Мислех си, че причината е в

ругатните, които раздаваше наляво и надясно. Но ако са го смятали за шаман, това обяснява всичко. Знаете ли, любопитството на тоя човек беше като ухапката на вълк — стисне ли веднъж, не пуска. Караше ме да му описвам всяко камъче в околността, разпитваше ме за привичките на росомахите и лисиците. И този капан на Яковлев доста го измъчи — кракът му беше срязан, а той си записваше резултатите от действието на кървавия мъх, мереше си температурата, наблюдаваше как зараства раната и държеше да опише всичко най-подробно... Чуден човек. Имаше една вещица, която искаше да ѝ стане любовник, но той я отрязва.

— Наистина ли? — учуди се Лий Скорзби, като си представи Серафина Пекала в цялата ѝ красота.

— Не е трябвало да го прави — поклати глава ловецът. — Щом една вещица ти предлага любовта си, трябва да я приемеш. Не го ли сториш, сърди се само на себе си, ако започнат да ти се случват лоши работи. Това е като да направиш избор между благословия и проклятие. Средно положение няма.

— Може пък да е имал причини — подметна Лий Скорзби.

— Трябва да са били много важни, иначе е просто глупак.

— Той беше ужасно твърдоглав — каза Сам Кансино.

— Може да е бил верен на друга жена — предположи Лий. — Чух и още нещо за него. Че знаел къде се намира някакъв магически предмет, който пазел притежателя си от беди. Нямам представа за какво става дума. Вие чули ли сте нещо такова?

— Да, чувал съм — кимна ловецът на тюлени. — Не беше у него, но той знаеше къде е. Имаше един човек, който се опитваше да му измъкне информацията, но Груман го уби.

— А и демонът му... — изрече Сам Кансино. — Много странна работа. Беше орел, черен орел с бяла глава и гърди, в живота си не съм виждал такъв. Нямам представа как се нарича.

— Рибояд — обади се барманът, който от известно време се вслушваше в разговора. — Нали говорите за Стан Груман? Демонът му беше орел рибояд.

— Какво стана с него? — попита Лий Скорзби.

— Забърка се във войната със скрелингите на Берингова земя. Някой ми каза, че го застреляли, и повече нищо не съм чул — каза ловецът на тюлени. — Бил убит на място.

— Аз пък чух, че му отрязали главата — подметна Лий.

— И двамата сте в грешка — заяви барманът. — Знам го, защото го чух от един инуит, който е бил с него. Лагерували някъде на Сахалин и ги затрупала лавина. Груман бил погребан под стотици тонове камъни. Онзи инуит го е видял с очите си.

— Нещо не разбирам — каза Лий Скорзби, докато наливаше на събеседниците си. — С какво се е занимавал този човек? Да не би да е търсел скално масло? Или е бил военен? Може би е имал нещо общо с философските изследвания? Ти каза, че измервали нещо, Сам. Какво ли е било?

— Измерваха светлината на звездите. И Северното сияние. Беше побъркан на тази тема. Но все пак си мисля, че го интересуваха най-вече разкопките. Древните находки.

— Знам кой може да ти каже повече — рече ловецът. — В планината има една обсерватория на Московската имперска академия. Те ще ти кажат. Знам, че е бил там неведнъж.

— За какво ти е притрябвало да знаеш, Лий? — попита Сам.

— Той ми дължи пари — отвърна аеронавтът.

Това обяснение звучеше толкова правдоподобно, че любопитството им отведнъж секна. Разговорът се завъртя около темата, която интересуваше всички — природните катастрофи, които променяха света.

— Рибарите разправят, че с лодка можело да се премине направо в новия свят — каза ловецът на тюлени.

— Нов свят ли има? — учуди се Лий Скорзби.

— Като се вдигне проклетата мъгла, и ще го видим — заяви ловецът без капка съмнение. — Когато това се случи за пръв път, аз бях в моя каяк и съвсем случайно гледах на север. Никога няма да забравя какво видях. Вместо земята да слиза надолу на хоризонта, тя си продължаваше. Виждах всичко, докъдето поглед стига, там имаше земя — бряг, планини, заливи, зелени дървета и засети ниви — и всичко това в небето. Казвам ви, приятели, струва си да се бъхтиш петдесет години, за да видиш такова нещо. Щях да гребя нататък в спокойното море и нямаше да се обърна назад, но тогава падна мъглата...

— Никога не съм виждал такава мъгла — изръмжа Сам Кансино.

— Вече месец не се вдига, ако не и повече. Но ако търсиш пари от Станислаус Груман, Лий, закъснъл си. Човекът е мъртъв.

— А, сетих се татарското му име! — възкликна ловецът. — Чух го, докато му пробиваха черепа. Беше нещо като Джопари.

— Джопари? За пръв път чувам такова име — каза Лий Скорзби.

— Японско ще да е. Какво пък, мога да си потърся парите от наследниците му. Или да поискам Берлинската академия да ми изплати дълга. Ще ида в обсерваторията да ги питам дали не могат да ми дадат някакъв адрес.

Обсерваторията беше разположена още по на север и Лий трябваше да наеме шейна. Трудно беше да намери човек, който би се решил да тръгне в мъглата, но той беше настойчив и убедителен — или по-скоро парите му бяха солиден аргумент. Накрая един стар тартарин от Об се съгласи да го закара след дълъг пазарлък.

Човекът не разчиташе на компаса — може би не беше свикнал, но по-вероятно смяташе, че в мъглата това е излишно. Ориентираше се по други признаци — най-напред по поведението на демона си, полярна лисица, която тичаше напред и усърдно душеше пътя. Лий, който никога не се разделяше с компаса, вече беше разбрал, че земното магнитно поле е нарушено като всичко останало.

Когато спряха да си сварят кафе, старият тартарин каза:

— Това се случвало преди.

— Какво, отваряло се е небето? И кога е било това?

— Преди много поколение. Мой народ помни. Много, много отдавна, преди много хиляда поколение.

— Какво говорят за това?

— Небе се разтворил и духове тръгнали между единия и другия свят. Всички земи се разместил. Лед се стопил, после пак замръзнал. След някой време духове затворил дупка в небе, запечатал. Но вещици казват, че небе там тънък, зад Северно сияние.

— Какво ще стане, Умак?

— Също като преди. Всичко стане също. Но след голям неприятност, голям война. Война на духове.

Тартаринът не пожела да каже нищо повече и скоро отново продължиха пътя си, като бавно лъкатушеха между издатините,

дупките и оголените скали, тъмнеещи в бледата мъгла. Най-сетне старецът се обади:

— Обсерватория ей там! Ти върви. Пътека много крив за шейна. Аз чака тука, ако иска да се върне.

— Да, Умак, ще се върна, щом свърша. Запали си огън и си почини, приятелю. Ще се бавя не повече от три-четири часа.

Лий Скорзби тръгна към обсерваторията, пъхнал Хестър в пазвата си, и след около половин час катерене над него внезапно изникна група постройки, сякаш току-що нечия гигантска ръка ги бе поставила там. Но това впечатление се дължеше единствено на мъглата, която се беше вдигнала за минута и сега отново се спусна, още по-гъста отпреди. Той обаче успя да види големия купол на главната обсерватория и един по-малък, а между тях бяха разположени административните и жилищните сгради. Отникъде не се мяркаше светлинка, защото всички прозорци бяха затъмнени. Нищо не биваше да пречи на работата на телескопите.

Няколко, минути по-късно Лий вече разговаряше с група астрономи, които нямаха търпение да чуят последните новини. Имаше и няколко натурфилософи, които бяха не по-малко разстроени от мъглата от колегите си. Скорзби им разказа за всичко, което беше видял и чул, а когато темата беше изчерпана, попита за Станислаус Груман. Астрономите не бяха виждали външен човек от седмици и бяха доста словоохотливи.

— Груман ли? Да, ще ви кажа нещо за него — каза директорът. Той беше англичанин, въпреки името си. Спомням си...

— Не е възможно — възрази заместникът му. — Беше член на Германската имперска академия. Запознах се с него в Берлин, Сигурен съм, че беше германец.

— Не, англичанин беше. Във всеки случай, английският му е безупречен. Но че беше член на Германската академия, с това съм съгласен. Беше геолог...

— Не, не — обади се друг. — Наистина търсеше нещо в земята, но не като геолог. Веднъж си говорих с него дълго и мисля, че е по-правилно да се нарече палеоархеолог.

Петимата седяха на масата в стаята, която им служеше едновременно за гостна, всекидневна, трапезария и стая за отдих. Бяха двама московити, един поляк, един йоруба и един скрелинг. Лий

Скорзби усещаше, че малката общност се радва на госта, ако не за друго, поне за малкото разнообразие, което им предлагаше като тема на разговор.

— Какво искаш да кажеш с това палеоархеолог? — попита четвъртият член на групата. — Археолозите така или иначе изучават само онова, което е древно. За какво ти е притрябвало да слагаш това палео?

— Просто той изучаваше далеч по-древни неща, отколкото можеш да си представиш, това е всичко. Търсеше останки от цивилизации на двадесет, дори тридесет хиляди години.

— Глупости! — намеси се директорът. — Пълни глупости! Това е мошеничество! Цивилизация на тридесет хиляди години? Къде се е чуло и видяло такова нещо! А доказателствата къде са?

— Под леда. Там е цялата работа. Според Груман земното магнитно поле в миналото на няколко пъти се е променяло рязко и земната ос наистина се е изместила, а тукашните места с умерен климат сега са под вечните ледове.

— И как е станало това?

— Той имаше някаква сложна теория. Главното е, че всички доказателства сега са погребани под леда, но той твърдеше, че имал фотографии на някакви много особени скални образувания...

— Ха, и това е всичко? — възкликна директорът.

— Аз не го защитавам, само ви предавам какво съм чул.

— От колко време познавате Груман, господо? — попита Лий Скорзби.

— Чакайте да помисля — присви очи директорът. — Запознах се с него преди около седем години.

— Но година или две преди това си беше спечелил име с една статия за промените в магнитното поле — обади се един от учените. — Никой обаче не знае откъде идва. Искам да кажа, че никой не го познава от студентските му години, нито е виждал негови работи преди това...

Поговориха така още известно време, като си припомняха разни случки и изказваха предположения какво може да е станало с Груман, но повечето мислеха, че сигурно е мъртъв. Полякът тръгна да прави кафе и Хестър се възползва от прекъсването, за да прошепне на Лий:

— Наблюдавай внимателно скрелинга.

Той почти не се беше обадил по време на разговора. Лий си мислеше, че може да е мълчалив по природа, но съветът на Хестър го накара да се вгледа по-внимателно в мъжа. Демонът му, снежна сова, го гледаше втренчено с пламтящите си оранжеви очи. Е, всички сови гледаха така, но Хестър май беше права — у демона се долавяха враждебност и недоверие, които лицето на човека напълно скриваха.

Едва тогава Лий забеляза нещо, което му беше убегнало — скрелингът носеше пръстен със символа на Църквата. И внезапно проумя на какво се дължи мълчанието на този човек. Беше чул, че във всяко учреждение за философски изследвания в екипа е включен и представител на Магистратурата, който трябваше да играе ролята на цензор и да пресича всяка еретична идея, зародила се в главите на изследователите.

Лий си спомни нещо, което беше чул от Лира, и не можа да устои на изкушението.

— Господа — каза той, — знае ли случайно някой от вас дали Груман не се е занимавал с въпроса за Праха?

В претъпканата стая внезапно се възцари гробна тишина. Вниманието на всички се насочи към скрелинга, макар никой да не погледна направо към него. Лий знаеше, че Хестър ще остане невъзмутима, с прибрани уши и притворени очи, затова си придаде най-невинно изражение и огледа събеседниците си, а когато погледът му се спря върху скрелинга, попита:

— Моля да ме извините, но да не би да казах нещо непозволено?

— Къде сте чули да се говори за това, господин Скорзби? — отвърна с въпрос скрелингът.

— Преди известно време превозвах през морето един пътник изрече все така невинно Лий. — Не знам за какво става дума, но оставам с впечатлението, че доктор Груман може би се занимава точно с това. Разбрах, че са някакви изследвания, свързани с небесните явления като Северното сияние. Това ме озадачи, защото аз съм въздухоплавател и познавам доста добре небето, а на такова нещо никога не съм попадал. Какво всъщност е то?

— Както сам казахте, небесно явление — отговори скрелингът. И от практическа гледна точка е без значение.

Не след дълго Лий реши да си тръгва — нищо повече нямаше да научи, само щеше да кара Умак да го чака. Той се сбогува с

астрономите в обгърнатата им в мъгла обсерватория и тръгна надолу по пътеката, като следваше демона си, чийто поглед беше по-стър.

Бяха вървели няколко минути, когато нещо се стрелна край него в мъглата и се хвърли към Хестър. Беше демонът на скрелинга.

Хестър беше усетила приближаването му и сега се сниши. Ноктите на совата не успяха да я сграбчат. Тя обаче също имаше остри нокти и умееше да се бие. Макар и малка, беше жилава и храбра. Лий знаеше, че и скрелингът трябва да е някъде наблизо, и се хвана за револвера.

В този миг над рамото му изсвистя стрела.

Изстрелът му прокънтя почти в същия миг. Скрелингът се строполи със стон, когато куршумът с глух звук потъна в плътта му. Демонът му се спусна безмълвно към него и тромаво се повали на снега, като се опитваше да прибере крилата си.

Лий Скорзби опря пистолета в главата на мъжа.

— Проклет глупак! — процеди през зъби. — За какво ти беше да го правиш? Не виждаш ли, че всички се печем на един и същи огън?

— Вече е много късно — промълви скрелингът.

— За какво?

— Да ме спреш. Пратих съобщение с пощенски гълъб. Магистратурата ще научи, че се ровиш в това, и за Груман също...

— Какво за Груман?

— Че някой го търси. Това потвърждава догадките ни, И други знаят за Праха. Ти си враг на Църквата, Лий Скорзби. По плодовете им ще ги познаете... От въпросите им ще разберете за змията, която гложди сърцата им...

Совата издаваше тихи жални звуци и разтваряше и прибираше крилето си. Оранжевите ѝ очи бяха помътнели от болка. На снега около скрелинга вече се разливаше яркочервено петно. Дори и в непрогледната мъгла ясно се виждаше, че мъжът умира.

— Куршумът трябва да е засегнал някоя артерия — каза Лий. Сега ще стегна раната, само да си сваля ризата.

— Не! — изхриптя мъжът. — Искам да умра! Искам да се увенчая с ореола на мъченик! Не можеш да ме лишиш от това!

— Мри тогава, щом си решил! Само ми кажи...

Но той така и не успя да зададе въпроса си, защото совата трепна и се стопи във въздуха. Душата на скрелинга беше отлетяла. Лий беше

виждал една картина, на която беше изобразен някакъв светец, нападнат от убийци. Докато те налагаха с тояги умиращото тленно тяло, херувими носеха нагоре демона му и му подаваха палмова клонка — знака на мъченичеството. Сега върху лицето на скрелинга беше изписан същият възторг като у умиращия светец. Лий го пусна с погнуса на снега.

Хестър цъкна с език.

— За какво му беше да разправя, че е пратил съобщение? — зачуди се тя. — Вземи му пръстена.

— За какъв дявол? Да не сме крадци?

— Не, но сме ренегати. Не по свой избор, а благодарение на неговата злоба. Научи ли Църквата, с нас е свършено. Но дотогава трябва да се възползваме от всяка възможност. Хайде, вземи му пръстена и го скрий, може да ни потрябва.

След кратък размисъл Лий трябваше да признае, че в думите й има смисъл, и свали пръстена от ръката на мъртвия. Взирайки се в мъглата, забеляза отвесните скали, които започваха досами пътеката, и простиращия се отвъд тях мрак и претърколи тялото на скрелинга в пропастта. То се строполи с глух звук, който стигна до слуха му доста по-късно. Лий мразеше насилието и убийствата, макар че вече няколко пъти му се беше налагало да отнеме човешки живот.

— Няма смисъл да се измъчваш — обади се Хестър. — Той не ни остави избор, а и ние не сме искали да го убием. По дяволите, Лий, той искаше да умре! Тези хора са луди!

— Май си права — съгласи се Лий и прибра пистолета. Старият тартарин беше запрегнал кучетата и ги чакаше, готов за тръгване.

— Кажу ми, Умак — попита Лий, когато приближиха цеха за консервиране. — Чувал ли си някога името Груман?

— Разбира се. Всеки чувал за доктор Груман.

— А знаеш ли, че е имал тартарско име?

— Не тартарско. Джопари, нали? Не тартарско.

— Какво е станало с него? Мъртъв ли е?

— Щом пита мен, аз каже, че не знам. Никога няма научи истина от мен.

— Ясно. Кого да питам тогава?

— Най-добре пита негов племе. Отиде на Енисей и пита.

— Неговото племе... Говориш за хората, които са го приели и са му пробили черепа?

— Да. Най-добре пита тях. Може би не мъртъв, може би мъртъв. Може би нито жив, нито мъртъв.

— Как може да не е нито жив, нито мъртъв?

— В свят на духове. Може да е там. Вече каза повече. Няма каже нищо.

И наистина не изрече нито дума повече.

Когато се върнаха в станцията, Лий веднага се запъти към пристана, за да потърси кораб, който да го отведе до устието на Енисей.

В това време вещиците също търсеха. Латвийската кралица Рута Скади летя с групата на Серафина Пекала много дни и нощи през мъглата и виелицата над опустошени от наводнения и свлачища земи. Едно беше сигурно — бяха в свят, който никоя от тях не беше виждала дотогава, със странни ветрове, странни аромати и огромни непознати птици, които ги нападаха и трябваше да бъдат отблъсквани с дъжд от стрели. А когато най-сетне откриха земя, на която да кацнат, дори и растенията им бяха непознати.

Някои от тях обаче ставаха за ядене, имаше и някакви дребни същества, които приличаха на зайци на вид и на вкус, водата също беше в изобилие. Може би не беше лошо да се живее в такава земя, ако не бяха призрачните силуети, които пълзяха като мъгла над равнините и се събираха край потоците и езерата. Те се стелеха почти невидими, като прозрачни воали, развети пред огледало. Вещиците никога не бяха виждали подобни създания и веднага се изпълниха с недоверие към тях.

— Как мислиш, Серафина Пекала, дали са живи? — попита Рута Скади, докато кръжаха над група създания, скупчени неподвижно край един горски път.

— Живи или мъртви, те са изпълнени със злоба. Долавям я оттук и докато не разбере с какво оръжие могат да бъдат победени, не бих ги доближила.

Привиденията изглежда не можеха да летят, за късмет на вещиците. Но по-късно същия ден те видяха на какво са способни тези създания.

Случи се на един брод. Прашният път минаваше по нисък каменен мост с китки дървета от двете страни. Късното следобедно слънце заливаше равнината и обагреше въздуха в златисто, а тревата блестеше в изумруденозелено. Сред това богатство от багри към моста се приближаваше група пътници — някои пеша, други с каруци, а двама яздеха коне. Не бяха видели вещиците, защото на никого и през ум не минаваше да погледне нагоре, затова пък вещиците ги наблюдаваха с интерес. Това бяха първите хора, които виждаха в този свят, и Серафина се канеше да слезе при тях и да ги заговори, когато прозвуча тревожен вик.

Крещеше мъжът, който яздеше най-отпред. Той посочи към дърветата и вещиците видяха как над тревата се залюля поток от безплътни сенки, които плъзнаха към хората. Към плячката.

Хората се разбягаха. Серафина потресена видя как ездачът в челото на колоната обърна коня и побегна в галоп, без дори да се опита да помогне на другарите си. Вторият конник последва примера му и също се отдалечи в галоп, но в друга посока.

— Летете ниско и гледайте, сестри — нареди Серафина на спътниците си. — Но не се намесвайте без моя заповед.

Сега те забелязаха, че в групата имаше и деца. Някои се возеха в каруците, други вървяха пеша до тях. Беше ясно, че децата не виждат Привиденията, които също не се интересуваха от тях, а се насочваха към възрастните. В една каруца, седеше възрастна жена с две малки деца в скута. Рута Скади беше възмутена от малодушието ѝ — жената се опитваше да се скрие зад тях и ги тикаше пред себе си, сякаш ги предлагаше на приближаващото се Привидение, за да спаси собствения си живот.

Малчуганите се изтръгнаха от ръцете ѝ и скочиха от каруцата. Другите деца се лутаха безпомощно наоколо или стояха скупчени на малки групички и плачеха, докато Привиденията нападаха възрастните. Старицата скоро беше обгърната от прозрачна шаваща мъгла и Рута Скади усети, че ѝ се повдига — беше станала свидетел на някакъв отвратителен, невидим процес на хранене. Същата съдба сполетя и останалите възрастни в групата, освен двамата избягали ездачи.

Изумена и ужасена, Серафина Пекала се спусна още по-ниско. Един баща с детето си се опитваше да премине реката, но беше

застигнат от Привидение. Детето се беше вкопчило в раменете му и пицеше. Мъжът забави крачка и сега стоеше до кръста във водата, безпомощен и вцепенен.

Какво ставаше? Серафина беше чувала от пътешественици в собствения си свят легенди за вампири и сега си ги припомни, докато гледаше ужасена как Привидението лакомо поглъща нещо — какво беше то? Душата на човека, неговия демон? Защото в този свят демоните очевидно бяха вътре в хората. Ръцете на мъжа се отпуснаха и детето падна във водата зад него. То се вкопчи отчаяно в ръката му, като пицеше и се опитваше да си поеме дъх, но бащата само обърна глава към него и с ужасяващо безразличие гледаше как малкият му син се дави.

Серафина не издържа. Тя се спусна стремително надолу и издърпа детето от водата. В този миг чу гласа на Рута Скади:

— Внимавай, сестро! Зад теб...

За секунда Серафина усети как сърцето ѝ спира от нечие ледено докосване, протегна ръка и се вкопчи в Рута Скади, която я издърпа нагоре, по-далеч от опасността. Детето пицеше и се вкопчваше в нея с остриите си пръстчета. Под тях Привидението се стелеше като мъгла над водата, търсейки изгубената си плячка, Рута Скади му прати една стрела, но нищо не се промени.

Серафина остави детето на брега и отново се издигна във въздуха. Вече беше разбрала, че Привиденията не са заплаха за него. Групата пътници беше спряла задълго — конете хрупаха трева или тръскаха глави, за да прогонят мухите, децата се притискаха едно в друго и плачеха, а възрастните до един бяха замрели, макар и с отворени очи. Някои още стояха прави, други бяха седнали, но в неподвижността им имаше нещо зловещо. Когато Привиденията се наситиха и отплаваха, Серафина се спусна на земята пред една от пътничките, седнала на тревата. Беше яка, здрава жена с червени бузи и лъскава руса коса.

— Жено! — повика я Серафина, но отговор не последва. — Чуваш ли ме? Можеш ли да ме видиш?

Тя сграбчи рамото ѝ и я разтърси. С неимоверно усилие жената вдигна поглед, но едва ли я видя. Очите ѝ бяха празни, а когато Серафина я ущипа по ръката, просто погледна бавно надолу и пак изпадна във вцепенение.

Другите вещици обикаляха между разпръснатите каруци и търсеха жертвите. В това време децата се събраха на едно хълмче недалеч, като ги поглеждаха боязливо и си шушукаха нещо.

— Конникът гледа насам — съобщи една от вещиците. Тя вдигна ръка и посочи към мястото, където пътят минаваше през тясна клисура между хълмовете. Избягалият ездач беше спрял коня и се взираше назад с ръка над очите.

— Сега ще си поговорим с него — каза Серафина и полетя нататък.

Независимо от поведението си пред лицето на опасността, човекът съвсем не беше страхливец. Когато видя вещиците, той свали пушката от гърба си и пришпори коня към откритата равнина, откъдето можеше да стреля. Серафина Пекала бавно се приземи и остави лъка си на земята.

Значението на жеста ѝ явно беше разбираемо и тук, защото мъжът наведе надолу пушката и зачака, като оглеждаше вещиците и демоните им, които кръжаха във въздуха над тях.

Жени, млади и войнствени, облечени в одежди от черна коприна и яхнали борови клонки — в този свят явно това беше нещо невиджано, но той ги наблюдаваше хладнокръвно. Серафина се приближи и видя смело и мъжествено лице, върху което беше изписана покруса. Не можеше да повярва, че това е човекът, побегнал панически пред лицето на опасността, докато спътниците му загиваха.

— Кой сте вие? — попита мъжът.

— Името ми е Серафина Пекала. Аз съм кралица на вещиците от езерото Енара, което е в друг свят. А вие кой сте?

— Йоаким Лоренц. Вещици, казвате? Значи си имате вземане-даване с дявола?

— И така да е, това значи ли, че сме врагове?

Той се замисли за миг и отпусна пушката върху бедрото си.

— Някога може би — но времената се менят. Защо сте дошли в този свят?

— Защото времената се менят. Какви са тези същества, които нападаха кервана ви?

— Привидения... — сви рамене мъжът. — Не сте ли виждали Привидения?

— В нашия свят дори не сме и чували за тях. Видяхме ви да бягате и не знаехме какво да мислим. Сега разбирам.

— Няма начин да се предпазиш от тях. Не закачат само децата. Всяка група, която тръгва на път, трябва да има по закон двама ездаци, мъж и жена, които постъпват точно като нас при нужда, защото иначе няма да има кой да се погрижи за децата. Но времената са лоши, градовете са претърпани с Привидения, а на времето имаше само по десетина-петнайсет.

Рута Скади се оглеждаше наоколо. Забеляза, че вторият ездач се насочва към каруците и че наистина е жена. Децата се втурнаха насреща ѝ.

— Сега ще ми кажете ли какво търсите? — попита Йоаким Лоренц. — Не сте дошли тук току-така. Ще ми отговорите ли?

— Търсим едно дете — отвърна Серафина Пекала. — Момиче от нашия свят. Името ѝ е Лира Белакуа, но я наричат Лира Златоуста. Само че нямаме представа къде точно може да се намира. Не сте ли виждали непознато дете, самичко?

— Не. Но миналата вечер видяхме ангели, които летяха към полюса.

— Ангели?!

— Цели пълчища, въоръжени и бляскави. Напоследък рядко са ги виждали, но по времето на дядо ми често са преминавали през нашия свят, поне той така твърдеше.

Мъжът сложи ръка над очите си и се загледа в разпръснатите каруци и замрелите пътници. Жената беше слязла от коня и утешаваше разстроените деца.

Серафина проследи погледа му и попита:

— Ако останем тази нощ да ви пазим от Привиденията, ще ни кажете ли повече за този свят и за ангелите, които сте видели?

— Разбира се. Елате с мен.

Вещиците помогнаха на хората да преместят каруците от татък моста, по-далеч от дърветата, от които бяха дошли Привиденията. Трябваше да изоставят поразените възрастни, макар че беше непоносимо да гледат как децата се вкопчват в майките си, които вече не им продумваха, или дърпат бащите си, които не ги поглеждаха, а очите им бяха празни. По-малките не разбираха защо трябва да оставят родителите си. По-големите, които вече бяха виждали всичко това, а

някои дори бяха изгубили майка или баща, гледаха безмълвно и тъжно. Серафина взе на ръце момченцето, което беше измъкнала от реката. То продължаваше да плаче за баща си и протягаше ръчичка през рамото на вещицата към самотната неподвижна фигура, която още стоеше наред реката, а сълзите му капеха върху голата ѝ кожа.

Ездачката, която беше облечена в груби платнени бричове и яздеше като мъж, не продума нищо на вещиците. Лицето ѝ беше мрачно. Със строги подвиквания тя събра децата около себе си, без да обръща внимание на сълзите им. Залязващото слънце изпълваше въздуха със златисти багри, в които всичко се виждаше ясно, но без режещия блясък на деня, а лицата на децата и възрастните изглеждаха силни, красиви и нетленни.

По-късно, когато догарящият огън озаряваше с последните си отблясъци пепелявите скали и луната светеше кротко над високите хълмове, Йоаким Лоренц разказа на Серафина и Рута Скади историята на своя свят.

Някога той бил щастлив и процъфтяващ. Градовете били големи и бляскави, полята — плодородни и добре стопанисвани. Търговски кораби кръстосвали океаните, а рибарите се прибирали с богат улов от риба тон и треска, костур и паламуд. Горите били пълни с дивеч и нямало гладни деца. В дворовете и по площадите на големите градове посланици от Бразилия и Бенин, Ирландия и Корея се смесвали с тълпите от търговци на тютюн, комедианти от Бергамо, продавачи на лотарийни билети. Вечер маскирани влюбени се срещали под отрупаните с розови цветове колониади или в ярко осветените паркове, а въздухът бил напоен с аромата на жасмин и огласян от звъна на мандолини.

Вещиците слушаха в захлас разказа за този свят, толкова подобен на техния и в същото време толкова различен.

— Но всичко тръгва наопаки — продължи Йоаким. — Преди около триста години. Някои казват, че за всичко е виновна Гилдията на философите от Торе дели анджели, Кулата на ангелите в града, от който идваме. Според други това е наказанието ни за някакъв голям грях, макар че няма съгласие по въпроса в какво точно се заключава той. Както и да е, отнякъде се появяват Привиденията и оттогава ни преследват. Вие ги видяхте какво правят. Сега си представете какво е да живееш в един свят с Привиденията. Как да вървим напред, когато

не можем да разчитаме на нищо? Всеки момент може да си отиде бащата или майката и цялото семейство се разпада. Търговецът може да си отиде и целият му бизнес се проваля, а служителите и работниците му остават без работа. И как да вярват влюбените в клетви? Доверието и добродетелта си отидоха от нашия свят с идването на Привиденията.

— Кои са тези философи? — попита Серафина. — И къде е тази кула, за която говорите?

— В града, от който идваме, Читагазе. Градът на свраките. И знаете ли защо се нарича така? Защото свраките са крадливи, а всички ние правим точно това. Нищо друго не ни остава — вече не създаваме, не строим от стотици години, можем само да крадем от други светове. О, да, знаем за другите светове. Философите от *Торе дели анджели* ни откриха всичко, което ни е нужно да знаем по въпроса. Те имат едно заклинание — като го изречеш, минаваш през врата, която не съществува, и се озоваваш в друг свят. Някои казват, че не било заклинание, а ключ, който отваря дори и там, където няма ключалка. Кой може да каже? Но каквото и да е, точно то пусна Привиденията при нас. Доколкото знам, философите още го използват. Те преминават в други светове, крадат каквото могат и го носят при нас. Злато и скъпоценни камъни най-вече, но има и други неща — идеи, чували със зърно, моливи. Те са източникът на цялото ни благоденствие — горчиво заключи той. — Тази Гилдия на крадците.

— А защо Привиденията не закачат децата? — попита Рута Скади.

— Това е най-голямата загадка. В детската невинност има някаква сила, която отблъсква Привиденията. Но не е само това. Децата просто не ги виждат, макар да не е ясно защо. Ала сираците са често явление, както можете да си представите. Те се събират на групи и скитат из страната, понякога се хващат на работа — някои възрастни ги пращат да търсят храна и други неща от първа необходимост в обитаваните от Привиденията райони, но често се случва и просто да ровят из боклуците. Такъв е нашият свят. Е, научихме се да живеем с това проклятие. Привиденията са паразити в най-лошия смисъл на думата — не убиват гостоприемника си, а изсмукват живота от него постепенно. Доскоро все пак имаше някакво равновесие. До голямата буря. Ама каква буря! Гърмеше и тряскаше, сякаш светът се пукаше по

шевовете. Никой не помни такава буря. После дойде мъглата, която продължи много дни и обхвана целия свят, поне тези части, за които съм чувал. Не можехме да пътуваме, а когато накрая се проясни, градовете бяха пълни с Привидения, стотици и хиляди. Ние избягахме в планините и в морето, но този път нямаше спасение, където и да отидехме. Вие сами видяхте. А сега е ваш ред. Разкажете ми за вашия свят — защо го напуснахте и дойдохте тук?

Серафина му разказа онова, което знаеше, без да скрива нищо. Знаеше, че има насреща си честен човек и може да му има доверие. Той слушаше внимателно, като от време на време клатеше глава изумен, а накрая рече:

— Споменах ви за силата, която притежават нашите философи да отворят път към други светове. Някои мислят, че понякога те оставят вратите отворени, може би просто от разсеяност. Няма да се учудя, ако пътешественици от други светове ги използват от време на време. Нали ангелите все отнякъде минават!

— Ангелите ли? — повтори Серафина. — Да, вече споменахте за тях. Ние никога не сме чували за ангели. Какво представляват?

— Добре, ще ви кажа. Чувал съм, че самите те се наричали *бене елим*. Някои ги наричат Стражите. Те не са същества от плът като нас, те са чист дух. Може пък плътта им да е по-фина от нашата, по лека и по-фина, не мога да определя. Знам само, че не са като нас. Те носят вести от небесата, това е предназначението им. Понякога ги виждаме в небето, как минават през нашия свят на път за други светове и светят като светулки във висините. В тиха нощ дори може да се чуе плясъкът на крилето им. Техните грижи са различни от нашите, макар че някога са слизали на земята и са влизали в досег с хората, а според някои дори са създавали поколение. Когато падна мъглата след голямата буря, аз бях сред хълмовете зад Сант'Елия, на път за дома. Приютих се в една овчарска колиба край някакво изворче, а наблизо имаше брезова горичка. Цяла нощ чувах гласове високо в мъглата, викове на тревога и гняв, плясък на крила, а малко преди зазоряване се разнесе звън на оръжие, свистене на стрели, дрънчене на мечове. Не посмях да изляза и да погледна, макар любопитството да ме измъчваше, но страхът ми беше още по-силен. Честно казано, бяха примрял от страх. Когато небето просветля, доколкото изобщо беше възможно в тази мъгла, се престраших и надникнах навън, Край извора лежеше ранен. Беше

огромен и умираше. Почувствах се така, сякаш бях надзърнал в някакво тайнство, което нямах право да виждам. Отместих поглед, а когато отново погледнах нататък, него вече го нямаше. За пръв път виждах ангел толкова отблизо. Но, както вече ви казах, миналата нощ пак ги видяхме. Летяха към полюса високо сред звездите като кораби с опънати платна... Нещо става, а ние тук не разбираме нищо. Може би има война. Веднъж вече е имало война в небесата, това е било преди хиляди години, но не знам как е свършила. Възможно е сега да се случва същото. Но тогава опустошенията ще са огромни, а последствията за нас... дори не мога да си ги представя. Ала не е изключено всичко да свърши не толкова зле. Може пък тази война в небесата да прогони Привиденията от земята ни и да ги натика в ямата, от която са изпъззели. Колко хубаво ще заживеем тогава! Колко щастливи ще бъдем, ако се отървем от тази ужасна напасть!

Йоаким Лоренц се взираше в огъня и на лицето му беше изписано всичко друго, но не и надежда. Слабите отблясъци озаряваха изсечените му черти, върху които лежеше печатът на безкрайна печал.

— Казахте, че ангелите летели към полюса — обади се Рута Скади. — Имате ли представа защо? Да не би там да са небесните селения?

— Не мога да кажа. Не съм достатъчно учен, както сигурно сте забелязали. Но разправят, че северът на нашия свят бил обител, на духовете, Щом ангелите се събират, значи пътят им води нататък, а ако смятат да нанесат удар по света на духовете, сигурно там ще построят крепостта си.

Той вдигна очи нагоре и вещиците проследиха погледа му. Звездите в този свят бяха същите като техните — Млечният път сияеше на небосвода, осеян със звезден прашец, почти толкова светъл, колкото самата луна...

— Чували ли сте някога за Праха, господине? — попита Серафина Пекала.

— Прах ли? Сигурно влагате някакъв друг смисъл в думата. Нали не става дума за праха по пътищата? Не, никога не съм чувал. Вижте! Отряд ангели...

Той посочи към съзвездието Змиеносец. И наистина, нещо минаваше през него, група едва забележими светещи създания. Те не

плаваха във въздуха, а летяха с мощните отмерени движения на лебеди.

Рута Скади се изправи.

— Сестро, време е да се разделим — обърна се тя към Серафина Пекала, — Отивам да поговоря с тези ангели каквито и да са те, Ако отиват при лорд Азриел, ще тръгна с тях. Ако не, ще продължа да го търся сама. Благодаря за компанията и всичко хубаво!

Двете се целунаха, после Рута Скади възседна борвата клонка и се издигна във въздуха. Демонът ѝ Серджи, едър синигер, полетя заедно с нея.

— Високо ли ще летим? — попита той.

— До онези светещи силуети в Змиеносеца — отвърна тя. — Доста са бързи, Серджи! Хайде да ги настигнем!

Двамата с демона се понесоха стремително нагоре, по-бързи от искрите на огъня, а вятърът свистеше в игличките на бора и развяваше черните ѝ коси. Тя не се обърна да погледне към малкия огън сред необятния мрак, към спящите деца и вещиците, които ги пазеха. Тази част от пътя ѝ беше приключила, а и сияещите създания пред нея бяха все така миниатюрни и ако ги изпуснеше от поглед, можеха лесно да се стопят сред звездния прах.

Постепенно тя се приближи до ангелите и започна да ги различава по-ясно.

Сиянието им не приличаше на огън, а на отразена слънчева светлина. Наподобяваха хора, но с крила и много по-високи. Бяха голи и се виждаше, че са трима мъже и две жени. Крилата, им растяха от лопатките, а гърбовете и гърдите им имаха прекрасно развити мускули. Рута Скади летя подире им известно време, като ги наблюдаваше и преценяваше дали ще може да се бие с тях, ако се наложи. Те не носеха оръжие, но бяха мощни и бързи и лесно щяха да я догонят, ако започнеше преследване.

Тя приготви лъка, за всеки случай, и полетя редом с тях.

— Ангели! Спрете и ме чуйте! Аз съм вещицата Рута Скади и искам да говоря с вас!

Ангелите се обърнаха към нея и забавиха полета си. Няколко мига по-късно я заобиколиха, пет огромни силуета, сияещи в мрака, осветени от невидимо слънце.

Рута се огледа, възседнала гордо и безстрашно боровата клонка, макар сърцето ѝ да блъскаше лудо от необичайността на всичко, което се случваше, а демонът ѝ се приближи до нея, за да потърси сигурност в топлината на тялото ѝ.

Всеки от ангелите имаше своя индивидуалност и все пак приликата между тях беше поразителна. Това, което ги обединяваше, беше неподражаемата игра на ума и чувствата, озаряваща лицата им. Бяха голи, но самата Рута Скади се почувства гола под погледите им, толкова проникателни и дълбоки.

Ала тя не се срамуваше от онова, което представляваше, и ги посрещна с високо вдигната глава.

— Значи сте ангели — изрече вещицата. — Или Стражи. Наричате се *бене елим*. Къде отивате?

— Следваме призива — отвърна един от ангелите.

— Чий призив?

— На един човек.

— Лорд Азриел?

— Може би.

— А защо следвате призива му?

— Защото така искаме — гласеше отговорът.

— Тогава трябва да ме заведете при него, който и да е той! — изрече заповеднически вещицата.

Рута Скади беше на четиристотин и шестнайсет години, притежаваше цялата гордост и мъдрост на зряла повелителка на гордо и мъдро племе. Беше далеч по-мъдра от всяко недълговечно човешко същество, но нямаше и най-малка представа колко млада беше в очите на тези древни създания. Не знаеше колко далеч се простира мисълта им, проникваща като невидими пипала до най-отдалечените ъгълчета на вселени, които тя не беше и сънувала. Не подозираше, че ги вижда в човешки облик само защото очите ѝ можеха да ги възприемат единствено по този начин. Ако можеше да си ги представи в истинския им вид, щеше да ги види не като организъм, а като конструкция, като огромни структури от интелигентност и чувство.

Но те и не очакваха друго от нея — за тях тя беше като дете.

Ангелите разпериха крила и се понесоха стремително напред, а тя полетя след тях, носена от вихъра, породен от бързите им мощни движения.

Летяха цяла нощ. Звездите препускаха шеметно насреща им, а когато от изток започна да се процежда първата светлина на зората, постепенно избледняха и изчезнаха.

На дневна светлина ангелите не биеха толкова на очи, макар че видът им си оставаше странен и необикновен. Сиянието, което ги озаряваше, не идеше от слънцето и това ставаше все по-очевидно — източникът му беше някъде другаде, извън онова, което ги заобикаляше.

Рута Скади ги следваше неуморно, опиянена от възторг, че има власт над тези безсмъртни същества, че сега е тяхна повелителка.

Отново настъпи нощ, а ангелите не спираха полета си. По някое време във въздуха се усети някаква промяна — не беше станал нито по-добър, нито по-лош, просто беше различен и Рута Скади разбра, че са преминали в друг свят.

— Ангели! — повика ги тя. — Как напуснахме света, в който ви намерих? Къде беше границата?

— Във въздуха има невидими места — отвърна един от ангелите, — врати към други светове. Ти не можеш да ги видиш, но ние ги виждаме.

Рута Скади наистина не можеше да забележи невидимите врати, но и не беше нужно. Вещиците бяха не по-лоши навигатори от птиците. Тя съсредоточи вниманието си върху трите назъбени върха под тях и запомни разположението им. Сега можеше да открие вратата между световите, ако се наложеше каквото и да си мислеха ангелите.

Те продължиха пътя си и не след дълго един от тях се обърна към нея:

— Лорд Азриел е в този свят и строи тук крепостта си...

Вяха забавили полета си и сега кръжаха като орли на много по-малка височина. Ангелът посочи надолу и Рута проследи погледа му. Първите отблясъци на зората обагряха в червено хоризонта, но звездите все още искряха ярко върху черното кадифе на небосвода. А на самия ръб на света, там, където бавно се надигаше утринното зарево, се извисяваха върховете на огромен планински хребет — назъбени остриета от черен камък, могъщи скални грамади и начупени гребени, разхвърляни безредно като останки от невиджана катастрофа. Но в най-високата му точка, едва докосната от първите слънчеви лъчи и обградена от пламтящ ореол, се издигаше конструкция с правилна

форма — необятна крепост, чиито бойници бяха построени от огромни късове базалт, високи колкото канари. В подножието на тази колосална твърдина в полумрака на ранното утро пламтяха огньове и димяха пещи, а на много мили наоколо се разнасяше звън на ковашки чукове и тътен на огромни каменотрошачки. Рута Скади с изумление забеляза, че от всички посоки към крепостта прииждаха ята от ангели, и не само ангели. Имаше и машини — летателни апарати със стоманени крила, които се носеха плавно като албатроси, стъклени кабинни с пърхаци като на водни кончета витла, бръмчащи цепелини, които приличаха на огромни търтеи. И всички те бързаха към крепостта, която лорд Азриел строеше на самия ръб на света.

— А лорд Азриел тук ли е? — попита вещицата.

— Да, тук е — отвърнаха ангелите.

— Тогава да отидем при него. Вие ще сте почетната ми гвардия.

Те послушно разпериха крила и се насочиха към окъпаната в злато крепост, а пред тях се носеше изгарящата от нетърпение вещица.

7. РОЛС-РОЙСЪТ

Ли́ра се събуди рано. Утрото беше тихо и топло, сякаш градът не познаваше друго, освен ласкаво лято. Тя се измъкна от леглото и слезе долу. Чу откъм морето детски гласове и надникна да види какво става.

В залива три момчета и едно момиче въртяха яростно педалите на водни колела. При вида на Ли́ра те забавиха за момент, но после продължиха състезанието със същата стръв. Победителите се блъснаха в стъпалата на пристана и единият се прекатури във водата, оттам се опита да се качи на другото водно колело, но обърна и него и всичките започнаха да се плискат в топлата вода, сякаш страховете на нощта никога не бяха съществували. Бяха по-малки от повечето деца при Кулата на ангелите. Ли́ра се присъедини към тях, а Панталеймон се превърна в малка сребърна рибка, която блещукаше до нея. Тя никога не беше имала проблеми в общуването с децата и не след дълго всички я наобиколиха, седнаха в локвичките по топлите камъни, докато ризките им съхнеха бързо под жаркото слънце. Горкият Панталеймон трябваше отново да се пъкне в джоба ѝ, превърнат на жаба.

— Какво ще правите с онази котка?

— Наистина ли можете да победите лошия късмет?

— Откъде идвате?

— Твоят приятел не се ли бои от Привиденията?

— От нищо не се бои! — заяви Ли́ра. — Аз също. А вие защо се плашите от котките?

— Не знаете ли за котките? — удивено попита най-голямото момче. — У тях се крие дяволът. Трябва да се убиват всички котки, за да не те ухапят и да не вкарат дявола в теб. А ти какво правеше с този голям леопард?

— Сигурно ви се е присънило — сви рамене Ли́ра. — На лунна светлина много неща изглеждат не това, което са. Но там, откъдето идваме с Уил, няма Привидения, затова не знаем почти нищо за тях.

— Не ги ли виждаш, значи нищо не те заплашва. Ако ги виждаш, тогава могат да те хванат. Така каза татко, после го хванаха. Не успя да им се изплъзне.

— Те тук ли са, навсякъде около нас?

— Да — потвърди момичето и протегна ръка. — Ето, виж, току-що улових едно!

— Нищо не могат да ти направят — вметна едно от момчетата. — Но и ние нищо не можем да им сторим.

— А винаги ли ги е имало? — попита Лира.

— Да — потвърди същото момче.

— Не — възрази друго. — Дошли са преди много време. Преди стотици години.

— Дошли са заради Гилдията.

— Кое? — не разбра Лира.

— Не е вярно! — заяви момичето. — Баба казва, че са дошли, защото хората са лоши и Бог ги е пратил за наказание.

— Много разбира баба ти! — сопна се едно от момчетата. — Тя има брада и е една дърта коза!

— Каква е тази Гилдия? — продължи да настоява Лира.

— Нали знаеш Торе дели анджели? Каменната кула. Тя принадлежи на Гилдията. Там има някакво тайно място. Гилдията — това са няколко мъже, които знаят всичко. Философия, алхимия, всичко. Те са пуснали Привиденията при нас.

— Не е вярно — възрази друго момче. — Дошли са от звездите.

— Вярно е! Точно това е станало. Преди стотици години някакъв мъж от Гилдията разцепил метал май че олово. Искал да получи от него злато. Цепил го, цепил го, докато получил най-малката възможна частичка. По-малка не можело да има. Но той разцепил и нея, а вътре били Привиденията, наблъскани и сдиплени така нагъсто, че не заемали никакво място. Но след като разцепил частичката — и бам! Те изхвърчали отвътре и оттогава са тук. Така казваше татко.

— А сега в кулата има ли някой от Гилдията? — попита Лира.

— Не! И те избягаха като другите — отвърна момичето.

— Кулата е празна. В нея обитават зли духове. Затова котката дойде оттам. Ние не влизаме в нея. Никое дете не влиза. Много е страшно.

— Мъжете от Гилдията не ги е страх да влизат — обади се едно от момчетата.

— Защото имат специална магия или нещо такова. Те са алчни, живеят на гърба на бедните. Бедните вършат цялата работа, а те си живеят за свое удоволствие.

— Значи няма никой в кулата, така ли? — отново попита Лира. Никакви възрастни?

— В града изобщо няма възрастни!

— Страх ги е.

Но тя беше видяла на върха на кулата млад мъж. В това не можеше да има съмнение. Пък и я усъмни нещо в начина, по който децата говореха. Като опитна лъжкиня тя познаваше себеподобните си и знаеше, че я лъжат.

Внезапно си спомни — малкият Паоло беше споменал, че големият им брат също е в града, и тогава Анжелика го плесна... Дали младежът, когото бе видяла, не беше брат им Тулио?

Лира остави малчуганите да издърпат водните колела на брега и влезе вътре да направи кафе и да види дали Уил се е събудил. Той обаче още спеше, а котката се беше свила на кълбце в краката му. Лира нямаше търпение да се срещне с доктор Малоун, затова му надраска бележка и я остави на пода до леглото, после метна раницата на рамо и тръгна да търси прозореца.

Пътят ѝ минаваше през малкия площад с кулата. Сега той беше празен, а слънцето осветяваше древната постройка и на фасадата се различаваха релефи на човешки фигури, но с крила, а чертите им бяха полузаличени от вековете и капризите на времето. Въпреки това в тяхната неподвижност се долавяше сила, състрадание и интелектуална мощ.

— Ангели — прошепна Панталеймон, който беше кацнал на рамото ѝ в облика на щурец.

— Може да са Привидения — предположи Лира.

— Не! В името на кулата имаше анджели или нещо такова — настоя демонът. — Това трябва да значи ангели.

— Дали да не влезем?

Двамата застанаха пред тежката дъбова врата с ковани черни панти. Няколкото стъпала, които водеха до нея, бяха съвсем изтрити.

Вратата беше леко открената. Нямаше какво да ги спре, освен собствения им страх.

Лири изкачи на пръсти стъпалата и надникна през пролуката.

Единственото, което успя да зърне, беше преддверието, облицовано с плочи от тъмен камък, и това беше всичко. Ала Панталеймон пърхаше уплашено на рамото ѝ, както онзи ден в криптата на „Джордан“, когато си направиха шега с черепите, а Лири беше станала по-разумна оттогава. Това беше лошо място. Тя изтича надолу по стъпалата и бързо прекоси площадчето. Скоро се озова под палмите на обления в слънце булевард. Когато се увери, че никой не гледа, бързо се шмугна през прозореца и се озова в Оксфорд от света на Уил.

Четиридесет минути по-късно вече беше в института и спореше с портиера, но този път козовете бяха в нейните ръце.

— Попитайте доктор Малоун — чуруликаше тя. — Нищо повече не се иска от вас. Просто ѝ се обадете и тя ще ви каже.

Портиерът посегна към телефона, а Лири го наблюдаваше със съжаление как избира номера и разговаря с някого. Тук никак не му беше удобно — нямаше си собствена стая, а само нещо като тезгях, сякаш беше в бакалница.

— Добре — обърна се портиерът към нея. — Казва да се качиш. Но да не идеш някъде другаде!

— Няма — хрисимо обеща тя. Послушно момиченце, което прави каквото му кажат.

На горния етаж обаче я чакаше изненада. Когато минаваше покрай вратата с изрисуван женски силует, тя се отвори и отвътре доктор Малоун я повика със знак.

Лири влезе вътре, озадачена. Това не беше лабораторията, а тоалетна. Доктор Малоун беше развълнувана.

— Лири, в лабораторията има някакви хора — прошепна тя. — Полицаи или нещо такова. Знаят, че вчера си идвала при мен. Не съм наясно какво искат, но тази работа не ми харесва. Какво става?

— Откъде знаят, че съм идвала?

— Не знам! Не ти знаят името, но е ясно за кого питат...

— Няма проблем. Ще ги излъжа. Много ме бива в лъжите.

— И все пак какво става?

От коридора се чу женски глас:

— Доктор Малоун, видяхте ли детето?

— Да — обади се доктор Малоун отвътре. — Тъкмо й показвах тоалетната...

Лира си помисли, че няма от какво да се страхува, но явно не беше претръпнала към опасностите.

Жената в коридора беше млада и много елегантно облечена. Опита се да ѝ се усмихне, но очите ѝ останаха студени и изпълнени с подозрение.

— Здравей — каза жената. — Ти си Лира, нали?

— Да. А вие коя сте?

— Сержант Клифърд. Ела с мен.

Лира си помисли, че тази млада жена е прекалено самоуверена и се държи сякаш лабораторията е нейна, но кимна покорно. Едва в този миг за пръв път изпита нещо като съжаление. Знаеше, че не ѝ е мястото тук. Алетиометърът ѝ беше казал какво трябва да прави, а тя не го беше послушала. На вратата се поколеба.

Вътре седеше висок атлетичен мъж с много светли вежди. Лира знаеше как изглеждат учените. Никой от тези двамата не беше учен.

— Влез, Лира — подкани я сержант Клифърд. — Всичко е наред. Това е инспектор Уолтърс.

— Здравей, Лира — поздрави мъжът. — Доктор Малоун ми разказа всичко. Искан да се срещна с теб и да ти задам няколко въпроса, ако нямаш нищо против.

— Какви въпроси?

— Нищо особено — усмихна се той. — Влизай и сядай, момичето ми.

Инспекторът побутна един стол към нея. Лира приседна предпазливо и чу как вратата се затваря. Доктор Малоун стоеше наблизо. Панталеймон, отново щурец, се беше сгушил в джобчето на блузката, и трепереше. Тя го усещаше и мислено му нареди да престане.

— Откъде идваш, Лира? — попита инспектор Уолтърс.

Ако кажеше Оксфорд, лесно щяха да я разкрият. Но не можеше и да им признае, че идва от друг свят. Тези хора бяха опасни, веднага щяха да поискат да узнаят повече. Тя се сети за единствения град освен Оксфорд, за който беше чувала тук. Града на Уил.

— От Уинчестър.

— Май си имала прекеждие, а, Лира? — подметна инспекторът. Откъде са тези синини? На бузата, на крака... Да не те е бил някой?

— Не — отрече тя.

— Ходиш ли на училище?

— Да — отвърна Лира и добави: — От време на време.

— Днес не трябваше ли да си на училище?

Тя не отговори. Започваше да се чувства все по-неуверено. Погледна към доктор Малоун, чието лице беше изопнато и мрачно.

— Дойдох да видя доктор Малоун — каза тя.

— В Оксфорд ли си се настанила, Лира? Къде по-точно?

— У едни хора. Мои приятели.

— Какъв е адресът им?

— Не го знам точно. Мога лесно да го открия, но не помня името на улицата.

— Какви са тези хора?

—приятели на баща ми.

— Да, разбирам. А как откри доктор Малоун?

— Баща ми е физик и я познава.

Нещата като че започваха да се оправят. Лира се отпусна и започна да лъже по-уверено.

— И тя ти показва върху какво работи, така ли?

— Да. Машината с екрана... и от този род.

— Тези неща те интересуват, нали? Науката и така нататък?

— Да, особено физиката.

— Когато пораснеш, с наука ли ще се занимаваш?

На такъв въпрос се отговаряше с невинен поглед и Лира направи точно това. Мъжът обаче не се впечатли особено. Бледите му очи се насочиха към младата жена, после отново се върнаха на Лира.

— Ти изненада ли се от онова, което доктор Малоун ти показва?

— Да, донякъде, но все пак знаех какво мога да очаквам.

— Заради баща ти ли?

— Да. И той се занимава със същото.

— О, сигурно. А ти разбираш ли го?

— Някои неща.

— Значи баща ти изследва тъмната материя?

— Да.

— И е напреднал колкото доктор Малоун?

— Не точно по същия начин. Някои неща прави по-добре, но няма такава машина с букви на екрана.

— А Уил също ли живее при твоите приятели?

— Да, той...

В този миг Лира се усети, но късно. Беше направила ужасна грешка.

Те също, защото скочиха мигновено на крака, за да я спрат. Но доктор Малоун кой знае как се озова на пътя им и сержант Клифърд се блъсна в нея и падна, препречвайки пътя на инспектора. Това позволи на Лира да изскочи от стаята и да затръшне вратата след себе си. Миг по-късно тя вече тичаше с все сила към стълбите.

От една врата излязоха двама мъже в бели престилки и тя връхлетя върху тях. Панталеймон се превърна в сврака, записка, запляска с крила и ги уплаши толкова много, че те се стъписаха и застинаха на място като заковани. Лира се изтръгна от ръцете им и хукна по стълбите. Стигна фойето тъкмо когато портиерът оставяше слушалката. Той закуцука към нея с вик:

— Ей, ти! Спри, чуваш ли!

Лира вече беше пред въртящата се врата. В този миг асансьорът зад гърба ѝ се отвори и мъжът със светлата коса изскочи отвътре, толкова бърз и силен...

А проклетата врата не искаше да се завърти! Панталеймон ѝ изкрещя, че блъска на обратно.

Пищейки от страх, тя се хвърли с цялата се тежест върху масивното стъкло и успя да завърти вратата тъкмо навреме, за да се изплъзне от ръцете на портиера, който пък се озова на пътя на светлокосия. В суматохата те се сблъскаха и Лира изхвърча навън.

Хукна през улицата, без да обръща внимание на колите, на спирачките, на свиренето на гуми. Втурна се в пролуката между сградите и отново изскочи на оживена улица с коли от двете посоки, но тя беше бърза и се провираше ловко между тях. Ала как да избяга от светлокосия, който през цялото време беше зад гърба ѝ? Господи, колко беше страшен!

Прескочи някаква ограда, провря се през туфа храсти и се озова в градина. Панталеймон, превърнат в лястовица, я упътваше от въздуха. Лира се сгуши зад една барачка за въглища. Чу как мъжът я подмина, толкова бърз и пъргав, и стъпките му постепенно заглъхнаха.

— Давай назад, към шосето! — подвикна Панталеймон.

Тя изпълзя от скривалището си и изтича през градинската портичка към открития тротоар на Банбъри роуд. След малко вече беше на Норъм Гардънс, тиха улица с дървета и високи викториански къщи недалеч от парка.

Спря да си поеме дъх. Пред една от градините растеше висок жив плет, с тухлена стена ниско долу, и тя седна и се сгуши между вейките.

— Тя ни помогна! — прошепна Панталеймон. — Доктор Малоун им препречи пътя! Значи е на наша страна.

— Ох, Пан! — изпъшка Лира. — Не биваше да казвам за Уил... Трябваше да внимавам повече.

— Изобщо не биваше да ходим там — срязва я той.

— Знам. И за това съм виновна...

Нямаше време за самобичуване обаче, защото Панталеймон хвъркна на рамото ѝ и прошепна:

— Внимавай! Зад нас...

После отново се превърна в щурец и се шмугна в джобчето.

Лира се изправи, готова да побегне, и видя голяма тъмносиня кола, която безшумно забави ход и спря пред нея. Момичето се чудеше в коя посока да хукне, когато задното стъкло се смъкна и оттам надникна познато лице.

— Лизи! — възкликна възрастният мъж от музея. — Радвам се да те видя отново! Искаш ли да те закарам?

Той отвори вратата и се помести да ѝ направи място. Панталеймон я ущипа през блузата, но Лира вече беше вътре, стиснала раницата. Мъжът се пресегна през нея и затвори вратата.

— Май си бързала — каза. — Къде искаш да отидеш?

— В Самъртаун — отвърна тя.

Шофьорът носеше фуражка. Всичко в колата беше гладко, меко и солидно, а одеколонът на възрастния мъж се усещаше още по-силно в затвореното пространство. Колата потегли съвършено безшумно.

— Та какво търсеше, Лизи? — попита мъжът. — Откри ли нещо повече за тези черепи?

— Да — промърмори тя и се обърна да погледне през задното стъкло.

От светлокосия нямаше и следа. Беше му се изплъзнала! И никога нямаше да я намери, защото беше на сигурно място в тази мощна кола с богатия си спътник. Изпълни я ликуване.

— Аз също направих някои проучвания — продължи мъжът. Един мой приятел, антрополог, ми каза, че имали в колекцията още няколко черепа, същите като онези във витрината. Някои били много стари. На неандерталци.

— Да, и аз така чух — промърмори Лира, без да има ни най-малка представа за какво става дума.

— А как са приятелите ти?

— Какви приятели? — застана нащрек тя. Да не би и пред него да се е изпуснала за Уил?

— Приятелите, при които си отседнала.

— А, да. Приятелката ми е много добре, благодаря.

— С какво се занимава? Археолог ли е?

— Ами... Не, физик е. Изучава тъмната материя — каза Лира необмислено.

Все още не се владееше напълно. В този свят беше по-трудно да се лъже, отколкото си беше представяла. Имаше и още нещо, което я глождеше — този възрастен мъж ѝ беше смътно познат отнякъде, но откъде ли?

— Тъмната материя? — повтори той. — Невероятно! Сутринта четох нещо по този повод в „Таймс“. Вселената е пълна с това тайнствено нещо, а никой не знае какво е! И приятелката ти е по следите му, така ли?

— Да, тя знае много по въпроса.

— А ти какво ще правиш като пораснеш, Лизи? Също ли ще се занимаваш с физика?

— Може би — кимна Лира. — Зависи.

Шофьорът леко се прокашля и намали.

— Е, стигнахме Самъртаун — каза старецът. — Къде искаш да слезеш?

— Ей там, до онези магазини. Нататък мога да вървя и пеша. Благодаря.

— Свий наляво по Саут Парейд и спри от дясната страна, Алън — нареди той.

— Да, сър — каза шофьорът.

Минута по-късно колата безшумно спря пред някаква библиотека. Старецът отвори вратата откъм своята страна, така че се наложи Лира да мине покрай него, за да слезе. Място имаше достатъчно, но тя се почувства неловко. Не ѝ се искаше да го докосва, колкото и да беше спретнат.

— Да не си забравиш раницата — напомни ѝ той.

— Благодаря — промърмори момичето и пое раницата от ръцете му.

— Надявам се, че пак ще се видим, Лизи. Много поздрави на приятелката ти.

— Довиждане.

Тя застана на тротоара, а колата сви зад ъгъла и изчезна. Лира се упъти към габърите. Имаше някакво неясно предчувствие за светлокосия и искаше да попита алетиометъра.

Уил отново препрочиташе писмата на баща си. Беше седнал на терасата и се опитваше да си представи човека, писал тези спретнати редове. И отново, и отново се връщаше към онези места, където се споменаваше „нашето момченце“. Ставаше дума за него.

Чу забързаните стъпки на Лира отдалеч. Пъхна писмата в джоба си и се изправи, а само след минута тя вече беше при него. Погледът ѝ беше безумен, а Панталеймон се беше превърнал в съскаща дива котка и вече не си даваше труд да се крие. Лира рядко плачеше, но сега не можеше да спре риданието — гърдите ѝ се надигаха трескаво, зъбите ѝ тракаха. Тя се хвърли към него и сграбчи ръцете му.

— Ще го убия! Ще го убия! Искам да умре! Ах, защо Йорек не беше тук!... О, Уил, такава глупост направих! Извинявай!...

— Какво? Какво има?

— Оня старец... Той е един долен крадец! Открадна ми го! Открадна ми алетиометъра! Тоя смрадлив старец със скъпите дрехи и хубавата кола! Ох, колко глупости направих тази сутрин!...

Тя се разрида така отчаяно, че Уил се запита дали няма нещо вярно в приказката за разбитото сърце. Защото нейното сигурно беше разбито. Тя се хвърли на земята, като хълцаше и се тресеше цялата, а до нея Панталеймон се беше превърнал на вълк и виеше сърцераздирателно.

В залива играеха няколко деца. Сега те прекъснаха играта и засенчиха с ръце очите си, за да видят какво става. Уил седна до нея и я разтърси.

— Спри да плачеш! Каж ми всичко от самото начало. Какъв старец? Какво е станало?

— Ти ще ми се разсърдиш... Обещах ти, че няма да те издам, обещах ти, а сега...

Тя продължаваше да се тресе от плач, а Панталеймон се беше превърнал в тромаво младо кутре с клепнали уши и подвита опашка, скимтящо от самоунижение. Уил разбра, че Лира е направила нещо, което се срамува да си признае, и се обърна към демона ѝ:

— Какво е станало?

— Отидохме при физичката — обясни Панталеймон — и там заварихме мъж и жена. Те ни надхитриха... Започнаха да задават въпроси, питаха и за теб, и още преди да се усетим, се издадохме, че те познаваме, после избягахме...

Лира беше скрила лицето си в ръце и се притискаше към тротоара. Във вълнението си Панталеймон светкавично се преобразяваше — ту беше куче, ту птица, котка, снежнобял хермелин...

— Как изглеждаше мъжът? — попита Уил.

— Едър — изломоти Лира. — Много силен, с бледосини очи...

— Той видя ли те да минаваш през прозореца?

— Не, но...

— Значи не знае къде сме.

— Да, но алетоиметърът! — извика тя и седна рязко на тротоара. Лицето ѝ беше застинало като гръцка маска.

— Добре, разкажи ми.

Лира му разказа какво се е случило, като продължаваше да хлипа и да трепери — как старецът я видял предния ден в музея да гледа алетоиметъра, как спрял с колата пред нея и как се наложило да мине покрай него, за да излезе, а той ѝ подал раницата и явно се възползвал, за да ѝ отмъкне алетоиметъра...

Уил разбираше, че е отчаяна, но не можеше да си обясни угризенията ѝ, докато не я чу да казва:

— Уил, направих нещо много лошо! Защото алетоиметърът ми каза да спра да се интересувам от Праха и да ти помагам, с каквото

мога. Трябваше да ти помогна да намериш баща си. Ако още беше у мен, можех, можех да ти помогна! Но аз не го послушах. Направих онова, което на мен ми се искаше, а не биваше...

Уил я беше виждал да се допитва до алетиметъра, затова ѝ повярва, че е могла да научи от него истината. Извърна се. Тя сграбчи китката му, но той се изтръгна и закрачи към залива. Децата продължаваха играта си. Лира изтича след него.

— Уил, толкова съжалявам...

— И какво? Не ме е грижа дали съжаляваш или не. Важното е, че си го направила.

— Но ние трябва да си помагаме, Уил, защото няма кой друг да ни помогне!

— Не виждам начин.

— Аз също, но...

Тя спря насред думата. Очите ѝ светнаха. Бързо се обърна и хукна към изоставената на тротоара раница, отвори я и трескаво започна да рови вътре.

— Знам кой е и къде живее! Виж! — извика тя и му подаде малка визитна картичка. — Той ми я даде в музея. Можем да си го вземем обратно!

Уил взе картичката и прочете:

Сър Чарлз Латром
Кавалер на Ордена на Британската империя
Лаймфийлд Хаус
Олд Хедингтън
Оксфорд

— Значи е сър — каза той. — Рицар. Това означава, че хората автоматично ще повярват на него, а не на нас. Пък и какво мога да направя аз? Да ида в полицията? Та тя ме преследва! Дори и да не са се интересували от мен вчера, днес вече ме търсят. Ако отидеш ти, те вече знаят коя си и че ме познаваш, така че и това не става.

— Можем да го откраднем. Да отидем в къщата му и да го откраднем. Знам къде е Хедингтън, и в моя Оксфорд го има. Не е далече. Ще стигнем за по-малко от час.

— Това е глупаво.

— Йорек Бирнисон щеше да отиде право там и да му откъсне главата! Защо не беше тук сега! Той щеше...

Тя замълча. Уил просто я гледаше и този поглед я накара да се почувства неловко. Точно по същия начин би се почувствала, ако бронираният мечок я погледнеше така, защото в погледа на Уил имаше нещо, което ѝ напомняше за Йорек, колкото и да беше млад.

— В живота си не съм чувал по-голяма глупост — рече той. Мислиш си, че можем просто да отидем, да се промъкнем в къщата и да откраднем алетомерът? Помисли малко. Използвай проклетия си мозък! Той сигурно има всевъзможни охранителни системи, звънци, специални ключалки и инфрачервени лампи, които се включват автоматично...

— Никога не съм чувала за такива неща — каза Лира. — В моя свят ги няма. Откъде можех да знам, Уил?

— Добре, но можеше да се сетиш нещо друго. Той има цяла къща, в която да го скрие. Колко време ще му трябва на един крадец, докато прерови всички шкафове и чекмеджета в къщата? Онези мъже, които дойдоха у дома, имаха на разположение часове, но нищо не намериха, а неговата къща със сигурност е по-голяма от нашата. Може да има сейф. Така че дори и да успеем да се вмъкнем, няма да го намерим, преди да е дошла полицията.

Лира наведе глава. Всичко това беше вярно.

— Тогава какво ще правим?

Уил не отговори, но не можеше да не забележи, че тя се чувства свързана с него. Бяха заедно, за добро или за зло.

Момчето направи няколко крачки към водата, върна се обратно и отново закрачи към залива. Търсеше трескаво отговора, но отговор нямаше и Уил гневно тръсна глава.

— Просто... просто ще отидем там — заяви. — Ще говорим с него. Няма смисъл да молим твоята физичка за помощ, защото полицаите вече са говорили с нея. Тя ще повярва на тях, а не на нас. Но ако влезем в къщата му, поне ще знаем кое къде се намира. За начало става.

Уил се обърна и влезе вътре. Пъхна писмата под възглавницата в стаята, в която спеше. Ако ги хванеха, никой нямаше да се добере до тях.

Лири го чакаше отвън, а Панталеймон беше кацнал на рамото ѝ в облика на врабче. Видът им беше малко по-жизнерадостен.

— Ще си го върнем — заяви тя. — Усещам го.

Уил не каза нищо, обърна се и тръгна към прозореца.

Нужен им беше час и половина, за да стигнат до Хедингтън. Лири знаеше пътя, но трябваше да избягват централните улици. Уил мълчеше и се оглеждаше зорко наоколо. На Лири ѝ беше далеч по-трудно, отколкото в Арктика, по пътя към Болвангар. Тогава поне циганите и Йорек Бирнисон бяха с нея. Тундрата беше пълна с опасности, но там знаеше какво може да очаква. Тук, в града, който беше и не беше нейният, опасността можеше да изглежда дружелюбна, а предателството се усмихваше и ухаеше хубаво. Дори и да нямаха намерение да я убият или да я разделят с Панталеймон, тук я бяха лишили от единствения ѝ водач. Без алетомеръта тя беше... беше просто едно изгубено момиченце.

Лаймфийлд Хаус имаше топъл цвят на мед. Половината фасада беше покрита с бръшлян. Къщата беше разположена сред голяма, добре поддържана градина с храсти от едната страна и чакълена алея от другата. Всичко говореше за богатство и власт, за едно негласно превъзходство, което някои англичани от висшата класа все още приемаха за даденост. В това имаше нещо, което накара Уил да стисне зъби. Не знаеше защо, докато в съзнанието му не изплува спомен — беше много малък и майка му го беше завела в една къща, която напомняше тази. Бяха облекли най-хубавите си дрехи и от него се искаше да се държи много прилично. Посетиха един старец и една възрастна жена, които разплакаха майка му, и когато двамата си тръгнаха, тя все още плачеше...

Лири видя стиснатите му юмруци и чу ускореното му дишане, но не посмя да пита. Не беше нейна работа. Уил си пое дълбоко дъх и изрече:

— Какво пък, нищо не пречи да опитаме.

Той тръгна по пътеката и Лири го последва с усещането, че рядко са били толкова уязвими.

На вратата имаше старомоден звънец, също като в света на Лири, и Уил не знаеше как се звъни, докато тя не му показа. Звукът му отекна някъде навътре в къщата.

Вратата им отвори прислужникът, който караше колата, но този път беше без фуражка. Той погледна най-напред Уил, после Лира и изражението му леко се промени.

— Искаме да видим сър Чарлз Латром — каза Уил.

Долната му челюст беше издадена напред, както предната вечер при вида на децата, замерящи с камъни котката. Прислужникът кимна.

— Почакайте тук. Ще уведомя сър Чарлз.

Вратата се затвори. Беше от солиден дъб, с две тежки ключалки и резета в горната и долната част, макар че според Уил нито един нормален крадец не би си опитал късмета през парадния вход. Виждаше се и аларма, прикрепена към фасадата, а от двете страни на къщата бяха поставени прожектори. Никой не би могъл дори да се приближи, камо ли да проникне вътре.

Чуха се стъпки и вратата отново се отвори. Уил се вгледа в лицето на човека, който имаше толкова много, но искаше още повече. Беше гладко, спокойно и самоуверено, без следа от срам или угризения.

До него Лира трепереше от гняв и нетърпение и Уил побърза да я изпревари:

— Извинете, но Лира мисли, че е забравила нещо в колата ви.

— Лира ли? Не познавам никаква Лира. Какво странно име! Познавам едно момиче на име Лизи. А ти кой си?

Уил мислено се прокле за несъобразителността си.

— Аз съм брат й Марк.

— Разбирам. Здравей, Лизи. Или Лира. Влезте.

Той се отдръпна. Никой от двамата не го очакваше и затова пристъпиха колебливо вътре. Холът беше полутъмен и миришеше на пчелен восък и цветя. Всички повърхности бяха чисти и излъскани до блясък, а във висок махагонов шкаф до стената бяха наредени изящни порцеланови фигурки. Недалеч стоеше слугата, който сякаш чакаше да бъде повикан.

— Елате в кабинета ми — покани ги сър Чарлз и отвори една врата.

Беше учтив, дори дружелюбен, но в държанието му имаше нещо, което накара Уил да застане нащрек. Кабинетът беше просторен и удобен, миришеше на пури и кожа и беше претъпкан с книги, картини и ловни трофеи. Имаше три или четири шкафа със старинни научни

прибори — месингови микроскопи, телескопи в калъфи от зелена кожа, секстанти, компаси. Беше ясно защо на стопанина му е притрябвал алетиометърът.

— Седнете — посочи сър Чарлз един кожен диван и сам се отпусна на стола зад писалището си. — Е? Какво имате да ми кажете?

— Вие ми откраднахте... — започна Лира, но Уил я погледна и тя спря на половин дума.

— Лира смята, че е забравила нещо в колата ви — каза той. — Дойдохме да си го вземем.

— За това ли става дума?

Сър Чарлз извади увит в кадифе пакет от едно чекмедже на писалището. Лира се изправи. Той не ѝ обърна внимание, а разгърна кадифето. Златният уред заблестя в цялото си великолепие върху дланта му.

— Да! — извика Лира и протегна ръка.

Пръстите му се свиха около алетиометъра. Писалището беше широко и Лира не можеше да го достигне. Мъжът се обърна и постави уреда в един от шкафовете, заключи го и пусна ключа в джоба си.

— Той обаче не е твой, Лизи. Или Лира, ако наистина се казваш така.

— Мой е! Това е моят алетиометър!

Той поклати глава със съжаление.

— Това в най-добрия случай ми се струва съмнително.

— Наистина е неин! — обади се Уил. — Честна дума! Тя ми го е показвала! Знам, че е неин.

— Мисля, че най-напред ще трябва да го докажете. На мен не ми се налага да доказвам каквото и да било, защото той е у мен и се предполага, че е мой. Както всичко останало в колекцията ми. И трябва да ти кажа, Лира, че съм изненадан от твоята непочтеност...

— Не съм непочтена! — извика момичето.

— Напротив. Каза ми, че името ти е Лиза. Сега разбирам, че не е така. Честно казано, не виждам начин да убедиш някого, че тази ценна вещ е твоя. Знаете ли, защо да не повикаме полиция?

Той се обърна с намерението да извика прислугата.

— Не, почакайте! — намеси се Уил.

В този миг Лира се втурна напред, заобиколи писалището и се изправи пред възрастния мъж, а Панталеймон в ръцете ѝ се превърна в

съскаща и ръмжаща дива котка. Сър Чарлз примигна от изненада, но не изглеждаше особено впечатлен.

— Вие дори не знаете какво сте откраднали! — извика Лира. Видяхте ме да го използвам и сте решили, че ще го откраднете. Както и направихте! По-лош сте от майка ми — тя поне знае, че е важен. А вие искате да го сложите във витрината и да го гледате! Заслужавате да умрете! Ако мога, ще накарам някого да ви убие! Вие не заслужавате да живеете. Вие сте...

От ярост Лира не можа да продължи. Единственото, на което беше способна, беше да плюе в лицето му и тя го направи.

Уил не помръдна от мястото си, само наблюдаваше и се оглеждаше наоколо, за да запомни разположението на вещите в стаята.

Сър Чарлз спокойно извади копринена кърпичка и се избърса.

— Не можеш ли поне малко да се контролираш? — изрече той. — Сядай и мълчи, мръсно хлапе!

Лира усети, че в очите ѝ напират сълзи, и се хвърли разтреперана на дивана. Панталеймон стоеше в скута ѝ с настръхнала опашка и гледаше стареца с дива омраза.

Уил седеше притихнал и озадачен. Сър Чарлз можеше отдавна да ги е изхвърлил. Какво целеше?

В този миг забеляза нещо толкова невероятно, че дъхът му секна. От ръкава на лененото сако на сър Чарлз под снежнобелия маншет на ризата се подаде изумруденозелена змийска глава. Черният език на влечугото се стрелна навън, а люспестата глава с блестящи черни очички, очертани със златно, се насочи първо към единия, после към другия. Лира беше прекалено ядосана, за да я забележи, а Уил успя да я зърне само за миг, преди тя да се скрие обратно в ръкава на стареца, но очите му се разшириха от изумление.

Сър Чарлз се премести в едно кресло до прозореца и грижливо оправи ръбовете на панталона си.

— Мисля, че е по-добре най-напред да ме изслушате, вместо да се държите по този налудничав начин. Наистина нямате никакъв избор. Уредът е у мен и ще остане у мен. Аз искам така. Аз съм колекционер. Можете да плюете, да тропате с крака и да крещите колкото си искате, но докато убедите някого да ви изслуша, аз ще разполагам с всички необходими документи, доказващи, че съм го купил. Нищо по-лесно от това. И тогава няма да го видите повече.

И двамата мълчаха. Той явно още не беше свършил. Сърцето на Лира замря.

— Само че има нещо, което искам още повече — продължи сър Чарлз. — Но не мога сам да го взема, затова съм готов да сключа сделка с вас. Вие ще ми донесете онова, което ми трябва, а аз ще ви върна... как го казахте?

— Алетиометър — дрезгаво изрече Лира.

— Алетиометър. Колко интересно! Алетея означава истина. И тези знаци... Да, разбирам.

— Какво искате да получите? — попита Уил. — И къде се намира то?

— Някъде, където аз не мога да отида, но вие можете. Много добре знам, че сте намерили врата. Предполагам, че не е далеч от Самъртаун. И че отатък има друг свят, в който няма възрастни. Прав ли съм? Е, тогава ще ви кажа, че човекът, който е направил тази врата, има един нож. Точно сега той се крие в този друг свят и е уплашен до смърт. И има защо. Ако предположенията ми са верни, той е в една стара каменна кула с изображения на ангели над вратата. Торе дели анджели. Това е мястото, където трябва да отидете, и не ме интересува как ще го направите, но искам ножа. Донесете ми го и ще си получите алетиометъра. Ще ми е мъчно да се разделя с него, но аз държа на думата си. Това е, което искам от вас — донесете ми ножа.

8.

КУЛАТА НА АНГЕЛИТЕ

— Кой е мъжът с ножа? — попита Уил. Бяха в ролс-ройса и пътуваха през Оксфорд. Сър Чарлз седеше отпред, полуобърнат, а Уил и Лира бяха на задната седалка. Панталеймон се беше превърнал в мишле и се гушеше в ръцете на Лира.

— Човек, който има толкова право върху него, колкото аз върху алетоиметъра — отвърна сър Чарлз. — За нещастие на всички ни алетоиметърът е у мен, а ножът у него.

— А вие откъде знаете за този друг свят?

— Знам много неща, за които дори не подозирате. Какво друго очаквате? Доста по-стар съм от вас и далеч по-добре информиран. Между двата свята има много врати. Онези, които знаят къде се намират, могат лесно да преминават от единия в другия свят. В Читагазе има една така наречена Гилдия от учени мъже, които непрекъснато го правят.

— Вие изобщо не сте от този свят! — внезапно изрече Лира. — Оттам сте, нали?

— Не, не съм.

— Щом искате да вземем ножа от онзи човек — намеси се Уил, трябва да знаем повече за него. Той едва ли ще ни го даде просто така.

— Това е сигурно. Ножът е единственото, което може да държи Привиденията на разстояние. В никакъв случай няма да е лесно.

— Значи Привиденията се боят от ножа?

— Много.

— А защо нападат само възрастни?

— Това вас не ви вълнува. Не е важно. Лира, разкажи ми за твоя забележителен приятел.

Говореше за Панталеймон. В мига, в който го каза, Уил осъзна, че змията в ръкава му също е демон и че сър Чарлз вероятно идва от света на Лира. Питаше за Панталеймон, за да им отвлече вниманието. Значи не беше разбрал, че Уил е видял демона му.

Ли́ра притисна Панталеймон до гърдите си и той се превърна в черен плъх, омота опашката си около китката ѝ и се загледа в мъжа с немигащи червени очи.

— Не трябваше да го виждате — каза Ли́ра. — Това е демонът ми. Вие тук мислите, че нямате демони, но имате. Вашият сигурно е торен бръмбар.

— Щом египетските фараони не са имали нищо против техен символ да е скарабейт, аз също не бих възразил — невъзмутимо отвърна сър Чарлз. — Е, значи си от трети свят. Много интересно. Оттам ли е алетомерът, или си го откраднала някъде по пътя?

— Дадох ми го! — гневно възкликна Ли́ра. — Ректорът на колежа „Джордан“ в Оксфорд ми го даде. Той е мой по право. А вие не знаете какво да правите с него, сто години няма да разберете, глупаво смрадливо старче! За вас той е само играчка. А на мен ми е нужен, на Уил също. И ще си го върнем!

— Ще видим — промърмори сър Чарлз. — Май тук те оставих предния път. Сега ли ще слезете?

— Не — поклати глава Уил, защото видя спрялата наблизко полицейска кола. — Не можете да отидете в Читагазе заради Привиденията, така че не е нужно да знаете къде е прозорецът. Оставете ни по-нататък на околоръстния път.

— Както желаете — съгласи се сър Чарлз. — Когато — или ако — се доберете до ножа, обадете ми се по телефона и Алън ще дойде да ви вземе.

Никой не проговори, докато колата не спря. Когато слязоха, сър Чарлз свали стъклото и се обърна към Уил:

— Между другото, ако не успеете да вземете ножа, не си давайте труд да се връщате. Дойдете ли у дома без него, ще повикам полицията. Предполагам, че ще дойдат на минутата, когато им кажа истинското ти име. Ти си Уилям Пари, нали? Да, май е така. В днешния вестник има много хубава твоя снимка.

Колата потегли, а Уил остана да стои на сред тротоара.

Ли́ра разтърсваше ръката му.

— Не се стряскай, няма да каже на никого. Ако искаше да ни издаде, вече да го е направил. Хайде!

Десет минути по-късно стояха на площадчето в подножието на Торе дели анджели. Уил беше казал на Ли́ра за демона змия и тя се

беше спряла насред улицата, терзана от същия смътен спомен. Кой беше този възрастен мъж? Къде го беше виждала? Ала споменът не искаше да се избистри.

— Не исках да му казвам — тихо изрече тя, — но снощи видях на кулата един мъж. Когато децата се развикаха, той надникна отгоре...

— Как изглеждаше?

— Млад, с къдрава коса. Но го видях само за момент, беше най-отгоре, на бойниците. Помислих си, че може да е... Нали помниш Анджелика и Паоло? Момчето каза, че и големият им брат е в града, но тя не му позволи да продължи, все едно беше някаква тайна. Та затова си помислих, че може да е той. И също да търси ножа. Мисля, че всички деца знаят. И може би това е истинската причина да се върнат в града.

— Хмм... — промърмори Уил. — Възможно е.

Лири си спомни какво си говореха децата сутринта — че нито едно дете не би се осмелило да влезе в кулата, защото там имало страшни неща. Самата тя бе изпитала тревога, когато с Панталеймон надникнаха през откритата врата. Защо нямаше някой възрастен, който да влезе вътре?

Демонът прърхаше над главата ѝ в облика на молец и тревожно ѝ шепнеше.

— Тихо! — смърри го тя. — Нямаме избор, Пан. Ние сме виновни и пак ние трябва да оправим нещата, това е.

Уил сви покрай кулата. Между нея и съседната сграда минаваше тясна павирана уличка и той тръгна по нея, вдигнал глава нагоре. Лири го последва. Момчето спря под един прозорец на нивото на втория етаж и се обърна към Панталеймон:

— Можеш ли да хвъркнеш дотам и да надникнеш?

Демонът тутакси се превърна във врабче и полетя. Едва му стигнаха силите да се добере до прозореца — когато кацна на перваза, Лири си пое дълбоко дъх и извика. Панталеймон остана там само секунда-две и стремително полетя надолу. Тя дишаше тежко като удавник, току-що изваден от водата. Уил се намръщи недоумяващо.

— Много е трудно — обясни Лири. — Когато демонът ти се отделя от теб, много боли...

— Извинявай. Видя ли нещо?

— Стълби — съобща Панталеймон. — Стълби и тъмни стаи. По стените висяха мечове, копия и щитове, също като в музей. Видях и мъжа. Той... танцуваше.

— Танцуваше ли?

— Пристъпваше напред-назад... и махаше с ръце. И сякаш се бореше с нещо невидимо... Успях само да го зърна през една отворена врата, но не достатъчно ясно.

— Дали не се е борел с Привидение? — предположи Лира. Нищо друго не им дойде наум и те продължиха нататък. Зад кулата имаше малка градина с висока каменна ограда, посипана с натрошено стъкло, лехите бяха грижливо оформени около малък фонтан (Панталеймон още веднъж хвъркна да надникне). Оттам друга уличка водеше към площада. Прозорците на кулата бяха малки и дълбоко разположени, като хлътнали очи.

— Значи ще трябва да влезем през предната врата — заключи Уил. Той изкачи стъпалата и отвори вратата. Светлината нахлу вътре, тежките панти изскърцаха. Момчето направи крачка-две, не видя никого и продължи нататък. Лира го следваше по петите. Подът беше покрит с тежки каменни плочи, изтрити до блясък от вековете, а въздухът беше прохладен.

Надолу водеше стълбище и Уил слезе по няколко стъпала — достатъчно, за да види просторно помещение с нисък таван, огромна студена пещ в дъното и окадени стени. Хора обаче не се мяркаха и той се върна в залата. Лира го посрещна с пръст на устните, а погледът ѝ беше насочен нагоре.

— Чувам го — прошепна тя. — Предполагам, че си говори сам. Уил се ослуша и също го чу — тихо напевно мънкане, прекъсвано от време на време от дрезгав смях или гневен вик. Така би могъл да си говори луд.

Уил въздъхна и тръгна нагоре. Стълбището от потъмнял дъб беше широко и масивно, а стъпалата изглеждаха също толкова древни, колкото тези в преддверието. Твърде солидни, за да изскърцат. Нагоре ставаше по-тъмно — единствената светлина идеше от малките прозорчета на всяка площадка. Дватама изкачиха един етаж, ослушаха се и продължиха нагоре. Сега освен гласа се долавяха и стъпките на мъжа — ритмични и колебливи едновременно, — идещи от някаква стая в дъното на площадката, чиято врата беше откряната. Уил се

приблужи на пръсти и побутна още малко вратата, за да може да надникне.

Стаята беше просторна, с провиснали от тавана тлъсти паяжини. Целите стени бяха заети от рафтове с книги — зле съхранявани томове, чиито изкривени от влага корици се ронеха и се лющеха. Няколко бяха извадени и разтворени на пода или по прашните маси, а други бяха небрежно напъхани обратно.

В средата на стаята млад мъж танцуваше. Панталеймон беше прав — наистина правеше точно това. Беше с гръб към вратата и се движеше плавно ту наляво, ту надясно, като същевременно размахваше пред себе си ръка, сякаш разчистваше пътя от някакви невидими прегради. В нея държеше нож — нищо особено, просто матово острие, двајсетина сантиметра дълго — и мушкаше, режеше, бодеше празния въздух.

Младежът като че понечи да се обърне и Уил бързо се дръпна. Сложи пръст на устните си и повика с жест Лира. Двамата тръгнаха по стълбището към горния етаж.

— Какво правеше? — прошепна тя.

Уил ѝ обясни какво е видял.

— Трябва да е луд — каза Лира. — Как изглежда, слаб с къдрава коса?

— Да, червена като на Анджелика. И наистина има безумен вид. Не знам, но май не е толкова просто, колкото го описва сър Чарлз. Да поогледаме наоколо и после ще си поговорим с него.

Лира не възрази, а го последва към върха на кулата. Тук беше по-светло. Боядисани в бяло стъпала водеха към покрива, или по-скоро към съоръжението от стъкло и дърво, напомнящо оранжерия. Оттам лъхаше зной като от пещ.

Внезапно отгоре долетя стон.

Уил и Лира подскочиха от изненада. Бяха сигурни, че в кулата има само един човек. Панталеймон така се стресна, че от котка се превърна в птиче и хвъркна към гърдите на Лира. Когато се опомниха, двамата осъзнаха, че се държат за ръце, и бавно се пуснаха.

— Да идем да видим — прошепна Уил. — Аз съм пръв.

— Аз трябва да съм първа — възрази Лира. — Вината е моя.

— Вината е твоя, затова трябва да ме слушаш.

Тя сви устни, но се подчини.

Изкачиха се до покрива. Светлината, нахлуваща през стъклото, беше ослепителна. Беше горещо като в парник. Уил едва успяваше да си поеме дъх, не можеше и да вижда ясно. Напипа някаква дръжка, натисна я и бързо прекрачи прага, заслонил очите си с ръка.

Озова се върху оловен покрив, заобиколен от назъбени бойници. Стъкленото съоръжение беше в средата, а покривът се спускаше полегато към бойниците, от вътрешната страна, на които се виждаше водосточен улей с четвъртити отвърстия, през които да се оттича дъждовната вода.

На покрива под жаркото слънце лежеше старец със снежнобяла коса. Лицето му беше покрито със синини и отоци, едното му око беше затворено, а ръцете му бяха вързани отзад.

Старецът ги чу и отново изстена, като се опитваше да се завърти на една страна.

— Не се плашете — тихо го успокои Уил. — Няма да ви сторим нищо лошо. Мъжът с ножа ли го направи?

Старецът проломоти утвърдително.

— Сега ще развържем въжето. Не го е стегнал много силно.

Възелът беше вързан набързо и много скоро Уил се справи с него. Двамата с Лира помогнаха на стареца да се изправи и го отведоха в сянката на бойниците.

— Кой сте вие? — попита Уил. — Мислехме, че ще намерим тук само един човек.

— Името ми е Джакомо Парадизи — изфъфли старецът през изпотрошените си зъби. — Аз съм Пазителят. Единственият. Онзи младеж ми го открадна. Винаги се намират глупаци, готови да се изложат на риск заради кинжала. Но този е отчаян... Той ще ме убие.

— Няма — увери го Лира. — Какво значи Пазител?

— Аз съхранявам кинжала от името на Гилдията. Къде е онзи падеж?

— Долу е — отвърна Уил. — Минахме покрай него. Не ни видя, размахваше нож във въздуха...

— Опитва се да отвори прозорец, но няма да успее. Когато...

— Внимавайте! — обади се Лира.

Уил се обърна. Младежът се качваше по стълбите. Нямахме къде да се скрият. Миг по-късно той долови движението и вдигна поглед.

Панталеймон незабавно се превърна в мечка и се изправи на задните си крака. Само Лира знаеше, че демонът ѝ не може да докосне друг човек, но младият мъж примигва и се сепна за секунда. Уил обаче беше сигурен, че видяното не достигна до съзнанието му. Човекът беше напълно луд. Червеникавата му коса беше разчорлена, на брадичката му блестеше слюнка, а очите му се въртяха диво в орбитите.

И държеше нож, а те нямаха никакво оръжие.

Уил направи крачка напред и се сниши, готов да се хвърли насреща му или да отскочи.

Младежът се метна срещу него и замахна с ножа. Уил отстъпи назад и се озова притиснат в ъгъла между бойниците.

Лира се промъкваше към непознатия откъм гърба, стиснала в ръка въжето, с което беше вързан старецът. Уил внезапно се хвърли напред, както беше направил с мъжа в собствената си къща, и резултатът беше същият — противникът му падна назад и се стовари с цялата си тежест върху Лира. Всичко стана твърде бързо, за да има време да се уплаши. Но бе достатъчно, за да види как ножът полетя от ръката на младежа към оловото на покрива и влезе в него като в масло чак до дръжката.

Младият мъж се извъртя и се опита да сграбчи кинжала, но Уил се претърколи по гръб и се вкопчи в косата му. Беше се научил да се бие в училище — възможности не липсваха, откакто децата подразбраха, че с майка му нещо не е наред. Беше проумял, че целта на училищните сбивания е не да демонстрираш стил, а да принудиш противника да отстъпи, което означаваше да го нараниш повече, отколкото той теб. Трябваше да имаш и желание да го направиш, а на повечето хора то им липсваше. Уил обаче не беше от тях.

Всичко това му беше познато, но досега не се беше бил с кажиречи възрастен мъж, въоръжен с нож. Трябваше на всяка цена да му попречи да се добере до оръжието.

Момчето се вкопчи още по-здраво в гъстата влажна коса на противника си и я дръпна с все сила. Младежът изпъшка и се опита да се изскубне, но Уил го държеше здраво. Мъжът изрева от болка и гняв и се изправи, политна назад и притисна момчето към бойницата. Уил усети, че дъхът му секва, и отпусна ръце, залитна и падна на колене в улея. Ала не можеше да остане там. Опита да се изправи и кракът му

се плъзна в един от отворите за оттичане на водата. За един ужасен миг си помисли, че зад него няма нищо. Пръстите му се вкопчиха отчаяно в нагретия метал на покрива. Нищо не се случи обаче — единият му крак беше в дупката, но нямаше никаква опасност да падне.

Измъкна крака си и с мъка се изправи. Младежът беше успял да се добере до ножа, но все още не можеше да го измъкне. Лира се хвърли върху него в гръб и започна да го драска, да рита и да хапе като дива котка. Целта ѝ беше да се вкопчи в косата му, но не успя, и той я отблъсна, а когато се изправи, оръжието бе в ръката му.

Лира падна на една страна, а Панталеймон настръхна и изсъска, оголил остриите си зъби на дива котка. Уил се вгледа в младежа и за пръв път го видя ясно. Не можеше да има никакво съмнение, че е брат на Анджелика. И кипеше от безумна злоба, а в ръката си държеше нож.

Ала и Уил не беше безобиден.

Момчето грабна изпуснатото от Лира въже и го уви около ръката си, за да се предпази от острието. Застана между младежа и слънцето, така че противникът му да бъде заслепен.

Хвърли се към него отляво, по-далеч от ножа, вдигнал високо лявата си ръка с намотаното въже, и го изрита в коляното. Беше се прицелил добре и кракът му попадна право в целта. Младият мъж се стовари на покрива със силно пъшкане и тромаво се претърколи.

Уил се хвърли отгоре му, като го блъскаше и риташе с все сила и го изтласкваше към остъкленото помещение. Ако успееше да го изтика така до стълбите...

Ножът се заби кажи-речи в краката му. Уил тутакси настъпи ръката, която го държеше, и чу пращенето на пръстите. Мъжът изкрещя и пусна ножа. Уил го изрита настрани и го запрати в улея, на милиметри от края на отвора за оттичане. Въжетото се беше разхлабило около ръката му. Отнякъде шуртеше кръв и плискаше по покрива и върху обувките му. Мъжът се надигна...

— Пази се! — извика Лира, но Уил беше готов. Хвърли се върху противника си и с все сила го блъсна в диафрагмата. Мъжът се стовари върху стъклената конструкция, която се разхвърча на парчета, дървената рамка също се строши под тежестта му. Той се опита да се задържи, но нямаше опора и полетя надолу по стълбите.

Уил се хвърли към улея и сграбчи ножа. Двубоят беше приключил. Целият нарязан и кървящ, младежът се изкатери по

стълбите, вдигна поглед и видя застаналия над него с нож в ръка Уил. Това му беше достатъчно — с разкривено от безсилна злоба лице той се обърна и побегна.

— Ох... — изпъшка Уил и седна. — Ох...

Нещо не беше наред, но какво? Момчето пусна ножа и се загледа в лявата си ръка. Въжето беше попило кръвта му, но когато го размота...

— Пръстите ти! — изохка Лира. — О, Уил...

Малкият и безименният пръст паднаха заедно с въжето.

Зави му се свят. От осакатената ръка бликаше кръв и джинсите и обувките му вече бяха подгизнали. Трябваше да легне и да затвори за миг очи. Болката не беше непоносима и част от съзнанието му отбеляза мимоходом този факт. По-скоро приличаше на блъскане с чук дълбоко в мозъка, отколкото на острата болка при порязване.

Никога не беше се чувствал толкова слаб. Изглежда за миг беше задрямал. Лира се суетеше около него. Когато отвори очи, надигна се да погледне и отново му прилоша. Старецът беше някъде наблизо, но Уил не виждаше какво прави.

— Ех, защо нямахме малко целебен мъх! — говореше в това време Лира. — От онзи, който мечките използват. Тогава щях да се справя по-добре. Погледни, Уил, сега ще стегна въжето около китката ти, за да спра кръвта. Не мога да го вържа около пръстите, защото ги няма... Стой мирен.

Остави я да продължи и се огледа за пръстите си. Видя ги недалеч, сгърчени и окървавени върху оловото на покрива. Тази гледка го накара да се изсмее.

— Ей, престани! — смърри го Лира. — Ставай! Господин Парадизи има някакво мазило, не знам какво е. Трябва да слезем долу. Онзи младеж избяга — ти го победи. Хайде, Уил...

С ласкави увещания и побутване тя успя да го накара да слезе. Проправиха си път през натрошените стъкла и парчетата дърво до една малка стая на площадката. По стените върху рафтове бяха наредени бутилки, делвички, гърненца, бурканчета и хаванчета, виждаха се и аптекарски везни. Под мръсния прозорец имаше каменно корито, над което старецът преливаше с треперещи ръце някаква течност от голяма бутилка в друга, по-малка.

— Седни и изпий това — каза той и подаде на Уил малка чашка, пълна с тъмна течност.

Момчето седна и пое чашата. Първата глътка опари гърлото му като огън. Лира взе чашата от ръката му, за да не я изпусне, докато той трескаво си поемаше дъх.

— Изпий я всичката — нареди старецът.

— Какво е това?

— Сливово бренди. Пий!

Уил отново отпи, този път по-внимателно. Ръката започваше да го боли наистина силно.

— Можете ли да го излекувате? — попита Лира с отчаяние в гласа.

— Разбира се, ние имаме лекарства за всичко! Отвори онова чекмедже, момиче, и дай бинт.

Уил забеляза ножа, оставен на една маса в средата на стаята, и понечи да стане и да го вземе, но в този момент старецът закуцука към него с чаша вода в ръка.

— Изпий и това — заповяда той.

Уил стисна чашата и затвори очи, а в това време Джакомо Парадизи се занимаваше с ръката му. Отначало щипеше ужасно, после за миг настъпи облекчение и болката отново се върна.

— Това е много ценно мазило — каза старецът. — Много трудно се намира, но за рани е чудесно.

Уил погледна прашната смачкана тубичка с обикновен антисептичен крем, какъвто можеше да се купи във всяка аптека в неговия свят, и отмести поглед.

Докато старецът превързваше раната, Лира почувства, че Панталеймон я вика да погледне през прозореца. Беше кацнал на перваза и зоркият му птичи поглед беше уловил някакво движение долу. Лира надникна и зърна позната фигура — Анджелика тичаше към брат си Тулио, който беше опрял гръб в стената от другата страна на тясната уличка и махаше с ръце, сякаш беше нападател от ята прилепи и се опитваше да ги прогони. След миг той се обърна и прокара пръсти по тухлите на стената, като се взираше във всяка една от тях, броеше ги, опипваше ръбовете им и клатеше глава, привел рамене, сякаш ги бранеше от нещо, което напираше зад гръба му.

Анджелика и малкият ѝ брат Паоло отчаяно се вкопчиха в него и го задърпаха, опитвайки се да го изтръгнат от онова невидимо нещо, което го притискаше.

В този миг Лира осъзна какво става и ѝ примая — човекът беше нападнат от Привидения. Анджелика също го знаеше, макар да не ги виждаше, а малкият Паоло плачеше и удряше с юмруци въздуха, за да ги прогони. Ала нямаше полза, Тулио беше загубен. Движенията му ставаха все по-забавени и скоро съвсем затихнаха. Анджелика, вкопчена в него, го разтърсваше неистово, но нищо не беше в състояние да го събуди. А Паоло крещеше името му отново и отново, сякаш това можеше да го върне.

Анджелика като че почувства погледа на Лира и вдигна очи нагоре. За миг очите им се срещнаха. Лира трепна, сякаш я бяха зашлевили, защото омразата в погледа на момичето беше толкова яростна, а после и Паоло я съзря и извика с тъпичкото си детско гласче:

— Ще те убием! Ти му стори това! Ще си платиш!

Двете деца се обърнаха и побегнаха, оставяйки безпомощния си брат, а Лира, уплашена и виновна, затвори прозореца и се отдръпна. Другите не видяха нищо. Джаккомо Парадизи отново мажеше раните на Уил с балсама и Лира съсредоточи вниманието си върху тях.

— Трябва да превържете ръката му, за да спрете кръвта — каза тя. — Иначе ще продължи да кърви.

— Да, да, знам — тъжно се съгласи старецът.

Уил се стараеше да не гледа, докато го превързваха, и пиеше на малки глътки силното питие. Не след дълго се почувства успокоен и сякаш се гледеше отстрани, въпреки че ръката го болеше ужасно.

— А сега — рече Джаккомо Парадизи — вземи ножа, той е твой.

— Не го искам. Не искам да имам нищо общо с него.

— Нямаш избор. Сега ти си Пазителят.

— Не казахте ли, че вие сте Пазителят? — намеси се Лира.

— Моето време свърши — наведе глава старецът. — Кинжалът решава кога да се изскубне от една ръка и да отиде в друга. А аз знам как да разбера. Не ми ли вярвате? Погледнете!

Той вдигна лявата си ръка. Малкият и безименният пръст липсваха.

— Да — добави старецът. — И аз също. Бих се и загубих същите пръсти. Това е знакът на Пазителя. Аз също не знаех за това предварително.

Лира се отпусна на пода с широко отворени очи. Уил протегна здравата си ръка към прашната маса. Не можеше да намери думи.

— Но аз... Ние дойдохме тук, защото... един човек открадна нещо от Лира и искаше ножа. Каза, че ако му го занесем, ще...

— Познавам този човек. Той е лъжец, измамник. Нищо няма да ви даде, изобщо не си правете илюзии. Трябва му кинжалът и в мига, в който го получи, ще ви предаде. Той никога няма да бъде Пазител. Ножът е твой по право.

Уил неохотно посегна към оръжието. Беше съвсем обикновен двуостър кинжал с матово острие, двайсетина сантиметра дълго, кръстат протектор от същия метал и дръжка от розово дърво. Като се вгледа по-внимателно, забеляза, че в дървото е инкрустирала златна тел, но различи рисунъка едва когато го обърна към светлината. На дръжката беше изобразен ангел с прибрани крила. От другата страна също имаше ангел, но крилата му бяха разперени. Златото изпъкваше върху дървото и му придаваше грапавост, която улесняваше хващането, а когато вдигна ножа, Уил установи, че е лек, мощен и отлично балансиран, а острието всъщност съвсем не е матово.

Под повърхността на метала сякаш се преливаха приглушени цветове — моравочервено, морскосиньо, пепелявосиво, пръстенокафяво... Ако сенките имаха цвят, това беше той.

Ала остриетата бяха нещо друго. И съвсем не бяха еднакви. Едното беше от блестяща стомана, която навътре се замъгляваше, но остротата ѝ не можеше да се сравни с нищо. Уил отмести очи, толкова непоносимо остра му се стори. Другото беше сребристо на цвят и Лира, която надничаше през рамото на Уил, възкликна:

— Виждала съм този цвят! Същият е като на острието, с което искаха да ни разделят с Панталеймон. Съвсем същият!

— Това острие — обади се Джакомо Парадизи, като докосна стоманата с дръжката на една лъжица — може да среже и най-здравия материал на света. Вижте!

Той натисна лъжицата върху острието. Уил, който държеше кинжала, усети съвсем лек натиск, но дръжката на лъжицата се отчупи и падна на масата.

— Другото острие — продължи старецът — е още по-остро. С него можеш да отвориш врата към друг свят. Опитай. Прави каквото ти казвам — сега ти си Пазителят. Трябва да знаеш. Няма кой да те научи, освен мен, а не ми остава много време. Стани и слушай.

Уил се изправи, хванал ножа с омекнали пръсти. Гадеше му се и никак не беше склонен да се занимава с това.

— Не искам... — започна той, но Джакомо Парадизи поклати глава.

— Тихо! Не искаш, но нямаш избор. Слушай ме, защото времето ми изтича. Дръж ножа пред себе си — ето така. Не е само ножът, който реже, а и умът ти. Трябва да мислиш за това. Направи го съсредоточи мислите си във върха на кинжала. Концентрирай се, момче. Не мисли за раната. Тя ще зарасне. Мисли за върха на ножа. Там си ти. Сега опипай с него наоколо, но много внимателно. Търсиш пролука, толкова мъничка, че не може да се види с очи, но върхът на ножа ще я намери, ако насочиш мислите си нататък. Опипвай с него, докато не напипаш най-малката дупчица на света...

Уил се опита да последва напътствията му, но ушите му бучаха, а ръката му пулсираше с тъна болка. Спомни си двата пръста на покрива и си помисли как ли ще реагира бедната му майка... Какво ли щеше да каже? И как би могъл да я утеши? Той остави ножа на масата и се преви, стисна осакатената си ръка и заплака. Всичко това беше непоносимо. Риданията раздираха гърлото и гърдите му, сълзите замъгляваха разсъдъка му. Той плачеше за нея, за своята бедна уплашена майчица, която беше оставил сама, съвсем сама...

Нищо не можеше да го утеши. Но тогава почувства нещо странно и избърса очи с опакото на дланта. Главата на Панталеймон беше на коляното му. Демонът в облика на вълкодав го гледеше с тъжни, покрусени очи, после започна да облизва ранената му ръка и отново постави глава на коляното му.

Уил нямаше представа за отколешното табу в света на Лира, което не позволяваше да докосваш чужд демон и ако не го беше правил досега, то се дължеше на вродената му сдържаност и такт.

Дъхът на Лира секна. Демонът ѝ беше направиł това сам и сега се отдръпна и кацна на рамото ѝ, преобразен в най-нищожния молец, който можеше да съществува. Старецът наблюдаваше ставащото с

интерес, но не изглеждаше учуден. Очевидно беше пътувал в други светове и не виждаше демон за пръв път.

Жестът на Панталеймон явно подейства. Уил преглътна мъчително и се изправи, като бършеше сълзите си.

— Добре — кимна той. — Ще опитам още веднъж. Кажете ми какво да правя.

Този път се напрегна, стиснал зъби, потен и треперещ. Лира едва се сдържаше да не се намеси, защото добре познаваше това състояние. Познаваше го и доктор Малоун, и поетът Кийтс, който и да беше той, и всички те знаеха, че не можеш да постигнеш нищо с налягане. Тя обаче успя да се сдържи и само сплете ръце.

— Спри — тихо изрече старецът. — Отпусни се, не напирай така. Това не е тежък меч, а остър нож. Не го стискай толкова. Разхлаби пръстите. Остави мислите да потекат през китката и дръжката към острието. Без да бързаш, спокойно, не насилвай нещата. После се насочи към върха, където е най-острата му част. Ти си върхът на кинжала. Направи го сега. Стигни до него, почувствай го и после се върни.

Уил опита отново. Лира усети напрежението в тялото му, видя стиснатата му челюст, но после се намеси волята и му донесе облекчение и просветление. Волята на самия Уил — или на демона му. Колко ли му липсваше той! Тази самота... Нищо чудно, че беше плакал. И Панталеймон беше постъпил правилно, колкото и да беше необичайно това за нея. Лира протегна ръка към своя любим демон, сега превърнат в хермелин, и той се сгуши в скута ѝ.

Наблюдаваха заедно как тялото на Уил спря да трепери. Сега се беше съсредоточил по различен начин, друг изглеждаше и ножът. Може би причината беше в приглушените цветове на острието или в начина, по който кинжалът лягаше в дланта му, но леките движения вече не изглеждаха безцелни. Уил потърси пролуката, обърна ножа и отново го насочи към пустия въздух, и тогава явно я напипа.

— Какво е това? То ли е? — дрезгаво попита той.

— Да. Недей със сила. Сега се върни, върни се в себе си.

Лира си представи как душата на Уил се влива обратно в него през острието, към ръката и сърцето му. Той се отдръпна, отпусна ръка и примигна.

— Напипах нещо. Ножът се плъзна през въздуха и тогава го усетих...

— Добре. Сега го направи пак. Плъзни ножа навътре и встрани. Направи разрез. Не се колебай, не се изненадвай, не пускай ножа.

Този път беше по-лесно. След като веднъж беше напипал пролуката, той вече знаеше как да я намери втори път и му трябваше не повече от минута.

Добре беше, че Джакомо Парадизи му напомни да не се изненадва. Момчето държеше внимателно ножа и не си позволи да даде воля на изумлението си, докато не го остави на масата. Лира беше на крака, останала без дъх, защото в средата на малката прашна стая се беше отворил прозорец, същият като онзи под габърите. Пролука във въздуха, през която можеха да видят другия свят.

Бяха високо в кулата и от другата страна се виждаше северната част на Оксфорд. По-точно някакво гробище, което беше точно под тях, а габърите растяха малко по-нататък. Виждаха се къщи, градини, пътища, а в далечината се извисяваха кулите на града.

Ако вече не знаеха за първия прозорец, щяха да си помислят, че това е някаква зрителна измама. Но не беше само зрителна — през пролуката нахлуваше въздухът от другия свят, долавяше се миризмата на изгорели газове, която не съществуваше в Читагазе. Панталеймон се превърна в лястовица и прелетя от другата страна, наслаждавайки се на простора, клъвна някакво насекомо и отново кацна на рамото на Лира.

Джакомо Парадизи гледаше с тъжна, загадъчна усмивка.

— За отварянето толкова — каза той. — Сега ще трябва да се научиш да затваряш.

Лира се отдръпна да им направи място и старецът се изправи до Уил.

— За това ще ти трябва пръстите — промълви той. — И едната ръка е достатъчна. Напипай края, както одева с ножа. Няма да го откриеш, ако не вложиш в това душата си. Опипвай много внимателно, докато не намериш краищата, после ги събери. Това е. Опитай.

Но Уил отново трепереше. Не можеше да настрои мислите си, да постигне онова крехко равновесие, което му беше нужно, и това го изпълваше с покруса.

Лира почувства какво става. Изправи се, хвана ръката му и каза:

— Слушай, Уил, по-добре седни. Аз ще ти кажа как да го направиш. Просто седни за минутка, защото ръката те боли и мислите ти са заети с това. Поседни и след малко ще се успокоиш.

Старецът вдигна ръце, но размисли, сви рамене и седна.

— Къде греша? — попита Уил.

Беше целият в кръв и трепереше неудържимо, а в погледа му се четеше отчаяние.

— Това е от раната — обясни Лира. — Ти правиш всичко както трябва, но ръката не те оставя да се съсредоточиш. Не знам как да се справиш с това, но може би най-добрият начин е да не се опитваш да слагаш преграда пред болката...

— Какво искаш да кажеш?

— Ти се опитваш да направиш две неща едновременно — да пренебрегнеш болката и да затвориш прозореца. Спомням си, че веднъж пробвах да тълкувам алетиометъра, когато ме беше страх. Може би свикнах със страха, защото успях, въпреки че през цялото време се боях. Просто се отпусни, кажи си: „Да, боли, знам.“ Не се опитвай да забравиш за болката.

Той затвори очи за миг и дишането му се поуспокои.

— Добре. Ще опитам.

Този път беше много по-лесно. Потърси краищата и само след минута ги напипа. Направи както му беше казал Джакомо Парадизи — събра ги и ги заципа един за друг. Това се оказа най-простото нещо на света. Почувства се за миг победител — прозорецът вече го нямаше. Другият свят беше затворен.

Старецът му подаде кожена ножница, чиято долна част беше направена от твърд рог. Имаше и катарамии, които да крепят кинжала, защото острието му можеше да среже и най-коравата кожа само с леко поклащане. Уил плъзна ножа вътре и го закопча толкова здраво, колкото му позволяваше осакатената ръка.

— Това би трябвало да е тържествен миг — продума Джакомо Парадизи. — Ако разполагахме с дни и седмици, щях да ти разкажа историята на острия кинжал, на Торе дели анджели и на целия този прогнил и лекомислен свят. Ние, само ние сме виновни за Привиденията. Те са тук, защото моите предшественици, алхимиците, философите, учените мъже се опитаха да проникнат до най-дълбоката същност на нещата. Заинтересуваха се от връзките, които съединяват

най-дребните частици на материята. Нали разбирате какво имам предвид, като говоря за връзки? Б, нашият град беше делови център. Град на търговци и банкери. Знаехме всичко за връзките. Връзките за нас бяха нещо, което се търгува, може да се купи и продаде, да се размени или преобразува... Но по отношение на тези връзки сбъркахме. Разкъсахме ги и пуснахме Привиденията при нас.

— Откъде идват те? — попита Уил. — Защо онзи прозорец под дърветата е оставен отворен? И има ли други прозорци освен него?

— Откъде идват е загадка. От друг свят, от мрака на космоса кой може да каже? Важното е, че са тук и че ни унищожиха. А дали има други прозорци?... Да, няколко са, защото понякога Пазителите са небрежни или разсеяни, нямат време да спрат и да затворят прозореца, както би трябвало. А онзи, през който сте дошли... Аз самият го оставих отворен в миг на непростимо лекомислие. Човекът, за когото говорите... Мислех да го подмамя в града, за да стане жертва на Привиденията. Но той се оказа твърде умен, за да се хване на такъв номер. Той иска кинжала. Моля ви, не му го давайте за нищо на света!

Уил и Лира се спогледаха.

— Е — разтвори ръце старецът, — всичко, което мога да направя, е да ти връча ножа и да ти покажа как се действа с него. Вече го сторих. Сега ми остава само да ти кажа правилата на Гилдията, каквито бяха, преди тя да западне. Първо, никога не отваряй, без след това да затвориш. Второ, не позволявай на никого да борави с кинжала. Той е само твой. Трето, никога не го използвай със зла умисъл. Четвърто, пази го в тайна. Дори и да има някакви други правила, вече съм ги забравил, защото не са важни. Кинжалът е у теб. Ти си Пазителят. Не би трябвало да си дете. Но нашият свят се руши, а знакът на Пазителя не може да бъде сбъркан. А дори не ти знам името. Върви сега. Аз много скоро ще умра. Знаем къде стоят отровите, нямам намерение да чакам Привиденията, които ще дойдат в мига, в който надушат, че ножът го няма. Върви!

— Но, господин Парадизи... — понечи да каже Лира, ала старецът поклати глава.

— Няма време. Вие не сте дошли тук случайно, макар че може би не знаете каква е целта, ангелите са ви довели. Вървете! Ти си смела, а приятелят ти е умен. И имате кинжала. Тръгвайте!

— Наистина ли мислите да се отровите? — не се предаваше Лира.

— Хайде! — подкани я Уил.

— И какво означава това за ангелите?

Уил я дръпна за ръката.

— Хайде! — повтори той. — Трябва да тръгваме. Благодаря, господин Парадизи.

Той протегна окървавената си дясна ръка и старецът я пое, после стисна и ръката на Лира и кимна на Панталеймон, който наведе пухкавата си глава на хермелин в знак на уважение.

Стиснал кинжала в кожената ножница, Уил изтича по широкото стълбище и излезе през тежката дъбова врата. Малкият площад беше нажежен от палещото слънце. Наоколо беше тихо като в гробница. Лира се озърна, но по улицата не се виждаше жива душа. По-добре беше да не тревожи Уил с разказа за онова, което беше видяла. И без това си имаха достатъчно грижи. Тя го поведе по-далеч от улицата, на която беше видяла децата. Там, където беше застинал Тулио, неподвижен като мъртвец.

— Иска ми се... — промълви Лира, когато стигнаха края на площада и се обърнаха да погледнат назад. — Ужасно е, като си помисля... Горкичкият, зъбите му бяха изпотрошени и едва виждаше... Остава му само да глътне отровата и да умре. И ми се иска...

Тя замълча, готова да се разплаче.

— Стига! — смъмри я Уил. — Няма да боли. Просто ще заспи, и толкова. По-добре е, отколкото Привиденията.

— Ох, Уил, какво ще правим? Ти си зле ранен, а и този беден старец... Мразя това място! Ако можех, щях да го изгоря до основи! Какво ще правим сега?

— Ясно е какво. Трябва да си върнем алетомеръта, а това значи да го откраднем. Ето това ще направим.

9. КРАЖБАТА

Най-напред двамата се върнаха в кафенето, за да си починат и да се преоблекат. Беше ясно, че Уил не може да тръгне никъде в този вид. Чувството за вина, че вземат от магазина, без да плащат, вече беше изчезнало. Той се облече от глава до пети, избра си и нови обувки, а Лира му помогна да занесат всичко. Тя стопли вода на печката и Уил отиде в банята да се измие. Тъпата неотслабваща болка продължаваше да го мъчи, но поне раната беше чиста. Едва ли имаше на света инструмент, способен да направи по-чист разрез, но кръвта не спираше. Уил погледна кървящите чукачетата и усети, че му прилошава. Сърцето му заби учестено и от това кървенето като че се усили още повече. Той седна на ръба на ваната, затвори очи и няколко пъти пое дълбоко дъх.

Успя донякъде да се успокои и се зае с миенето. Горедолу се справи и се избърса, но кърпите бяха целите в кръв. Успя да се облече без чужда помощ, като внимаваше да не изцапа и дрехите.

— Ще трябва пак да ми стегнеш превръзката — помоли той Лира. — Стягай колкото можеш, само да спре да кърви.

Лира разкъса един чаршаф и започна да го омотава около ръката му, като стягаше здраво на мястото на отрязаните пръсти. Уил стисна зъби, но не можа да спре сълзите, само ги избърса с opakото на дланта. Лира го видя, но не каза нищо.

— Благодаря — успя да изрече момчето накрая и добави: — Слушай, искам да вземеш нещо в раницата си, в случай че не успеем да се върнем тук. Няколко писма. Ако искаш, можеш да ги прочетеш.

Уил извади зеления несесер и ѝ подаде писмата.

— Няма да ги чета, освен...

— Нали ти казах, нямам нищо против да ги прочетеш.

Лира прибра писмата, а той легна на леглото, избута котката и тутакси заспа.

Късно през нощта Уил и Лира се промъкнаха на алеята в градината на сър Чарлз. Откъм страната на Читагазе бяха в красив парк, наскрел който беше разположена класическа вила, блестяща на лунната светлина. Отне им много време, докато открият къщата на сър Чарлз, защото им се наложи често да спират и да отварят прозорци към света на Уил, които после затваряха.

Зад тях се промъкваше шарената котка. Беше спала през цялото време от спасяването ѝ край кулата и сега отново беше будна и не искаше да се раздели с тях, сякаш усещаше, че близо до тях е в безопасност. Уил съвсем не беше убеден в това, но си имаше достатъчно грижи и без нея, затова не ѝ обърна внимание. Постепенно свикваше с кинжала и го овладяваше все по-добре. Ала раната го болеше още по-силно, пулсирането се беше засилило, а превръзката, която му беше направила Лира, вече беше напоена с кръв.

Уил проряза прозорец във въздуха недалеч от призрачно белеещата вила и се озоваха на алеята. Оттук трябваше да се ориентират къде е кабинетът на сър Чарлз. Градината беше осветена от два прожектора, прозорците на фасадата също светеха. Отзад къщата беше тъмна, не светеше и кабинетът.

Алеята, оградена с дървета, водеше до друга, по-широка алея, също толкова тъмна. Всеки крадец би могъл лесно да мине през храстите и да се озове в градината, ако не беше желязната ограда, два пъти по-висока от Уил, със заострени на върха пръчки, която обикаляше околоръст. Тя обаче не беше пречка за острия кинжал.

— Дръж тази пръчка, докато я срежа — прошепна Уил. — Когато падне, хвани я.

Той срязва четири пръчки, а Лира ги оставяше настрана, докато се образува достатъчно широка пролука. Двамата се вмъкнаха вътре и тръгнаха през храсталака.

Не след дълго се озоваха близо до къщата. Оттатък гладката морава се виждаше добре прозорецът на кабинета, обвит наполовина в бръшлян.

— Мисля да отворя прозорец към Читагазе — прошепна Уил — и да потърся оттам точното място. Когато открия кабинета, ще взема алетометъра, ще затворя втория прозорец и ще се върна тук. Ти остани да пазиш. Като ме чуеш да те викам, върни се в Читагазе и ще затворим прозореца. Става ли?

— Да. С Пан ще наблюдаваме оттук.

Демонът ѝ сега беше малка сива кукумявка и почти не се виждаше в сянката на дърветата. Огромните му светли очи улавяха всяко движение.

Уил вдигна кинжала и затърси с едва забележими докосвания невидимата пролука, през която да направи разреза. Намери я и бързо отвори прозореца към обления от лунна светлина парк на Читагазе. Застана и се огледа, като се опитваше да запомни всичко и да пресметне къде точно трябва да търси кабинета.

После, без да каже дума, се промъкна през пролуката и изчезна.

Лира се притаи наблизко и зачака. Панталеймон беше кацнал на един клон над главата ѝ и мълчаливо се озърташе, Зад гърба им се чуваше шумът на уличното движение, отекнаха и нечии забързани стъпки от другата страна на оградата. Долавяше се дори шумоленето на насекомите в тревата и пукането на съчките в краката ѝ.

Минутите минаваха. Къде ли беше Уил сега? Тя се напрегна да погледне в кабинета, но успя да види единствено тъмния правоъгълник на прозореца с надвисналия над него бръшлян. Само преди няколко часа сър Чарлз беше седял точно там, праметнал крак върху крак, и беше оправял ръбовете на панталоните си. Къде ли точно беше шкафът? Дали Уил щеше да успее да се промъкне в кабинета, без да събуди цялата къща? Сърцето ѝ биеше до пръсване.

Панталеймон издаде глух звук и в същия миг откъм къщата долетя друг шум. Лира не виждаше фасадата, но забеляза движещите се между дърветата светлини и чу дълбок стържещ звук скърцането на автомобилни гуми по чакъла. Изобщо не беше чула двигателя.

Тя се огледа за Панталеймон и го видя да кръжи безмълвно на няколко метра пред нея. След минута той се върна и кацна на ръката ѝ.

— Сър Чарлз се връща. И не е сам.

Той литна отново и този път Лира го последва на пръсти, снишена зад храстите. Тя приклепна зад един лавров храст и надникна между листата.

Ролс-ройсът спря пред къщата и шофьорът заобиколи, за да отвори вратата от другата страна. В това време сър Чарлз стоеше и се усмихваше, протегнал ръка към жената, която слизаше от колата. При вида ѝ Лира усети как сърцето ѝ спира. Това беше най-големият ужас,

който беше изживявала от Болвангар насам, защото гостенката на сър Чарлз беше майка ѝ, госпожа Колтър.

Уил прекоси предпазливо обляната от лунна светлина поляна в Читагазе, като броеше крачките. Недалеч белееше призрачно вилата със стройни колони, разположена сред красивия парк, очертаваха се и статуите около фонтана. През цялото време нито за миг не го напускаше усещането колко е уязвим.

Когато стигна набелязаното място, той спря и отново вдигна ножа, като опипваше внимателно с острието. Тези малки невидими пролуки бяха навсякъде, но трябваше да ги налучка, за да може да отвори прозореца.

Отначало направи малък разрез, колкото дланта му, и надникна през него. От другата страна беше непрогледен мрак. Не можеше да се ориентира къде точно се намира. Той затвори прозореца и отвори нов. Този път напипа пред себе си някаква тъкан — тежко зелено кадифе. Завесите на кабинета. Но къде точно беше самият кабинет? Трябваше отново да затвори.

Третият път беше по-успешен. През отворената врата откъм хола проникваше слаба светлина и се виждаше целият кабинет. Ето ги писалището, диванът, шкафът! Стаята беше празна, а откъм къщата не долиташе нито звук. По-добре не можеше да бъде.

Уил внимателно пресметна разстоянието, затвори и този прозорец и направи четири крачки напред. Ако беше преценил правилно, това щеше да е най-подходящото място да се пресегне, да изреже стъклото на шкафа и да грабне алетиометъра, после щеше да затвори прозореца.

Новият прозорец дойде точно на нужната височина. Стъклото на шкафа проблясваше само на една ръка разстояние и Уил доближи лице, оглеждайки внимателно рафтовете един по един.

Алетиометърът не беше там.

Отначало си помисли, че е сбъркал шкафа. В стаята имаше още три, тази сутрин ги беше преброил. Тъмни четвъртити шкафове със стъкла отпред и отстрани, с обвити в кадифе рафтове, върху които бяха наредени ценни предмети от порцелан, слонова кост и злато. Да не би просто да беше отворил прозореца не там, където трябва? Но на горния рафт се виждаше някакъв тежък инструмент с месингови

пръстени, който помнеше от сутринта. А на средния рафт, където сър Чарлз беше поставил алетиометъра, имаше празно място. Шкафът беше същият, но алетиометърът го нямаше.

Уил отстъпи крачка назад и си пое дълбоко дъх.

Трябваше да премине отвъд и да потърси внимателно. Да отваря прозорци напосоки — това можеше да му отнеме цяла нощ. Ето защо той затвори прозореца пред шкафа и отвори нов, по-голям зад дивана, откъдето можеше лесно да се промъкне и да се върне обратно, ако се наложеше.

Ръката го болеше жестоко, превръзката се беше разхлабила. Той я намота отново, доколкото можа, и подпъхна свободния край. Прекрачи в кабинета, приклепна зад дивана и се спотаи, стиснал ножа в ръка, като се заслушваше внимателно.

Не долови никакъв звук. Изправи се и огледа шкафовете един по един. Алетиометърът не беше там. Не беше и на писалището сред грижливо подредените книжа и томове. Нямаше го и на камината при поканите за тържества и приеми, нито на диванчето до прозореца или на осмоъгълната масичка зад вратата.

Уил се върна при писалището с намерението да надникне в чекмеджетата, но не очакваше да открие нещо. В този миг долови стържещия звук на автомобилни гуми по настланата с чакъл алея отвън. Беше толкова тих, че можеше да е плод на въображението му, но той спря като закован.

Чу външната врата да се отваря.

Момчето бързо притича до дивана и се сниши зад него, само на ръка разстояние от посребрената от луната трева на Читагазе. Едва беше приклепнал и чу бързи стъпки. Обърна се и видя Лира да тича към него. Той ѝ махна и сложи пръст на устните си. Тя забави крачка. Уил вече знаеше за връщането на сър Чарлз.

— Не го намерих — прошепна Уил. — Няма го. Може да го е взел със себе си. Ще слушам оттук, да видя дали няма да го остави. Ти стой тук.

— Не! По-зле е, отколкото си мислиш! — Лира беше видимо обзета от паника. — Тя е с него! Госпожа Колтър... майка ми! Не знам как е стигнала дотук, но ако ме види, с мен е свършено, Уил! Пък и вече знам кой е той! Спомних си къде съм го виждала. Казва се лорд

Бореал. Видях го на коктейла на госпожа Колтър, когато избягах от нея. Сигурно през цялото време е знаел коя съм...

— Тихо! Ако ще вдигаш шум, по-добре се махни!

Лира се овладя, преглътна мъчително и поклати глава.

— Извинявай. Не, искам да остана с теб. И да чуя какво си говорят.

— Тогава тихо!

Гласовете вече долитаха откъм хола. Лира и Уил бяха толкова близко, че можеха да се докоснат — той в своя свят, а тя в Читагазе. Лира видя, че превръзката му се е разхлабила, потупа го по рамото и му направи знак, че иска да го превърже. Той протегна лявата си ръка към нея, но вниманието му беше насочено към кабинета.

В стаята светна лампа. Чу се гласът на сър Чарлз, който освободи прислужника, после затвори вратата след себе си.

— Мога ли да ти предложа чаша токайско? — попита той.

— Много мило от твоя страна, Карло — изрече нисък, мелодичен женски глас. — Не съм пила токайско от години.

Чу се тихо бълбукане, звън на стъкло, няколко любезни фрази, после сър Чарлз се настани на дивана, само на сантиметри от Уил.

— За твое здраве, Мариса. Ще ми кажеш ли сега за какво си дошла?

— Искам да знам откъде имаш алетиометъра.

— Защо?

— Защото той беше у Лира, а аз искам да я намеря.

— Не мога да си представя защо ти е притрябвала. Доста противно хлапе е.

— Трябва ли да ти напомням, че ми е дъщеря?

— Значи е още по-противна, щом предпочита да стои по-далеч от такава очарователна майка. Защото точно това прави, нали?

— Къде е тя?

— Ще ти кажа, обещавам. Но преди това ти трябва да ми кажеш нещо.

— Стига да мога.

В гласа ѝ прозвуча предупреждение, поне така му се стори на Уил. А гласът ѝ беше наистина опияняващ — галещ, нежен, мелодичен и млад. Нямаше търпение да я види, защото Лира никога не я беше описвала, но при този глас и лицето и сигурно беше забележително.

— Какво искаш да знаеш? — попита жената.

— Какво се опитва да направи Азриел?

Настъпи тишина, сякаш гостенката обмисляше внимателно отговора си. Уил се обърна да погледне Лира и видя пребледнялото ѝ лице и прехапаните устни. И тя като него напругаше слух, за да не изпусне нищо от казаното.

— Добре, ще ти кажа — изрече най-сетне госпожа Колтър. — Лорд Азриел събира армия, за да завърши войната, започнала в небесата преди много еони.

— Колко средновековно звучи! Но все пак явно разполага с някои напълно съвременни средства. А какво е направил с магнитния полюс?

— Намерил е начин да разруши преградата между нашия свят и останалите. Това доведе до резки смущения в земното магнитно поле, които би трябвало да са достигнали и до този свят... Но откъде знаеш за това? Карло, мисля, че трябва да отговориш на няколко мои въпроса. Какво представлява този свят? И как ме доведе тук?

— Той е един от милионите. Между тях има пролуки, но не е лесно да ги намериш. Аз знам около дузина, но местата, към които се отварят, са се разместили и това сигурно се дължи на опитите на Азриел. Сега може да се мине направо в нашия свят и в още много други. По-рано имаше само един свят, който служеше като кръстопът, и всички врати се отваряха към него. Затова можеш да си представиш колко бях изумен, когато днес преминах отвъд и те видях там. И колко съм щастлив, че мога да те доведе тук, без да се налага да минаваме през Читагазе.

— Читагазе ли? Какво е това?

— Кръстопътят. Един свят, който живо ме интересува, скъпа ми Мариса. Но в момента е много рисковано да го посещаваме.

— Защо?

— Опасен е само за възрастните, децата могат спокойно да се движат в него.

— Какво? Трябва да ми кажеш, Карло! Това е разковничето — тази разлика между възрастните и децата! В нея се съдържа цялата загадка на Праха! Точно затова трябва на всяка цена да намеря детето. Вещиците я наричат с някакво име — почти успях да го изтръгна от

една вещица, но тя умря прекалено бързо. Трябва да я намеря! Там е отговорът и аз трябва да го науча...

— Ще я намериш. Този инструмент ще я доведе при мен, можеш да бъдеш сигурна. И щом веднъж ми даде онова, което ми трябва, твоя е. Каж ми сега за твоите странни телохранители, Мариса. Никога не съм виждал такива войници. Какви са те?

— Хора като хора. Само че... разединени. Няма демони, затова няма нито страх, нито въображение, нито воля. Те ще се бият до последна капка кръв.

— Няма демони... Хм, това е много интересно. Чудя се дали няма да се съгласиш на един малък експеримент, ако можеш да прежалиш някого от тях. Искан ми се да разбере дали Привиденията ще се заинтересуват от такъв човек. Ако не му обърнат внимание, може да се окаже, че сме в състояние въпреки всичко да минаваме през Читагазе.

— Привиденията? За какво говориш?

— По-късно ще ти обясня, скъпа. Те са причината възрастните да няма достъп до този свят. Прах — деца — Привидения — демони разединяване... Да, това може да свърши работа. Пийни още малко вино.

— Искан да знам всичко! — заяви жената. — И ще те накарам да ми кажеш. А сега ми обясни какво правиш в този свят. Тук ли идваш, когато ни казваш, че заминаваш за Бразилия или Индия?

— Открих пътя насам преди много време. Тайната си струваше да бъде запазена, дори и от теб, Мариса. Както виждаш, много добре съм се наредил. Участието ми в Държавния съвет у нас много бързо ми отвори очите за тукашната власт. Всъщност, станах шпионин, макар никога да не съм казвал на работодателите си всичко, което знам. В този свят службите за сигурност от години се занимават със Съветския съюз — у нас го знаем като Московия. И макар заплахата да е намаляла напоследък, все още има подслушвателни кули и уреди за шпиониране, а аз продължавам да се срещам с хората, които ръководят тази дейност. Така преди известно време чух за някакви големи смущения в земното магнитно поле. Службите са разтревожени. Всички държави, в които се занимават с теоретична физика — ние я наричаме експериментална теология, — са мобилизирали учените си да открият на какво се дължи това. Защото знаят, че става нещо, и

подозират, че е свързано с други светове. Всъщност имат достатъчно основания за това. Тук са правени изследвания върху Праха. О, да, и те знаят за неговото съществуване. Дори в този град има един екип, който работи върху проблема. И още нещо — преди десетина-дванайсет години на север е изчезнал един човек и тайните служби подозират, че е знаел нещо, което живо ги интересува. А именно, местоположението на една врата между световите, същата като онази, през която дойде ти. Намерената от него е единствената, за която имат сведения. Нали не си мислиш, че съм им казал за останалите? И когато започна тази бъркотия, те се втурнаха да търсят този човек. Естествено, и аз съм любопитен да науча повече за него, Мариса.

Уил седеше като вкаменен и чуваше биенето на сърцето си. Боеше се, че и хората в кабинета могат да го чуят. Сър Чарлз говореше за собствения му баща! Значи него търсеха онези мъже!

Но през цялото време, докато се спотайваше в стаята, той долавяше още нещо, което го изпълваше с усещането за опасност. Някаква сянка се движеше по пода, но от укритието си не можеше да я разгледа, защото движението ѝ беше стремително и неуловимо.

Тогава се случиха две неща.

Най-напред сър Чарлз спомена алетиометъра.

— Например — каза той, продължавайки някаква своя мисъл, — да вземем този инструмент. Много съм любопитен. Ще ми кажеш ли как действа?

Той извади алетиометъра и го постави на осмоъгълната масичка до дивана. Уил го виждаше ясно. Ако се пресегнеше, можеше да го докосне.

Второто, което се случи, беше, че сянката застана неподвижно. Съществуването, което я хвърляше, очевидно беше на гърба на креслото, в което седеше госпожа Колтър, защото сянката се обрисуваше отчетливо върху стената. В мига, в който тя спря, Уил осъзна, че това е демонът на жената. Прокрадваща се маймунка, която безспир се озърташе на всички страни.

Той чу как зад гърба му Лира си пое дълбоко дъх. И тя беше видяла сянката. Уил се обърна и прошепна:

— Върни се при първия прозорец, влез в градината и започни да хвърляш камъни по прозореца на кабинета. Това ще им отвлече

вниманието и ще мога да взема алетиометъра. После бягай при прозореца и ме чакай.

Лира кимна, обърна се и хукна през тревата. Уил продължи да слуша.

— Ректорът на „Джордан“ е един изкуфял старец — говореше госпожа Колтър. — Не мога да си обясня защо ѝ го е дал. Нужни са няколко години упорита работа, за да започнеш да го разбираш. А сега искам ти да ми кажеш някои неща, Карло. Как го откри? И къде е Лира?

— Видях я в градския музей да го гледа. Естествено, познах я нали я бях виждал на онзи коктейл преди време. Веднага разбрах, че трябва да е намерила врата. После се сетих, че мога да я използвам за свои цели. Така че когато се срещнахме за втори път, аз откраднах алетиометъра.

— Много си прям.

— Няма място за свян — и двамата сме големи хора.

— А къде е тя сега? И какво направи, когато откри, че уреда го няма?

— Дойде да се срещне с мен, за което се иска известна смелост, признавам.

— На нея смелост не ѝ липсва. И какво смяташ да правиш нататък? Какви са тези твои цели?

— Казах ѝ, че ще си го получи обратно, ако ми донесе нещо, което ми трябва. Нещо, което не мога да взема сам.

— Какво е то?

— Не знам дали...

В този миг през прозореца с трясък влетя камък.

Шумът на строшено стъкло беше оглушителен, точно както трябваше, и маймунката скочи от облегалката на креслото, докато хората стояха зашеметени. Още един трясък, последван от трети, и Уил усети, че сър Чарлз се надига от дивана.

Той се пресегна и грабна алетиометъра от масичката, пъкна го в джоба си и се шмугна обратно през прозореца. В мига, в който се озова в Читагазе, напипа краищата му и пое дълбоко дъх. Само на крачка от него дебнеше ужасна опасност.

Тогава се чу крясък — не човешки и не животински, а още по-зловещ и противен. Крещеше отвратителната маймунка. Уил вече беше

затворил по-голямата част от прозореца, но на височината на гърдите му все още оставаше малка пролука. В този миг той отскочи назад, защото през дупката се провря космата златиста ръчичка с остри черни нокти, после и лице, сякаш излязло от някой кошмар. Зъбите на маймунката бяха оголени, а очите ѝ пламтяха и от тях се излъчваше такава злоба, че Уил я усети почти физически като острие, което се забиваше в тялото му.

Още секунда и маймунката щеше да премине отвъд и това щеше да бъде краят. Но Уил вдигна ножа и замахна към лицето ѝ, или там, където трябваше да бъде лицето ѝ, защото демонът вече беше отскочил. Това му даде време да хване краищата на прозореца и да ги съедини.

Собственият му свят беше изчезнал. Той стоеше сам в осветения от луната парк на Читагазе, разтреперан и уплашен до дъното на душата си.

Но сега трябваше да отърве Лира. Хукна към първия прозорец и надникна през него. Тъмните листа на лаврите и зелениката му пречеха да вижда, но се пресегна и ги разтвори.

Изад ъгъла на къщата се показва маймунката и затича по тревата с пъргавината на котка, а след секунди се появиха сър Чарлз и жената. Възрастният мъж държеше пистолет. На лунната светлина Уил изумен забеляза колко е красива жената. Блестящите ѝ тъмни очи бяха пленителни, стройното ѝ тяло — нежно и грациозно. Но когато тя щракна с пръсти, маймунката изведнъж спря и скочи в ръцете ѝ — и тогава Уил осъзна, че прелестната жена и злобната маймунка са едно същество. Но къде беше Лира?

Сър Чарлз освободи предпазителя на пистолета, който изщрака меко, и се загледа в храстите. Уил изпита чувството, че гледа право в него, но после очите на мъжа го подминаха.

Маймунката явно беше чула нещо, защото двамата възрастни едновременно погледнаха наляво. Демонът мълниеносно скочи нататък, където сигурно се спотайваше Лира, и само след миг тя щеше да бъде открита...

Но тогава от храсталака изскочи шарената котка и изсъска. Маймунката се извъртя стремително, падна на четирите си лапи и се изправи срещу котката, която изви гръб, навири войнствено опашка и отново изсъска.

Маймунката скочи към нея. Котката замахна светкавично с лапа и в този миг през прозореца се шмугна Лира, следвана от Панталеймон. Котката измяука пронизително, маймунката изпищя, обърна се и скочи в ръцете на госпожа Колтър, а животното се втурна като стрела към храстите на собствения си свят и изчезна.

Лири и Уил бяха в Читагазе. Той още веднъж напипа невидимите краища и ги събра в мига, в който през смаляващата се пролука долетя звук на строшени съчки...

Възцари се тишина. Уил се отпусна на колене върху влажната от росата трева и напипа алетоиметъра.

— Ето го — каза той.

Лири го взе. С треперещи ръце Уил пъкна кинжала в ножницата, легна на тревата премалаял и затвори очи, докато Лира стягаше превръзката му.

— О, Уил! — прошепна тя. — Благодаря ти. Благодаря за всичко...

— Дано котката да е добре — промърмори той. — Прилича на моята Мокси. Може вече да си е отишла вкъщи. В нейния си свят.

— Знаеш ли какво си помислих? За момент ми се стори, че тя е твоят демон. Защото направи точно това, което би направил един добър демон. Ние я отървахме и сега тя отърва нас. Хайде, Уил, недей да лежиш на тревата, мокра е. Трябва да си легнеш на истинско легло, иначе ще настинеш. Да влезем в онази голяма къща. Сигурно ще има легла и храна. Хайде, ще ти направя нова превръзка, ще сваря кафе, ще изпържа омлет... Всичко, което кажеш. После ще легнем да спим. Сега, когато алетоиметърът е у нас, всичко ще е наред, ще видиш. Няма да правя нищо друго, освен да ти помагам да намериш баща си, обещавам...

Тя му помогна да се изправи и двамата тръгнаха бавно през градината към голямата бяла вила, окъпана от лунната светлина.

10. ШАМАНЪТ

Лий Скорзби акостира на пристана в устието на Енисей и завари там истински хаос. Рибарите се опитваха да продадат оскъдния си улов от непознати видове риба на консервните фабрики, собствениците на кораби се възмуцаваха от пристанищните такси, които местните власти бяха вдигнали заради наводненията, а ловците и траперите скитаха безцелно из града, тъй като бързото топене на снега в горите и необичайното поведение на животните им пречеха да работят. Щеше да му е трудно да си проправи път към вътрешността на страната, в това не можеше да има никакво съмнение. В нормални условия пътят беше просто следа върху замръзналата земя, а сега, когато дори вечните ледове се топяха, повърхността напомняше кално тресавище.

Лий остави балона и екипировката си на съхранение и с последните си пари, които се топяха като снега наоколо, нае моторна лодка, купи няколко туби гориво и пое нагоре по придошлата река.

Отначало се придвижваше бавно. Освен, че течението беше бързо, по водата плаваше какво ли не — паднали дървета, клони, удавени животни, а веднъж се натъкна дори на подут човешки труп. За да се придвижва напред, трябваше да управлява внимателно и да не изключва мотора.

Искаше да се добере до селото, където живееше племето на Груман. Нямахме друг пътеводител освен собствената си памет — преди няколко години беше летял с балона над тази местност. Ала паметта му беше добра и сега не го затрудни да намери правилния път сред множеството бързи потоци, макар че някои от бреговете бяха залени от придошлите мътнокафяви води. От топлината насекомите се бяха нароили и пълчища мушици изпълваха въздуха като мъгла, Лий намаза лицето и ръцете си с екстракт от татул и изпуши няколко миризливи пури, което донякъде спаси положението.

Хестър седеше мълчаливо на носа с прилепени към гърба уши и притворени очи, Аеронавтът беше свикнал с мълчанието ѝ и тя с

неговото. Двамата си говореха само когато се налагаше.

Сутринта на третия ден Лий сви по един поток, който се спускаше от верига ниски хълмове. Хълмовете трябваше да са покрити с дебел сняг, но сега под снежната покривка проглеждаха голи кафяви петна. Скоро лодката навлезе сред гъсталак от ниски борове и ели и след няколко мили стигна до голяма заоблена скала, висока колкото къща. Лий се приближи до брега и върза лодката.

— Тук е имало пристан — каза той на Хестър. — Спомняш ли си оня стар ловец на тюлени от Нова земя? Той ни каза за него, но сега сигурно е останал на два метра под водата.

— Надявам се поне да са имали достатъчно ум да построят селото нависоко — промърмори Хестър и скочи на брега.

След по-малко от половин час Лий остави багажа си пред дървената къща на селския старейшина и вдигна ръка за поздрав към групичката от посрещачи, която вече започваше да се събира. Жестът, с който си послужи, беше разбираем за всички жители на севера, а и положената в краката му пушка беше красноречиво доказателство за добрите му намерения.

Един стар сибирски тартарин, чиито очи почти се губеха сред множеството бръчки, остави лъка си до нея. Демонът му росомаха докосна с нос Хестър, която в отговор помръдна едното си ухо. Старейшината заговори.

Трябваше им известно време, докато открият общия език, на който можеха да разговарят, след като бяха опитали пет или шест.

— Моите почитания към теб и племето ти — започна Лий. — Имам малко тютюн, който не струва много пари, но за мен ще е чест да ти го поднеса като подарък.

Старейшината му благодари с кимване и една от жените му пое пакета, който Лий извади от багажа си.

— Търся мъж на име Груман — продължи аеронавтът. — Чух, че племето ви го е приело за свой член. Може вече да носи друго име, но човекът е европеец.

— Чакахме те — каза старейшината.

Другите селяни, събрани на разкаляната площадка в средата на селото, не разбираха нито дума от казаното, но радостта на старейшината беше очевидна. Радост, примесена с облекчение.

— Чакахме те — повтори той. — Ти си дошъл да заведеш доктор Груман в друг свят.

Лий беше слисан, но само изрече простичко:

— Както кажеш, стопанино. Той тук, ли е?

— Последвай ме — нареди старейшината.

Другите селяни тръгнаха след тях на почтително разстояние. Лий усети отвращението на Хестър от лепкавата кал, по която трябваше да върви, и я вдигна на ръце, метна раницата на рамо и тръгна след старейшината. Горската пътечка, по която поеха, ги изведе пред малка колиба, построена на поляна сред листвениците.

Старейшината спря пред покритата с кожи хижа, украсена със зъби от глиган и рога от лос и северен елен. Виждаше се, че това не са просто ловни трофеи, защото по тях висяха сухи цветя и грижливо оплетени борови клонки. Изглежда служеха за някакъв непознат ритуал.

— Трябва да говориш с него с уважение — посъветва го старейшината. — Той е шаман. И има болно сърце.

Внезапно Лий усети как го пронизва тръпка, а Хестър застина в ръцете му, защото видяха онова, което бяха търсили толкова време. Иззад сухите цветя и преплетените клонки надникна яркожълто око. Беше демон. Той хвана с яката си човка една клонка и я дръпна, сякаш спускаше завеса.

Старейшината заговори на своя език, изричайки името, което Лий беше чул от стария ловец на тюлени — Джопари. Миг по-късно вратата се отвори.

На прага се изправи измършавял мъж, облечен в кожи. Очите му трескаво блестяха. В черната му коса се виждаха сиви кичури, а долната му челюст беше упорито издадена, На ръката му беше кацнал демонът рибояд.

Старейшината се поклони три пъти и се оттегли, като остави Лий насаме с шамана учен, когото беше търсил седмици наред.

— Доктор Груман — изрече аеронавтът. — Името ми е Лий Скорзби. От Тексас съм и по професия съм въздухоплавател. Ако ми позволите да седна и да ви кажа няколко думи, ще разберете какво ме води тук. Нали не греша? Вие сте доктор Станислаус Груман от Берлинската академия?

— Да — потвърди шаманът. — Казвате, че сте от Тексас. Ветровете са ви отвели далеч от родината, господин Скорзби.

— Днес над целия свят веят странни ветрове, господине.

— Така е. Днес ми се струва доста топло. Вътре в колибата има пейка. Ако ми помогнете да я изнеса, можем да поседнем на слънце и да поговорим. Имам и малко кафе, ще се радвам да ми направите компания.

— С голямо удоволствие, господине — съгласи се Лий и сам изнесе пейката, докато Груман наливаше в две чаши горещото кафе. Акцентът му в никакъв случай не беше немски, а английски, на англичанин от островите. Директорът на обсерваторията имаше право.

Двамата седнаха, а демоните им се настаниха до тях — Хестър с притворени очи, безстрастна както винаги, а орелът рибояд бе отправил към слънцето немигащи гледци. Лий започна от срещата с повелителя на циганите Джон Фаа в Тролезунд, разказа как са наели бронирания мечок Йорек Бирнисон и са поели към Болвангар, за да спасят Лира и другите деца, после заговори за онова, което беше научил от Лира и Серафина Пекала по пътя към Свалбард.

— Виждате ли, доктор Груман, тогава останах с впечатлението, че лорд Азриел просто е размахал тази отрязана глава в леда под носа на Професорите и толкова ги е уплашил, че никой не е посмял да се вгледа по-внимателно. Ето как заподозрях, че може още да сте жив. Пък и вие явно сте специалист в тази област. Из цяла Арктика се говори как сте дали да ви пробият черепа, как сте се занимавали с какви ли не изследвания, като се започне от океанското дъно и се стигне до Северното сияние, как внезапно сте изникнали преди десетина-дванайсет години сякаш от нищото. Всичко това е много интересно. Но не е само любопитството, което ме доведе тук, доктор Груман. Загрижен съм за детето. Мисля, че Лира е важна, така мислят и вещиците. Ако знаете нещо за нея или за ставащото, моля ви, кажете ми. Не знам защо, но нещо ме кара да мисля, че знаете. Между другото, одева старейшината каза, че съм дошъл да ви отведа в друг свят. Може би не съм разбрал правилно, наистина ли каза точно това? И още нещо, господине. С какво име ви нарече той? Това тартарско име ли е, или е някаква магьосническа титла?

Груман се усмихна.

— Той се обърна към мен с истинското ми име, Джон Пари. И е вярно, че сте дошли да ме отведете в друг свят. Колкото до това какво ви е довело дотук, ето, вижте го.

Той разтвори ръка. На дланта му лежеше нещо, което Лий виждаше, но не можеше да си обясни. Сребърен пръстен с тюркоаз, изработен в традиционния стил на навахите. Виждаше го ясно и разбираше, че пред него е пръстенът на майка му, познаваше тежестта му и чистотата на камъка, начина, по който майсторът беше огънал метала в ъгълчето, където камъкът беше счупен. Знаеше, че наранената повърхност отдавна се е изгладила, защото неведнъж беше прокарвал пръсти по нея, година след година, още като момче в тревистите равнини на родината си.

Лий се изправи. Вирнала уши, Хестър трепереше от вълнение. Орелът застана между Лий и Груман, готов да защити своя човек. Ала Лий нямаше намерение да го напада. Беше сразен. Отново се почувства като момче и гласът му беше напрегнат и несигурен, когато изрече:

— Откъде го имате?

— Вземете го — каза Груман. — Той си свърши работата. Повика ви. Вече не ми е нужен.

— Но как... — Лий взе скъпия на сърцето му предмет от дланта на Груман. — Не разбирам как сте могли... как е попаднал у вас? Не съм го виждал от четиридесет години.

— Аз съм шаман. Мога да правя много неща, които вие не разбирате. Седнете, господин Скорзби, и се успокойте. Ще ви кажа, каквото е нужно да знаете.

Лий седна, като не спираше да милва пръстена.

— Потресен съм, господине — изрече най-сетне. — Трябва да ми обясните.

— Добре тогава, започвам. Както вече ви казах, името ми е Джон Пари. Не съм роден в този свят. Лорд Азриел съвсем не е единственият пътешественик между световите, макар че е първият, отворил пътя по такъв зрелищен начин. В моя свят най-напред бях войник и после изследовател. Преди дванайсет години заминах с експедиция за едно място в моя свят, което съответства на вашата Берингова земя. Спътниците ми се интересуваха от други неща, но аз търсех нещо, за което се говореше в древните легенди — дупка в тъканта на света,

пролука между нашата вселена и съседната. И така, някои от спътниците ми се изгубиха. Докато ги търсехме, аз и още двама преминахме през тази пролука, тази врата, без дори да я забележим, и загърбихме нашия свят. Отначало не разбирахме какво става. Вървахме, докато стигнахме някакъв град и тогава разбрахме истината — бяхме в друг свят. И каквото и да опитвахме, не успяхме да открием вратата. Когато преминахме отвъд, имаше виелица. Вие сте стар арктически вълк, знаете какво значи това. Нямахме избор. Трябваше да останем в този нов свят. Но скоро открихме какво опасно място е той. Населяваха го някакви странни вампири или призраци, смъртоносни и безмилостни. Двамата ми другари скоро станаха жертва на Привиденията — така се наричаха тези създания. Този свят ми беше отвратителен и нямах търпение да се махна от него. Пътят назад беше затворен завинаги. Но имаше и други врати към други светове и не след дълго открих пътя към този. Така се озовах тук. И още с идването си се натъкнах на чудо, господин Скорзби, защото световите се различават помежду си повече, отколкото можете да си представите. В този свят за пръв път видях демона си. Да, аз наистина не подозирах за съществуването на Саян Котор, докато не се озовах тук. Хората тук не могат да си представят свят, в който демоните са само вътрешен глас в съзнанието ти. Представете си моето изумление, когато открих, че част от моята същност е женска, че има облика на птица и е красива! Заедно със Саян Котор скитах дълго из земите на севера и научих много от хората в Арктика, в това число и от моите приятели тук. Онова, което ми казаха за този свят, запълни някои празноти в знанията ми и ми даде отговор на много загадки. После заминах за Берлин под името Груман. На никого не съм казвал откъде идвам — това беше моя тайна. Предложих тезата си на Академията и я защитих в дебат, както е обичайната практика. Бях по-добре информиран от академиците и не ми представляваше никаква трудност да стана член на Академията. Със своята нова самоличност можех да започна работа в този свят, а това ме удовлетворяваше за момента. Разбира се, някои неща от собствения ми свят ми липсваха. Женен ли сте, господин Скорзби? Не? Е, аз бях женен. Много обичах жена си и сина си, единственото ми дете, което нямаше и годинка, когато се озовах тук. Ужасно ми липсваха. Но и хиляда години да търсех, пак можех да не открия обратния път. Бяхме разделени завинаги. Но пък работата ме погълна.

Започнах да търся други форми на познанието. Бях въведен в култа на черепите. Станах шаман. Направих и някои полезни открития — например приготвянето на балсам от кървав мъх, в който са запазени всички целебни свойства на растението. Вече знам много за този свят, господин Скорзби. За Праха например. По изражението ви виждам, че това не ви звучи чуждо. Той плаши до смърт вашите теолози, но аз самият се боя единствено от тях. Знам какво прави лорд Азриел, знам и защо го прави и точно затова ви повиках тук. Искам да му помогна, защото целта, която си е поставил, е най-великата, откакто свят светува. Най-великата за тридесет и пет хиляди години човешка история, господин Скорзби, аз самият не мога да направя кой знае какво. Сърцето ми е болно и никой в този свят не е в състояние да го излекува. Силите ще ми стигнат може би за едно последно голямо усилие, и толкова. Но аз знам нещо, което лорд Азриел не знае, а трябва да го научи, ако иска да успее. Навремето се заинтересувах от онзи свят, в който Привиденията се хранят с мислите на хората. Искях да разбера какво представляват, откъде са се появили. Като шаман мога да посещавам света на духовете, без тялото ми да прониква в него, затова прекарвах много време в транс и изучавах този свят. Открих, че преди много векове неговите философи са създали оръдието на собственото си унищожение — един инструмент, който те наричат острия кинжал. Силата му е голяма по-голяма, отколкото самите те подозират, но по-някакъв начин именно тя е станала причина Привиденията да проникнат в техния свят. Е, аз знам за острия кинжал и за силата му. Знам къде е и как да позная онзи, който е призван да го носи. Знам и какво може да направи за каузата на лорд Азриел. Надявам се да е достоен за тази задача. Затова ви повиках тук и вие ще ме отведете на север, в света, който лорд Азриел отвори, за да намеря Пазителя на острия кинжал. Но този свят е опасен. Привиденията са по-лоши от всичко, което може да се види в моя и вашия свят. Трябва да проявим много смелост, а същевременно да бъдем предпазливи. аз няма да се върна, а вие, ако искате отново да видите родината си, ще имате нужда от цялата си храброст, от цялото си умение и късмет. Това е вашата задача, господин Скорзби. Затова ме търсехте.

Шаманът замълча. Лицето му беше бледо и лъщеше от пот.

— Това е най-голямото безумие, което съм чувал! — заяви Лий. Той се изправи и закрачи развълнувано напред-назад, а Хестър го

гледаше с немигащи очи от пейката. Клепачите на Груман бяха притворени. Демонът орел седеше на коляното му и гледаше въздухоплавателя със зорък, немигащ поглед.

— Пари ли искате? — пръв наруши мълчанието Груман. — Мога да намеря малко злато. Не е трудно.

— По дяволите, не съм дошъл тук за пари! — избухна Лий. Дойдох... дойдох, за да видя дали наистина сте жив. Какво пък, любопитството ми е удовлетворено.

— Радвам се да го чуя.

— Но има и още нещо...

Лий разказа на Груман за съвета на вещиците край езерото Енара и за решението, до което бяха стигнали. Накрая завърши:

— Това момиченце Лира... Всъщност най-вече заради нея реших да помагам на вещиците. Вие казахте, че сте ме повикали тук с пръстена на навахите. Може и така да е, но може и да не е. Знам само, че дойдох тук, защото се надявам с това да помогна на Лира. Никога не съм виждал дете като нея. Ако имам някога дъщеря, надявам се да е поне наполовина толкова смела, силна и добра. Чух, че знаете за някакъв предмет, който можел да защити притежателя си. От онова, което ми казахте, стигам до извода, че може би става дума за острия кинжал. Така че това е цената ми, за да ви закарам до онзи друг свят, доктор Груман. Не злато, а острия кинжал. Не го искам за себе си, а за Лира. Закълнете се, че ще ѝ осигурите защитата му, и ще ви закарам където пожелаете.

Шаманът го слушаше внимателно.

— Добре, господин Скорзби — изрече накрая. — Заклевам се. Вярвате ли на клетвата ми?

— В какво се заклевате?

— В каквото пожелаете.

Лий се замисли за миг.

— Закълнете се в онова, което ви е накарало да отхвърлите любовта на една вещица — каза той. — Предполагам, че това е най-важното за вас.

Очите на Груман се разшириха.

— Правилно предполагате, господин Скорзби. Да, заклевам се в това. Давам ви честната си дума, че ще направя всичко възможно Лира Белакуа да получи закрилата на острия кинжал. Но ви предупреждавам

— ако Пазителят трябва да изпълни някакво предопределение, това може да я постави в още по-голяма опасност.

— Възможно е — кимна Лий. — Но колкото и да е малък шансът, искам тя да го получи.

— Имате думата ми. А сега трябва да замина за новия свят и вие ще ме закарате.

— А вятърът? Нали не сте чак толкова болен, та да не обръщате внимание на тези неща?

— Оставете вятъра на мен.

Лий отново кимна, седна на пейката и прокара пръсти по тюркоаза, докато Груман прибираше малкото си вещи в торба от еленова кожа, после двамата поеха по пътечката към селото.

Старейшината дълго говори нещо, а селяните се приближаваха да докоснат ръката на Груман, да му кажат няколко думи и да получат благословията му. В това време Лий Скорзби преценяваше времето. На юг небето беше чисто, само свеж ветрец полюшваше клоните и върховете на боровете. На север над надигналата се река все още се стелеше мъгла, но за пръв път от дни насам като че имаше някакви изгледи да се проясни.

Край скалата близо до някогашния пристан той натовари торбата на Груман в лодката и запали мотора. Шаманът седна на носа и потеглиха надолу по течението така стремително, че Лий се боеше за Хестър, която се беше свила до самия борд. Но тя беше опитен пътешественик и въздухоплавателят го знаеше прекрасно. Защо тогава беше толкова нервен?

Когато стигнаха устието, всички хотели, хижи и къщи бяха заети от мъже в униформи. И не просто войници, а прословутата Московска гвардия, най-добре обучената и екипирана армия в света, която се беше клела във вярност на Магистратурата.

Лий смяташе да си починат в нощта преди отпътуването, защото шаманът явно се нуждаеше от отдих, но нямаха никакви шансове да намерят стая.

— Какво става? — попита той собственика на лодката, докато му я връщаше.

— И ние не знаем — отвърна човекът. — Полкът пристигна вчера и веднага реквизираха всички квартири, всички лодка и всичката храна в града. Щяха да вземат и тази лодка, ако не я бяхте наели.

— Знаеш ли накъде са тръгнали?

— На север — отвърна лодкарят. — Явно ще има война, и то най-голямата, която светът е виждал.

— На север, в новия свят?

— Точно така. И ще дойде още войска. Това е само челният отряд. Само след седмица в града няма да остане залък хляб или шише спирт. Направихте ми голяма услуга, като наехте лодката — сега цената вече е двойна...

Вече нямаше смисъл да почиват, дори и да намереха стая. Притеснен за балона си, Лий тръгна заедно с Груман към склада, където го беше оставил на съхранение. Шаманът имаше измъчен вид, но се стараше да не изостава.

Склададжията, който броеше някакви резервни части пред един сержант от гвардията, вдигна глава от тефтера си.

— Съжалявам, вчера реквизираха балона. Нали виждате как е, нямаше какво да направя.

Хестър шавна с уши и Лий веднага я разбра.

— Взеха ли го вече? — попита той.

— Не, ще дойдат да го вземат следобед.

— Няма, защото имам пълномощия, които гвардията ще трябва да уважи.

Той извади пръстена, който беше свалил от ръката на мъртвия скрелинг в Нова земя и го показа на склададжията. Сержантът вдигна глава от тезгяха и отдаде чест на символа на Църквата, но не можа да скрие изумлението си, колкото и добре да беше обучен.

— Вземаме балона още сега — нареди Лий. — Няколко души да го напълнят. Веднага. Трябва ни още храна, вода и баласт.

Склададжията погледна сержанта, който сви рамене, и тръгна за балона, а Лий и Груман се запътиха към пристана, където бяха резервоарите с газ.

— Откъде имате този пръстен? — попита шаманът.

— Свалих го от пръста на един мъртвец. Малко е рисковано, но не виждам друг начин да си върна балона. Как мислите, дали сержантът не заподозря нещо?

— Естествено, но той е дисциплиниран войник и няма да постави под съмнение деянията на Църквата. Ако изобщо докладва за

това, ние вече ще сме далеч. Е, господин Скорзби, обещах ви вятър. Надявам се, че ви харесва.

Сега небето беше синьо над главите им и слънцето грееше ярко. На север все още се кълбеше мъгла, но вятърът постепенно я разпръскваше. Лий нямаше търпение да полети.

Докато балонът се пълнеше и се издуваше над покрива на склада, Лий прегледа коша и нареди цялата си екипировка особено грижливо, защото никой не можеше да каже с какво ще се сблъскат в онзи друг свят.

Когато балонът се напълни и опъна въжетата, устремен на север под напора на вятъра, Лий плати на склададжията с последните си останали пари и помогна на Груман да се настани в коша, после се обърна към хората, които придържаха въжетата, за да им нареди да пускат.

В този миг обаче го прекъснаха. Откъм улицата пред склада отекна тропот на тежки ботуши и се чу команда:

— Стой!

Мъжете, които държаха въжетата, се озърнаха. Някои погледнаха към улицата, други към Лий, но той не изгуби самообладание и рязко нареди:

— Пускай!

Двама от мъжете се подчиниха и балонът се устреми нагоре. Другите двама, които гледаха към войниците, се забавиха и балонът се наклони силно на една страна. Лий сграбчи пръстена, придържащ въжетата. Груман също се беше хванал за него, а демонът му се беше вкопчил с нокти в коша.

— Пускайте, идиоти! — извика Лий. — Ще литнете!

Тягата беше прекалено силна и мъжете не успяха да задържат балона. Единият разтвори ръце, но другият инстинктивно се вкопчи в изплъзващото се въже. Лий вече беше виждал подобно нещо и сега застина. Демонът на нещастника, едро хъски, изви от страх и болка, а балонът се устреми нагоре и повлече човека му. Пет безкрайни секунди по-късно всичко беше свършило. Силите на мъжа го напуснаха и той се стовари полумъртъв във водата.

Ала войниците вече бяха вдигнали пушките. Цял рояк куршуми изсвистя покрай коша. Един от тях улучи придържащия въжетата пръстен и ръцете на Лий изтръпнаха от удара, но нямаше никакви

щети. При втория залп балонът почти беше излязъл от обсега на куршумите. Лий почувства как му олеква на сърцето. Беше казал на Серафина Пекала, че летенето само по себе си не го вълнува, че е само професия, но не беше така. Да се издигаш нагоре с попътен вятър откъм гърба и простиращ се пред теб нов свят — какво можеше да бъде по-хубаво в този живот?

Той пусна пръстена и видя Хестър, сгушена в своя ъгъл с притворени очи. Някъде отдолу отекна нов залп, но никой не му обърна внимание. Градът бързо се смаляваше и широкото устие на реката блестеше като огледало под тях.

— Е, доктор Груман — въздъхна той, — не знам за вас, но аз се чувствам по-добре във въздуха. Жалко само, че този нещастен човечец не пусна въжето по-рано. Тия неща стават много лесно и ако не се пуснеш веднага, спукана ти е работата.

— Благодаря, господин Скорзби — каза шаманът. — Много добре се справихте. Продължаваме нататък! Ще съм ви благодарен за онези кожи там, на високото е студено.

11. ХРАМЪТ

Уил спа неспокойно в голямата бяла вила в парка, измъчван от сънища, които бяха едновременно тревожни и сладки. Искаше да се събуди и в същото време копнееше сънят да продължи. Когато найсетне отвори очи, беше толкова замаян, че едва успя да помръдне. С усилие седна и тогава видя, че превръзката се е разхлабила и леглото му е цялото в кръв.

Изправи се с мъка и тръгна надолу към кухнята в прашната тишина на слънчевото утро. С Лира бяха спали в стаите за прислугата на таванския етаж, защото огромните легла с колони във великолепните спални долу им се бяха сторили прекалено потискащи, и сега слизането му се удаде с труд.

— Уил! — загрижено го посрещна тя и му помогна да седне.

Виеше му се свят. Сигурно беше изгубил много кръв. Всъщност беше повече от сигурно — всичко говореше за това, а и ръката му продължаваше да кърви.

— Тъкмо правех кафе — каза Лира. — Ще пийнеш ли най-напред, или първо да те превържа? Както кажеш ти. Тук в хладилния шкаф намерих яйца, но нямаше боб.

— В къща като тази трудно ще намериш боб. Най-напред ме превържи. Има ли топла вода? Искам да се измия. Виж на какво приличам...

Лира му наля топла вода, а той се съблече по гащета. Прекалено зле се чувстваше, за да се притеснява, затова пък на Лира ѝ стана неловко и излезе. Уил се изми колкото може и се избърса с кърпите, които висяха над печката.

Лира се върна с чисти дрехи — риза, платнен панталон и колан. Когато момчето се облече, тя разкъса на ленти една кърпа и отново му направи стегната превръзка. Притесняваше я ръката му — раната не само кървеше, но и цялата ръка беше подута и зачервена. Той обаче не каза нищо и Лира също предпочете да си замълчи.

След като направи кафето и препече няколко корави филийки, двамата ги отнесоха в огромната стая в предната част на къщата, която гледаше към града. След закуската Уил се почувства малко по-добре.

— Най-добре питай алетоиметъра какво да правим нататък — предложи той. — Или вече си го питала?

— Не съм. Отсега нататък ще правя само онова, което ти кажеш. Снощи си мислех да го попитам, но не го направих. Ще го направя само ако ти ме помолиш.

— Тогава действай. Сега тук не сме в по-голяма безопасност, отколкото в моя свят. Да вземем дори само брата на Анджелика. Ако...

— Уил, има нещо, което не ти казах вчера — прекъсна го Лира. — Трябваше да ти съобщя, но се случиха толкова неща. Извинявай...

Разказа му какво беше видяла от прозореца на кулата, докато Джакомо Парадизи го превързваше — как Привиденията бяха нападнали Тулио, а Анджелика я беше видяла и я беше погледнала с омраза. Разказа му и за заканата на Паоло.

— Помниш ли, когато за пръв път говорихме с тях? Паоло понечи да каже нещо, а тя го плесна и не му позволи да продължи. Според мен той искаше да каже, че Тулио е отишъл да вземе кинжала и затова всички деца са тук. Ако ножът е у тях, биха могли да правят каквото си искат, могат дори да пораснат, без да се боят от Привиденията.

— Какво стана, когато го нападнаха? — прекъсна я Уил.

За нейна изненада се беше привел напред и я гледаше настойчиво.

— Ами... Започна да брои камъните по стената. Опипваше ги... Но не можа да довърши. Накрая като че загуби интерес и спря. После си остана така. Защо? — попита, като видя изражението му.

— Защото... Мисля си, че все пак Привиденията може да идват от моя свят. Щом карат хората да се държат по този начин, никак няма да е чудно. Може да са преминали отсам, когато от Гилдията са отворили първия прозорец.

— Но в твоя свят няма Привидения! Ти да си чувал някога за тях?

— Може да не се наричат така. Да не са Привидения, а нещо друго.

Ли́ра не го разбираше, но не искаше да настоява. Бузите му бяха червени, а погледът — трескав.

— Както и да е — каза тя, — важното е, че Анджелика ме видя на прозореца. И сега всички вече знаят, че ножът е у нас. Тя сигурно си мисли, че брат ѝ е пострадал по наша вина. Съжалявам, Уил, трябваше да ти кажа по-рано. Но имаше толкова други неща...

— Добре де — прекъсна я момчето, — това едва ли променя нещо. Той измъчваше стареца и щеше да убие и нас, ако знаеше как да използва ножа. Трябваше да го спрем.

— Така е, Уил, но ми е неприятно. Все пак ѝ е брат. Ако бяхме на тяхно място, и ние щяхме да искаме да се доберем до ножа.

— Права си, но не можем да се върнем назад и да променим стореното. Ножът ни беше нужен, за да си върнем алетоиметъра, и ако можехме да минем без бой, щяхме да го направим.

— Така е — съгласи се тя.

Също като Йорек Бирнисон, Уил беше боец и когато казваше, че би предпочел да се мине без бой, значи беше така. Ли́ра знаеше, че не го казва от малодушие, а от пресметливост. Сега се беше успокоил и бузите му отново бяха бледи, а погледът му бе вперен замислено напред.

— Може би сега е по-важно да мислим за сър Чарлз и за госпожа Колтър — промълви той. — Телохрани́тели́те ѝ, за които говореше сър Чарлз, са без демони и може би ще могат да се справят с Привиденията. Знаеш ли какво си мисля? Мисля си, че Привиденията може би се хранят с демоните на хората.

— Но децата също имат демони! А те не нападат деца. Не може да е това.

— Вероятно има разлика между демоните на децата и на възрастните. Всъщност сигурен съм, че има разлика. Ти каза, че демоните на големите не променят формата си. Може би е свързано с това. Щом тези нейни войници изобщо нямат демони, нищо чудно ефектът да е същият...

— Да — съгласи се Ли́ра. — Може. Но тя така или иначе нямаше да се уплаши от Привиденията. Тя от нищо не се бои! И е толкова умна, Уил, и толкова безжалостна и жестока, че може да ги командва, бас държа. Ще ги накара да ѝ се подчинят, както кара хората. Лорд Бореал е силен и умен, но тя ще го примамва да играе по нейната

свирка още преди да се е усетил. Ох, Уил, като си помисля само на какво е способна, и пак ме хваща страх... Ще попитам алетиометъра. Слава богу, че успяхме да си го върнем.

Момичето разгърна увития в кадифе пакет и ласкаво прокара пръсти по масивното злато.

— Ще питам за баща ти и как можем да го намерим. Погледни, нагласям стрелките.

— Не, най-напред питай за майка ми. Искам да знам дали е добре.

Лири кимна, завъртя стрелките и постави алетиометъра в скута си. Уил се загледа в тънката стрелка, която препускаше по циферблата и замираше, после отново тръгваше, бърза като лястовичи полет. Очите на Лири бяха ясни и искряха от някакво вътрешно разбиране.

Тя примигна и вдигна поглед.

— Още е добре. Онази приятелка, която се грижи за нея, е много свята жена. Никой не знае къде е майка ти и тя няма да я предаде.

Уил не беше осъзнавал колко е притеснен. При тази хубава новина усети, че се отпуска, но заедно с напрежението, което напускаше тялото му, болката от раната стана още по-остра.

— Благодаря — каза той. — А сега питай за баща ми... Но още преди да довърши, отвън долетя вик.

В най-отдалечената част на парка, точно до крайните къщи на града сред дърветата се забелязваше някакво движение. Панталеймон се превърна в рис и се втурна към отворената врата. Очите му святкаха свирепо.

— Децата са! — съобщи той.

Лири и Уил скочиха на крака. Децата едно по едно излязоха иззад прикритието на дърветата. Бяха към петдесетина. Много от тях носеха тояги. Начело вървеше момчето с раираната фланелка и държеше нещо, което приличаше на пистолет.

— Ето я и Анджелика! — прошепна Лири.

Анджелика беше точно зад момчето и го побутваше да върви. Точно зад тях крачеше малкият Паоло и крещеше възбудено. Другите деца също надаваха викове и размахваха юмруци във въздуха. Две от тях мъкнеха тежки пушки. Уил и преди беше виждал такива деца, но не толкова много, пък и в неговия свят децата не носеха оръжие.

Всички крещяха, но гласът на Анджелика се открояваше сред останалите:

— Вие убихте брат ми и откраднахте ножа! Убийци! Вие го пратихте на Привиденията! Вие причинихте смъртта му и ние ще убием вас! Няма да се измъкнете! Ще ви убием, както вие убихте него!

— Уил, можеш да отвориш прозорец! — извика Лира и го сграбчи за здравата ръка. — Можем лесно да се измъкнем...

— Да, и къде ще се озовем? В Оксфорд, на няколко крачки от къщата на сър Чарлз, и то посред бял ден. Или на главната улица под някой автобус. Не мога да отворям току-така и да разчитам, че ще улуча. Трябва първо да погледна и да видя къде сме, а за това е нужно време. Зад къщата има горичка, ако успеем да стигнем дотам, ще сме на по-сигурно място.

Лира беше бясна.

— Трябваше да я убия вчера! — възкликна тя. — С нищо не е по-добра от брат си! Искане ми се...

— Млъкни и върви — прекъсна я Уил.

Той провери дали ножът е здраво закрепен за колана, а Лира метна на гръб раницата с алетоиметъра и писмата. Двамата изтичаха през огромния хол, където стъпките им прокъртяха, по коридора и оттам в кухнята. След миг се озоваха в покрития с плочи двор. Една врата в стената водеше към малка градина, където под утринното слънце зрееха зеленчуци и подправки.

Краят на гората беше на няколкостотин метра и трябваше да изкачат открит затревен склон. Вляво, на едно възвишение, по-близо до вилата, се издигаше малка постройка, кръгла и наподобяваща храм, с открит горен етаж, от който можеше да се види градът.

— Давай нататък! — извика Уил, макар че предпочиташе да си легне и да затвори очи.

Двамата хукнаха през тревата. Панталеймон летеше над тях и зорко оглеждаше околността. Ала тревата беше жилава и висока до глезените и Уил успя да пробяга само няколко крачки.

Лира се обърна и видя, че почти е спрял. Децата още не ги бяха забелязали. Те все още бяха пред къщата и сигурно щеше да им трябва време, докато обиколят всички стаи...

Ала Панталеймон изчурулика тревожно. Едно момче стоеше на отворения прозорец на втория етаж и сочеше към тях. Чу се вик.

— Хайде, Уил! — отчаяно изрече Лира.

Тя сграбчи здравата му ръка и го затегли напред. Уил обаче беше твърде изтощен, за да върви по-бързо.

— Не можем да стигнем до дърветата — каза той. — Много са далече. Ще отидем до онази постройка. Ако затворим вратата, може би ще успеем да ги задържим достатъчно и накрая да се измъкнем...

Панталеймон се устреми напред и Лира изохка. Уил почти физически усети връзката помежду им — демонът теглеше напред, а момчето се опитваше да го задържи. Запрепъва се през гъстата трева, докато Лира тичаше напред да погледне, после се връщаше да му помогне и отново хукваше, докато стигнаха до каменната площадка пред сградата.

Вратата под малкия портик беше отключена и двамата се озоваха в кръгла гола стая с няколко статуи на богини в нишите по стената. В средата на помещението имаше вита стълба от ковано желязо, която извеждаше на горния етаж. Нямаше ключ, с който да заключат вратата, затова двамата се качиха по стълбата и излязоха на откритата площадка, явно предназначена за отдих. Нямаше стени, нито прозорци, а само редица от арки, които крепяха покрива. Под всяка арка имаше парапет, достатъчно висок, за да се облекне човек, а отдолу полегато се спускаше керемиденият покрив.

Те се огледаха и видяха гората примамливо близко. От другата страна беше вилата, а още по-нататък, отвъд парка, се виждаха червеникаво-кафявите покриви на града и издигащата се над тях кула.

Над сивите бойници се виеха гарвани и Уил усети, че му се повдига, когато осъзна какво ги е привлякло нататък. Но нямаше време да се наслаждават на гледката. Най-напред трябваше да се оправят с децата, които тичаха към убежището им и крещяха от ярост и възбуда. Момчето най-отпред забави крачка и вдигна пистолета. Отекнаха два изстрела, последвани от нови викове:

— Крадци!

— Убийци!

— Ще ви избием!

— Вие ни откраднахте ножа!

— Какво търсите тук?

— Всички ще умрете!

Уил не им обърна внимание. Беше извадил ножа и сега бързо отваряше прозорец, за да види къде се намират, но тутакси се отдръпна. Лира също надникна и отстъпи разочарована. Висяха във въздуха на петнайсет метра височина, а под тях минаваше оживено шосе.

— Естествено — въздъхна Уил. — Нали изкачихме склона. Сега сме в капан. Можем само да ги задържим и това е всичко.

Децата се стълпиха на вратата. Виковете им отекваха в празната зала и още повече ги възбуждаха. После прозвуча изстрел, неправдоподобно силен, последван от втори и виковете като че се промениха. Металната стълба затрепери от тропота на крака.

Лира се притискаше до стената вцепенена, но Уил все още стискаше ножа. Той се приближи до капандурата, пресегна се и замахна. Желязното стъпало се разполови, сякаш беше от хартия. Стълбата започна да се накланя под тежестта на скупчените върху нея деца и се сгромоляса с трясък. Отекнаха нови писъци и бъркотията стана още по-голяма. После веднъж гръмна изстрел, но този път явно случаен, защото беше последван от вик на болка. Уил надникна и видя кълбо от преплетени тела, покрити с мазилка, прах и кръв.

Това вече не бяха деца, а безлична маса, която се надигна като вълна към него с крясъци, заплахи и проклетия, но не можеше да го достигне.

После някой извика нещо и всички погледнаха към вратата.

Онези, които можеха да се движат, се устремиха към нея, оставяйки няколко притиснати под стълбата деца да се гърчат в безплодни опити да се измъкнат.

Уил скоро разбра защо са хукнали навън. Чу се някакво дращене и изпод керемидите се подаде първият чифт ръце, после се показа и главата. Явно някой буташе отдолу. Не след дълго се появи второ дете. Изглежда се катереха по гърбовете и раменете на застаналите отдолу и пъплека нагоре като мравки.

По наклонения покрив се вървеше трудно и децата трябваше да пълзят на колене, но изпълнените им с омраза погледи бяха впити в Уил. Лира беше застанала до него, а Панталеймон ръмжеше като леопард, поставил лапите си на парапета. Първите деца се поколебаха, но отдолу прииждаха нови и нови.

Някой извика:

— Смърт! Смърт!

Останалите се присъединиха и викът ставаше все по-гръмък, но децата продължаваха да тъпчат нерешително на място, уплашени от ръмжащия демон. Една керемидата се счупи и момчето, което беше стъпило на нея, се претърколи и падна, но друго грабна счупеното парче и го запокити към Лира.

Тя се сниши и керемидата се разби в колоната до нея, обсипвайки я с натрошени парчета. Около капандурата имаше парапет и Уил отрязва от него две жезла с дължината на меч. Подаде едното на Лира и тя се извъртя светкавично към първото момче. То се строполи, но зад него изникна друго дете. Беше Анджелика, с развяна червена коса, бледа като платно и с безумен поглед. Вкопчи се в парапета, но Лира отново размаха желязото и я събори.

Уил правеше същото. Кинжалът беше в ножницата на кръста му, а той размахваше желязото, удряше и мушкеше с все сила. Няколко деца се строполиха, но зад тях по покрива прииждаха нови.

По някое време се появи момчето в раираната фланелка, но пистолета му го нямаше. Ала очите му се впиха в лицето на Уил и всеки от тях осъзна, че сега ще последва битка, жестока и смъртоносна.

— Хайде! — подкани го Уил, жаден за бой. — Ела де!

Още секунда и двамата щяха да се вкопчат един в друг.

Но тогава се случи нещо невероятно. От въздуха се спусна с разперени крила голяма снежнобяла гъска, която надаваше толкова силни крясъци, че дори децата на покрива я чуваха и глъчката стихна.

— Кайса! — радостно извика Лира, защото това беше демонът на Серафина Пекала.

Гъсокът още веднъж изкрещя пронизително, обърна се и прелетя на сантиметри от момчето с раираната фланелка, което отстъпи уплашено и се претърколи през ръба на покрива. Другите също се развикаха, защото бяха зърнали нещо в небето. Лира погледна нагоре и видя дребни черни фигурки, които изникваха от синевата. Тази гледка я накара да подскочи от радост.

— Серафина Пекала! Насам! Помощ! Тук сме!

От въздуха със свистене се посипа рояк стрели, последван от втори и трети, и звукът им отекна в керемидите на покрива като удар с чук. Слисани и объркани, децата тутакси забравиха цялата си

войнственост и бяха обзети от паника. Какви бяха тези жени в черно, които ги връхлитаха от небесата? Как беше възможно това? Дали не бяха призраци? Или някакъв нов вид Привидения?

С викове и скимтене те се обърнаха и се впуснаха в бягство. Някои скочиха от покрива, други изпопадаха, трети се претърколиха и цялата шайка се втурна с куцукане и охкане към дърветата. Но това вече не беше безлика тълпа, а шепа уплашени и засрамени деца. Само минута след появата на гъсока наоколо не се виждаше нито едно дете, чуваше се само свистенето на вятъра в клонките на вещиците, които кръжаха над сградата.

Уил вдигна поглед изумен, неспособен да промълви и дума, но Лира подскачаше и крещеше от възторг.

— Серафина Пекала! Как ни откри? Благодаря, благодаря! Те щяха да ни убият! Елате насам...

Но Серафина и другите вещици само поклатиха глави и отново се издигнаха нагоре. Гъсокът се стрелна към покрива, като пляскаше с мощните си криле, и кацна на керемидите под парапета.

— Здравей, Лира — каза той. — Серафина Пекала не може да слезе, другите също. Това място е пълно с Привидения, стотици са се стълпили около сградата, други се стелят над тревата. Не ги ли виждате?

— Не! Нищо не виждаме.

— Вече изгубихме една вещица. Не можем да рискуваме повече. Можете ли да излезете оттук?

— Ако скочим от покрива като тях. Но как ни открихте? И къде...

— После ще говорим. Задава се нова опасност, още по-голяма. Слезте както можете и бързо към дърветата!

Двамата прескочиха парапета и предпазливо тръгнаха по керемидите към стряхата. Не беше високо, имаше и трева, а склонът се спускаше полегато надолу. Лира скочи първа, а Уил я последва, като се мъчеше да запази наранената си ръка, която отново кървеше и го болеше жестоко. Превръзката пак се беше разхлабила и краят ѝ се влачеше по земята. Той се опита да я намотае. В това време Кайса се приближи към него.

— Лира, кой е този? — попита гъсокът.

— Това е Уил и ще дойде с нас.

— Защо Привиденията ви избягват? — обърна се гъсокът към Уил. Уил вече беше решил, че нищо повече не може да го изненада, и отговори без колебание:

— Не знам. Ние не ги виждаме. Не, чакайте! — Внезапно проблесналата мисъл го накара да се изправи. — Те къде са сега? Къде е най-близкото?

— На десетина крачки, долу на склона. Вижда се, че не им се иска да се приближават.

Уил измъкна ножа и погледна нататък. Чу как демонът изсъска от изненада.

Ала момчето не успя да направи онова, което искаше, защото в този миг на тревата до него кацна една от вещиците. Уил беше слисан не толкова от полета ѝ, колкото от изумителната ѝ грация, от студената бистрота на прекрасния ѝ поглед и от свършената форма на голите ѝ ръце и крака, толкова млади и в същото време издаващи зрелост.

— Уил ли се казваш? — попита тя.

— Да, но...

— Защо Привиденията се боят от вас?

— Заради ножа. Къде е най-близкото от тях? Кажете ми, искам да го убия!

Тя не успя да отговори, защото към нея изтича Лира.

— Серафина Пекала! — извика момичето и прегърна вещицата така силно, че тя се засмя и го целуна по главата. — Ох, Серафина, откъде изникнахте така? Ние бяхме... Тези деца... Наистина бяха деца, но искаха да ни убият! Видя ли ги? Вече мислехме, че ще умрем и... Боже, как се зарадвах, като ви видях! Мислех, че никога повече няма да се видим!

Серафина Пекала погледна над главата и към мястото, където Привиденията се трупаха, и отпрати поглед към Уил.

— Слушайте ме внимателно. В гората недалеч оттук има пещера. Изкачете хълма и продължете наляво по билото. Може би ще можем да носим Лира известно време, но ти си прекалено едър. Ще трябва да вървиш. Привиденията няма да тръгнат след нас — когато сме във въздуха, те не ни виждат, освен това се боят от теб. Там ще се срещнем. Има около половин час път.

Тя отново се издигна във въздуха, а Уил сложи ръка над очите си и се загледа в изящните черни фигури, които покръжиха още малко и

се устремиха нанякъде над дърветата.

— О, Уил, спасени сме! Сега, когато Серафина Пекала е тук, всичко ще е наред! — възкликна Лира. — Не вярвах, че пак ще я видя някога. Тя дойде тъкмо навреме, нали? Като преди в Болвангар...

Тръгна нагоре по хълма, като бърбеше жизнерадостно, сякаш вече беше забравила сблъсъка с децата. Уил вървеше след нея и мълчеше. Ръката му пулсираше мъчително и с всеки удар на сърцето от раната избликваше нова кръв. Той сгъна ръката си в лакътя и се опита да не мисли за това.

Трябваше им не половин час, а близо два часа, докато стигнат, защото се наложи на няколко пъти да спират, за да си почине Уил. Когато се добраха до пещерата, завариха там буен огън, на шиш се въртеше заек, а Серафина Пекала бъркаше нещо в малко котле.

— Дай да погледна раната ти — бяха първите й думи и Уил протегна безчувствената си ръка.

Панталеймон, превърнат в котка, гледаше любопитно, но Уил извърна глава. Не му беше приятно да вижда осакатената си ръка.

Вещиците тихо размениха няколко думи и Серафина Пекала попита:

— С какво оръжие е нанесена тази рана?

Уил измъкна кинжала от ножницата и мълчаливо й го подаде. Вещиците го огледаха с опасение — никога не бяха виждали подобно острие.

— Само билките няма да са достатъчни. Ще е нужна и магия — заяви Серафина Пекала. — Добре, ще се приготвим. Докато изгрее луната, ще сме готови. Дотогава ще спиш.

Тя му подаде чаша от рог, пълна с някаква горчива отвара, подсладена с мед, и не след дълго той вече спеше дълбоко. Вещицата го покри с листа и се обърна към Лира, която още гложгаше костичките от заека.

— Е, Лира — изрече, — кажи ми сега кое е това момче, какво знаеш за този свят и какъв е този нож.

Лира си пое дълбоко дъх и започна разказа си.

12. ЕЗИКЪТ НА ЕКРАНА

— Повтори още веднъж — каза доктор Оливър Пейн в лабораторията с изглед към парка. — Или аз не съм чул добре, или ти говориш глупости. За какво дете от друг свят ми приказваш?

— Много добре ме чу Да, глупости са, но трябва да ме изслушаш, Оливър — настоя доктор Мери Малоун. — Тя знае за Сенките. Нарича ги Прах, но става дума за същото. Това са нашите сенчести частици. И те уверявам, че докато електродите бяха прикрепени към главата ѝ, аз станах свидетел на най-изумителната демонстрация, която сме виждали на екрана. Символи, картинки... Тя има и един уред, на вид нещо като компас с различни символи околоръст на циферблата. Казва, че го разчитала по същия начин. Във всеки случай, съвсем наясно е каква трябва да бъде нагласата на ума по време на тълкуване.

Утрото беше към края си. Очите на доктор Малоун бяха зачервени от безсъние, а колегата ѝ, който току-що се беше върнал от Женева, нямаше търпение да чуе нещо повече, макар да беше скептично настроен.

— Но най-важното е, че тя влезе във връзка с тях, Оливър. Те са съзнателни! И могат да ни отговарят. Спомняш ли си ония черепи? Тя ми каза за някакви черепи в музея „Пит-Ривърс“. С уреда си открила, че са много по-стари, отколкото е посочено на табелките, и че има Сенки...

— Чакай малко! Опитай се да го систематизираш. Какво искаш да ми кажеш? Че тя е потвърдила онова, което вече знаем, или че ни казва нещо ново?

— И едното, и другото. Не знам. Но да допуснем, че нещо се е случило преди тридесет или четиридесет хиляди години, Очевидно сенчести частици е имало и тогава — имало ги е още от времето на Големия взрив, но въздействието им не се е простирало върху човешките същества. После се е случило нещо, нямам представа

какво, и е настъпила еволюция. Спомни си за черепите. Преди това няма Сенки, после изведнъж стават много. Момичето го потвърдя. Което означава, че горе-долу по онова време човешкият мозък е станал идеалният проводник на това въздействие. И внезапно сме станали разумни.

Доктор Пейн вдигна пластмасовата чаша и допи кафето си.

— Защо пък точно тогава? — попита той. — Преди трийсет и пет хиляди години?

— Кой може да каже? Ние не сме палеонтолози. Не знам, Оливър, просто разсъждавам. Не мислиш ли, че е възможно?

— А този полицай... Разкажи ми за него.

Доктор Малоун разтърка очите си.

— Казва се Уолтърс. Бил от Специалния отдел. Мислех, че там се занимават с политика...

— Тероризъм, преврати, шпионаж... И в този дух. Продължавай. Какво искаше? За какво беше дошъл?

— Заради момичето. Спомена, че търсел някакво момче горе-долу на същата възраст. Не каза защо, но го били видели с момичето. Но това не беше всичко, Оливър, той знаеше за изследванията, дори попита...

Телефонът извънтя. Тя млъкна и сви рамене. Доктор Пейн вдигна слушалката, каза няколко думи и се обърна към нея:

— Имаме гост.

— Кой?

— Не го познавам. Някакъв сър. Слушай, Мери, аз вече съм вън от играта. Ясно ти е, нали?

— Значи са ти предложили работа.

— Да, и ще приема. Вече си го разбрала.

— И слагаме точка...

Той разтвори ръце в безпомощен жест.

— Ако трябва да си говорим честно... Не виждам никакъв смисъл в това, което току-що ми наприказва. Деца от друг свят, изкопаеми Сенки... Пълно безумие. Не мога да се забърквам в такива работи, Мери. Трябва да мисля за кариерата си.

— А черепите, които лично си изследвал? Какво ще кажеш за Сенките около онази статуетка от слонова кост?

Той поклати глава и се извърна. В този миг на вратата се почука и доктор Пейн отвори с видимо облекчение.

— Добър ден — поздрави сър Чарлз. — Доктор Пейн? Доктор Малоун? Името ми е Чарлз Латром. Много мило, че ме приехте, макар да идвам неканен.

— Заповядайте — покани го озадачената доктор Малоун. — Сър Чарлз, нали така? С какво можем да ви бъдем полезни?

— Може би аз съм в състояние да ви бъда полезен — отвърна гостът. — Доколкото разбрах, чакате отговор на молбата си за финансиране?

— Откъде знаете? — учуди се доктор Пейн.

— Бил съм на държавна служба, по-точно занимавах се с научната политика. Все още имам някои връзки в тази област и чух... Мога ли да седна?

— Разбира се, заповядайте — доктор Малоун придърпа един стол и той седна, сякаш заемаше председателското място.

— Благодаря. Научих от един приятел — по-добре да не споменавам името му, все пак е подписвал декларация за неразгласяване, та научих, че молбата ви е била разглеждана, и бях толкова заинтригуван, че поисках да се запозная с някои от изследванията ви. Знам, че не е моя работа, но аз все още съм нещо като неофициален съветник, така че използвах това като претекст. И действително онова, което видях, беше изумително.

— Означава ли това, че ще получим средствата? — нетърпеливо се наведе напред доктор Малоун.

— Не, за съжаление. Казвам ви го направо. Няма да ви подновят субсидиите.

Раменете на доктор Малоун се отпуснаха. Доктор Пейн наблюдаваше внимателно възрастния мъж.

— Тогава защо сте дошли? — попита той.

— Виждате ли, официално още нищо не е решено. Но съвсем искрено ще ви кажа, вероятността да се финансира подобна работа и сега, и в бъдеще е минимална. Имате ли обаче някой, който да пледира във ваша полза, всичко може да се промени.

— Адвокат? Себе си ли имате предвид? Не съм допускала, че нещата се решават така — погледна го доктор Малоун с изумление. Мислех, че всички молби се разглеждат безпристрастно...

— По принцип е така, разбира се. Но никога не е излишно да знаеш как работят тези комисии на практика. И да познаваш хората в тях. Е, аз съм точно човекът, който ви трябва. Вашата работа ме заинтересува изключително много. Мисля, че си струва и че трябва да продължи. Ще ми позволите ли да ходатайствам за вас неофициално?

Доктор Малоун имаше вид на удавник, на когото в последния миг са хвърлили спасителен пояс.

— Ами... О, да! Господи, разбира се! И благодаря... Смятате ли, че това наистина ще помогне? Не, не исках да кажа това. Всъщност не знам какво исках да кажа... Да, разбира се!

— Какво трябва да направим? — попита доктор Пейн.

Доктор Малоун го погледна невярващо. Нали току-що беше казал, че заминава за Женева? Но той явно беше по-наясно с положението от нея, защото между него и сър Чарлз тутакси се установи някакво разбирателство. Оливър се приближи и седна.

— Радвам се, че схванахте идеята ми — каза сър Чарлз. — Напълно сте прав. Много ще се радвам, ако работата ви приеме определена насока. И ако стигнем до съгласие, може би дори ще съм в състояние да ви осигуря още пари от друг източник.

— Чакайте, чакайте малко — намеси се доктор Малоун. — Насоката на нашата работа е от голямо значение за нас. Аз нямам нищо против да разискваме резултатите, но не и насоката. Сигурно ви е ясно...

Сър Чарлз разтвори ръце в жест на съжаление и се изправи. Оливър Пейн също се изправи, видимо развълнуван.

— Почакайте, сър Чарлз! Сигурен съм, че доктор Малоун ще ви изслуша. За Бога, Мери, нищо няма да ти стане! Може да си промениш мнението.

— Ти не заминаваше ли за Женева? — попита тя.

— Женева? — повтори сър Чарлз. — Чудесно място. Големи възможности, големи пари. Не ми се иска да ви спирам.

— Не, още нищо не е решено — побърза да го увери доктор Пейн. — Тепърва ще има да преговаряме. Моля ви, сър Чарлз, седнете. Искате ли кафе?

— С удоволствие — отвърна сър Чарлз и седна с вид на доволен котарак.

Доктор Малоун за пръв път се вгледа внимателно в него. Видя мъж, прехвърлил шейсетте, преуспяващ, самоуверен, добре облечен, свикнал да получава от живота най-доброто, да се движи сред могъщи хора и да шепне на важни уши. Оливър беше прав — той искаше нещо. И ако не го получеше, нямаха никакъв шанс да си осигурят подкрепата му.

Тя кръстоса ръце на гърдите си и зачака.

Доктор Пейн му подаде чаша кафе.

— Извинете, тук живеем доста първобитно...

— Нищо подобно! Та ще ми позволите ли да продължа мисълта си?

— Разбира се, слушаме ви.

— Доколкото разбрах, достигнали сте до някои изумителни открития в областта на съзнанието. Да, знам, че още не сте публикували нищо и ви предстои още много работа. Въпреки това вече се носят слухове. Аз съм особено заинтересуван. Много ще се радвам, ако насочите усилията си примерно към възможностите за манипулация на съзнанието. И още, хипотезата за множествеността на световите — спомнете си, Евърет, 1957 година или там някъде. Мисля, че сте се натъкнали на нещо, което може да я доразвие. Една такава насока може да се окаже от полза за отбраната и да ви осигури източници на финансиране, които са далеч по-щедри и по-малко изнервящи от сегашната досадна процедура. Не очаквайте да ви разкрия информаторите си — побърза да каже той, защото доктор Малоун се наведе напред и се опита да го прекъсне с въпрос. — Вече ви споменах за декларацията за неразгласяване — досаден документ, но не бива много да придиряме. Лично аз се надявам на някакъв напредък в областта на множествеността на световите. И мисля, че вие сте хората, които могат да го постигнат. Освен това ме интересува едно лице. Дете.

Сър Чарлз замълча и отпи от кафето. Доктор Малоун беше изгубила способността си да говори. Беше пребледняла, макар да не го знаеше, но много добре съзнаваше, че започва да ѝ се гади.

— Аз съм във връзка с разузнавателните служби и за това има не една причина — продължи мъжът. — Те се интересуват от момиче, което притежава един уникален уред — древен научен инструмент, без съмнение откраднат, който трябва да премине в по-сигурни ръце. Има

и едно момче, горе-долу на същата възраст — около дванайсет — търсено за убийство. Разбира се, доста спорен е въпросът дали дете на тази възраст е способно на убийство, но фактите говорят именно за това. Двете деца са били видени заедно. Доктор Малоун, може би вие сте се срещали с някое от децата. И съвсем в реда на нещата е да искате да споделите с полицията онова, което знаете. Но далеч по-голяма полза ще има, ако ми кажете на мен. Аз ще направя необходимото с това да се заемат съответните служби, които ще действат бързо и ефикасно, без излишен шум в жълтата преса. Знам, че вчера тук е идвал инспектор Уолтърс и че момичето също се е появило. Виждате, че не говоря наизуст. Ако се срещнете втори път, аз ще знам, ще разбера, ако се опитате да го скриете от мен. От ваша страна ще бъде много разумно да помислите добре и да си спомните какво точно е казало момичето. Това е въпрос, засягащ националната сигурност. Разбирате ме, нали? Е, ще спра дотук. Ето визитната ми картичка, за да можете да влезете във връзка с мен. Не ви препоръчвам да мислите твърде дълго — както знаете, утре се събира комисията по финансирането. Но можете да ме потърсите по всяко време.

Сър Чарлз подаде визитката си на Оливър Пейн и остави една на пейката до доктор Малоун, която продължаваше да седи със скръстени ръце. Доктор Пейн му отвори вратата. Сър Чарлз сложи панамената си шапка, усмихна се лъчезарно и напусна стаята.

— Мери, полудяла ли си? — възкликна доктор Пейн, след като вратата се затвори. — Какво печелиш, като се държиш по този начин?

— Моля? Да не искаш да ми кажеш, че си се вързал на този стар плужек?

— Не можеш да отхвърляш такива предложения просто ей така! Искаш ли проектът да оцелее или не?

— Това не беше предложение! — избухна тя. — Беше ултиматум! Или ще направите каквото ви казвам, или край на проекта! За Бога, Оливър, спомни си тези прозрачни заплахи и намеци за националната сигурност — не виждаш ли докъде може да ни доведе това?

— Мисля, че виждам нещата по-ясно от теб. Ако кажеш „не“, те няма да закрият проекта, просто ще ни отстранят. Щом се интересуват от него, ще искат да го продължат, само че на собствените си условия.

— Но техните условия... говоря за отбраната — за Бога, те търсят нови начини да убиват хора! Пък и нали го чу какво каза — той иска да манипулира съзнанието! Няма да се забъркам в такова нещо, Оливър! Никога!

— Те така или иначе ще го направят, а ти ще изхвърчиш от работа. Ако останеш, може би ще успееш да повлияеш нещата да тръгнат в по-добра посока. И ще знаеш какво става!

— Чакай, какво значение има това? Нали с Женева всичко беше уредено?

Той прокара пръсти през косата си.

— Не, не е уредено. Нищо не е подписано още. Пък и не ми се иска да напусна точно сега, когато изглежда попаднахме на нещо...

— За какво говориш?

— Нищо не говоря...

— Намекваш. Накъде биеш?

— Ами... — Оливър закричи из лабораторията, като разперваше ръце, клатеше глава и вдигаше рамене, накрая заяви: — Е, добре! Ако ти не му се обадиш, аз ще го направя.

Мери Малоун беше слисана.

— Разбирам... — промълви тя най-сетне.

— Мери, аз трябва да мисля...

— Естествено!

— Не е това...

— Не, разбира се!

— Ти не разбираш...

— Напротив. Толкова е просто. Обещавах му да играеш по неговата свирка и получаваш субсидията. Аз напускам, а ти ставаш ръководител на проекта. Няма нищо за разбиране. Ще имаш по-голям бюджет. Куп хубави уреди. Още половин дузина доктори на твое подчинение. Добра идея. Направи го, Оливър! Напредвай! Това не е за мен, аз се махам. Тази работа вони...

— Ти не...

Но изражението ѝ го накара да млъкне. Тя съблече бялата престилка и я окачи на вратата, прибра някакви книжа и излезе, без да каже дума повече. А доктор Пейн взе визитката на сър Чарлз и посегна към телефона.

Няколко часа по-късно, точно преди полунощ, доктор Малоун паркира колата си пред института и влезе през страничния вход. Но в мига, в който се запъти към стълбите, от съседния коридор изникна някакъв мъж и така я стресна, че тя за малко не изпусна куфарчето си. Мъжът беше униформен.

— Къде отивате? — попита той.

Беше се изправил на пътя ѝ, огромен и як, а очите му едва се виждаха изпод ниско нахлупената шапка.

— В лабораторията си. Тук работя. А вие кой сте? — попита тя сърдито, макар че усети как я жегва страх.

— Охрана. Имате ли лична карта?

— Каква охрана? Излязох от тази сграда в три следобед и както обикновено имаше само портиер. Би трябвало аз да ви поискам документите. Кой ви назначи? И защо?

— Ето документа ми. — Той ѝ показва личната си карта, но толкова за кратко, че тя не успя да прочете името. — А вашата лична карта?

Доктор Малоун забеляза, че мъжът има мобилен телефон, окачен в калъфче на колана му. Или беше пистолет? Не, не, започваше да я гони параноята. Но пък той не беше отговорил на въпросите ѝ. Само че ако започнеше да пита, можеше да събуди подозрения, а сега най-важното беше да се добере до лабораторията. Трябваше да го успокои, затова бръкна в чантата и извади портмонето си.

— Това ще свърши ли работа? — попита тя, като му показва картата, с която минаваше през бариерата на паркинга.

Той я погледна за миг.

— Какво правите тук по това време?

— Провеждам експеримент и трябва периодично да проверявам компютъра.

Човекът изглежда търсеше причина да я спре, а може би просто се наслаждаваше на властта, която му беше дадена. Но най-накрая кимна и се отдръпна. Тя мина покрай него и му се усмихна, но лицето му остана безизразно.

Доктор Малоун все още трепереше, когато стигна до лабораторията. В тази сграда не беше имало друга охрана, освен ключалките на вратите и стария портиер, и тя знаеше на какво се дължи промяната. Това означаваше, че времето ѝ е ограничено.

Трябваше да действа незабавно, защото, ако научеха с какво се занимава, втори път нямаше да я пуснат.

Тя заключи вратата и спусна щорите. Включи детектора, извади от джоба си дискета и я пъкна във флопито на компютъра, който обслужваше Пещерата. След минута вече набираше някакви цифри, водена от логиката, от интуицията и от програмата, която цяла вечер беше разработвала вкъщи.

Най-сетне отметна косата от очите си, прикрепил електродите към главата си и започна да набира текста на клавиатурата. Чувстваше се доста неловко.

Здравейте! Не съм съвсем сигурна какво точно правя. Може би това е пълна лудост.

Думите се подредиха в лявата половина на екрана, което беше първата изненада. Тя не беше използвала никаква форматираща програма и каквото и да беше подреждането, то не беше нейно. Мери Малоун усети как кожата на гърба ѝ настръхва. Трябваше да продължи нататък.

Опитвам се да продължа с думи онова, което преди правех с усилие на мисълта, но...

Ала още преди да е довършила изречението, курсорът сам се премести в дясната половина на екрана и изникнаха думите:

Задай въпрос.

Стори ѝ се, че сякаш бе стъпила в нищото. Цялото ѝ същество се разтърси от невероятно изумление. Трябваша ѝ няколко секунди да дойде на себе си и да продължи, а когато отново започна да пише, отговорите изскачаха мигновено, още преди да е свършила.

Вие Сенки ли сте?

Да.

Същите ли сте като Праха на Лира?

Да.

Това тъмната материя ли е?

Да.

Тъмната материя е разумна?

Очевидно.

Онова, което казах на Оливър сутринта идеята ми за човешката еволюция, вярно ли е?

Вярно е. Но трябва да питаш още.

Тя спря, пое дълбоко дъх и бутна стола назад. Усецаше как сърцето ѝ бие до пръсване. Всичко случващо се беше абсолютно невъзможно. Цялото ѝ възпитание, начинът ѝ на мислене, съзнанието ѝ на учен — всичко това мълчаливо ѝ крещеше: Не може да бъде! Ти си въобразяваш! Това е сън! Да, но на екрана оставаха думите — нейните въпроси и чуждите отговори.

Тя се овладя и продължи да пише. И отново отговорите изникваха почти без пауза.

Съзнанието, което ми отговаря, не е човешко, нали?

Не. Но хората винаги са знаели за нас.

Значи сте повече от един?

Безброй милиарди.

Кои сте вие?

Ангели.

Главата на Мери Малоун се въртеше. Бяха я възпитали като католичка. Нещо повече — както Лира беше открила, някога тя беше монахиня. Сега от вярата ѝ не беше останало нищо, но все пак знаеше за ангелите. Свети Августин беше казал: „Ангел е названието на тяхната длъжност, а не на природата им. Ако търсите същността на природата им, тя е дух. Ако търсите името на длъжността им, то е ангел. Според това какво представляват са дух, според това какво правят са ангели.“

Трепереща и зашеметена, тя продължи:

Ангелите са същества от сенчеста материя? От Прах?

Структура. Комплекс. Да.

И сенчестата материя е онова, което наричаме дух?

В същността си сме дух. В действията си сме материя. Дух и материя са едно.

Тя потрепери. Те бяха уловили мислите ѝ.

Намесвате ли се в човешката еволюция?

Да.

Защо?

Мъст.

Мъст? За какво? О, разбунтувалите се ангели! След войната в небесата Сатаната и райската градина, но това не е вярно, нали? Това ли е — но защо?

Намери момичето и момчето. Не губи повече време. Ти ще си змията.

Тя вдигна ръце от клавиатурата и разтърка очите си. Когато погледна към екрана, думите не бяха изчезнали.

Къде?

Иди на Съндърланд авеню и търси палатка. Излъжи пазача и влез. Вземи си продукти за дълъг път. Ще те пазят. Привиденията няма да те закачат.

Но аз...

Преди да тръгнеш, унищожси оборудването тук.

Не разбирам защо аз? Какво пътуване?

Ти си се готвила за това цял живот. И работата ти тук приключи. Последната ти задача в този свят е да попречиш на врага да се добере до апаратурата. Унищожси я. Направи го сега и тръгвай.

Мери Малоун блъсна стола назад и се изправи разтреперана. Притисна пръсти към слепоочията си и установи, че електродите още са там. Свали ги разсеяно. Дори и да се съмняваше в онова, което беше направила, и в изписаното на екрана, през последния половин час тя беше прекрачила границата на вярата и съмнението. Нещо се беше случило и то я беше хипнотизирало.

Мери изключи детектора и усилвателя. Следващата ѝ работа беше да форматира диска. След няколко минути всичко беше приключено. Никой не би могъл да възстанови хардуера. Оставаше само Оливър Пейн, който познаваше програмата, но там нищо не можеше да се направи.

Тя измъкна някакви книжа от едно чекмедже и ги напъха в куфарчето си, а накрая смъкна от вратата плаката със символите на Идзин. Пъхна го в джоба си, угаси лампата и си тръгна.

Охранителят стоеше във фоайето и говореше по телефона си. Той я съпроводи до вратата и остана да я наблюдава на прозореца, докато тя потегли.

Час и половина по-късно Мери Малоун спря колата си в една уличка недалеч от Съндърланд авеню. Не познаваше тази част на града и трябваше преди това да се консултира с картата. Когато слезе от колата и мракът и покоят на нощта я обгърнаха, внезапно изпита усещането за нещо нереално. Дали не сънуваше? Или някой си правеше с нея хитроумна шега?

Е, вече беше прекалено късно да се притеснява за това. Така или иначе беше замесена. Тя измъкна раницата, с която ходеше на походи в Шотландия и Алпите, и си помисли, че поне знаеше как да оцелее навън. Ако работите тръгнеха зле, винаги можеше да избяга, да се скрие в планината... Глупости!

Метна раницата на гръб и тръгна към Банбъри роуд. Извървя двеста-триста метра и стигна разклона, където Съндърланд авеню тръгваше наляво от околоръстното шосе. В живота си не се беше чувствала толкова глупаво.

Но когато сви зад ъгъла и видя странните дървета, сякаш слезли от страниците на детска книжка, разбра, че все пак в цялата работа има нещо вярно. На тревата под дърветата от другата страна на пътя се издигаше правоъгълна палатка от червен и бял найлон, наподобяваща онези, които разпъваха електротехниците, за да ги пазят от дъжда, а наблизо беше паркиран бял микробус със затъмнени стъкла.

Най-добре беше да действа веднага. Тя прекоси улицата и се запъти към палатката. Почти беше стигнала, когато страничната врата на микробуса се отвори и отвътре се показа полицай. Без шлема си той изглеждаше съвсем млад, а уличната лампа под наситената зеленина на листата го осветяваше ярко.

— Мога ли да знам къде отивате, госпожо? — попита младежът.

— В палатката.

— Боя се, че не можете да влезете, госпожо. Имам заповед да не пускам никого.

— Добре! — заяви тя. — Радвам се, че пазите така добре мястото. Аз обаче съм от Физическия институт. Сър Чарлз Латром ни помоли да направим предварителен оглед и да му докладваме резултатите, преди те да се заемат с изследванията. Това трябва да стане сега, докато още няма хора наоколо. Предполагам, причината ви е ясна.

— Така е... Но имате ли някакъв документ, с който да докажете коя сте?

— Разбира се.

Тя смъкна раницата от гръба си и извади портмонето. Сред книжата, които беше взела от чекмеджето в лабораторията, имаше и една библиотечна карта с изтекъл срок на името на Оливър Пейн. Петнадесет минути работа на кухненската маса в дома ѝ и снимката от

собствения ѝ паспорт бяха достатъчни, за да измайстори нещо, което можеше да мине за истинско. Полицаят взе ламинираната карта и внимателно я разгледа.

— Доктор Олив Пейн — прочете той. — Познавате ли доктор Мери Малоун?

— Да, тя ми е колежка.

— А знаете ли къде е сега?

— У дома в леглото, ако има поне малко ум в главата. Защо?

— Доколкото разбрах, тя е уволнена и не бива да я допускаме тук. Всъщност заповедта ни е да я задържим, ако се опита. И когато видях жена, съвсем естествено предположих, че е тя. Моля да ме извините, доктор Пейн.

— Няма нищо — успокой го тя.

Полицаят още веднъж погледна картата и ѝ я върна.

— Е като че всичко е наред. — И добави малко нервно: — Имате ли представа какво има в палатката?

— Как да ви кажа, нямам сведения от първа ръка. Точно затова съм тук.

— Разбирам. Успех, доктор Пейн!

Той се отдръпна, а Мери Малоун отметна платнището на входа. Надяваше се да скрие треперенето на ръцете си. Притиснала раницата до гърдите си, тя направи крачка. Излъжи охраната — какво пък, това беше направено. Но нямаше представа какво ще намери в палатката. Беше готова да види някаква археологическа находка, труп, метеорит, но нищо в досегашния ѝ живот не я беше подготвило за този квадратен метър въздух и за притихналия спящ град край морето, който я чакаше отвъд.

13. ЕЗАХЕТЪР

Когато луната се издигна, вещиците се заеха с магията, която трябваше да изцели раната на Уил. Те го събудиха и му казаха да остави ножа на земята, та звездите да могат да го осветяват. Лира седеше недалеч и разбъркваше някакви билки в гърненце с вряща вода. Вещиците започнаха да пляскат с ръце и да тропат ритмично с крака, а в това време Серафина се приведе над огъня и запя високо и пронизително:

*Кинжал вълшебен! Желязото, изтръгнато
от лоното на майката земя,
на огън е топено, с плач кървав е ридало,
с чук тежък е ковано, в ледена вода калено,
в ковачницата нажежено
до кървавочервено!
Отново и отново водата си пронизвал,
в парата кипяща си се къпал,
а бистрата вода е просела пощада.
Когато сам една-едничка сянка
на трийсет хиляди парчета си нарязан,
тогава са разбрали, че си съвършен
и са ти дали име: острият кинжал!
Но, нож вълшебен, ти какво направи?
Отприщи бента на река от кръв!
Нож остър, майка ти те вика
от земните недра, от мините дълбоки,
от пещерите тъмни, от желязната си пазва.
Слушай!*

Серафина запляска с ръце и затропа ритмично с крака заедно с другите вещици, които нададоха необуздан вик, раздиращ въздуха като хищни нокти. Уил, който седеше в средата на кръга, усети как кръвта му се смразява.

Тогава Серафина Пекала се обърна към него и взе ранената му ръка в своите длани. А когато отново запя, Уил почувства, че се разтреперва — толкова свирепа страст имаше в чистия и висок глас, така ярко блестяха очите ѝ. Той обаче не помръдна от мястото си и остави магията да продължи.

*Кръв! Подчини ми се! Върни се!
Не река, а езеро бъди!
Когато стигнеш на открито, спри!
Стена построй и се втвърди,
Потока заприщи!
Кръв, куполът на черепа е твоето небе,
Окото гледащо е твойто слънце,
дъхът в дробовете е твоят вятър.
Кръв, твоят свят има предели! Стой си там!*

Уил имаше усещането, че всеки атом в тялото му откликва на тази заповед, и присъедини усилията си към нейните, заставяйки сълзящата кръв да се вслуша и да се подчини.

Вещицата свали ръце и се обърна към малкото котле, врящо на огъня. От него се издигаше горчива пара. Уил чу как отварата бълбука вътре.

Серафина запя:

*Кора от дъб, паяжина,
мъх от земята, лютив бурен
стиснете здраво, силно омотайте,
не пускайте, притискайте!
Вратата заключете, портата залостете,
Изздайте стена, потока пресушете!*

Вещицата извади собствения си нож и разцепи една млада елхичка от горе до долу. Ранената сърцевина заблестя прозрачно на лунната светлина. Серафина намаза разцепеното и притисна двете половини. Дръвчето отново беше цяло.

Уил чу как Лира си пое дълбоко дъх и се обърна. Друга вещица държеше заек, който се извиваше и се мъчеше да се изтръгне от жилавите ѝ ръце. Животното пискаше, въртеше диво очи и пищеше, но вещицата беше безмилостна. Тя хвана с едната си ръка предните му крака, с другата задните и го изпъна с корема нагоре.

Серафина замахна с ножа и разпори корема му. Уил усети, че му се гади, а в това време Лира се опитваше да удържи Панталеймон, който в съчувствието си също се беше превърнал в заек и сега риташе и се мятеше в ръцете ѝ. Истинският заек застина с изцъклени очи. В разпрания му корем блестяха оголените вътрешности.

Вещицата взе малко от отварата и намаза зеещия разрез, после затвори краищата с пръсти, заглади отгоре мократа козина и след малко от раната нямаше и следа.

Вещицата, която държеше заека, охлаби хватката и го пусна внимателно на земята. Животинчето се отръска, шавна с уши и започна да хрупа тревичка, сякаш беше само. Но внезапно като че усети присъствието на хората, подскочи и полетя като стрела, отново цяло и невредимо. Само след миг от него не беше останала и следа.

Лира, която галеше Панталеймон, вдигна поглед към Уил и видя, че е разбрал какво означава това — лекарството беше готово. Той протегна ръка и Серафина намаза раната с димящата течност. Момчето няколко пъти пое дълбоко дъх, но не помръдна.

Когато отварата се просмука добре, вещицата притисна към отворената рана част от сварените билки и я превърза с къс коприна.

Това беше всичко. Магията беше направена.

Уил спа дълбоко до сутринта. Беше студено, но вещиците го покриха с шума, а Лира опря гръб в неговия и заспа, свита на кравайче. На сутринта Серафина още веднъж превърза раната му. Той се опита да разбере от изражението ѝ дали магията е подействала, но лицето ѝ беше строго и безстрастно.

Когато закусиха, Серафина съобщи на двете деца какво са решили. Тъй като вещиците бяха дошли в този свят, за да намерят

Лири и да бдят над нея, щяха да ѝ помогнат в онова, което тя смяташе за своя главна задача сега — да отведе Уил при баща му.

Потеглиха мълчаливо. Лири се допита до алетиметъра какво да правят и той я посъветва да вървят към далечните хълмове, които се мержелееха оттатък залива. Пътят съвсем не беше кратък.

Говореха малко. Лири беше погълната от разнообразието на живи твари в гората, като се започне от кълвачите и катеричките и се стигне до пълзящите в мъха зелени змийчета, чиито гърбове сякаш бяха обсипани с диаманти. Цялата енергия на Уил беше съсредоточена в това да върви, да не изостава. Лири и Панталеймон през цялото време го обсъждаха.

— Можем да попитаме алетиметъра — предложи Панталеймон по едно време, докато се промъкваша предпазливо към едно сърне, което кротко си пасеше край пътеката, и чакаха да видят кога ще ги забележи. — Не сме обещавали да не го правим. Така ще разберем много неща. Няма да го направим за себе си, а за него.

— Не говори глупости. Точно за себе си ще го направим, защото той не ни е молил за това. Ти си просто нагъл и любопитен, Пан.

— Значи сме си разменили местата. Обикновено ти си нагла и любопитна, а аз те спирам да не вършиш глупости. Като тогава в Стаята, за отдих в „Джордан“. Аз не исках да влизаме там.

— Как мислиш, Пан, ако не бяхме влезли, щеше ли да се случи всичко това?

— Не. Защото Ректорът щеше да отрови лорд Азриел и всичко щеше да се свърши още тогава.

— Сигурно... А как мислиш, кой може да е бащата на Уил? И защо е толкова важен?

— Нали това ти казвам! Можем да го разберем за една секунда.

Тя го погледна замислено.

— Преди сигурно щях да го направя. Но мисля, че се променям, Пан.

— Не е така!

— Не, може би ти не се променяш... Ей, Пан, когато се променя, ти ще спреш да се променяш. Какъв ли ще станеш?

— Бълха, надявам се.

— Добре де, наистина ли нямаш никакво предчувствие в какво ще се превърнеш?

— Не, и нямам желание.

— Сега ми мрънкаш, защото не искам да направя онова, което ти се иска на теб.

Той се превърна в прасе и започна да грухти и да квичи, докато я накара да се разсмее. Тогава прие формата на катеричка и се стрелна в клоните над главата ѝ.

— Кой е баща му според теб? — попита отново. — Дали го познаваме?

— Не е изключено. Но при всички положения е важен. Почти колкото лорд Азриел. Не може да е иначе — нали знаем, че онова, което правим ние с теб, е важно...

— Не го знаем — възрази Панталеймон. — Мислим си, че е важно, но не сме сигурни. С теб решихме да търсим Праха, защото Роджър умря.

— Знаем го! — разпалено извика Лира и дори тропна с крак. Вещиците също. Те са изминали целия този път само за да ме намерят и да ми помогнат! А ние трябва да помогнем на Уил да намери баща си. Това е важно и ти също го знаеш, иначе нямаше да го ближеш, когато беше ранен. Всъщност, защо го направи? Ти не ме попита. Направо не вярвах на очите си!

— Направих го, защото той няма демон, а имаше нужда от такъв. И ако ти наистина беше толкова проникателна, колкото се мислиш, щеше да го разбереш.

— Разбирам го.

Тук спорът им замря, защото стигнаха до Уил, който беше седнал на един камък край пътеката. Панталеймон се превърна в птица и се скри в клоните.

— Уил, как мислиш, какво ще направят сега онези деца? — попита Лира.

— Едва ли ще тръгнат след нас. Прекалено уплашени бяха от вещиците. Сигурно ще си останат в града и ще се мотаят безцелно, както досега.

— Възможно е... Но ако поискат да се доберат до ножа? Тогава може да ни преследват.

— Нека опитат. Само че ножът е у мен. Отначало не го исках, но ако той може да убива Привидения...

— Никога не съм вярвала на Анджелика. Още от самото начало — каза Лира.

— Напротив, вярваше ѝ.

— Така е — призна тя. — Но накрая го намразих тоя град!

— Когато за пръв път попаднах в него, помислих, че съм открил рая. Не можех да си представя нищо по-хубаво. А той през цялото време е бил пълен с Привидения и ние не сме подозирали...

— Никога вече няма да вярвам на деца! — заяви Лира. — Тогава, в Болвангар, си мислех, че каквото и да правят възрастните, колкото и да е лошо, децата са различни. Те не биха вършили жестокости. Сега вече не съм сигурна. Никога досега не съм виждала такива деца.

— Аз съм виждал.

— Къде? В твоя свят ли?

— Да — кимна той и след неловка пауза продължи: — Това се случи веднъж, когато мама пак беше зле. Ние с нея живеехме сами, баща ми не беше с нас. От време на време тя започваше да си въобразява разни неща, които не бяха верни. И да върши работи, които нямаха никакъв смисъл, поне за мен. Тя обаче трябваше да ги върши, защото иначе така се разстройваше, че започваше да се бои от всичко, И аз трябваше да ѝ помагам. Например да докосваме пейките в парка или да броим листата на някой храст. Ей такива неща. След известно време тя се успокояваше. Аз обаче се боях някой да не разбере, защото можеха да я отведат. Научих се да се грижа за нея и да крия всичко това. Никога не съм казвал на никого. Веднъж тя се уплашила, когато не съм бил наблизо и не съм можел да ѝ помогна. Бях на училище. Тя излязла навън, почти без дрехи, но изобщо не забелязала. Няколко момчета от моето училище я видели и започнали...

Бузите на Уил пламтяха. Очите му се напълниха със сълзи и той извърна глава, но след малко продължи с треперещ глас:

— Бяха я тормозили, както онези деца при Кулата на ангелите мъчеха котката... Мислеха, че е луда, и искаха да я наранят, може би дори да я убият. Не бих се изненадал. Тя просто беше различна и това ги изпълваше с омраза. Както и да е, накрая я открих и я отведох у дома. На другия ден в училище срещнах момчето, което ги водеше. Сбих се с него и му счупих ръката, може би и няколко зъба, не съм сигурен. Щях да набия и останалите, но това означаваше да си навлека беля. Те разбраха — имам предвид учителите и властите — и искаха да

отидат при мама и да се оплачат. Но тогава всичко щеше да им стане ясно и щяха да я отведат. Ето защо казах, че съжалявам и че това няма да се повтори повече. Наказаха ме и така ми се размина. На нея също. Никой не знаеше, освен онези момчета, но те си мълчаха, защото знаеха какво ще им се случи, ако кажат. Знаеха, че следващия път ще ги убия. След известно време тя се пооправи и така никой нищо не разбра. Но оттогава вече не вярвах на децата. Те са същите като възрастните и са способни на лоши постъпки. Затова не бях изненадан от онова, което стана в Читагазе.

Той седна с гръб към Лира и избърса очите си с опакото на ръката. Тя си даде вид, че нищо не е видяла.

— Уил, онова, което каза за майка си... Напомни ми за Тулио, когато Привиденията го нападнаха... Вчера ти каза, че те може би идват от твоя свят...

— Предполагам, защото иначе онова, което става с нея, е съвсем необяснимо. Онези деца я мислеха за луда и ѝ се подиграваха, но те грешат. Тя не е луда, просто вижда неща, които аз не мога да видя. Затова постъпва на пръв поглед налудничаво. За нас това е пълна безсмислица, но не и за нея. Тя броеше листата, както вчера Тулио докосваше камъните в стената. Може би така се опитват да държат Привиденията на разстояние. Ако обърнеш гръб на нещо и си дадеш вид, че то не съществува, тогава си в безопасност. Не знам, така ми изглеждат нещата. Онова, от което се плашеше тя, беше съвсем истинско, например мъжете, които дойдоха да ни оберат, но не беше само това. Може би и в моя свят има Привидения, но не ги виждаме и нямаме име за тях, те обаче са там и непрекъснато се опитват да нападнат майка ми. Затова се зарадвах вчера, когато алетиметърът каза, че тя е добре.

Уил дишаше тежко, а ръката му конвулсивно стискаше дръжката на ножа. Лира мълчеше, Панталеймон също не смееше да помръдне.

— Кога разбра, че трябва да търсиш баща си? — попита тя накрая.

— Много отдавна. Представях си, че е затворен някъде и аз му помагам да избяга. Играех си сам, понякога дни наред. Друг път си представях, че е на необитаем остров, а аз предприемам плаване и го отвеждам у дома. Татко щеше да знае какво да правим с мама, тя щеше да се оправи и той щеше да се грижи и за двамата. Тогава щях да ходя

на училище като всички други и да имам приятели, а също и майка и баща. Затова винаги съм си обещавал, че когато порасна, ще тръгна да търся баща си... А мама често ми е казвала, че един ден ще наметна мантията на баща ми. Искаше да се чувствам добре. Не знаех какво значи това, но разбирах, че е важно.

— Не си ли имал приятели?

— Как бих могъл да имам? — учуди се той. — Приятели... Те ти идват на гости, познават родителите ти и... Случвало се е някое момче да ме покани у тях. Понякога ходех, но не можех да им върна поканата. Затова и никога не съм имал приятели. Бих искал, но... Е, имах котка. Дано да е добре. Надявам се, че някой се грижи за нея...

— А човекът, когото уби? — попита Лира. — Кой беше той?

— Не знам. И не ме е грижа, дори да съм го убил. Той си го заслужаваше. Бяха двама. Идваха у дома и тормозеха мама. Тя се уплаши повече отвсякога. Искаха да научат всичко за баща ми и не я оставяха на мира. Не знам дали не бяха полицаи. Отначало си мислех, че са от някаква банда и подозират, че баща ми е ограбил банка и е скрил парите. Те обаче не търсеха пари, а документи. Някакви писма, писани от баща ми. Един ден нахълтаха у дома и тогава реших, че за мама ще е по-добре, ако я заведа другаде. Не можех да отида в полицията и да потърся помощ, защото щяха да я отведат. Не знаех какво да правя. Накрая помолих една възрастна жена, която ме учеше да свиря на пиано. Тя беше единствената, за която се сетих. Помолих я мама да остане известно време в дома ѝ, защото си мислех, че тя ще се грижи добре за нея. После се върнах вкъщи да потърся писмата — знаех къде ги крие майка ми — но мъжете пак нахълтаха. Беше през нощта или рано сутринта. Криех се на горния етаж, когато Мокси, котката ми, излезе от спалнята. Не я видях, мъжът също. Аз го блъснах, той се спъна в котката и полетя надолу по стълбите... После избягах. Това е. Не съм искал да го убия, но не ме е грижа, дори да е умрял. Стигнах до Оксфорд и там намерих прозореца. Това нямаше да стане, ако не бях видял другата котка и не бях спрял да я погледам. Всъщност тя го откри. Ако не я бях видял случайно... Или ако Мокси не беше излязла от спалнята точно тогава...

— Да — кимна Лира. — Късмет. Ние с Пан пък си мислехме преди малко какво ли щеше да стане, ако не бяхме влезли в гардероба в

Стаята за отдих и не бяхме видели Ректора да сипва отрова във виното. Тогава нищо такова нямаше да се случи...

Двамата поседяха мълчаливо на обраслия с мъх камък под надничашщото през клоните на старите борове слънце и си мислеха колко ли време съдбата е плела паяжините си, за да ги доведе тук.

Не след дълго Уил вече беше в състояние да върви и те отново поеха по пътеката през притихналата гора.

Вървяха дълго — почиваха, тръгваха, отново почиваха, докато дърветата се разрешиха и почвата стана по-камениста. Лира се допита до аметиометъра. *Продължавайте да вървите, гласеше отговорът, това е правилната посока.* По обяд стигнаха село, незасегнато от Привиденията. По хълмовете пасяха кози, лимонова горичка хвърляше сянката си върху скалистата земя, а в потока играеха деца, които се развикаха и хукнаха към майките си при вида на дрипавото момиче, бледото окървавено момче със свиреп поглед и изящната хрътка, пристъпваща до тях.

Възрастните ги гледаха с опасение, но се съгласиха да им продадат малко хляб, сирене и плодове срещу една от златните монети на Лира. Вещиците не се виждаха никакви, но двете деца знаеха, че тутакси ще долетят при най-малката опасност. Лира продължи да се пазари и една възрастна жена добави две манерки от козя кожа и хубава ленена риза. Уил смъкна с облекчение окървавената си фланелка, изми се в ледената вода на потока и легна да се суши на слънце.

Когато си отпочина, отново поеха на път. Сега местността беше по-сурова — трябваше да се крият под сянката на високи скали, вместо под широки кичести корони, а земята беше така нагорещена, че им пареше дори през подметките. Слънцето ги заслепяваше. Напредваха по склона все по-бавно, а когато последните лъчи докоснаха върховете на хълмовете и под тях се откри малка закътана долина, решиха да спрат за този ден.

Спуснаха се надолу по хълма, като едва не останаха без обувки, после трябваше да си проправят път през гъсти туфи недорасли рододендрони, тъмни лъскави храсти и пурпурни цветя, гъмжащи от пчели, докато най-сетне се озоваха на широка ливада, през която минаваше поток. Тревата беше висока до колене, изпъстрена със синчец, тинтява и очиболец.

Уил пи жадно от потока и се изтегна на тревата. Не можеше да остане буден, не можеше и да заспи. Главата му се въртеше, всичко сякаш беше обвито в мъгла, а ръката му пулсираше от жестока болка.

И което беше най-лошото, отново беше започнала да кърви.

Серафина я погледна, сложи още билки върху раната и стегна копринената превръзка по-силно отвсякога, но лицето ѝ беше угрижено. Той не искаше да я пита нищо. Какъв беше смисълът? И двамата разбираха, че магията не е подействала.

Вече беше мръкнало, когато Лира се приближи и легна до него. Не след дълго се чу тихо мъркане. Демонът ѝ, превърнат в котка, дремеше с подвити лапи само на крачка от него.

— Панталеймон! — прошепна Уил.

Демонът отвори очи. Лира не помръдна.

— Какво?

— Пан, ще умра ли?

— Вещиците няма да го допуснат. Нито пък Лира.

— Но магията не действа. Продължавам да губя кръв. Сигурно не е останало много. Кървенето не спира. Страх ме е...

— Лира не мисли така.

— Наистина ли?

— Тя мисли, че си най-храбрият боец, когото познава. Храбър като Йорек Бирнисон.

— Тогава по-добре да не показвам, че ме е страх. — Уил замълча за миг, после добави: — Мисля, че Лира е по-смела от мен. Тя е най-добрият приятел, когото съм имал някога.

— И тя мисли същото за теб — прошепна демонът.

Не след дълго Уил затвори очи и се унесе.

Лира не помръдваше, но очите ѝ бяха широко отворени в мрака, а сърцето ѝ биеше силно.

Когато Уил дойде на себе си, беше нощ, а ръката го болеше нетърпимо. Надигна се внимателно и видя недалеч да пламти огън, а над него Лира се опитваше да пече хляб, набоден на раздвоена пръчка. Имаше и няколко птици, набучени на шиш. Уил се приближи до огъня, а след малко долетя и Серафина Пекала.

— Уил — каза тя, — изяж тези листа, преди да седнеш да вечеряш.

Вещицата му подаде шепа меки листа, нагарчащи като пелин. Той ги сдъвка и се насили да ги преглътне. Бяха лепкави, но му подействаха освежаващо и като че му помогнаха да се стопли.

Изядоха печените птици, подправени обилно с лимонов сок, после една вещица им донесе боровинки, които беше набрала под каменистия насип. Вещиците се събраха около огъня и тихо заговориха. Някои от тях бяха ходили на разузнаване и бяха видели над морето балон. Лира подскочи.

— Балонът на господин Скорзби? — нетърпеливо попита тя.

— Бяха двама мъже, но доста далече, за да ги видим. И изглежда приближава буря.

Лира плесна с ръце.

— Ако е господин Скорзби, ще можем и ние да летим, Уил! О, дано да е той! Не можах да се сбогувам с него, а беше толкова добър с мен... Много ми се иска пак да го видя...

Вещицата Юта Камайнен слушаше внимателно, демонът червеношийка също беше нащрек на рамото ѝ. Споменаването на Лий Скорзби ѝ напомни защо е тръгнала на този дълъг път. Станислаус Груман беше отхвърлил любовта ѝ и Серафина Пекала я беше взела със себе си, за да ѝ попречи да го убие.

Кралицата може би забеляза интереса ѝ, но нямаше време да реагира, защото в този момент се случи нещо. И тя, и другите вещици вдигнаха глави нагоре. Някъде от север долетя приглушеният вик на някаква нощна птица. Но не беше птица — вещиците веднага разбраха, че е нечий демон. Серафина Пекала се изправи и се вгледа в небето.

— Мисля, че е Рута Скади — каза тя.

Всички застинаха напрегнато.

Долетя нов вик, този път по-близо, а след него трети. Вещиците грабнаха клонките си и излетяха. Останаха само две, стиснали лъковете си, за да пазят Лира и Уил.

Някъде в мрака над тях кипеше битка. Отгоре долетя шум, свистене на стрели, стонове и писъци от болка и гняв.

Внезапно нещо се стовари с глух звук на земята, толкова неочаквано, че не им даде време да се опомнят. Беше дебелокожо чудовище с лъщящи люспи, наподобяващо скалните призраци, които Лира беше виждала.

При падането то беше смазано и потрошено, а от хълбока му стърчеше стрела, но въпреки това се надигна, разпери ципестите си крила и се устреми яростно към момичето. Вещиците не посмяха да стрелят, за да не я засегнат, но Уил се хвърли насреща му с ножа, замахна и главата на чудовището отлетя и се търколи на земята. Въздухът излезе от дробовете му с противно гъргорене и създанието притихна.

Всички още веднъж вдигнаха поглед нагоре. Битката кипеше над самите им глави. В отблясъците на огъня се мяркаха черна коприна, бледи ръце, зелени борови иглички, кафеникаво-сива люспеста кожа. Уил недоумяваше как вещиците успяват да пазят равновесие, камо ли да стрелят, при тези внезапни завой и стремителни атаки.

В потока и върху близката скала се стовариха още два скални призрака и тогава останалите отлетяха на север с пронизителни писъци и нечленоразделно ломотене.

След малко Серафина Пекала и вещиците ѝ кацнаха, но този път бяха с една повече — чернокоса красавица с пламтящ поглед, чиито страни горяха от вълнение и гняв.

Новата вещица видя обезглавения скален призрак и плюе.

— Не е нито от нашия свят, нито от този. Гадно изчадие. Плодят се като мухи и вече са хиляди. А това момиче кое е? Да не е Лира? Кое е момчето?

Лира смело отвърна на погледа ѝ, макар сърцето ѝ да биеше лудо. Рута Скади беше блестяща, неподражаема и нещо от този блясък се предаваше и на другите около нея.

Вещицата се обърна към Уил и той усети същия трепет, но успя като Лира да овладее изражението си. Кинжалът още беше в ръката му. Тя разбра какво е направил и се усмихна. Уил заби ножа в земята да изтрие кръвта на изчадията и го изплакна в потока.

— Серафина Пекала — каза Рута Скади, — много нови неща научих. Всичко се мени, умира, става безсмислено... Гладна съм.

Тя яде като животно, като разкъсваше със зъби останките от птиците и тъпчеше огромни залци хляб в устата си. През това време няколко вещици махнаха трупа на скалния призрак, запалиха отново огъня и поставиха стража.

Останалите насядаха в кръг около Рута Скади. Тя им разказа за срещата си с ангелите и за крепостта, която лорд Азриел строеше.

— Сестри, не сте виждали такъв замък. Външните укрепления са от базалт и се издигат до небето. От всички страни към тях водят пътища, по които карат барут, храна и оръжие. Как ли е успял да го направи? Помислих си, че е трябвало да се готви много дълго, в продължение на цели еони. Още преди ние да се родим, сестри, макар да е много по-млад от нас... Как е възможно, ще попитате. Не знам. Не разбирам. Мисля, че той може да командва времето, да го застави да бърза или да спира. Към тази крепост прииждаха воители от всички светове. Мъже и жени, войнствени духове, въоръжени същества, каквито никога не съм виждала — гущери и маймуни, огромни птици с отровни шпори, създания толкова странни, че дори не мога да ги опиша на нещо познато. А знаете ли, сестри, че и в други светове има вещици? Говорих с вещици от друг свят, който прилича на нашия, но те самите са съвсем различни. Живеят толкова кратко, колкото при нас хората, и сред тях има и мъже, които летят като нас...

Вещиците от клана на Серафина я слушаха със затаен дъх, онемели от страх и невярващи на ушите си. Ала Серафина ѝ повярва и я подкани да продължи.

— Ти видя ли лорд Азриел? Успя ли да го откриеш?

— Да, макар че не беше лесно. Той е в центъра на толкова много събития и ръководи всичко. Но аз станах невидима и стигнах до покоите му тъкмо когато се готвеше да си ляга.

Всички вещици прекрасно знаеха какво се е случило после, за разлика от Лира и Уил, които нищо не подозираха и нямаше нужда да им обясняват, така че Рута Скади продължи:

— Попитах го защо е събрал всички тези сили на едно място и дали е вярно, че се готви да поведе битка срещу самия Творец, а той се засмя и попита: „Какво, в Сибир говорят ли за мене?“ Казах му, че целият север говори за него, разказах му и за нашето споразумение и как съм напуснала нашия свят, за да го търся. Той предложи да се присъединим към него, сестри. Към неговата армия срещу Всемогъщия. С цялото си сърце желях още в този миг да му дам клетва. Бих хвърлила своя клан в тази война с радост. Той ми показа, че да се бунтуваш, е справедливо и оправдано, когато знаеш какво творят наместниците на Всемогъщия от негово име... Помислих си за онези деца в Болвангар и за другите извращения, които съм виждала в моите земи на юг. Той ми разказа за много други жестоки изстъпления,

всички в името на Твореца — как в някои светове преследват вещиците и ги изгарят живи... Да, сестри, вещици като нас! Отвори ми очите. Показа ми неща, които не съм и сънувала, жестокости и ужаси, извършени в името на Всемогъщия, чиято цел е да унищожат радостта и истинското в живота. О, сестри, как копнеех да се хвърля заедно с целия си клан в тази борба! Ала знаех, че най-напред съм длъжна да се посъветвам с вас, после да се върна у дома и да се срещна с другите кралици — Ева Каску и Рейна Мити. Затова напуснах незабелязано покоите му и поех насам. Но не след дълго излезе силен вятър, който ме отвя високо в планините и трябваше да потърся убежище на върха на една скала. Като знаех какви същества обитават скалите, реших отново да стана невидима и скоро чух гласове в тъмното. Изглежда бях кацнала близо до гнездото на най-стария скален призрак. Той беше сляп и останалите му носеха храна — някаква воняща мърша от долината. И го молеха за съвет. „Дядо, докъде се простират спомените ти?“, питаха го те. „Много, много далеч. Още не съществуваха хората“, отговаряше той със слабия си треперлив глас. „Вярно ли е, че приближава най-голямата битка, която някога се е водила, дядо?“ „Да, деца. Битка, по-голяма и от предишната. Задава се голям пир за всички нас. Дните, които идат, са дни на изобилие и наслада за всички призраци във всеки от световите.“ „А кой ще спечели, дядо? Ще успее ли лорд Азриел да надвие Всемогъщия?“ „Армията на лорд Азриел наброява милиони, събрани от всички светове. По-голяма е от онази, която се вдигна срещу Всемогъщия миналия път, и по-добре командвана. Колкото до силите на Твореца, те са стотици пъти помалобройни. Но той самият е стар като света, по-стар дори и от мен, деца, а войските му са уплашени или прекалено самодоволни. Лорд Азриел ще победи, защото е дързък и безумно горд и вярва в правотата на своето дело. Но едно му липсва, деца. Езахетър. Без Езахетър той и войската му ще бъдат унищожени. И тогава ще пируваме в продължение на години!“ Старият призрак се засмя и загриза смрадливия кокал, който му бяха домъкнали, а останалите пицяха от радост. Представете си с какво нетърпение чаках да чуя още нещо за този Езахетър, но успях през воя на вятъра да уловя само още няколко думи. Един млад призрак попита: „Щом лорд Азриел има нужда от Езахетър, защо не го призове?“ А старият отвърна: „Лорд Азриел знае за Езахетър толкова, колкото и ти, дете! Това е най-смешното в цялата

работа. Смейте се, смейте се с глас!“ Аз се опитах да се приближа още малко до гнусните създания, но силите ме напуснаха и вече не можех да остана невидима. По-младите ме видяха и се разписаха. Трябваше да се спасявам с бягство през невидимата врата между световите. Една глутница ме последва и ме гони чак дотук. Но едно е ясно, сестри, лорд Азриел има нужда от нас. Който и да е този Езахетър, лорд Азриел се нуждае от нас! Искане ми се още сега да можех да се върна при него и да му кажа: „Не се тревожи, ние идваме! Ние, вещиците от севера, идем, за да ти помогнем да победиш!“ Да го решим сега, Серафина Пекала, и да свикаме големия съвет на всички кланове, за да тръгнем на война!

Серафина Пекала погледна Уил и той изпита чувството, че иска неговото разрешение за нещо. Ала с какво можеше дай помогне? Вещицата отново се обърна към Рута Скади.

— Ние не можем — каза тя. — Задачата ни сега е да помогнем на Лира, а нейната задача е да отведе Уил при баща му. Съгласна съм, че ти трябва да се върнеш у дома, но ние ще останем с Лира.

Рута Скади нетърпеливо тръсна глава.

— Добре, щом трябва! — заяви тя.

Уил легна. Раната го болеше повече отвсякога. Повече, отколкото в самото начало. Цялата му ръка беше подута. Лира легна до него с обвития около врата й Панталеймон и се загледа през притворените си клепащи в отблясъците на огъня. Гласовете на вещиците достигаха до нея като тихо бръмчене.

Рута Скади се отдалечи на няколко крачки от огъня и Серафина Пекала я последва.

— Ах, Серафина Пекала, трябва да видиш лорд Азриел! — тихо изрече латвийската кралица. — Той е най-великият пълководец, който някога се е раждал! Всяка подробност за войската му е в главата му! Представи си само каква дързост се иска, за да се изправиш срещу самия Творец. Но кой може да е според теб този Езахетър? Как така никога не сме чули за него? И как да го накараме да застане на страната на лорд Азриел?

— Може да не е човек, сестро. Ние с теб знаем толкова, колкото и онзи скален призрак. Може старецът да се е надсмивал над невежеството му. Думата означава богоубиец, знаеш ли?

— Може пък да сме самите ние, сестро! И ако е така, представи си как ще нарасне силата му, когато се присъединим към него! Копнея да прониза със стрелите си изчадията от Болвангар и от всеки друг Болвангар във всеки друг свят! Защо го правят, сестро? Във всички светове наместниците на Всемогъщия принасят деца в жертва на своя жесток бог! Защо?

— Страх ги е от Праха — отвърна Серафина Пекала, — макар че не знам какво представлява той.

— А това момче кое е? От кой свят идва?

Серафина й разказа всичко, което знаеше за Уил.

— Не знам защо е толкова важен — завърши тя. — Но ние служим на Лира, а нейният уред й казва, че трябва да му помага. Знаеш ли, сестро, опитахме се да изцерим раната му, но не успяхме. Магията за спиране на кръвта не действа. Може би в този свят билките нямат тази целебна сила като в нашия. Тук е прекалено топло, за да расте кървав мъх.

— Той е... някак странен — промълви Рута Скади. — От породата на лорд Азриел. Ти погледна ли в очите му?

— Честно казано, не посмях — призна Серафина Пекала.

Двете кралици седнаха мълчаливо край потока. Времето минаваше, звездите залязваха и на тяхно място изгряваха нови. Някой извика — беше Лира, която стенеше в съня си. Отнякъде долетя грохотът на бушуваща буря, светкавица озари морето и подножието на хълмовете, но това беше далеч от тях.

— Кажи ми за Лира — наруши мълчанието Рута. Скади, — Каква роля трябва да изиграе тя? Това ли е нейната главна задача — да отведе момчето при баща му? Аз мисля, че има нещо по-важно, права ли съм?

— Това е задачата й сега. А по-късно наистина я очаква нещо далеч по-голямо. Сред нас, вещиците, отдавна се знае, че това момиче ще сложи край на съдбата. Да, ние знаем името, което госпожа Колтър дава мило и драго да научи. Вещицата, която тя измъчваше на кораба при Свалбард, едва не го издаде, но Ямбе-Ака навреме дойде при нея. Сега обаче си мисля, че Лира може да е онова, за което си чула да се говори. Езахетър. Не вещиците и не ангелите, а това спящо дете. Смъртоносното оръжие в битката с Всемогъщия. Защо иначе госпожа Колтър ще я търси с такова настървение?

— Госпожа Колтър е била любовница на лорд Азриел — каза Рута Скади. — И Лира е тяхно дете... Серафина Пекала, ако аз бях родила това момиче, каква вещица щеше да бъде! Кралица на кралиците!

— Тихо, сестро! Слушай... Каква е тази светлина?

Двете се изправиха, разтревожени, че стражата е пропуснала да забележи нещо. Откъм бивака се виждаше сияние, което обаче не приличаше на огън.

Те хукнаха към него с вдигнати лъкове, но внезапно спряха като заковани.

Всички вещици спяха на тревата, заспали бяха и Лира и Уил. Ала над главите на двете деца кръжаха бавно дузина ангели и гледаха надолу към тях.

В този миг Серафина осъзна нещо, за което вещиците нямаха дума. Идеята за поклонничеството. Внезапно проумя, че тези същества бяха чакали търпеливо хиляди години и сега преодоляваха огромни разстояния, за да се докоснат до нещо наистина важно и после да се чувстват възродени. Точно така изглеждаха тези прекрасни поклонници от неземна светлина, заобиколили момичето с мръсни бузи и карирана пола и момчето с ранената ръка, което се мръщеше в съня си.

Нещо се размърда около врата на Лира. Панталеймон в облика на снежнобял хермелин отвори сънено черните си очи и се огледа без следа от страх. По-късно Лира щеше да си го спомня като сън. Демонът ѝ очевидно прие вниманието на ангелите като нещо, което ѝ се полага по право. Не след дълго той отново се сви на клъбце и затвори очи.

Едно от прекрасните създания разпери широко крилете си. Останалите последваха примера му и крилете им се сляха, прониквайки едно в друго като светлина, докато образуваха сияен ореол около спящите деца.

Миг по-късно излетяха, устремявайки се като пламъци в небето, уголемиха се неимоверно и се отдалечиха на север като ослепителни метеори.

Серафина и Рута Скади се метнаха на боровите клонки и ги последваха, но не успяха да ги настигнат.

— Такива създания ли видя, Рута Скади? — попита Серафина, докато се спускаха бавно сред облаците.

— Мисля, че бяха по-големи, но от същия вид. Забеляза ли, че не са от плът и кръв? Те са изтъкани от светлина. Сетивата им сигурно са съвсем различни от нашите... Сега ви оставям, Серафина Пекала, за да събера всички вещици на севера. Когато се срещнем отново, войната вече ще е започнала. Всичко хубаво и късмет, мила моя...

Двете се прегърнаха във въздуха, после Рута Скади се обърна и се устреми на юг.

Серафина я проследи с поглед и отново потърси ярките пламъчета в далечината. Изпитваше съжаление към тези огромни стражи. Колко много пропускаха — те не можеха да усетят земята под краката си, вятъра в косите си, милувката на лунните лъчи! Тя отчупи малка вейчица от боровия клон и с наслада вдъхна острата миризма на смола, после бавно се спусна на земята, за да легне на тревата редом с останалите.

14.

ТЕСНИНАТА НА АЛАМО

Лий Скорзби се вглеждаше в спокойния океан и зеления бряг, засенчил очите си с ръка. Търсеше признаци на човешко присъствие. Бяха напуснали устието на Енисей преди денонощие.

— Това нов свят ли е? — попита той.

— Нов за онези, които не са родени в него — отвърна Станислаус Груман. — А иначе е стар като вашия и моя. Онова, което направи Азриел, разтърси вселената, господин Скорзби, и разбърка световите както никога досега. Тези врати и прозорци, за които ви говорех — сега те се появяват на най-неочаквани места. А вятърът е добър, макар управлението да е трудно.

— Нов или стар, но този свят долу е странен — продума Лий.

— Така е. Чужд свят, въпреки че някои се чувстват тук у дома си.

— Изглежда ми празен.

— Нищо подобно. Зад онзи нос там ще видите град, който някога е бил богат и могъщ. Все още е населен с потомците на търговците и аристократите, които са го построили, макар че преди триста години за него са настанали тежки времена...

Няколко минути по-късно Лий забеляза най-напред фара, после дъгата на каменния вълнолом и накрая кулите, куполите и червеникаво-кафявите покриви на красивия град край залива с неговите великолепни сгради и пищни градини, с широките булеварди и елегантните хотели, с тесните улички и живописните балкони под отрупаните с цвят дървета.

Груман беше прав — тук имаше хора. Но когато се приближиха достатъчно, Лий с изненада установи, че всички те бяха деца. Не се виждаше нито един възрастен. Децата играеха на плажа, влизаха в кафенетата, ядяха и пиеха, мъкнеха пълни чували с вещи от магазините и къщите. Няколко момчета се биеха, насъсквани от червенокосо момиче, а едно малко момченце хвърляше камъни по

прозорците на най-близката сграда. Градът приличаше на огромна детска площадка, само че без учители. Това беше свят на деца.

Те обаче не бяха единствените му обитатели. Лий разтърка невярващо очи, ала не можеше да има съмнение — над улиците се стелеше нещо като мъгла, но по-тънко, едва различимо от въздуха... Каквото и да беше, то изпълваше целия град, рееше се над булевардите, влизаше в къщите, сгъстяваше се в градините и по площадите. Децата се движеха в тази мъгла, без да я забелязват.

Те самите обаче не оставаха незабелязани. Колкото повече навлизаше балонът във въздушното пространство над града, толкова по-явни ставаха действията на безплътните сенки. И ставаше все по-ясно, че някои от децата привличат вниманието им — по-големите, които приближаваха зрелостта. С далекогледа си Лий наблюдаваше едно високо момче с буйна черна коса, което беше така плътно обкръжено от прозрачните създания, че силуетът му сякаш се размиваше във въздуха. Бяха се струпали около него като мухи на мърша, а момчето нямаше и представа, макар че от време на време прокарваше ръка през очите си или тръскаше глава, сякаш да проясни зрението си.

— Какви са тези създания, мътните да ги вземат? — възкликна Лий.

— Хората ги наричат Привидения.

— И какво правят?

— Чували ли сте за вампири?

— Да, в приказките.

— Привиденията се хранят по същия начин като вампирите, но вместо кръв поглъщат внимание. Съзнателния интерес към света на информирания възрастен. Децата са незрели и това ги отблъсква.

— Значи са точно обратното на онези дяволи в Болвангар.

— Напротив! И Жертвеният съвет, и Привиденията са привлечени непреодолимо от тази истина за човешките същества — че невинността и опитът са коренно различни неща. Жертвеният съвет се бои от Праха и го ненавижда, а Привиденията пируват с него, но и едните, и другите са обладани от него.

— Вижте как се тълпят около онова дете долу...

— Да, защото расте. Те скоро ще го нападнат и тогава животът му ще се сведе до тъпо безразличие. Момчето е обречено.

— За Бога, не можем ли да го спасим?

— Не. Привиденията веднага ще ни спипат. Дотук не могат да стигнат, затова не ни остава нищо, освен да си стоим горе.

— А възрастните къде са? Нали не искате да кажете, че целият свят е пълен само с деца?

— Тези деца са сираци благодарение на Привиденията. В този свят скитат много такива шайки. Когато възрастните избягат, те тръгват да си търсят препитание из къщите. А както виждате, има какво да се намери. Никое от тях не гладува. Изглежда този град е бил нападнат от цели пълчища Привидения и възрастните са избягали. Прави ли ви впечатление колко малко лодки има в залива? А за децата няма опасност.

— Освен за по-големите. Като онова бедно момче долу...

— Господин Скорзби, така е устроен този свят. И ако искате да се сложи край на жестокостите и несправедливостта, трябва да ми помогнете да продължа нататък. Аз имам работа за вършене.

— Защо ми се струва... — колебливо започна Лий, като търсеше думите. — Защо ми се струва, че човек се бори с жестокостите тогава, когато се сблъска с тях, и помага там, където помощта му е необходима? Или греша, доктор Груман? Аз съм един обикновен въздухоплавател. Толкова съм невеж, че вярвах например в способността на шаманите да летят. А сега пред мен стои шаман, който не го умее.

— Аз обаче го умея.

— И как го правите?

Балонът се снишаваше и право пред тях изникна четвъртата каменна кула, но Лий като, че не я забелязваше.

— Аз трябваше да летя — обясни Груман, — затова ви извиках вас. И ето, летя.

Той си даваше ясна сметка за опасността, в която се намираха, но се въздържа да дава съвети на аеронавта. Ала точно в нужния момент Лий Скорзби се пресегна и дръпна въжето на един от чувалите с баласт. Пясъкът се изсипа и балонът се издигна с около два метра точно колкото да избегне сблъсъка. Десетина свраки с грачене излетяха от покрива на кулата.

— Сигурно е така — съгласи се Лий. — Странен човек сте вие, доктор Груман. Имали ли сте вземане-даване с вещиците?

— Да, както и с академиците, и с духовете. Навсякъде се сблъсках с глупостта, но се натъквах и на зрънца мъдрост. Няма съмнение, че мъдростта е далеч повече, отколкото аз успях да открия. Животът е трудно нещо, господин Скорзби, но всички ние се вкопчваме в него със зъби и нокти.

— А това пътешествие сега? То на какво е проява — на мъдрост или на глупост?

— Най-голямата мъдрост, която мога да си представя.

— Кажете ми още веднъж какво целите — да стигнете до Пазителя на острия кинжал, а после какво?

— Ще му кажа каква е неговата мисия.

— Част от нея е да бъде защитена Лира — напомни аеронавтът.

— Всички ние ще бъдем защитени.

Скоро градът се изгуби от погледа им.

Лий провери инструментите си. Стрелката на компаса продължаваше да танцува, но висотомерът работеше изправно и показваше, че летят на около триста метра над брега и успоредно с него. В далечината се издигаше верига от зелени хълмове и Лий беше доволен, че е осигурил достатъчно баласт.

Ала когато отпрати поглед към хоризонта, сърцето му тревожно се сви. Хестър усети безпокойството му и шавна с уши, а златистите ѝ очи се спряха изпитателно върху лицето му. Той я вдигна, сложи я в пазвата си и отново взе далекогледа.

Не, не беше сбъркал. Далеч на юг (ако посоката, от която бяха дошли, и тук беше юг) в леката омара се различаваха очертанията на втори балон. Подробности не можеха да се видят, беше ясно само, че той е по-голям и лети по-високо.

Груман също го беше видял.

— Врагове ли, господин Скорзби? — попита той, засенчвайки очите си с ръка.

— Без съмнение. Не знам дали е по-добре да се освободя от баласта, за да се издигнем нагоре, или да си останем тук и да си кротуваме. Радвам се, че това нещо не е цепелин, защото щеше да ни догони за броени часове. Мътните да го вземат, доктор Груман, ще се вдигна! Ако бях в онзи балон, досега да съм видял нашия. Сигурен съм, че там са добре със зрението.

Той остави Хестър на дъното на коша и се наведе да изсипе три чувалчета с баласт. Балонът стремително се издигна. Лий отново взе далекогледа.

Минута по-късно вече беше сигурен, че са ги забелязали. Откъм другия балон се виждаше раздвижване. То се материализира под формата на струйка дим, последвана веднага след това от мигновена експлозия. Яркочервеният пламък тутакси угасна, оставяйки след себе си сива опашка, но сигналът беше недвусмислен и ясен като камбанен звън в нощта.

— Можете ли да докарате по-силен вятър, доктор Груман? — попита Лий. — Искан ми се да стигнем онези хълмове преди мръкнало.

Той се обърна към шамана и го видя потънал в дълбок транс. Очите му бяха затворени, капчици пот оросяваха челото му. Доктор Груман се олюляваше напред-назад, а от гърлото му излизаха ритмични стонове. Демонът му се беше вкопчил в ръба на коша и като че също беше изпаднал в унес.

Дали заради височината или благодарение на магията, но Лий почувства върху лицето си свеж полъх. Вдигна поглед нагоре и видя, че балонът се е наклонил по посока на хълмовете.

Ала вятърът помагаше не само на тях. Другият балон не се беше приближил повече, но все така ги следваше. Лий вдигна далекогледа и сърцето му за втори път се сви — в далечината се виждаха правилни тъмни очертания, които се движеха в група и с всяка изминала минута ставаха все по-ясни.

— Цепелини! — възкликна той. — Е, сега вече няма спасение. Опитан се да прецени разстоянието до тях и до хълмовете, към които се бяха насочили. Сега вятърът се беше усилил осезаемо. Това личеше и от белите гребени на вълните под тях.

Груман се беше отпуснал на дъното на коша, а в това време демонът му почистваше перата си. Очите на шамана бяха затворени, но Лий знаеше, че не спи.

— Ето как стоят нещата, доктор Груман — каза аеронавтът. — Не искам цепелините да ни догонят. Нямаме никаква защита срещу тях. Ще ни свалят, преди да сме се усетили. Не искам и да се приводняваме, освен ако нямаме друг избор. Можем да се задържим на вода известно време, но те ще ни избият като риба само с няколко гранати. Затова искам да стигнем до хълмовете и да кацнем там.

Виждам, че са обрасли с гора. Можем да се скрием между дърветата, дори и за по-дълго. Слънцето скоро ще залезе. По мои изчисления имаме около три часа. Трудно е да се каже, но мисля, че на цепелините ще им стигне два пъти по-малко време, за да ни догонят. Разбирате какво искам да ви кажа, нали? Ще карам право към хълмовете и там ще кацнем, защото всичко друго означава сигурна смърт. Те със сигурност вече са направили връзката между пръстена, който им показах, и скрелинга, когото убих на Нова земя. Едва ли ни гонят с такова настървение само за да ни кажат, че сме си забравили рестото на бара. Значи полетът ни ще свърши още тази нощ, щем не щем. Кацали ли сте някога с балон?

— Не съм — каза шаманът. — Но съм сигурен в уменията ви. — Ще опитам да стигнем колкото е възможно по-нагоре в хълмовете. Трябва да се прецени много точно моментът, защото колкото по-далеч стигнем, толкова по-близо ще са те до нас. Ако кацнем, когато са по петите ни, ще могат да видят къде кацаме, но пък ако се спуснем прекалено рано, няма да имаме прикритието на дърветата. При всички положения много скоро ще има стрелба.

Груман седеше безстрастно и прехвърляше в ръце някакъв магически амулет от мъниста и пера. Демонът му продължаваше да следи с поглед вражеските цепелини.

Измина час, после втори. Лий дъвчеше незапалената си пура и отпиваше кафе от манерката. Зад тях слънцето се сниши и дългата сянка на нощта пропълзя по брега на залива и подножието на хълмовете, докато самият балон и върховете се обагриха в златисто.

Зад тях в ослепителната светлина на залеза тъмните точки на цепелините ставаха по-големи и отчетливи. Те вече бяха подминали втория балон и се различаваха добре и с просто око. Бяха четири, наредени в разгърнатата линия. Над безметежния залив се носеше бръмченето на моторите им — тихо, но ясно доловимо, като жужене на комар.

До подножието на хълмовете оставаха няколко минути полет, когато Лий забеляза нещо ново в небето зад цепелините. Там се събираха тъмни буреносни облаци. Как не ги беше забелязал досега? Ако се задаваше буря, колкото по-скоро кацнеха, толкова по-добре.

Внезапно от небето се спусна тъмнозелена дъждовна завеса и бурята като че погна цепелините, както те гонеха балона на Лий.

Блесна светкавица и няколко секунди по-късно се разнесе толкова силен грохот, че кошът се разтърси. Тътенът отекна в хълмовете и бавно отзвуча.

Последва втора светкавица, но този път разклоненото ѝ жило се устреми право към един от цепелините. Газът се запали мигновено. Ярکو огнено цвете разцъфна на фона на моравосините облаци. Цепелинът бавно започна да пада, пламтейки като фар, и се спусна върху вълните.

Лий шумно си пое дъх. Груман стоеше до него с посърнало от смъртна умора лице.

— Вие ли докарахте тази буря? — обърна се към него аеронавтът.

Груман кимна.

Сега небето приличаше на огромна разпъната тигрова кожа. Златисти ивици се редуваха с кафяво-черни петна и резки, но картината бързо се променяше и златото избледняваше, погълнато от тъмните багри. Морето беше черна бездна, оплетена с фосфоресцираща мрежа от бяла пяна. Последните пламъци на горящия цепелин угаснаха бавно и водата се затвори над него.

Останалите три обаче продължиха да напредват, макар и подмятани от вятъра. Около тях гърмеше и святкаше и Лий започна да се опасява за собствения си балон. Достатъчно беше някоя от мълниците да ги улучи, за да се взривят, а шаманът едва ли беше в състояние да контролира бушуващата буря дотам, че да отклони опасността.

— Вижте, доктор Груман — заяви той. — Забравяме за цепелините. Сега задачата ни е да стигнем до хълмовете и да кацнем. От вас искам да се държите здраво и да имате готовност да скочите, когато ви кажа. Ще се опитам да приземя балона без сътресения, но тук ще ни трябва не само умение, а и късмет.

— Имам ви пълно доверие, господин Скорзби — увери го шаманът. Вятърът ги подмяташе и издуваше балона, въжетата скърцаха и се опъваха до скъсване, но Лий беше сигурен, че ще издържат. Той изхвърли още малко от баласта и отново се вгледа във висотомера. Онова, което видя, го накара да изхвърли и останалия баласт. Сега можеше да контролира само клапаните за газа. Вече не можеше да се издигне, можеше само да слиза надолу.

Хълмовете се възправяха насреща им като тъмна грамада, открояваща се върху тъмното небе. Отдолу долиташе грохот, наподобяващ трясъка на разбиваща се в скалите лодка, но това беше само бучащият в листата на дърветата вятър. Значи бяха стигнали! Бяха се движили по-бързо, отколкото очакваха.

Не биваше да се бавят. Лий беше твърде спокоен по природа, за да роптае срещу съдбата. Той само вдигна вежди и се приготви да посрещне неизбежното.

— Кацаме, доктор Груман! — извика, опитвайки се да надвика вятъра. — Изправете се и имайте готовност да скочите. Чакайте сигнала ми!

Груман се подчини. Внезапен порив на бурята запокити в лицата им дъждовни капки, тежки като чакъл, и трополенето им по балона се сля с воя на вятъра и бученето на листата.

— Добра работа! — извика Лий. — Хубава буря спретнахте, господин шаман!

Той дръпна въжето, което отваряше клапана за газа. За броени секунди долната част на балона се прибра и образува гънка, после втора.

Кошът се тресеше и се люлееше така неистово, че никой не би могъл да каже дали се спускат, или се издигат нагоре. Ала минута по-късно котвата задра в нещо и Лий се досети, че са закачили върха на някое дърво.

— На петнайсет метра сме от земята! — извика той.

Шаманът кимна.

Последва втори сблъсък, този път по-силен, и двамата мъже и летяха към противоположния край на коша. Лий беше свикнал бързо си възвърна равновесието, но ударът свари Груман неподготвен. Той обаче се задържа на крака и след миг вече беше готов да скочи.

Третият удар беше най-силен. Котвата закачи достатъчно здрав клон и балонът подскочи, а след миг вече падаше с трясък сред натежалите от дъжда листа и строшените вейки.

— Жив ли сте, доктор Груман? — извика Лий, когато кошът се разтърси и спря, заклещен сред листака.

— Жив съм, господин Скорзби.

— Стойте така, докато се ориентираме в ситуацията — нареди въздухоплавателят.

Последваха няколко по-слаби тласъка и кошът се спусна още малко. Балонът продължаваше да ги тегли на една страна, макар да беше почти празен. Сега вятърът го издуваше като платно. Лий се изкуши за миг да пререже въжетата, но балонът така или иначе нямаше да отлети, а щеше да остане да се вее, закачен за върховете на дърветата като знаме, и да ги издаде. Най-добре беше да го издърпат долу.

Блесна нова светкавица и се разнесе оглушителен трясък. Сега бурята бушуваше над самите им глави. Лий успя да зърне дебелия дънер на дъба, върху който бяха кацнали, с голямо бяло петно там, където клонът се беше откършил и едва се държеше за дървото. Кошът се беше заклешил между него и ствола.

— Ще метна въжето и се спускаме! — извика Лий. — Долу ще мислим какво да правим нататък.

— Аз съм след вас, господин Скорзби — отзова се Груман. — Демонът ми казва, че до земята има десетина-дванайсет метра.

В този миг демонът на шамана изпляска с криле и кацна на ръба на коша.

— Как така се отдалечава толкова много? — изуми се Лий, но тутакси го забрави и се зае да закрепва въжето за обръча и после за клона.

Хестър беше на сигурно място под палтото му и той прехвърли свободния край на въжето навън. Започна да се спуска внимателно, докато накрая усети твърда почва под краката си. Разклати въжето, за да даде знак на Груман, че може да слиза.

Внезапно му се стори, че дочува нов звук в бурята, и се заслуша. Да, нямаше съмнение, бръмчеше мотор на цепелин, а може би и повече от един. Не можеше да се каже колко високо лети и в каква посока, но звукът известно време се чуваше съвсем отчетливо, после заглъхна.

Шаманът вече беше на земята.

— Чухте ли? — попита Лий.

— Да. Мисля, че тръгна към планината. Благодаря за доброто кацане, господин Скорзби.

— Още не сме свършили. Искам да прибера балона преди съмнало, иначе ще се вижда от цели мили и ще ни издаде. Имате ли нещо против да се поразкършите, доктор Груман?

— Кажете какво се иска от мен.

— Ще се кача обратно горе и ще ви спусна по въжето някои неща. Едното от тях е палатка. Можете да я разпънете, докато се занимавам с балона.

Трудиха се доста дълго, при това с известен риск, защото клонът, на който се беше заклецил кошът, най-сетне се дочупи и Лий полетя надолу. Падането обаче не беше опасно, защото балонът все още висеше закачен за върховете на дърветата и кошът не можа да стигне земята. Инцидентът дори им помогна да се справят по-бързо, защото долната част на балона се промуши през клоните и Лий без особен труд го издърпа долу.

Вятърът все още люлееше върховете на дърветата, но пороят беше отминал, когато той реши, че не може повече. Спусна се по въжето и установи, че шаманът не само е разпънал палатката, но и е запалил огън и вари кафе.

— Това с магия ли го направихте? — учуди се вдървеният и мокър до кости Лий, поемайки чашата, която Груман му подаде.

— Не, заслугата е на скаутите. Във вашия свят има ли скаути? От тях съм научил, че човек трябва да е готов за всякакви изненада. От всички начини да запалиш огън най-добрият е да си послужиш със сух кибрит. Аз не тръгвам никъде без кибрит. Мисля, че лагерът ни никак не е лош, господин Скорзби.

— Чухте ли цепелините да се връщат?

Груман вдигна ръка. Лий замря и след секунда долови далечно бръмчене на мотор.

— Два пъти прелетяха — съобщи шаманът. — Не знаят къде точно сме, но са убедени, че се крием някъде тук.

Откъм посоката на звука блесна светлина, не толкова ярка, колкото светкавицата, но по-продължителна. От цепелина осветяваха местността със сигнални ракети.

— Май ще трябва да загасим огъня, доктор Груман, колкото и да не ни се ще — каза Лий. — Палатката ни заслонява, но знае ли човек... И мисля да поспя, нищо че съм мокър като мишка.

— До сутринта ще изсъхнете — увери го шаманът.

Той загреба шепя мокра пръст и посипа с нея огъня, а Лий се отпусна на пода на палатката и затвори очи.

Сънува странни и изумително ярки сънища. По едно време беше сигурен, че е буден и вижда наяве шамана, седнал с кръстосани крака и

обхванат от пламъци, които бързо го погълнаха и от него остана само бял скелет сред купчинка тлееща пепел. Лий тревожно се огледа за Хестър и я видя заспала, което никога не ѝ се случваше — когато той беше буден, тя също бодърстваше. При вида на своя хаплив демон, толкова кротък и уязвим в съня си, Лий усети как сърцето му се свива от жал. Легна до Хестър и дълго сънува, че лежи буден до нея.

Имаше и още един сън, в който се появяваше Груман. Шаманът въртеше украсено с пера кречетало и нареждаше на нещо да му се подчини. Лий усети, че му прилошава. Нещото беше Привидение. Високо и почти невидимо, то предизвика такава погнуса у Лий, че почти го накара да се събуди. Груман обаче не показваше никакви признаци на страх. Създанието го слушаше покорно, накрая се издигна нагоре като сапунен мехур и изчезна в гъстите листа.

После Лий се озова в кабината на цепелин, само на метър от пилота. Всъщност седеше в креслото на втория пилот. Кръжаха над гората и се вглеждаха в люлеещите се върхари, в бушуващото море от листа и клони. В кабината внезапно се появи Привидението.

Прикован в съня си към креслото, Лий не можеше да помръдне, нито да извика. Врълетя го ужасът на пилота, който постепенно осъзнаваше какво става с него.

Привидението се беше надвесило над мъжа и притискаше лице към неговото. Демонът му сипка пърхаше наоколо и надаваше ужасени писъци, мъчейки се да се изтръгне, докато падна в несвяст на пулта за управление. Пилотът извърна глава към Лий и протегна ръка, но той нямаше сили да помръдне. Страданието в очите иа мъжа беше покъртително. Нещо живо и истинско се изцеждаше капка по капка от него, а демонът му пърхаше немощно и надаваше отчаяни писъци, но беше безсилен срещу смъртта.

Миг по-късно него вече го нямаше. Пилотът беше още жив, но очите му бяха замъглени и празни, а протегнатата му ръка падна с тъп звук върху пулта. Да, животът не го беше напуснал, но човекът беше безразличен към всичко.

Лий наблюдаваше безпомощно как цепелинът се насочва право към грамадата на хълмовете. Пилотът също виждаше, но нищо вече не го вълнуваше. Лий се сви ужасен в креслото, само в мига на удара успя да извика: — Хестър! И се събуди.

Беше в палатката, жив и невредим, а Хестър гризеше брадичката му. Целият беше плувнал в пот. Шаманът седеше с кръстосани крака, но демонът му не се виждаше наоколо. Лий усети, че го побиват тръпки. Тази гора беше лошо място, пълно с кошмари.

В този миг осъзна, че шаманът е озарен от светлина, която не идеше от угасналия огън, нито от смълчаната гора. Далечни отблясъци осветяваха дънерите и ниските клони на дърветата и това можеше да означава само едно — сънят му беше истина и цепелинът действително се беше блъснал в хълмовете.

— По дяволите, Лий, трепериш като лист! Какво ти става? — остро попита Хестър.

— Ти сънува ли нещо, Хестър? — промърмори Лий.

— Това не беше сън, Лий, а видение. Ако знаех, че си ясновидец, отдавна да съм те излекувала. А сега престани, чуваш ли!

Той се почеса и изведнъж без всякакъв преход се озова във въздуха заедно с демона на шамана, орлицата Саян Котор. Да лети редом с чужд демон, далеч от своята Хестър — това беше толкова необичайно и го изпълни с някакво странно удоволствие, примесено с чувство за вина. Двамата се рееха над гората и Лий се взираше в мрака, едва озарен от бледата светлина на луната, която надничаше иззад облаците и посребряваше върховете на дърветата.

Орлицата нададе дрезгав крясък и от гората тутакси се отзоваха хиляди птичи гласове — глухо бухане на бухали, тревожен писък на врабчета, мелодични трели на славей. Саян Котор ги зовеше. И те откликнаха на призива на своята кралица и долетяха — и онези, които дебнеха нощната си плячка, и другите, които кротко спяха в листака. Всички те знаеха какво точно трябва да правят и, подчинявайки се на магнетичната сила на орлицата, се устремиха към зловещата тъмна грамада на втория цепелин. Най-бързите я достигнаха първи, но начело все така оставаше Саян Котор. Само след минута мъничките сипки и мушитрънчета, бързокрилите лястовици и безшумните сови отрупаха балона и забиха нокти в промазаната коприна. Някои от тях бяха повлечени от струята на мотора и бяха разкъсани на парчета от перките. Повечето птици обаче просто накацаха върху корпуса, по прозорците и по самата кабина, докато не остана нито сантиметър свободен.

Пилотът беше безпомощен. Под тежестта на птиците цепелинът започна да се снишава. Внезапно насреща му от мрака изникна черната грамада на стръмна канара, но хората вътре не можеха да я видят. Единственото, което можеха да направят, беше да грабнат пушките си и да стрелят напосоки.

В последния миг Саян Котор изкрещя и цялото ято се вдигна стремително. Тежкият плясък на крилете заглуши дори тътена на мотора. Мъжете в кабината имаха не повече от пет изпълнени с ужас секунди, преди цепелинът да се блъсне в скалата и да избухне в пламъци.

Огнени езици, изпепеляващ пламък, ослепителна светлина... Лий отново се събуди и тялото му беше горещо, сякаш беше лежал под палещото слънце на пустинята.

Отвън падащите от листата капки все още трополяха по платнището на палатката, но бурята беше отминала. През входа се процеждаше призрачна сива светлина и Лий се надигна на лакът, за да се огледа. Хестър примигваше до него, а шаманът, увит в одеяло, спеше така дълбоко, че можеше да бъде и мъртъв. Но не беше, защото Саян Котор дремеше на един паднал клон отвън.

Единственият звук освен трополенето на капките бяха птичите гласове. Не се чуваше бръмчене на мотор, нито човешки говор. Лий реши, че ще е безопасно ако запали огъня, и само след няколко минути вече беше сварил кафето.

— А сега, Хестър? — попита той.

— Ще видим. Цепелините бяха четири, а той унищожи три.

— Въпросът ми е дали вече си изпълнихме задължението.

— Не помня да сме сключвали договор.

— Не става въпрос за договор, а за морал.

— Има още един цепелин, за който да мислим, преди да започнем да хленчим за морала. И на него има трийсет или четирийсет души с пушки, които ще ни преследват. Войници на империята. Така че най-напред оцеляването, пък после моралът.

Естествено, права беше. Докато пушеше пурата си и сръбваше от кафето, Лий си мислеше какво ли би направил той самият, ако командваше цепелина. Най-разумното без съмнение беше да изчака да съмне и да се вдигне достатъчно високо, за да има поглед върху цялата околност.

Орлицата Саян Котор се събуди и разпери огромните си криле. Хестър вдигна глава и проследи погледа ѝ. След минута от палатката се показва шаманът.

— Тежка нощ — подметна Лий.

— Денят също няма да е лек. Трябва веднага да се махнем от гората, господин Скорзби. Те се канят да я подпалят.

Лий се озърна недоумяващо — цялата гора беше подгизнала от дъжда.

— Как ще стане това?

— Имат едно устройство, което изстрелва смес от нафта и поташ^[1]. При контакт с вода сместа се възпламенява. Изобретена е от Имперския флот по време на войната с японците. Ако гората е мокра, действието ѝ ще е още по-ефикасно.

— Сигурен ли сте?

— Виждам го така ясно, както вие видяхте какво се случи с цепелините през нощта. Вземете най-необходимото и да се махаме оттук.

Лий потърка брадичката си. Най-ценните вещи, които притежаваше, бяха и най-лесно преносими. Той ги извади от коша, пхна ги в една раница и провери пушката си. От този миг нататък вече не беше въздухоплавател, освен ако по някакво чудо не се измъкнеше от тази каша и не си купеше нов балон. Сега трябваше да пъпли като насекомо по повърхността на земята.

Вятърът откъм морето донесе мирис на пушек. Още преди да стигнат края на гората, пътниците чуха грохота на пожара.

— Защо не я подпалиха нощес? — недоумяваше Лий. — Можеха да ни опекат, докато спим.

— Предполагам, че искат да ни заловят живи — отвърна Груман.

— Сега сигурно ни чакат да излезем от гората.

И наистина, скоро към бумтенето на пожара се прибави нов звук — бръмченето на цепелина. Двамата мъже почти тичаха, прескачаха паднали дървета, камъни и коренища, като спираха само за да си поемат дъх. Саян Котор летеше над главите им и се спускаше от време на време да им каже колко още имат да вървят и на какво разстояние е пожарът. Скоро забелязаха издигащия се дим, а малко след това — и първите пламъци.

Дребните горски твари — катерички, птици, дори един глиган бягаха заедно с тях. Врявата нарастваше. Чуваха се писъци, грачене, всевъзможни животински звуци. Двамата пътници си проправяха път към края на гората, който вече не беше далеч, а когато го достигнаха, бушуващите пламъци зад гърба им се издигаха на петнайсетина метра височина. Дърветата горяха като факли. Соковете им кипваха, кората се разпукваше, смолата в шишарките пламваше като нефта, по клоните за миг разцъфваха зловещи яркооранжеви цветове.

Лий и Груман се катереха с пъхтене по стръмния каменист склон. Небето постепенно се забулваше от дим и мараня, а над тях се носеше последният оцелял цепелин. Твърде високо, за да ги забележат дори с бинокли, поне така се надяваше Лий.

Пред тях се извисяваше непреодолимата отвесна стена на планината. Имаше само един начин да се измъкнат от капана — тясно дефиле с коритото на пресъхнала река, заклещено между хълмовете.

Лий посочи нататък.

— И аз си мислех същото, господин Скорзби — кимна Груман. Саян Котор, която кръжеше и се рееше над главите им, се насочи към клисурата. Мъжете я последваха.

— Извинете ме, ако съм нетактичен — обади се Лий, — но никога не съм виждал демон да се държи така, освен тези на вещиците. Вие обаче не сте вещица. Научи ли ви някой, или това става от само себе си?

— При хората нищо не става от само себе си — отвърна Груман. — Непрекъснато трябва да се учим. Саян Котор ми казва, че дефилето извежда до проход. Ако успеем да се доберем дотам, преди да са ни видели, може и да се измъкнем.

Орлицата отново се сниши, докато мъжете продължаваха да се катерят. Хестър предпочиташе сама да си намери пътя и Лий беше принуден да я следва, като се стараеше да избягва нестабилните камъни.

Въздухоплавателят се тревожеше за Груман, който беше преbledнял и дишаше на пресекулки. Тежката нощ беше изцедила силите му. Лий не искаше да се замисля колко още ще издържат така, ала на самия вход на дефилето слухът му долови бръмченето на цепелина.

— Видяха ни! — процеди той.

Това прозвуча като смъртна присъда. Хестър се препъна. Дори храбрата и твърда Хестър изгуби самообладание. Груман се облегна на пръчката, на която се подпираше, и се обърна да погледне. Лий проследи погледа му.

Цепелинът се спускаше бързо към склона. Беше ясно, че преследвачите нямат намерение да ги убиват, а да ги пленят, иначе щяха вече да са ги застреляли с един картечен откос. Пилотът приземи цепелина на най-високата точка на склона под тях. От кабината наскачаха мъже в сини униформи, съпроводени от демони вълци, и започнаха да се катерят към тях.

Разстоянието помежду им беше около петстотин метра. Входът за теснината беше съвсем близко и успеа ли веднъж да се доберат до него, можеха да задържат войниците, докато мунициите им свършеха. За съжаление пушката им беше само една.

— Те преследват само мен, господин Скорзби — каза Груман. — Вие не им трябват. Ако ми дадете пушката и се предадете, няма да ви убият. Те са дисциплинирани войници, сигурно не биха убили военнопленник.

Лий не обърна внимание на предложението.

— Продължавайте нататък. Стигнем ли до пролома, аз ще ги задържа на входа и ще можете да се измъкнете. Щом съм ви довел дотук, няма да чакам със скръстени ръце да ви хванат.

Мажете под тях се катереха бързо — бяха тренирани и добре екипирани. Груман кимна.

— Не ми останаха сили да сваля и четвъртия — рече той и забърза към теснината.

— Само ми кажете, преди да тръгнете — предупреди го Лий. Иначе няма да съм спокоен. Не знам на чия страна се бия, пък и не ме е грижа. Искам само да знам едно — ще помогна ли с това на Лира, или ще ѝ навредя?

— Ще ѝ помогнете — увери го Груман.

— И клетвата ви... Нали няма да забравяте какво ми обещахте?

— Няма да забравя.

— Защото, доктор Груман, или Джон Пари, едно ще ви кажа: обичам това дете като своя дъщеря. Дори да беше моя кръв, не бих я обичал повече. И ако нарушите клетвата си, ще ви преследвам дори и

мъртъв. До края на вечността ще съжелявате, че изобщо сте се раждал. Разбирате ли колко е важно това за мен?

— Да, разбирам. Имате думата ми.

— Това е, което исках да чуя. Всичко хубаво!

Шаманът протегна ръка и Лий я стисна. Груман се обърна и тръгна към теснината, а Скорзби се огледа за удобно място, където да заеме позиция.

— Не зад големия камък, Лий — предупреди го Хестър. — Няма да виждаш какво става отдясно. Избери по-малкия.

До слуха на Лий достигна тътен, който нямаше нищо общо с рева на пожара, нито с бръмченето на цепелина. Това беше шумът на детството, на Аламо. Колко често той и другарите му бяха играли тази игра, колко пъти се бяха сражавали сред развалините на стария форт — ту като датчани, ту като французи! Детството се връщаше при него с пълна сила. Той извади пръстена на майка си и го сложи на камъка до себе си. В онези далечни дни на Аламо Хестър беше пума или вълк, понякога гърмяща змия, но най-често птица присмехулник. А сега...

— Спри да се заплесваш и си отваряй очите! — скастри го демонът. — Това не е игра, Лий.

Мъжете, които се катереха по склона, се бяха разгърнали и напредваха по-бавно. Вече бяха осъзнали, че ще трябва да се доберат до теснината, а един мъж с пушка беше достатъчен да ги задържи задълго. За голяма изненада на Лий цепелинът зад тях все още се опитваше безуспешно да се вдигне. Може би горивото му беше на свършване, но във всеки случай това го наведе на нова мисъл.

Той залегна, нагласи уинчестъра, прицели се и стреля. Моторът изрева и заглъхна. Цепелинът се наклони на една страна. Лий чу как другият двигател зави, но с балона беше свършено.

Войниците бяха спрели и залегнали. Лий ги преброи — двайсет и пет души. Патроните му бяха трийсет. Хестър се примъкна до него.

— Аз ще гледам от лявата страна — каза тя. Сنيшена зад камъка, с прилепени до гърба уши, Хестър почти не се отличаваше по цвят от сивата скала. Беше също толкова невзрачна, ако не се смятат очите — дълбоки, лешниковозлатисти, с пръски от кафяво и зелено като багрите на гората. Сега тези очи сезираха в последния пейзаж, който някога щяха да видят — гол склон пръснати грозни камъни и обгърнатата от пламъци гора малко по нататък. Нямаше нито една

тревичка, нито едно зелено петънце върху което да спре погледът. Ушите и трепнаха.

— Нещо си говорят. Чувам ги, но не ги разбирам.

— Руснаци са — поясни Лий. — Ще ни нападнат едновременно. Така най-много ще ни затруднят.

— Цели се добре.

— Ще се опитам. Но, мътните да го вземат, Хестър, не обичам да убивам хора!

— Или те, или ние.

— Не, не е само това. Или те, или Лира. Не знам защо, но чувствам, че сме свързани с това дете, и се радвам, че е така.

— Отляво един се кани да стреля.

В същия миг се чу гърмеж и от камъка, зад който бяха залегнали, само на сантиметри от тях, се разхвърчаха парчета.

— Какво пък, няма защо да се чувствам виновен! — заяви Лий и се прицели.

От мишената му се виждаше само малко синьо петънце, но той го улучи. Мъжът извика и падна мъртъв.

Започна истинската битка. Гърмежите на пушките, свистенето на куршумите и трошенето на камъните отекваха в околните хълмове и изпълваха дефилето. Камъкът, зад който се криеше Лий, скоро беше надупчен и нацърбен от куршумите, удрящи се в него с тъп звук. Видя как козината на гърба на Хестър се изправи, разрошена от прелитащ куршум, който почти я докосна, но тя не трепна.

Тази първа минута беше най-ожесточена. В последвалата пауза Лий откри, че е ранен. На камъка под бузата му се беше стекла кръв, червени бяха и дясната му ръка, и прикладът на пушката.

Хестър го заобиколи да погледне.

— Нищо сериозно — установи тя. — Само те е закачил.

— Преброи ли колко са извън строя? — попита той.

— Не, през повечето време се криех. Презареди, когато можеш, момче.

Скорзби се претърколи зад камъка и провери затвора. Кръвта беше започнала да засъхва и механизмът лепнеше. Той плю отгоре, разтърка го и го освободи.

В мига, в който заемаше позицията зад камъка, още преди да се е прицелил, го застигна куршум.

В рамото му сякаш избухна експлозия. Няколко секунди стоя зашеметен, докато се съвземе. Лявата му страна започваше да изтръпва. Скоро щеше да дойде и болката, но имаше още малко време и Лий отново се съсредоточи върху стрелбата. Един изстрел, втори, трети — и всеки път куршумът намираще целта.

— Как се справяме? — промърмори.

— Добра стрелба! — похвали го Хестър, притисната до бузата му. — Не спирай! Ей там, зад черния камък...

Той надникна, прицели се и стреля. Мъжът падна.

— По дяволите, това са хора като мен!

— Няма смисъл да го мислиш — срязва го тя. — Действай!

— Ти вярваш ли му? На Груман, де?

— Разбира се. Стреляй, Лий.

Нов изстрел и още един мъж падна. Демонът му пламна като свещ и изчезна.

Отново настъпи тишина. Лий прерови джобовете си и намери още няколко патрона. Докато презареждаше, усети нещо толкова необичайно, че сърцето му замря — лицето на Хестър, притиснато до неговото, беше мокро от сълзи.

— Лий, аз съм виновна! — прошепна демонът.

— Защо?

— Онзи скрелинг — аз ти казах да вземеш пръстена. Ако не ме беше послушал, нямаше да ни сполети тази беда.

— Да не мислиш, че правя онова, което ти ми казваш? Взех го, защото вещицата...

Той не можа да довърши, защото го застигна втори куршум. Този път беше улучен левият му крак, а секунда по-късно нов изстрел блъсна главата му като удар с нажежен ръжен.

— Малко остана, Хестър — промърмори, опитвайки се да запази присъствие на духа.

— Какво вещицата, Лий? Говореше нещо за вещицата! Бедната Хестър се беше отпуснала безсилно зад камъка и вече не се опитваше да надникне, а красивите ѝ златистокафяви очи започваха да помътняват.

— Още си красива... — прошепна той. — О, да, Хестър, вещицата. Тя ми даде...

— Точно така. Цветето...

— В джоба на самото. Вземи го, Хестър, аз не мога да помръдна.

С неимоверно усилие демонът пропълзя на гърдите му, измъкна със зъби аленото цвете от джобчето и го пусна в ръката му. Той затвори шепата си и промълви:

— Серафина Пекала... Помогни ми, моля те...

Надолу по склона някой се размърда. Лий пусна цветето, пое дъх и стреля. Движението замря. Хестър губеше сили.

— Хестър, не си отивай преди мен! — промълви Скорзби.

— Лий, не мога да те изоставя дори за миг... — прошепна тя в отговор.

— Мислиш ли, че вещицата ще дойде?

— Сигурна съм. Трябваше да я повикаме по-рано.

— Много неща трябваше да направим...

— Може би...

Нов гърмеж и този път куршумът проникна някъде дълбоко в него, в самия център на живота му. Не, помисли си той. Хестър е центърът на живота ми. Някъде долу му се мярна синьо петно. Прицели се.

— Този е последният — промълви Хестър.

Лий не намери сили да натисне спусъка. Едва при третия опит успя. Синьото петно се търколи по склона.

Последва нова пауза. Лий усети как болката го връхлита неударимо. Сякаш глутница чакали впиваха зъби в плътта му, ръфаха и го разкъсваха. Знаеше, че няма да го оставят, докато не го оглозгат до кости.

— Има един жив — промърмори Хестър. — Тича към цепелина.

Лий го видя като в мъгла. Единственият оцелял от отряда.

— Не мога да убивам в гръб — каза той.

— Срамота е да умреш с патрон в цевта.

Скорзби се прицели и прати последния куршум в цепелина, който още бръмчеше и се опитваше да се издигне с единствения си мотор. Газът внезапно изрева и се превърна в огнено кълбо, а металният скелет излетя и бавно като в кошмар се спусна на земята.

Мъжът, който се промъкваше към цепелина, и още шест или седем души, които не се бяха осмелили да се приближат до входа на клисурата, бяха погълнати от пламъците.

Лий видя огненото кълбо и чу сред рева и тътена на огъня гласа на Хестър:

— Тези наистина бяха последните, Лий.

Той каза или си помисли:

— Тези нещастници не биваше да стигат дотук... Ние също.

— Ние удържахме. Спряхме ги. Така помагаме на Лира.

Тя притисна малкото си изтерзано телце към лицето му и животът ги напусна едновременно.

[1] Калиев карбонат, бяло хигроскопично, лесно разтворимо кристално вещество, получавано от дървесна пепел. — Б. ред. ↑

15. КЪРВАВИЯТ МЪХ

„Продължавайте — каза алетиометърът. — Напред, нагоре!“

И те продължиха да се катерят. Вещиците летяха над тях и търсеха най-удобния път. Полегатите хълмове преминаха в стръмни склонове и скалисти предпланини. Към обяд, когато слънцето се беше вдигнало високо, пътешествениците се озоваха в почти непроходима местност с множество сухи оврази, скали и осеяни с камъни долчинки без нито една зелена тревичка, където единственият звук беше цвърченето на насекомите.

Двамата спираха само от време на време да пият вода от кожените манерки и почти не разговаряха. Панталеймон летя известно време над главата на Лира, докато се умори и се превърна в пъргава планинска коза с пищни рога. Той скачаше чевръсто от камък на камък, а Лира почти пълзеше по склона. Уил намръщено мълчеше, присвил очи срещу слънцето, като се стараеше да не обръща внимание на усиливащата се болка. Беше достигнал онова състояние, когато единствено движението можеше да му донесе някакво облекчение, а неподвижността беше мъчителна. Откакто магията на вещиците не подейства, те го гледаха със страх, сякаш беше белязан с клеймото на някакво проклятие, по-могъщо от собствените им сили. По някое време стигнаха малко езерце, яркосиньо петно сред червените скали, едва десетина метра широко. Спряха да утолят жаждата си и да напълнят манерките и потопиха уморените си ходила в ледената вода. След няколко минути продължиха пътя си, а малко след това при тях долетя развълнуваната Серафина Пекала.

— Трябва да ви оставя за малко. Лий Скорзби има нужда от мен, не знам защо. Но не би ме повикал, ако не се нуждаеше от помощта ми. Продължавайте да вървите, аз ще ви намеря...

— Господин Скорзби? — възкликна Лира. — Но къде...

Ала още преди да довърши въпроса, Серафина Пекала беше отлетяла. Лира посегна машинално към алетиометъра с намерението

да го пита какво е станало с Лий Скорзби, но се сети, че е обещала да се обръща към него само за да помага на Уил, и отпусна ръце.

Приятелят ѝ седеше наблизко с опряна на коляното ръка, от която продължаваше да капе кръв. Лицето му беше опърлено от слънцето, но под загара прозираше неестествена бледност.

— Уил — попита Лира, — знаеш ли защо трябва да намериш баща си?

— Винаги съм знаел само едно. Майка ми каза, че ще наметна неговата мантия. Това е, което мога да ти кажа.

— Какво може да означава то? Каква мантия?

— Сигурно мисията му. Каквото и да прави той, аз ще трябва да го продължа. Вероятно това е смисълът.

Момчето изтри потта от лицето си с дясната си ръка. Не можеше да ѝ каже, че копнее за баща си така, както изгубено дете копнее за дома. Пък и това сравнение не би му хрумнало, защото домът беше мястото, където той се грижеше за безопасността на майка си, но за самия него не се грижеше никой. Бяха изминали пет години от онази събота в супермаркета, когато играта на криеница се превърна в ужасяваща реалност. Дълъг период в краткия му живот и той през цялото време жадуваше да чуе думите: „Чудесно, детето ми! Никой не би се справил по-добре. Гордея се с теб. Ела сега и си почини...“

Не можеше да го каже на Лира, но тя го виждаше в очите му. И за нея беше ново да усеща така друг човек. Когато ставаше дума за Уил, всичко беше ясно, отчетливо и близко.

Понечи да му го каже, но в този миг долетя една от вещиците.

— Зад нас идват хора. Не са близко, но се движат бързо. Да отида ли да погледна?

— Да — кимна Лира. — Но се спусни ниско и гледай да не те видят.

Двамата с Уил с мъка се изправиха и продължиха изкачването.

— Много пъти ми е било студено — заговори тя, за да прогони мисълта за преследвачите. — Но никога не ми е било толкова горещо като сега. В твоя свят толкова ли е топло?

— Там, където живея, не е горещо. Но климатът се променя. През лятото е по-горещо отпреди. Казват, че хората са разрушили атмосферата с всичките химикали, които използват и затова времето се е объркало.

— Май наистина е така — съгласи се Лира. — И ние сме тук в центъра на всичко това.

Той не отговори, измъчван от горещината и жаждата, и двамата продължиха трудното изкачване в нажежения въздух. Панталеймон, преобразен на щурче, седеше на рамото на Лира, твърде уморен, за да скача или да лети. От време на време вещиците откриваха по някое изворче, до което децата не можеха да стигнат, и отиваха да напълнят манерките им. Без вода скоро щяха да умрат от жажда, а наблизо вода нямаше — всяка струйка, която избликваше от земята, отново биваше погълната от нажежените скали.

Двамата продължиха да вървят, очаквайки с нетърпение вечерния хлад.

Вещицата, която тръгна на разузнаване, се наричаше Лена Фелд. Тя летеше ниско, като използваше канарите за прикритие, а малко преди залез, когато слънцето обагреше в кървавочервено околните скали, стигна до синьо езерце, край което отряд войници си строеше лагер.

Ала още първият поглед към тях ѝ каза повече, отколкото би искала да знае — тези мъже нямаха демони. Те не бяха от света на Уил, нито от Читагазе, където демоните бяха вътре в хората, но всички изглеждаха живи. Войниците бяха от нейния свят и отсъствието на демоните я ужаси и зашемети.

Обяснението дойде малко по-късно, когато от една палатка се показва жена. Беше красива и изящна в защитната си униформа — и изпълнена с живот. Такава беше и златистата маймунка, която подскачаше около нея.

Лена Фелд се скри сред камъните и видя госпожа Колтър да разговаря с командира на отряда, докато войниците разпъваха палатките, палеха огньовете и топлеха вода.

Лена, която беше участвала със Серафина Пекала в спасяването на децата от Болвангар, искаше да я застреля на място, но съдбата като че закриляше тази жена. Да стреля с лък, беше много далече, а не можеше да се приближи повече, без да я забележат. Трябваше да стане невидима. Заклинанието ѝ отне десетина минути.

Когато най-сетне се увери, че магията действа, Лена Фелд се спусна по скалистия склон към езерото. Двама или трима войници вдигнаха глави и я изгледаха с празен поглед, но никой от тях не

задържа вниманието си върху нея. Вещицата спря пред палатката, в която беше влязла жената, и вдигна лъка си с поставена на тетивата стрела.

Отвътре долиташе нечий нисък глас и тя повдигна лекичко платнището да погледне.

Госпожа Колтър разговаряше с някакъв мъж, когото Лена не беше виждала — възрастен, с побеляла коса и могъщо телосложение. Около китката му се беше увил демонът му във вид на змия. Двамата седяха в платнени столове и си говореха тихо, приближили глави.

— Разбира се, Карло — рече жената. — Ще ти кажа всичко, което те интересува. Какво искаш да знаеш?

— Как се справяш с Привиденията? — попита мъжът. — Не мислех, че е възможно, но с очите си ги видях да те следват като кученца... Да не би да се боят от стражата ти? Каква е причината?

— Съвсем просто е. Те знаят, че мога да им дам повече храна, ако ме оставят жива, отколкото, ако ме погълнат. Мога да ги отведа при плячката, за която копнеят безплътните им сърца. В мига, в който ми ги описа, вече бях сигурна, че ще бъдат под моя власт, и наистина се оказа така. А целият свят трепери пред тези ужасни създания! Карло! — продължи тя шепнешком. — Знаеш, че мога да направя нещо и за теб. Искаш ли да ти доставя истинско удоволствие?

— Мариса — промърмори мъжът, — достатъчно ми е да съм близо до теб...

— Не е достатъчно, Карло, и ти го знаеш. Мога да ти доставя несравнимо по-голямо удоволствие...

Малките черни ръчички на демона ѝ помилваха змията, която бавно се разви и се плъзна по ръката на човека. Жената и мъжът държаха чаши със златисто вино. Тя отпи от своята и се наведе към него.

— Ах... — изстена мъжът, когато демонът му се откъсна от него и се отпусна в ръцете на маймунката. Златистото създание бавно я вдигна към лицето си и поглади с буза смарагдовата ѝ кожа. Черният език на змията се стрелна навън, а мъжът въздъхна.

— Карло, кажи ми защо преследваш момчето — прошепна госпожа Колтър и гласът ѝ беше нежен като ласката на демона ѝ. — За какво ти е притрябвало?

— То има нещо, което искам. О, Мариса...

— Какво е то, Карло? Какво има?

Той поклати глава, но съпротивата му беше обречена. Демонът му обвиваше нежно гърдите на маймунката и прокараваше глава през дългата ѝ лъскава козина, докато ръцете ѝ се плъзгаха по гъвкавото му тяло.

Лена Фелд ги наблюдаваше, застанала само на две крачки от тях. Тетивата на лъка ѝ беше опъната, стрелата чакаше. Можеше да я освободи за част от секундата и жената щеше да бъде мъртва още преди да си е поела дъх. Ала вещицата беше любопитна и стоеше с широко отворени очи и затаен дъх.

Докато гледаше госпожа Колтър, Лена не можеше да види какво става зад гърба ѝ. От другата страна на езерото в мрака се издигаше гора от призрачни дървета, която трептеше и се полюляваше. Но не бяха дървета и докато цялото внимание на Лена Фелд и демона ѝ беше насочено към госпожа Колтър, един от бледите силуети се отдели от останалите и се понесе плавно по повърхността на езерото, без да остави нито една гънчица по водата, после спря на сантиметри от скалата, върху която беше кацнал демонът на вещицата.

— Нищо не ти пречи да ми кажеш, Карло — промълви госпожа Колтър. — Прошепни го. Все едно, че говориш насън. Кой би могъл да те упрекне? Само ми кажи какво има момчето и за какво ти е нужно. Аз мога да го взема от него и да ти го дам... Искаш ли? Само ми кажи, Карло. На мен то не ми трябва. Искам само момичето. Какво е то? Кажи ми и ще го имаш...

Мъжът потрепери. Очите му бяха затворени.

— Един нож... — промълви той. — Острият кинжал от Читагазе. Не си ли чувала за него, Мариса? Някои го наричат *teleutaia makhaira*, последният от всички ножове. Други му казват Езахетър...

— Какво може да прави той, Карло? Кое му е особеното?

— О... Този кинжал може да реже всичко... Дори създателите му не са знаели на какво е способен... Материята, духът, ангелите, въздухът — всичко е уязвимо, нищо не може да противостои на острия кинжал. Той е мой, Мариса, искам да сме наясно!

— Разбира се, Карло. Обещавам. Дай да ти напълня чашата... Докато златистата маймунка бавно прокараваше ръце по дългото изумрудено тяло на змията, притискаше я и я огъваше, а сър Чарлз въздишаше от удоволствие, само Лена успя да види какво се случи в

действителност. Докато очите на мъжа бяха затворени, госпожа Колтър тайно изсипа в чашата няколко капки от малко шишенце и я допълни с вино.

— Ето, скъпи — прошепна тя. — Да пием за нас... Той вече беше опиянен, пое чашата и жадно отпи, после още веднъж.

В този миг без всякакво предупреждение жената се изправи, обърна се и застана лице в лице с Лена Фелд.

— Е, вещице, наистина ли мислиш, че не знам как се става невидима?

Лена беше твърде слисана, за да реагира. Зад гърба на госпожа Колтър мъжът се мъчеше да си поеме дъх. Лицето му стана керемидено, гърдите му се повдигаха конвулсивно, а демонът му висеше безжизнен в ръцете на маймунката, която го захвърли с презрение.

Лена Фелд се опита да вдигне лъка, но нещо я сковаваше и не ѝ позволяваше да помръдне. Това никога не ѝ се беше случвало и тя извика от уплаха.

— О, вече е много късно — изрече госпожа Колтър. — Погледни към езерото, вещице.

Лена се обърна. Демонът ѝ пляскаше с крила и надаваше писъци, сякаш беше затворен в стъклена клетка. Опитваше се да полети и падаше, блъскаше се и разтваряше човка ужасен, но смъртоносната прегръдка на Привидението се беше склучила около него.

— Не! — извика вещицата и направи крачка нататък, но ѝ прилоша и ѝ се зави свят. Тя се обърна към жената и изрече умолително: — Пусни го! Моля те, пусни го!

— Ще видим. Детето с вас ли е? Питам за Лира.

— Да!

— А момчето? С вас ли е момчето с ножа?

— Да... Моля те...

— Колко са вещиците?

— Двайсет. Моля те, пусни го!

— Някоя от тях пази ли децата на земята?

— Повечето летят, но три или четири постоянно са при децата...

Ох, боли... Пусни го или ме убий!

— Високо ли са се изкачили? Още ли вървят, или са спрели да почиват?

Лена ѝ каза всичко. Тя самата би изтърпяла всяко мъчение, но не и онова, на което подлагаха демона ѝ. След като разбра къде са вещиците и как пазят Лира и Уил, госпожа Колтър каза:

— Вие, вещиците, знаете нещо за Лира. Аз почти успях да го изтръгна от една ваша сестра, но тя умря, преди да съм свършила с нея. Е, теб сега няма кой да те отърве. Кажи ми истината за дъщеря ми.

— Тя ще бъде майката... ще бъде животът... Майката... ще се възпротиви... Тя...

— Назови я! Казваш ми всичко, освен най-важното! Назови я! — извика госпожа Колтър.

— Ева! Майката на всичко! Новата Ева! Майка Ева! — изхлипа Лена.

— Аха...

Жената въздъхна дълбоко, сякаш най-сетне беше открила смисъла на живота.

Вещицата осъзна като в сън какво е направила и извика ужасена:

— Какво ще ѝ сториш?

— Ще се наложи да я унищожа — хладно отвърна госпожа Колтър, — за да предотвратя второ грехопадение... Как не го разбрах досега? Може би, защото е твърде грандиозно...

Тя плесна с ръце.

— Разбира се! Азриел ще поведе война с Всемогъщия, после... Разбира се, разбира се... Като преди. А Лира ще бъде Ева. Но този път грехопадение няма да има. Аз ще се погрижа за това. Няма да има...

Тя се обърна и щракна с пръсти към Привиденията. Онова, което вещицата чувстваше до този миг, беше само бледа сянка на другото, което последва. Усещането за гадене, за преобръщане на душата, грозното отчаяние, бездънната скръб — всичко това се удвои, удесетори, умножи стотици пъти. Последната ѝ съзнателна мисъл беше отвращение от живота. Сетивата я бяха лъгали досега — светът не беше изтъкан от енергия и наслада, а от злоба, предателство и апатия. Животът беше противен, смъртта също и от единия до другия край на вселената това беше единствената абсолютна и неоспорима истина.

Тя остана така, с лък в ръка, безразлична към всичко, жив труп. Така и не можа да види какво стана нататък. Госпожа Колтър не погледна повече към побелелия мъж, който лежеше в несвоят, и

търкалящия се в праха демон, а повика командира на отряда и нареди да се готвят за поход в планината.

После се запъти към езерото и призова Привиденията. Те се подчиниха и се приближиха, плавайки като стълбове от прозрачна мъгла над водата. Жената вдигна ръце и ги накара да забравят, че са приковани към земята. Едно по едно Привиденията се издигнаха във въздуха и се понесоха като тополов пух, тласкани от вятъра към планината, към двете деца и вещиците. Но Лена Фелд не виждаше нищо.

С падането на мрака застудя. Лира и Уил доядоха последния сух хляб и легнаха да спят под една надвиснала скала, която още пазеше остатъци от дневната топлина. На Лира не ѝ беше никак трудно да заспи — само след минута вече се беше унесла в сън, прегърнала Панталеймон. Уил лежеше тихо, но сънят не идваше. Това се дължеше отчасти на ръката, която беше подута до лакътя и го болеше, отчасти на твърдата земя и на студа. Ала най-силно от всичко го измъчваше желанието да види майка си.

Боеше се за нея и знаеше, че тя ще е в безопасност само ако той се грижи за нея. И в същото време искаше тя да се грижи за него, както преди години, когато беше съвсем малък. Копнееше майка му да превърже осакатената му ръка, да го сложи да си легне и да му пее, да прогони тревогите му и да го обгърне с цялата топлина и нежност, от които се нуждаеше така силно. Ала това никога нямаше да се случи. Някъде дълбоко в себе си той все още беше малко момче. И заплака, легнал на голата земя, но с тихи безмълвни сълзи, за да не тревожи Лира.

Измина много време, а сънят не идваше и нямаше надежда да дойде. Уил се размърда, протегна вдървените си крайници и се изправи. С ножа на пояса и тревога в душата той пое нагоре по склона, търсейки успокоение.

Зад него демонът на вещицата, която стоеше на стража, вдигна глава. Жената се обърна и го видя да се катери по скалите, протегна ръка към клонката от омаен бор и полетя тихо след него, за да се увери, че е в безопасност.

Момчето не я забеляза. Изпитваше нужда да върви, да се движи. Цяла нощ, цял ден, цял живот, защото нищо друго не би могло да угаси огъня в гърдите му. Изкачваше се все по-високо и по-високо, без да се

замисля как ще намери обратния път, докато се озова на малко плато, което му се стори покривът на света. Нямаше нито един връх наоколо, който да се издига по-високо. Под брилянтната светлина на луната имаше само два цвята — непрогледно черно и мъртвешко бяло, ръбати форми и безкрайна голота.

Излезлият вятър започна да трупа облаци над главата му и луната внезапно се скри. Цялата околност потъна в мрак. За по-малко от минута Уил се озова в почти непрогледна тъмнина.

И в този миг някой сграбчи дясната му ръка.

Той извика и се извъртя стремително, но хватката не отслабна. Кръвта му кипна. Вече беше доведен до краен предел и ако трябваше това да бъде и край на живота му, щеше да го продаде скъпо.

Изрита нападателя и се опита да се изтръгне, но онзи го стискаше здраво. Посегна към ножа с лявата ръка, но тя беше така подута и безчувствена, че не успя дори да го докосне. А без съмнение имаше насреща си възрастен мъж и трябваше да се бори само с една ръка, и то осакатена.

Уил впи зъби в ръката на мъжа и получи зашеметяващ удар в тила. Отново опита с ритници, някои от които улучваха, мяташе се и се извиваше, дърпаше се и блъскаше, но не успя да се изскубне. Като в просъница чуваше запъхтяното си дишане и хриптенето на нападателя. По чиста случайност кракът му попадна зад коляното на противника. Уил го блъсна в гърдите и двамата тежко се стовариха на земята, но колкото и да се мъчеше да се изтръгне, хватката си оставаше все така здрава. За миг момчето изпита ужас този човек никога нямаше да го пусне, дори и да го убиеше, трупът му пак щеше да си остане вкопчен в него.

Силите му отслабваха и той заплака от безсилие, като продължаваше да рита и да блъска мъжа с глава и колене, но знаеше, че няма да е задълго. Едва тогава забеляза, че противникът му не прави никакъв опит да го спре, просто лежеше на земята и стискаше здраво ръката му. Внезапно се почувства изцеден и се отпусна до него. Всеки нерв в тялото му пулсираше и се гърчеше.

Не след дълго надигна глава и се вгледа в мрака. До тялото на мъжа забеляза белезникаво петно — гърдите и главата на голям орел, демон, който също лежеше неподвижно. Уил отново опита да измъкне ръката си и усети, че ключените около китката му пръсти не поддават.

Противникът му не беше в несвоят и посегна със свободната си ръка да опипа пръстите му. Косата на Уил се изправи.

— Дай си другата ръка! — нареди мъжът.

— Внимавай! — предупреди го Уил.

Пръстите на мъжа леко се плъзнаха по осакатената длан на момчето и напипаха кървящите чуканчета. Той тутакси пусна ръката му и седна.

— Ножът е у теб! Ти си Пазителят.

Гласът му беше звучен и богат, но някак отпаднал. Човекът беше ранен. Нима той го беше ранил така тежко?

Уил продължаваше да лежи на камъните, безсилен да помръдне, и се взираше в лицето на мъжа, но в мрака различаваше само едрия му силует. Човекът пипнешком потърси нещо около себе си и след минута по ръката на Уил се разля приятна прохлада, докато непознатият втриваше в раната му някакво успокояващо мазило.

— Какво правиш? — попита момчето.

— Лекувам раната ти. Не мърдай.

— Кой си ти?

— Единственият, който знае за какво служи кинжалът. Сега дръж ръката си така и не се движи.

Вятърът се усилваше и върху лицето на Уил капнаха няколко дъждовни капки. Той трепереше неудържимо, но подпря ръката си и позволи на мъжа да го превърже с парче ленено платно.

След като приключи с раната, непознатият се претърколи на гръб и остана да лежи неподвижно. Уил се опита да разгледа лицето му, но беше твърде тъмно. Протегна ръка и докосна гърдите му. Сърцето на мъжа се блъскаше като птица в клетка.

— Да — дрезгаво изрече човекът. — Опитай се да го излекуваш.

— Болен ли сте?

— Скоро ще се оправя. Ножът е у теб, нали?

— Да.

— И знаеш как да го използваш?

— Да, да. А вие от този свят ли сте? И откъде знаете за ножа?

— Слушай — каза мъжът и се надигна с усилие. — Не ме прекъсвай. Ако наистина си Пазителят, ти имаш мисия, по-важна от всичко, което можеш да си представиш. Дете... Как са могли да го допуснат? Е, сигурно така е трябвало... Иде война, момче. Най-

голямата, която някога се е водила. Нещо подобно се е случвало и преди, но този път доброто трябва да победи... За няколко хиляди години човешка история е имало само лъжи и пропаганда, жестокост и предателство. Време е да започнем отначало, но този път както трябва...

Той замълча и с хриптене си пое дъх, после продължи:

— Кинжалът... Те така и не са разбрали какво са сътворили, онези стари философи. Изобретили са устройство, което може да раздели и най-малките частици материя, а са го използвали да крадат бонбони. Нямали са представа, че са създали единственото оръжие във всички вселени, способно да унищожи тирана. Всемогъщия. Бога. Въстаналите ангели са претърпели поражение, защото не са имали нищо такова. Но сега...

— Аз не го исках! И сега не го искам! — извика Уил. — Ако вие го искате, вземете го! Мразя го, мразя и онова, което може да прави...

— Късно е. Нямах избор — ти си Пазителят. Той те е избрал. Нещо повече, те знаят, че е у теб и ако не го използваш срещу тях, ще го изтръгнат от ръцете ти и ще го насочат срещу нас. За вечни времена.

— Но защо трябва да се бия с когото и да е? Много ми идва, омръзна ми да се бия, не мога повече. Искам...

— Ти печелеше ли тези битки?

Уил замълча за миг.

— Да, май, че да — изрече накрая.

— И си се бил за ножа?

— Да, но...

— Значи си боец. Това е истината. Можеш да спориш с мен, но не и със собствената си природа.

Уил знаеше, че мъжът казва истината. Ала тази истина горчеше. И непознатият го съзнаваше, защото помълча малко, преди да продължи:

— Има две големи сили и те воюват помежду си, откакто свят светува. Всяка стъпка напред, всяка частица знание, мъдрост и човещина са изтръгнати насила. Всяка глътка свобода е извоювана в свирепи битки между онези, които искат да знаем повече, да сме по-силни и по-мъдри, и другите, които искат да сме покорни, да мълчим и да се подчиняваме. Днес тези две сили се стягат за бой. И всяка от тях повече от всичко на света жадува да се добере до твоя кинжал. Ти ще

трябва да избереш, момче. Ние с теб дойдохме тук, водени от висша сила — ти с ножа и аз, който трябва да ти разкажа за него.

— Не! — извика Уил. — Грешите! Никога не съм се стремил към това! Онова, което търся, е съвсем друго!

— Ти може би си мислиш така, но истината е различна — промълви мъжът.

— Добре, какво трябва да правя?

Тогава Станислаус Груман, Джопари, Джон Пари се поколеба.

Помнеше клетвата, която беше дал на Лий Скорзби, и се поколеба, преди да я наруши. Нямаше избор, трябваше да го направи.

— Да отидеш при лорд Азриел — изрече той — и да му кажеш, че те праща Станислаус Груман и че притежаваш единственото оръжие, което му е нужно. Независимо дали ти харесва или не, това е твоята задача, момче. Забрави всичко друго, колкото и важно да ти се струва, и го направи. Ще те отведат дотам — нощта е пълна с ангели. Раната ти ще заздравее. Почакай! Преди да тръгнеш, искам да те погледна както трябва.

Мъжът посегна към раницата, която носеше, извади кибрит и запали малък тенекиен фенер. Двамата за пръв път се погледнаха.

Уил видя измъчено лице с неколкодневна четина и упорита челюст, върху което светеха яркосини очи. Слабото тяло на мъжа, превито от болка, беше наметнато с тежък плащ, обточен с пера.

Пред шамана стоеше момче в изпокъсана ленена риза, още помалко, отколкото очакваше, изтощено и настръхнало като диво зверче, но с някакво странно необуздало любопитство в будните очи под правите тъмни вежди, които толкова напомняха очите на майка му...

Между тях премина искра.

Ала в мига, в който фенерът освети лицето на мъжа, от притъмнялото небе долетя стрела и той се строполи, без да промълви дума. Демонът орел изчезна, сякаш никога не беше съществувал.

Уил седна на земята зашеметен.

Нещо изпърха край него и ръката му се стрелна несъзнателно нататък. В дланта му пляскаше с крила и се мъчеше да се изтръгне уплашен демон червеношийка.

— Не, не! — извика вещицата Юта Камайнен и се сгромоляса до него на земята, притиснала ръка към сърцето си.

Но още преди да успее да се надигне, Уил се съвзе и опря острия кинжал в гърлото ѝ.

— Защо го направи? — извика той. — Защо го уби?

— Защото го обичах, а той отхвърли любовта ми! Аз съм вещица! И не прощавам!

Тя беше вещица и не би се уплашила от едно момче при нормални обстоятелства, но сега Уил ѝ вдъхна страх. У него имаше повече сила и заплаха, отколкото у всяко друго човешко същество, което познаваше, и това я накара да потрепери. Юта падна възник, а той се надвеси над нея, сграбчил косата ѝ с лявата си ръка, глух за болката и смазан от отчаяние.

— Ти не знаеш кой беше той! Баща ми!

Вещицата разтърси глава.

— Не, не! — прошепна. — Не е възможно! Това не може да е истина!

— Не е нужно да е възможно, достатъчно е, че е истина! Той беше баща ми и никой от нас не го знаеше до мига, в който ти го уби! Цял живот съм чакал и изминах целия този път, за да го намеря, а ти го уби...

Разтърси я като дрипа и я блъсна на земята.

— Какво е направил, та да го убиеш? Кажи ми, ако можеш!

Тя погледна мъртвия, после момчето и тъжно поклати глава.

— Не, не мога да го обясня. Прекалено млад си. Няма да разбереш. Обичах го, това е всичко.

Уил не успя да я спре. Вещицата стисна дръжката на ножа, който беше измъкнала от ножницата секунда преди това, и го заби в гърдите си.

Той дори не изпита ужас. В този миг чувстваше само отчаяние и някаква неизмерима пустота.

Бавно се изправи и се вгледа във вещицата, в буйните ѝ черни коси и свежото лице, мокро от дъжда. Устните ѝ бяха разтворени като за целувка.

— Не разбирам — изрече на глас. — Толкова е странно...

И се обърна към мъртвия мъж. Баща му.

Гърлото му се сви. В светлината на малкия фенер Уил коленичи и докосна с ръце тялото му — лицето, раменете, гърдите. Затвори

очите му, отметна сивата коса от челото му, помилва грапавите му страни, стисна ръцете му.

— Татко... — прошепна. — Татенце... Не знам защо го направи тази жена. Не разбирам, толкова е странно за мен. Но обещавам, кълна се да направя онова, което искаше от мен. Ще се боря. Ще бъда воин, обещавам. Ще занеса ножа на лорд Азриел който и да е той, и ще му помогна да се пребори с врага си. Сега почивай... Всичко е наред. Спи...

До мъртвия се търкаляха кожената му раница, кибритът, фенерът и роговата кутийка с балсама от кървав мъх. Уил събра всичко. Внезапно погледът му падна върху обточения с пера плащ на баща му, тежък и подгизнал, но все пак топъл. На мъртвия вече нямаше да му трябва, а Уил трепереше от студ. Той разкопча бронзовата катарамата и се наметна с плаща.

После угаси фенера, хвърли последен поглед към двете проснати тела и заслиза по склона.

Въздухът беше зареден с електричество и шепнеше с хиляди гласове. Поривите на вятъра донасяха до слуха му и други шумове — далечен говор и монотонно пеене, дрънчене на метал и плясък на крила, които бяха така осезаеми, че сякаш бяха в главата му. Камъните под краката му бяха мокри и хлъзгави. Слизането се оказа далеч по-трудно от изкачването, но той нито за миг не забави крачка.

Когато навлезе в последната долчинка, преди да стигне мястото, където спеше Лира, внезапно спря като закован. В мрака се очертаваха силуетите на двама мъже, застанали неподвижно, сякаш в очакване на нещо. Уил сложи ръка върху дръжката на ножа.

— Ти ли си момчето с кинжала? — попита единият и гласът му неволно напомни на Уил за плясъка на крила, който беше чул преди това. Не който и да беше непознатият, не можеше да е човешко същество.

— Кои сте вие? — попита на свой ред той. — Хора ли сте, или...

— Не. Не сме хора. Ние сме Стражите. Бене елим. Вие ни наричате ангели.

Уил мълчеше и непознатият продължи:

— Има ангели, които изпълняват други задачи и силата им е друга. Нашата задача е проста — да стигнем до теб. Проследихме

всяка стъпка на шамана дотук с надеждата, че той ще ни доведе при теб. Така и стана. Сега на свой ред ние ще те отведем при лорд Азриел.

— Били сте с баща ми през цялото време?

— Всяка секунда от пътя му.

— Той знаеше ли?

— Дори не подозираше.

— Тогава защо не спряхте вещицата? Защо позволихте да го убие?

— По-рано бихме ѝ попречили. Но в мига, в който ни доведе при теб, неговата задача приключи.

Уил не каза нищо. Главата му се въртеше. Това беше още едно нещо, което не успяваше да проумее.

— Добре — заяви накрая. — Ще дойда с вас. Но най-напред ще събудя Лира.

Те останаха неподвижни и го пуснаха да мине. Уил заслиза надолу към надвисналата скала, под която беше оставил спящата Лира. Ала нещо го накара да спре.

В полумрака различи неподвижните фигури на вещиците, които пазеха момичето — някои бяха седнали, други изправени. Приличаха на статуи, които дишаха, но животът сякаш беше изцеден от тях. В този миг Уил с ужас осъзна какво се е случило. Привиденията ги бяха застигнали във въздуха и ги бяха превърнали в живи мъртъвци.

Но...

— Къде е Лира? — извика той.

Убежището под скалата беше празно. Лира беше изчезнала.

Там, където беше лежала, се виждаше някакъв предмет. Уил се приближи. Беше раницата ѝ и ако се съдеше по тежестта ѝ, алетомерът още беше вътре.

Уил яростно тръсна глава. Това не можеше да е истина!

Уви, истина беше. Бяха пленили Лира.

Двете тъмни фигури стояха в очакване недалеч. Единият ангел проговори:

— Трябва веднага да тръгнеш с нас. Лорд Азриел те очаква. Силите на врага растат с всяка минута. Шаманът ти каза каква е твоята задача. Последвай ни и ни помогни да победим. Ела с нас. Побързай!

Уил погледна към тях, после към раницата на Лира и още веднъж към тях. Не беше чул нито дума.

Издание:
ИК „Бард“, 2004

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.